

Agatha Christie

Crima din Mesopotamia

Prefață de Dr. Giles Reilly

Întâmplările istorisite aici au avut loc acum vreo patru ani. Date fiind împrejurările, este necesar, după părerea mea, ca o relatare corectă să fie adusă la cunoștința publicului. Au existat tot felul de zvonuri, care de care mai prostești și mai ridicole, care sugerau că ar fi fost ascunse dovezi importante și alte lucruri de genul acesta. Astfel de interpretări eronate au apărut mai ales în presa americană.

Firește, era de dorit ca relatarea să nu aparțină vreunui dintre membrii expediției, căci s-ar fi putut crede, pe drept cuvânt, că nu este obiectivă.

Prin urmare, i-am propus domnișoarei Amy Leatheran să preia această sarcină. Este cu certitudine persoana potrivită. Are o reputație profesională impecabilă, nu a avut nici un fel de legături anterioare cu expediția în Irak a Universității Pittstown, așa că, prin urmare, nu este părtinitoare, și a fost un martor ocular rațional și cu spirit de observație. Nu mi-a fost ușor să o conving pe domnișoara Amy Leatheran să preia această sarcină - de fapt, a fost unul dintre cele mai dificile lucruri pe care le-am făcut în cariera mea - și, chiar și după ce a terminat, a fost ciudat de reticentă să îmi arate manuscrisul. Am aflat că aceasta se datora în parte unor remarci critice pe care le făcuse cu privire la fiica mea, Sheila. I-am alungat această îngrijorare, asigurând-o că, întrucât, în zilele noastre, copiii își critică în mod liber părinții în scris, părinții sunt de-a dreptul încântați când și odraslele lor au parte de muștrări! Cealaltă obiecție era legată de extrema modestie pe care o arăta în privința stilului său literar. Spera ca eu să fac „corecturile de gramatică și toate cele necesare”. Eu însă m-am împotrivit să schimb până și cel mai mic cuvânt. După părerea mea, stilul domnișoarei Leatheran este viguros, aparte și cât se poate de adecvat. Dacă îl numește pe Hercule Poirot „Poirot” într-un paragraf și „domnul Poirot” în celălalt, această variație este deopotrivă interesantă și sugestivă. La un moment dat „își aduce aminte de buna-cuviință”, ca să spun așa (iar surorile medicale țin foarte mult la etichetă), iar în clipa următoare povestește cu interesul unui om obișnuit - fără bonetă și manșete albe!

Singurul lucru pe care l-am făcut a fost să îmi iau libertatea de a scrie un prim capitol - ajutat de o scrisoare pe care una dintre prietenele domnișoarei Leatheran a avut gentilețea de a mi-o pune la dispoziție. Acest capitol se vrea un fel de frontispiciu - cu alte cuvinte, schițează caracterul naratorului.

Capitolul 1 – Frontispiciu

În holul hotelului Tigris Pilace din Bagdad, o soră medicală încheia o scrisoare. Stiloul îi aluneca repede pe hârtie.

...Draga mea, cred că asta este tot. Trebuie să recunosc că a fost interesant să văd puțin lumea – deși eu, una, nu aş da niciodată Anglia pe altă țară. Nu ți-ar veni să crezi ce murdărie și ce îmbulzeală e în Bagdad – și defel romantic, cum ai putea crede citind O mie și una de nopți! E drept că pe malul fluviului e foarte frumos, însă orașul în sine este îngrozitor – și nu găsești nici un magazin decent. Maiorul Kelsey m-a dus prin bazine, care, firește, sunt foarte pitorești – dar sunt atâtea gunoaie și atâta zgomot de la tigăile de aramă în care tot bat, încât te apucă durerea de cap – și nu am văzut nimic ce aş putea folosi, afară doar dacă aş fi convinsă că sunt perfect curate. Când e vorba despre tigăi de aramă, trebuie să fii cu mare băgare de seamă la cocleală.

O să-ți scriu să îți dau de veste dacă iese ceva cu serviciul acela despre care vorbea doctorul Reilly. Spunea că domnul acela american este acum în Bagdad și că s-ar putea să vină să mă vadă în după-amiaza aceasta. E pentru soția lui – are „halucinații”, cel puțin așa s-a exprimat doctorul Reilly. Nu mi-a spus nimic altceva, și firește că toată lumea știe ce înseamnă de obicei asta (sper totuși că nu e vorba despre droguri!) Bineînțeles că doctorul Reilly nu a zis nimic, dar avea așa o privire – știi la ce mă refer. Profesorul Leidner este arheolog și face săpături undeva în deșert pentru un muzeu american.

Draga mea, o să mă opresc aici. Iar ceea ce mi-ai povestit despre micuța Stubbins a fost absolut senzațional! Ce a zis sora-șefă?

Gata pentru acum.

A ta pentru totdeauna, Amy Leatheran

Puse scrisoarea într-un plic și o adresă sorei Curshaw, de la spitalul St Christopher's, Londra.

Tocmai când pune capatul la stilou, unul dintre băieții de serviciu se apropie de ea.

— A venit un domn să vă vadă. Profesorul Leidner. Sora Leatheran se întoarce. Observă un bărbat de înălțime mijlocie, cu umerii ușor lăsați, cu barbă brună și ochi blânzi și obosiți.

Profesorul Leidner zări în fața lui o femeie de treizeci și cinci de ani, cu o ținută dreaptă, încrezătoare. Văzu un chip prietenos, cu ochi albaștri ușor ieșiți din orbite și cu păr șaten, lucios. Arăta, constată el, exact așa cum trebuia să arate o soră care se ocupa de cazuri de boli nervoase. Veselă, robustă, perspicace și cu picioarele pe pământ.

„Sora Leatheran, își spuse, este nimerită.”

Capitolul 2 – Facem cunoștință cu Amy Leatheran

Nu pretind că sunt scriitoare și nici că știu ceva despre scris. Fac asta doar pentru că m-a rugat doctorul Reilly, iar când doctorul Reilly te roagă ceva, parcă nu-ți vine să-l refuzi.

— O, dar, domnule doctor, am spus eu, nu am talent la scris - absolut deloc.

— Prostii, a răspuns el. Dacă te ajută, gândește-te la asta ca la niște fișe ale pacienților.

El, firește, se poate gândi așa.

Doctorul Reilly a continuat. A spus că e neapărată nevoie de o relatare simplă, fără înflorituri, a afacerii de la Tell Yarimjah.

— Dacă o va scrie cineva direct interesat, nu va fi convingătoare. Lumea o să creadă că e de partea unuia sau a altuia.

Și, firește, avea dreptate și în privința asta. Eu eram din afară, ca să zic așa.

— De ce n-o scrieți dumneavoastră, domnule doctor? Am întrebat.

— Eu nu am fost la fața locului, dar dumneata ai fost. În plus, a adăugat el cu un oftat, n-o să mă lase fiica mea. Felul în care se supune năpârstocului ăluia de fată a lui este de-a dreptul rușinos. Mai că îmi stătea pe limbă să îi spun asta, când i-am văzut licărirea din privire. Asta era cel mai supărător la doctorul Reilly. Nu știai niciodată dacă glumea sau nu. Întotdeauna vorbea rar și pe un ton melancolic, dar jumătate din timp era o notă de amuzament în ceea ce spunea.

— Ei bine, am zis eu cam cu ezitare, cred că aș putea face asta.

— Firește că poți.

— Doar că nu știu de unde să pornesc.

— Există un precedent foarte bun. Începe cu începutul, mergi până la sfârșit, apoi încheie.

— Nici măcar nu știu când și unde a început totul, am spus eu șovăitoare.

— Crede-mă, soră, începutul nici nu se compară cu cât de greu îți va fi să te oprești. Cel puțin așa mi se întâmplă mie ori de câte ori trebuie să țin un discurs. Trebuie să mă apuce cineva de pulpana hainei și să mă silească să mă dau jos de la tribună.

— O, glumiți, domnule doctor.

— Sunt cât se poate de serios. Deci cum rămâne?

Mai era ceva care mă frământa. După ce am ezitat câteva clipe, am zis:

— Știți, domnule doctor, mă tem că s-ar putea să fac pe alocuri niște comentarii destul de personale.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, femeie, cu cât mai personal, cu atât mai bine! Doar e o poveste despre oameni vii, nu despre manechine! Fă comentarii personale, fii părtinitoare, fii răutăcioasă, fii cum vrei! Scrie cum îți vine! După aceea, vei putea scoate bucățile care sună a calomnie. Începe să scrii. Ești o femeie cu capul pe umeri, iar relatarea dumitale va fi fără doar și poate una de bun-simț.

Asta a fost tot, iar eu am promis că îmi voi da toată silința.

Și încep, dar, cum îi ziceam și domnului doctor, nu prea știu de unde să o apuc.

Pesemne că ar trebui să spun câteva vorbe despre mine. Am treizeci și doi de ani și mă numesc Amy Leatheran. Mi-am făcut ucenicia la spitalul St

Christopher, și după aceea am fost doi ani la maternitate. Am lucrat și în particular – timp de patru ani am muncit la sanatoriul domnișoarei Bendix din Devonshire Place. Am venit în Irak cu doamna Kelsey. Avusesem grijă de ea când se născuse copilul. Acum venea la Bagdad cu soțul ei și angajaseră deja o doică pentru copil, o femeie care lucrase câțiva ani aici, la niște prieteni de ai lor. Copiii se întorceau acasă pentru a merge la școală, iar doica se învoise să intre în serviciul doamnei Kelsey după plecarea lor. Doamna Kelsey avea o sănătate delicată și era foarte îngrijorată de perspectiva unei călătorii așa de lungi cu un copil atât de mic, așa că maiorul Kelsey mi-a propus să o să însoțesc și să mă ocup de ea și de copil. Urma să îmi plătească drumul înapoi dacă nu găseam pe nimeni care să se întoarcă în Anglia și să aibă nevoie de o soră medicală.

Ei, nu cred că e nevoie să îi descriu pe cei din familia Kelsey – copilul era adorabil, iar doamna Kelsey, foarte drăguță, deși mai degrabă genul agitat. Mi-a plăcut foarte mult călătoria. Nu mai mersesem niciodată atât de mult cu vaporul.

Printre pasageri era și domnul Reilly. Un bărbat cu părul negru, cu fața prelungă, care zicea tot soiul de lucruri amuzante cu glas scăzut și trist. Cred că îi plăcea să mă ia peste picior, și făcea cele mai incredibile afirmații doar ca să vadă dacă le înghit. Era chirurg civil într-un loc numit Hassanieh – la o zi și jumătate depărtare de Bagdad.

Eram în Bagdad de vreo săptămână, când m-am întâlnit din întâmplare cu el și m-a întrebat când aveam să plec de la familia Kelsey. I-am răspuns că era o coincidență ciudată să mă întrebe tocmai asta, căci familia Wright (prieteni pe care i-am pomenit mai devreme) urma să plece înapoi în Anglia mai devreme decât fusese plănuțit, iar doica lor putea intra imediat în serviciul doamnei Kelsey.

Mi-a spus că auzise despre familia Wright și de aceea mă întrebase.

— De fapt, soră, s-ar putea să am o slujbă pentru dumneata.

— Un caz?

— Nu prea poate fi numit caz. E vorba despre o doamnă care are – cum să spun – halucinații...

— O! Am exclamat eu.

(Se știe îndeobște ce înseamnă asta – alcool sau droguri!)

Doctorul Reilly nu mi-a dat alte explicații. A fost foarte discret.

— Da, a spus el. O anume doamnă Leidner. Soțul ei e american – mai precis, american de origine suedeză. Conduce o mare expediție arheologică americană.

Și mi-a povestit cum membrii acestei expediții făceau săpături în locul unde fusese un mare oraș asirian, cam ca Nineveh. Casa în care stăteau nu era de fapt departe de Hassanieh, însă era o zonă izolată, iar profesorul Leidner își făcea de ceva vreme griji în privința sănătății soției sale.

— Nu a fost foarte explicit, dar se pare că are atacuri repetate de panică.

— Rămâne cumva singură peste zi cu localnicii? Am întrebat.

— A, nu, e multă lume în jur - vreo șapte sau opt persoane. Nu cred să fi stat vreodată singură în casă. Dar, după câte se pare, a intrat într-o stare ciudată. Leidner are o mulțime de treburi pe cap, însă e nebun după soția lui și e îngrijorat din pricina stării în care se află. S-ar simți mai bine dacă ar ști că e cineva responsabil și cu bune cunoștințe în domeniu care o supraveghează.

— Și ce crede doamna Leidner despre toate acestea?

Doctorul Reilly a răspuns pe un ton grav:

— Doamna Leidner este o femeie încântătoare. Rareori are aceeași părere despre ceva două zile la rând. Dar, una peste alta, este de acord. Este o femeie bizară, a adăugat el. Plină de afecțiune și, din câte cred eu, o mincinoasă de primă clasă - însă Leidner pare într-adevăr convins că e ceva care o sperie de moarte!

— Și dumneavoastră ce v-a spus doamna Leidner, domnule doctor?

— A, păi nici nu m-a consultat! Oricum nu-i place de mine - din mai multe motive. Leidner e cel care a venit la mine cu această propunere. Ei bine, soră, ce zici de planul ăsta? O să mai vezi câte ceva din țara asta înainte să te întorci acasă - săpăturile vor dura încă vreo două luni. Iar excavațiile sunt o treabă foarte interesantă.

Am ezitat câteva clipe, întorcând problema pe toate fețele.

— Păi, am zis, cred că o să încerc.

— Splendid, a spus doctorul Reilly, ridicându-se. Leidner e în Bagdad acum. O să-i dau de veste să vină și să vadă dacă poate aranja lucrurile cu dumneata.

Profesorul Leidner a venit la hotel în aceeași după-amiază. Era un bărbat de vârstă mijlocie, genul destul de agitat și de șovăitor. Avea un aer blând, amabil și cumva neajutorat.

Părea foarte devotat soției lui, dar a fost foarte vag cu privire la problemele pe care le avea aceasta.

— Vezi dumneata, a zis el, trăgându-se de barbă, ca și cum ar fi fost încurcat, într-un mod care, aveam să descopăr mai târziu, îi era caracteristic, soția mea are o puternică stare de neliniște. Sunt... Sunt foarte îngrijorat din pricina ei.

— Este sănătoasă fizic? Am întrebat.

— Da - a, da, cred că da. Nu, nu cred că e vreo problemă din punct de vedere fizic. Însă... Însă... Își imaginează tot felul de lucruri.

— Ce fel de lucruri? M-am interesat eu.

Dar nu mi-a răspuns la întrebare, ci s-a mulțumit să murmure, confuz:

— Se ambalează din orice... Temerile ei nu au nici un temei.

— Temeri privitoare la ce, profesore Leidner?

A zis vag:

— A, sunt doar... Niște atacuri de panică.

„Zece la unu că e vorba despre droguri, mi-am spus în sinea mea. Iar el nici nu-și dă seama! O mulțime de bărbați pățesc așa. Doar se întrebă de ce nevestele lor sunt atât de agitate și își schimbă atât de brusc dispoziția.”

L-am întrebat dacă doamna Leidner era de acord cu venirea mea.

S-a luminat la față.

— Da. Am fost surprins. Foarte plăcut surprins. Mi-a spus că este o idee foarte bună. Că se va simți mai în siguranță.

Această exprimare mi s-a părut ciudată. „Mai în siguranță.” O exprimare cât se poate de stranie. Am început să mă gândesc că doamna Leidner ar putea reprezenta totuși un caz de boală mentală.

Profesorul Leidner a continuat, cu un soi de entuziasm copilăresc:

— Sunt convins că o să te înțelegi foarte bine cu ea. Este într-adevăr o femeie absolut fermecătoare. A zâmbit dezarmant. Simte că dumneata îi vei fi de mare ajutor. Am simțit și eu același lucru de îndată ce te-am văzut. Arăți, dacă îmi permiți îndrăzneala, atât de minunat de sănătoasă și de plină de bun-simț. Sunt convins că ești persoana potrivită pentru Louise.

— Nu putem decât să încercăm, profesore Leidner, am zis eu, plină de voieșie. Sper să îi pot fi de ajutor soției dumneavoastră. Poate că o neliniștește prezența localnicilor și a negrilor?

— O, nu, nicidecum. Scutură din cap, amuzat de o astfel de presupunere. Soției mele îi plac foarte mult arabii – apreciază simplitatea și simțul umorului pe care aceștia le vădesc. E a doua campanie la care ia parte – suntem căsătoriți de mai puțin de doi ani, dar deja vorbește destul de bine araba. O vreme n-am mai spus nimic, apoi am încercat din nou.

— Nu-mi puteți spune absolut nimic despre ceea ce o înspăimântă pe soția dumneavoastră, profesore Leidner? L-am întrebat.

S-a codit. Apoi a zis încet:

— Sper, cred... Că îți va spune singură. Altceva n-am mai izbutit să scot de la el.

Capitolul 3 –Bârfe

A rămas stabilit să merg la Tell Yarimjah săptămâna următoare.

Doamna Kelsey tocmai se instala în casa de la Alwiyah, și m-am bucurat că o pot ajuta.

Cât am stat acolo, am auzit una sau două aluzii la expediția condusă de profesorul Leidner. Un prieten de-al doamnei Kelsey, un tânăr comandant de escadron, și-a țuguat buzele, surprins, și a exclamat:

— Frumoasa Louise. Deci asta e ultima! S-a întors spre mine. Așa îi spunem noi pe aici. E cunoscută ca Frumoasa Louise.

— Asta înseamnă că e chiar atât de atrăgătoare? Am întrebat.

— Dacă e să îi dai crezare. Ea crede că e într-adevăr așa!

— Nu fi răutăcios, John, a zis doamna Kelsey. Știi prea bine că nu e singura care crede asta! O mulțime de oameni s-au îndrăgostit pur și simplu de ea.

— Poate că ai dreptate. E trecută de prima tinerețe, dar este destul de seducătoare.

— Și tu ai fost înnebunit după ea la un moment dat, a spus doamna Kelsey, râzând.

Comandantul de escadron a roșit și a recunoscut, cumva rușinat:

— Păi știe cum să se facă plăcută. Cât despre Leidner, el venerează și pământul pe care calcă – iar restul membrilor expediției trebuie să facă la fel! Asta așteaptă de la ei!

— Câți sunt în total? M-am interesat eu.

— De toate felurile și de toate națiile, a răspuns comandantul de escadron, vesel. Un arhitect englez, un părinte francez din Cartagina – el se ocupă de inscripții, tăblițe și alte lucruri din astea. Și apoi mai e domnișoara Johnson. Și ea e englezoaică; e, ca să zic așa, omul bun la toate. Și un bărbat mic și îndesat care se ocupă de fotografii – el e american. Și familia Mercado. Dumnezeu știe ce nație sunt: italieni sau spanioli, ceva! Ea e destul de tânără – o creatură perfidă – și, vai, cât o urăște pe Frumoasa Louise! Și mai sunt și vreo doi tineri. Asta-i tot. O adunătură de ciudați, dar, una peste alta, niște oameni drăguți – nu-i așa, Pennyman?

Se adresa unui bărbat în vârstă, care stătea cufundat în gânduri și învârtea în mână un pince-nez.

Acesta a tresărit și a ridicat privirea.

— Da, da, foarte drăguți. Asta dacă îi iei unul câte unul. Firește, Mercado e puțin excentric...

— Are o barbă așa stranie, a adăugat doamna Kelsey. Genul acela de barbă firavă și parcă mototolită.

Maiorul Pennyman a continuat fără să o bage în seamă:

— Tinerii sunt amândoi de treabă. Americanul e destul de tăcut, iar englezul vorbește puțin cam mult. Curios, de obicei e exact pe dos. Leidner însuși e un bărbat minunat – așa de modest și de rezervat. Da, luați unul câte unul, sunt toți niște oameni foarte drăguți. Dar, dintr-un motiv sau altul, sau poate că e doar închipuirea mea, ultima dată când am trecut pe acolo am avut impresia că era ceva în neregulă. Nu știu precis ce anume... Parcă nimeni nu se purta firesc. Atmosfera era tensionată. Ca să înțelegeți mai bine – erau cam prea politicoși când își dădeau unul celuilalt untul. Înroșindu-mă puțin, pentru că nu-mi prea place să îmi expun părerile, am spus:

— Când oamenii stau închiși într-un loc prea mult timp, încep să se calce pe nervi. Știu asta din spital.

— E adevărat, a zis maiorul Kelsey, însă campania de-abia a început, e prea devreme ca să se fi creat deja animozități.

— O asemenea expediție este, probabil, ca viața reală, numai că în miniatură, a intervenit maiorul Pennyman. Are propriile bisericuțe, rivalități și invidii.

— Pare că sunt mulți nou-veniți anul acesta, a spus maiorul Kelsey.

— Să vedem. Comandantul de escadron i-a numărat pe degete. Tânărul Coleman e nou, la fel și Reiter. Emmott a fost și anul trecut, la fel și familia Mercado. Părintele Lavigny este nou-venit. Il înlocuiește pe profesorul Byrd, care e bolnav și nu a putut ajunge. Carey, firește, e dintre cei vechi. E parte din expediție de la bun început, de acum cinci ani. Domnișoara Johnson e aproape la fel de veche ca și Carey.

— Întotdeauna am crezut că la Tell Yarimjah oamenii se înțeleg atât de bine, a remarcat maiorul Kelsey. Parcă erau o familie fericită – ceea ce e cu

adevărat surprinzător, dacă stai să te gândești la natura umană! Sunt sigur că sora Leatheran e de acord cu mine.

— Păi, am zis eu, nu știu să nu aveți dreptate! Am văzut atâtea certuri în spital, și adesea izbucneau de la lucruri mărunte, de la o dispută pentru o ceașcă de ceai.

— Da, oamenii tind să devină foarte meschini în astfel de împrejurări, a spus maiorul Pennyman. Totuși, mie mi se pare că în acest caz e vorba despre altceva. Leidner este un om atât de blând și de modest, cu un tact remarcabil. Întotdeauna a reușit să păstreze veselia printre oamenii lui și să îi facă să se înțeleagă bine între ei. Și, cu toate acestea, și eu am simțit deunăzi acea tensiune.

Doamna Kelsey a râs.

— Și nu vă dați seama de explicație? Sare în ochi!

— Ce vreți să spuneți?

— Doamna Leidner, de bună seamă.

— Ei, hai, Mary, a zis soțul ei, e o femeie fermecătoare, nu e defel genul care să se certe.

— N-am spus că ar fi certăreață. Doar provoacă certe!

— În ce fel? Și de ce ar face-o?

— De ce? De ce? Pentru că se plictisește. Nu e arheolog, e doar nevastă de arheolog. Se plictisește din cauză că nu găsește nimic să o intereseze, și atunci își creează propriile evenimente dramatice. Se amuză făcându-i pe ceilalți să se dondănească.

— Mary, habar nu ai despre ce vorbești. Doar îți imaginezi ce se întâmplă.

— Bineînțeles că doar îmi imaginez! Dar o să descoperi că am dreptate. Nu degeaba Frumoasa Louise arată ca Mona Lisa! Poate că nu vrea să facă nici un râu, însă îi place să vadă ce se întâmplă.

— Îi este devotată lui Leidner.

— O! Nu mă refeream la intrigi vulgare. Dar femeia asta este o allumeuse.

— Femeile sunt atât de drăguțe unele cu altele, a spus maiorul Kelsey.

— Știu. Scorpie, scorpie, scorpie, asta ziceți voi, bărbații, însă de cele mai multe avem dreptate în privința semenilor de același sex.

— Chiar și așa fiind, a intervenit maiorul Pennyman, gânditor, presupunând că toate bănuielile răutăcioase ale doamnei Kelsey sunt adevărate, nu cred că asta ar putea justifica acea ciudată senzație de tensiune, de calm dinaintea furtunii. Am avut impresia că furtuna poate izbucni în orice moment.

— Să n-o speriem pe soră, a zis doamna Kelsey. Urmează să se ducă acolo peste trei zile, iar ce spuneți dumneavoastră o s-o facă să se răzgândească.

— A, nicidecum, nu mă sperii dintr-atât, am replicat eu, râzând.

Cu toate acestea, m-am gândit mult la ceea ce auzisem. Mi-am adus aminte de acele cuvinte ciudate ale profesorului Leidner - „mai în siguranță”. Oare teama secretă a soției sale, nemărturisită sau poate exprimată,

producea această reacție asupra celorlalți? Sau tensiunea (ori poate cauza necunoscută a acesteia) producea această reacție asupra nervilor ei?

Am căutat în dicționar cuvântul allumeuse, pe care îl folosisese doamna Kelsey, dar nu am înțeles la ce se referea.

„Ei bine, mi-am zis în sinea mea, trebuie să aștept și să mă lămuresc singură.”

Capitolul 4 – Sosesc în Hassanieh

Trei zile mai târziu plecam din Bagdad.

Îmi părea rău să mă despart de doamna Kelsey și de fetiță, care era adorabilă și se dezvolta de minune, luând în greutate în fiecare săptămână exact atât cât trebuia. Maiorul Kelsey m-a condus la gară. Urma să ajung la Kirkuk a doua zi, și acolo avea să mă aștepte cineva.

Am dormit prost – niciodată nu dorm bine în tren – și somnul mi-a fost tulburat de vise. Totuși, când m-am uitat de dimineață pe fereastră și am văzut că este o zi splendidă, am devenit curioasă cu privire la oamenii pe care aveam să îi cunosc.

Cum stăteam pe peron, șovăitoare și tot uitându-mă în jur, am văzut un tânăr care se îndrepta spre mine. Avea fața rotundă și rozalie și, pe cuvânt, în viața mea nu am văzut pe cineva care să semene atât de bine cu tinerii din cărțile lui P. G. Wodehouse.

— Salutare, salutare, salutare, a spus. Dumneata ești sora Leatheran? Vreau să zic, firește că dumneata ești, se vede. Ha ha! Mă cheamă Coleman. M-a trimis profesorul Leidner. Cum te simți? Călătoria a fost îngrozitoare? Ah, ce bine cunosc trenurile astea! Ei, am ajuns. Ai luat micul dejun? Țsta e tot bagajul dumitale? Ești teribil de modestă, nu-i așa? Doamna Leidner avea patru valize și un cufăr – ca să nu mai pomenesc de cutia de pălării, și de perna specială, și de tot felul de mărunțisuri. Vorbesc prea mult? Hai să mergem la bătrânul autobuz.

Afară era ceea ce am auzit mai apoi că se numea un vagon militar. Aducea un pic a trăsură, un pic a camion și un pic a automobil. Domnul Coleman m-a ajutat să mă urc, explicându-mi că ar fi mai bine să stau lângă șofer, ca să nu simt atât de tare zdruncinăturile.

Zdruncinături! Mă mir că hârbul ăla nu s-a făcut bucăți! Și nici măcar nu era o șosea ca lumea – doar o potecă plină de gropi și de urme de roți! Minunatul Orient, n-am ce spune! Când mă gândeam la nemaipomenitele noastre artere de circulație din Anglia, mă cuprindea dorul de casă.

Domnul Coleman, care stătea în spatele meu, s-a aplecat în față și mi-a țipat în ureche mare parte din drum.

— Drumul e în stare foarte bună, a strigat el chiar după ce fusesem aruncați în sus din scaun de aproape atinsesem plafonul.

Și părea că vorbește serios.

— Îți face foarte bine, îți pune în mișcare ficatul. Ar trebui să știi asta, soră.

— Faptul că îmi stimulează ficatul n-o să-mi prea fie de folos dacă mă aleg cu capul spart, am remarcat eu, acră.

— Ar trebui să treci pe aici după ce plouă! Se derapează splendid. Cel mai adesea o iei pieziș.

La asta nici nu m-am obosit să răspund.

Puțin după aceea a trebuit să traversăm fluviul, pe cel mai șubred feribot imaginabil. A fost un miracol că am ajuns pe malul celălalt, dar toată lumea părea să fie de părere că e un lucru cât se poate de firesc.

Ne-a luat cam patru ore să ajungem la Hassanieh, care, spre surprinderea mea, era un loc destul de mare. Arăta și foarte drăguț, înainte să ajungem acolo de cealaltă parte a fluviului – se înălța alb, ca de poveste, cu minarete. Însă, odată ce traversai podul, era puțin altfel. Așa o duhoare, totul dărăpănat, noroi și mizerie pretutindeni.

Domnul Coleman m-a condus la casa doctorului Reilly, unde, zicea el, eram așteptată la prânz.

Doctorul Reilly a fost la fel de amabil ca întotdeauna, iar casa era și ea frumoasă – avea baie, și totul era curat și dichisit. Am făcut o baie bună, și, când am coborât, îmbrăcată din nou în uniformă, mă simțeam foarte bine.

Masa era pregătită, și am început să mâncăm; doctorul și-a cerut scuze pentru fiica sa, care, spunea el, mereu întârzia. Tocmai terminasem o porție delicioasă de ouă în sos, când a intrat; doctorul Reilly mi-a prezentat-o:

— Soră, ea este fiica mea, Sheila.

A dat mâna cu mine, mi-a zis că speră că am călătorit bine, și-a aruncat pălăria, a dat din cap a salut înspre domnul Coleman și s-a așezat.

— Ei, Bill, a spus ea, cum merg lucrurile?

El a început să vorbească despre tot felul de oameni care urmau să vină la club, iar eu am avut vreme să îmi fac o părere despre ea.

Nu pot spune că mi-a plăcut foarte mult. Puțin prea rece pentru gustul meu. O fată degajată, deși frumoasă. Păr negru și ochi albaștri – un chip palid și buzele date cu ruj. Avea un fel rece, sarcastic de a vorbi, care mă cam enerva. Am avut o stagiară odată care semăna cu ea – o fată care lucra bine, recunosc, însă al cărei fel de a fi mă exaspera.

Mi s-a părut că domnul Coleman era cucerit de ea. Se cam bâlbâia, iar conversația pe care o făcea era încă și mai idioată decât înainte, dacă așa ceva e cu puțință! Mi-aducea aminte de un câine mare și prost care dă din coadă și încearcă să fie pe placul stăpânului.

După masă, doctorul Reilly a plecat la spital, domnul Coleman avea treburi în oraș, și domnișoara Reilly m-a întrebat dacă aș vrea să merg puțin prin oraș sau dacă prefer să rămân acolo. Domnul Coleman, mi-a zis ea, avea să se întoarcă să mă ia cam într-o oră.

— E ceva de văzut? M-am interesat eu.

— Sunt niște locuri pitorești, a răspuns domnișoara Reilly. Dar nu știu dacă o să vă placă. E foarte multă mizerie.

Felul în care a spus-o m-a iritat. N-am înțeles niciodată de ce pitorescul unui loc ar trebui să scuze murdăria.

În cele din urmă m-a dus la club, care era destul de plăcut, cu vedere spre fluviu, și unde găseai o mulțime de ziare și de reviste englezești.

Când ne-am întors, domnul Coleman nu sosise încă, așa că ne-am așezat și am stat puțin de vorbă. Conversația parcă nu se lega.

M-a întrebat dacă făcusem deja cunoștință cu doamna Leidner.

— Nu, am răspuns. Doar cu soțul ei.

— O, a zis ea. Mă întreb ce impresie o să vă facă.

Nu am replicat nimic. Apoi a continuat:

— Îmi place foarte mult profesorul Leidner. Toată lumea îl place.

„E ca și cum ai spune, mi-am zis în sinea mea, că nu-ți place de soția lui.”

Nici de data asta nu am răspuns; imediat după aceea m-a întrebat:

— Ce are? V-a spus cumva profesorul Leidner?

Nu aveam de gând să mă apuc să bârfesc despre un pacient înainte să apuc să îl văd măcar, așa că m-am mulțumit să spun vag:

— Înțeleg că e puțin obosită și are nevoie să fie îngrijită.

A râs - un râs neplăcut, strident și sacadat.

— Doamne Dumnezeule, a zis, nu-i ajung cei nouă oameni care au grijă de ea?

— Pesemne că fiecare are treburile lui.

— Treburi? Firește că au treburi. Dar Louise are prioritate - face tot ce trebuie ca să fie așa.

„Nu, mi-am spus în sinea mea. Nu-ți place de ea.”

— Totuși, a continuat domnișoara Reilly, nu înțeleg de ce vrea o soră medicală. Aș fi zis că preferă un ajutor mai puțin profesionist, nu cineva care să îi vâre termometrul în gură, să îi ia pulsul și care să vorbească doar despre fapte incontestabile.

Trebuie să recunosc că mi-a stârnit interesul.

— Credeți că nu are nimic? Am întrebat-o.

— Bineînțeles că nu are nimic! Femeia e sănătoasă tun. „Draga de Louise n-a dormit! Are cearcăne.” Da, făcute cu dermatograf! Orice ca să atragă atenția, ca să se învârtă toți în jurul ei, să facă toată lumea caz de ea!

Putea fi un sâmbure de adevăr în ce spunea, de bună seamă, întâlnisem (ce soră nu a întâlnit?) multe cazuri de ipohondri a căror plăcere era să îi facă pe toți din casă să stea la dispoziția lor. Și dacă vreo soră sau un doctor le spunea: „Nu aveți nimic!”, nu credeau, iar indignarea lor era cât se poate de autentică.

Era posibil ca și doamna Leidner să fie un astfel de caz. Soțul, firește, ar fi fost primul păcălit. Soții, am descoperit, sunt niște oameni foarte creduli când vine vorba despre boală. Dar, chiar și așa, nu prea se potrivea cu ceea ce auzisem. Nu justifica, de exemplu, folosirea acelor cuvinte: „mai în siguranță”.

Ciudat cum îmi rămăseseră vorbele acelea în minte.

După ce am reflectat puțin, am întrebat:

— Doamna Leidner e o persoană neliniștită? O neliniștește, de pildă, faptul că trăiește departe de orice așezare omenească?

— De ce ar neliniști-o? Pentru numele lui Dumnezeu, sunt zece! Și au și paznici, pentru antichități. O, nu, nu e neliniștită, cel puțin...

Părea că îi trecuse ceva prin cap, și s-a oprit; a continuat încet, după un minut sau două:

— Curios că ați pomenit de asta.

— De ce?

— Eu și căpitanul de aviație Jervis am fost acolo deunăzi. Era dimineață. Cei mai mulți erau la săpături. Ea scria o scrisoare, și bănuiesc că nu ne-a auzit venind. Băiatul care pofteste oaspeții nu era acolo de data aceea, așa că am mers direct pe verandă. După toate aparențele, a văzut umbra căpitanului Jervis pe zid și pur și simplu a început să țipe! Și-a cerut scuze, firește. A zis că i s-a părut că era un bărbat ciudat. Cam bizară întâmplarea. Vreau să zic, chiar dacă ar fi fost un bărbat ciudat, de ce să se sperie așa?

Am dat din cap, gânditoare.

Domnișoara Reilly a tăcut, apoi, deodată, a început să vorbească din nou:

— Nu știu ce-i cu ei anul ăsta. Toți sunt tulburați. Johnson e atât de înnegurată, că nici nu mai deschide gura. David nu vorbește decât dacă e absolută nevoie. Bill nu se oprește din vorbit, ca de obicei, dar pălăvrăgeala lui nu face decât să atragă atenția asupra celorlalți. Carey dă impresia că poate să își piardă cumpătul în orice clipă. Și se uită unii la alții de parcă, de parcă... O, nu știu, dar e foarte ciudat.

Era curios ca doi oameni atât de diferiți ca domnișoara Reilly și maiorul Pennyman să fi avut aceeași senzație.

Exact în acel moment, domnul Coleman a dat buzna în încăpere. A dat buzna - aceasta e expresia potrivită. Dacă ar fi scos și limba și i-ar fi crescut pe loc o coadă din care să dea, nu ar fi fost deloc surprinzător.

— Salutare, salutare, a spus. Cel mai bun cumpărător din lume, ăsta sunt eu. I-ai arătat sorei Leatheran toate frumusețile orașului?

— N-a fost impresionată, a replicat domnișoara Reilly sec.

— Nu o condamna, a zis domnul Coleman plin de însuflețire. Un orașel așa de sărăcăcios, de dărăpănat și de plicticos!

— Nu prea apreciezi pitorescul și antichitățile, nu-i așa, Bill? Nu-mi pot imagina cum de ești arheolog.

— Nu e vina mea. E vina tutorelui meu. El e un învățat, membru al Societății de Cercetări Științifice de la universitatea lui, genul care se apucă să citească imediat ce se dă jos din pat. A fost un mare șoc pentru el să se trezească pe cap cu un astfel de pupil.

— Cred că a fost o negliobie din partea ta să accepți să faci cu de-a sila o meserie care nu îți place, a remarcat fata tăios.

— Nu cu de-a sila, Sheila, nu cu de-a sila. Bătrânul m-a întrebat dacă mă gândesc la vreo meserie anume, iar eu am zis că nu, așa că mi-a aranjat să vin aici anul ăsta.

— Dar n-ai nici cea mai mică idee ce ți-ar plăcea să faci? Nu e cu putință!

— Firește că am. Dacă ar fi după mine, aș renunța cu totul la muncă. Ce mi-ar plăcea mie ar fi să am o groază de bani și să mă apuc de curse de automobile.

— Ești absurd! A spus domnișoara Reilly.
Părea destul de mânioasă.

— O, îmi dau și eu seama că nici nu intră în discuție, a zis atunci domnul Coleman, pe un ton vesel. Deci, dacă tot trebuie să fac ceva, nu-mi prea pasă ce anume fac atâta vreme cât nu sunt nevoit să zac toată ziua într-un birou. Chiar mi-a plăcut să văd puțin lumea. „Asta e”, mi-am zis, și am venit aici.

— Îmi închipui că le ești de mare ajutor!

— Aici n-ai dreptate. Pot să stau și eu să strig „I Allah”, laolaltă cu toată lumea! Și, la drept vorbind, sunt destul de bun la desen! La școală eram specialist în imitarea scrisurilor. Aș fi putut deveni un plastograf de prima mână. Ei, cine știe, poate chiar o să se întâmple asta. Dacă într-o bună zi, când aștepți autobuzul, Rolls-Royce-ul meu o să te împroaște cu noroi, să știi că am intrat în lumea infractorilor.

Domnișoara Reilly a zis rece:

— Nu crezi că ar fi mai bine să porniți la drum în loc să vorbești așa de mult?

— Câtă ospitalitate, nu-i așa, soră?

— Sunt sigură că sora Leatheran de-abia așteaptă să se instaleze.

— Ești întotdeauna sigură de toate, a ripostat domnul Coleman, rânjind.
„Asta cam e adevărat, mi-am spus în sinea mea. Un drac de fată cochetă și plină de sine.”

Am spus sec:

— Poate că ar trebui să mergem, domnul Coleman.

— Ai dreptate, soră.

Am dat mâna cu domnișoara Reilly, i-am mulțumit pentru tot și am plecat.

— A naibii de atrăgătoare fată, Sheila asta, a zis domnul Coleman.

— Însă îi pune mereu la punct pe bărbați.

Am ieșit din oraș, și am intrat pe un soi de cărare între două lanuri. Era plină de hârtoape și de urme de roți.

După vreo jumătate de oră, domnul Coleman a arătat cu degetul spre o movilă mare pe malul fluviului și a spus: „Tell Yarimjah”.

Se vedeau niște siluete mici și negre care umblau de colo până colo ca niște furnici.

Deodată s-au repezit toate să coboare pe o parte a movilei.

— Fidos, mi-a explicat domnul Coleman. Ora închiderii, încetăm lucrul cu un ceas înainte de apusul soarelui.

Casa în care stăteau membrii expediției se afla nu departe de fluviu.

Șoferul a virat, a intrat printr-o arcadă extrem de îngustă și iată-ne ajunși.

Casa era construită în jurul unei curți interioare. Inițial, ocupase doar latura dinspre sud a curții, iar spre est erau câteva acareturi lipsite de

importanță. Membrii expediției continuaseră construcția și pe celelalte două laturi. Cum planul casei se va dovedi mai târziu de mare interes, anexez aici o schiță.

Toate camerele aveau ușa spre curte, iar majoritatea ferestrelor dădeau și ele în curte – excepție făcând partea dinspre sud a casei, unde ferestrele dădeau și spre câmp. Totuși, aceste ferestre aveau zăbrele. În colțul din sud-vest era o scară care ducea până la acoperișul lung și plat, cu un parapet de-a lungul laturii dinspre sud a casei, care era mai înaltă decât celelalte trei laturi.

Domnul Coleman m-a condus de-a lungul laturii dinspre est a curții interioare, spre o verandă mare, neacoperită, care ocupa partea centrală a laturii dinspre sud. A deschis ușa de la capătul verandei și am intrat într-o încăpere în care mai mulți oameni erau așezați în jurul unei mese de ceai.

— Salutare! A spus domnul Coleman. Iat-o pe Sairey Gamp. {1}

Doamna care stătea în capul mesei s-a ridicat și a venit să mă întâmpine.

Atunci am văzut-o prima dată pe Louise Leidner.

Capitolul 5 – Tell Yarimjah

Nu mă deranjează să recunosc că prima impresie pe care mi-a lăsat-o doamna Leidner a fost de surprindere absolută. Când tot auzi vorbindu-se despre o persoană, începi să îți imaginezi cum e. Mie îmi intrase în cap că doamna Leidner era o femeie brunetă și nemulțumită. Genul de persoană ușor iritabilă, mereu cu nervii întinși la maximum. Și mă așteptam, de asemenea, să fie – ca să zic lucrurilor pe nume – puțin vulgară. Nu era defel cum mi-o închipuisem! Întâi de toate, avea pielea foarte deschisă la culoare. Nu era suedeză, ca soțul ei, dar ar fi putut foarte bine trece drept una, dacă te luai numai după cum arăta. Avea acel ten alb, scandinav, pe care nu îl vezi prea des. Nu era foarte tânără. Undeva între treizeci și patruzeci de ani, după părerea mea. Era trasă la față, și am zărit și niște fire albe prin părul ei blond. Cu toate acestea, ochii îi erau minunați. Singurii ochi, din cei pe care i-am văzut vreodată, despre care se poate spune, fără teama de a greși, că erau violeți. Erau foarte mari, cu niște cearcăne palide dedesubt. Era foarte slabă și părea plăpândă; știu că, dacă o să zic că dădea impresia de istovire și, în același timp, de energie nestăvilită, o să pară o prostie – dar asta a fost senzația pe care am avut-o. Mi s-a părut, de asemenea, o adevărată doamnă. Iar asta nu e puțin lucru, chiar și în zilele noastre.

Mi-a întins mâna și a zâmbit. Glasul îi era jos și blând, ușor tărăgănat, ca al americanilor.

— Îmi pare așa de bine că ai venit, soră. Vrei niște ceai? Sau preferi să mergi mai întâi în camera dumatăle?

Am spus că aș vrea niște ceai, iar ea m-a prezentat celor din jurul mesei.

— Domnișoara Johnson și domnul Reiter. Doamna Mercado. Domnul Emmott. Părintele Lavigny. Soțul meu va sosi imediat. Ia loc aici, între părintele Lavigny și domnișoara Johnson.

Am făcut întocmai, iar domnișoara Johnson a început să stea de vorbă cu mine, întrebându-mă cum a fost drumul, și așa mai departe.

Mi-a plăcut de ea. Îmi amintea de sora-șefă pe care am avut-o pe când făceam practica, o femeie pe care o admiram toate și de dragul căreia munceam din greu.

Se apropia de cincizeci de ani, după judecata mea, și era destul de masculină, cu părul cărunt tuns scurt. Avea o voce plăcută, destul de gravă, și vorbea neceremonios. Era urâtă la față, cu trăsături aspre și un nas aproape ridicol de cârn pe care avea obiceiul să și-l tot scarpine când o tulbura sau o mira ceva. Purta o haină și o fustă de tweed, cu o croială mai degrabă bărbătească. Mi-a zis numaidecât că e de loc din Yorkshire.

Părintele Lavigny mi s-a părut puțin înfricoșător. Era un bărbat înalt, cu barbă lungă, neagră și cu pince-nez. O auzisem pe doamna Kelsey spunând că era și un călugăr francez printre ei, iar acum am remarcat că părintele Lavigny purta o rasă călugărească dintr-un soi de țesătură albă de lână. Am rămas cam surprinsă, pentru că, din câte știam eu, călugării se duceau la mănăstire și nu mai ieșeau de acolo.

Cu doamna Leidner folosea cu precădere franceza, dar cu mine a vorbit într-o engleză destul de bună. Am observat că avea ochi vicleni, pătrunzători, pe care îi plimba de la un chip la altul.

În fața mea stăteau ceilalți trei. Domnul Reiter era un tânăr blond, bine făcut, cu ochelari. Avea părul cârlionțat, destul de lung, și niște ochi albaștri foarte rotunzi. Cred că fusese foarte drăgălaș când era copil, însă acum nu mai era cine știe ce! De fapt, semăna oarecum cu un porc. Celălalt tânăr avea părul tuns foarte scurt. Avea fața prelungă, veselă și dinți foarte sănătoși și era foarte atrăgător când zâmbea. Cu toate acestea, vorbea foarte puțin – se mulțumea să dea din cap când i se spunea câte ceva sau răspundea monosilabic. Era, ca și domnul Reiter, american. Cea de-a treia persoană era doamna Mercado; nu m-am putut uita prea bine la ea, pentru că, de fiecare dată când aruncam o privire înspre ea, vedeam că se zgâiește la mine cu o căutătură nesățioasă, cel puțin deconcertantă. După cum se holba la mine, ai fi zis că surorile medicale sunt niște lighioane ciudate. Total lipsită de maniere!

Era destul de tânără – nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani – și era smeadă și grațioasă, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Era drăguță, într-un fel, dar mă făcea să mă gândesc că îi curge ceva sânge negru în vine. Era îmbrăcată cu un pulover de culoare foarte aprinsă, iar unghiile îi erau date cu o oja de aceeași nuanță. Avea fața ascuțită, tăioasă, cu ochi mari și buze subțiri, parcă bănuitoare.

Ceaiul era foarte bun – tare și plăcut la gust – total diferit de chestia aia chinezească pe care o servea mereu doamna Kelsey și care fusese o grea încercare pentru mine. Era și pâine prăjită cu dulceață, precum și o farfurie de fursecuri cu fructe confiate și prăjituri. Domnul Emmott se purta foarte politicos și îmi tot dădea diverse lucruri. Deși tăcut, era foarte atent când mi se golea farfuria.

Deodată, domnul Coleman a dat buzna înăuntru și s-a așezat lângă domnișoara Johnson. El nu părea defel neliniștit. Nu-i mai tăcea gura.

Doamna Leidner a oftat o dată și i-a aruncat o privire plictisită, însă fără nici un efect. Tot așa cum nu l-a domolit nici faptul că doamna Mercado, căreia i se adresa cel mai mult, era prea ocupată să mă țintuiască pe mine cu privirea ca să aibă chef să îi răspundă altfel decât de formă.

Tocmai când terminam de luat ceaiul, au intrat profesorul Leidner și domnul Mercado, care veneau de la săpături.

Profesorul Leidner m-a salutat în felul său amabil. L-am văzut grăbindu-se să se uite, îngrijorat, la soția sa și părând după aceea ușurat. S-a așezat la celălalt capăt al mesei, iar domnul Mercado a luat loc pe scaunul liber de lângă doamna Leidner. Era un bărbat înalt, subțire, melancolic, cu mult mai în vârstă decât nevasta lui, cu tenul palid și cu o barbă ciudată, moale și fără formă. M-am bucurat când a intrat, căci soția lui a încetat să mă mai fixeze și și-a îndreptat atenția asupra lui, privindu-l cu un fel de febrilitate alarmată, pe care am găsit-o cam stranie. El învârtea absent în ceai, fără să scoată o vorbă. Nici nu s-a atins de prăjitura din farfurie.

Mai era un loc liber; brusc, ușa s-a deschis și a intrat un bărbat. În momentul în care l-am zărit pe Richard Carey, mi-am zis că este unul dintre cei mai chipeși bărbați pe care i-am văzut vreodată – și, cu toate acestea, mă îndoiesc că era chiar așa. Să spui că un bărbat este chipeș și, în același timp, că arată precum un cadavru pare o contradicție grosolană, dar este cât se poate de adevărat. Dacă te uitai la capul lui, aveai impresia că pielea este prea întinsă pe oase – însă avea oase frumoase. Linia maxilarului și a frunții era atât de precis conturată, încât îmi amintea de statuile de bronz. Fața îi era uscățivă și măslinie, iar ochii – dintre cei mai strălucitori și mai albaștri pe care i-am văzut în viața mea. Măsura cam un metru optzeci și cred că avea puțin sub patruzeci de ani.

Profesorul Leidner a spus:

— Soră, acesta este domnul Carey, arhitectul nostru.

El a murmurat ceva cu vocea lui plăcută, scăzută, cu accent britanic și s-a așezat lângă doamna Mercado.

Doamna Leidner i-a zis:

— Mă tem că s-a cam răcit ceaiul, domnule Carey.

— O, nu face nimic, doamnă Leidner, a răspuns el. E vina mea că am întârziat. Voiam să termin schițele.

Doamna Mercado a intervenit:

— Dulceață, domnule Carey?

Domnul Reiter a împins spre el farfuria cu pâine prăjită.

Și mi-am adus aminte de Maiorul Pennyman care remarcase: „Ca să înțelegeți mai bine, erau cam prea politicoși când își dădeau unul celuilalt untul”.

Da, era ceva curios în toată povestea asta...

Puțin prea ceremonioși...

Ai fi zis că e grup de străini, nu de oameni care se cunosc – unii dintre ei – de mulți ani.

Capitolul 6 -Prima seară

După ceai, doamna Leidner m-a condus în camera mea.

Poate că ar fi bine să descriu pe scurt cum erau dispuse camerele. E foarte simplu și ușor de înțeles dacă priviți planul.

De o parte și de alta a verandei neacoperite erau uși care duceau în cele două încăperi principale. Ușa din dreapta dădea în sufragerie, unde am luat ceaiul. Cea de pe partea cealaltă ducea într-o cameră identică (am numit-o cameră de zi) care era folosită drept salon și cameră de lucru neoficială - locul unde se făceau multe desene (altele decât cele care țineau strict de arhitectură) și unde erau aduse bucățile cele mai delicate de ceramică pentru a fi lipite. Din camera de zi se trecea în camera antichităților, unde erau aduse toate obiectele găsite în timpul săpăturilor, care erau apoi depozitate pe etajere și în diferite compartimente, precum și întinse pe băncile și mesele dinăuntru. Singura ieșire din această încăpere era prin camera de zi.

Lângă camera antichităților, dar cu intrarea printr-o ușă care dădea în curtea interioară, era dormitorul doamnei Leidner. Acesta, ca și celelalte camere de pe această latură a casei, avea două ferestre zăbrelete cu vedere spre câmp. După colț, lipită de dormitorul doamnei Leidner, însă fără să comunice cu acesta, era camera profesorului Leidner. Era prima dintre încăperile de pe latura dinspre răsărit. Alături era camera care îmi fusese rezervată. Lângă camera mea era cea a domnișoarei Johnson, urmată de cea a doamnei și de a domnului Mercado. După aceea veneau două așa-zise băi.

(Când m-am exprimat odată astfel de față cu doctorul Reilly, a izbucnit în râs și mi-a spus că o baie ori este baie, ori nu este baie! În orice caz, dacă ești obișnuit cu robinete și cu țevi, ți se pare ciudat să spui că două camere cu pământ pe jos, cu câte o cadă de cositor care îți ajunge până la brâu și cu apă mâlăoasă adusă în canistre de kerosen merită numele de băi!) Toată această parte fusese construită de profesorul Leidner. Dormitoarele erau identice, având toate câte o fereastră și o ușă care dădeau spre curtea interioară. De-a lungul laturii dinspre nord erau sala de desen, laboratorul și camera de fotografii.

Dar să mă întorc la verandă: de cealaltă parte, dispunerea camerelor era foarte similară. Prin sufragerie se ajungea în biroul unde erau ținute dosarele, se făcea catalogarea și se băteau la mașină documentele. Pe colț era camera părintelui Lavigny, căruia i se dăduse dormitorul cel mai mare; aici se ocupa și de decodarea - sau care o fi cuvântul potrivit - tăblițelor.

În colțul dinspre sud-vest era scara care ajungea pe acoperiș. Pe latura dinspre apus erau bucătăria și patru dormitoare folosite de tineri - Carey, Emmott, Reiter și Coleman.

În colțul dinspre nord-vest era camera de fotografii, din care se trecea în camera obscură. Lângă laborator. Apoi venea singura intrare - arcada prin care pătrunsesem în casă. În exterior erau dormitoarele servitorilor, localul de pază pentru soldați, grajdurile pentru cai și restul. Sala de desen era în dreapta arcadei și ocupa restul laturii dinspre nord.

Am descris în detaliu felul în care arăta casa pentru că nu vreau să mă întorc la asta mai târziu. După cum spuneam, doamna Leidner însăși m-a însoțit în turul casei și, în cele din urmă, m-a lăsat în camera mea, exprimându-și speranța că mă voi simți bine și că am tot ce îmi trebuie.

Încăperea era mobilată drăguț, deși foarte simplu – un pat, o comodă, un lavoar și un scaun.

— Băieții îți vor aduce apă caldă înainte de prânz și de cină – și dimineața, firește. Dacă vrei și în alt moment al zilei, ieși afară și bate din palme, iar când apare băiatul, spune-i jib mai' har. Crezi că o să îți minte?

Am răspuns că da și am repetat cuvintele, puțin șovăitoare.

— Foarte bine. Fii sigură pe dumneata și strigă. Arabii nu înțeleg nimic spus cu voce obișnuită, „britanică”.

— Limbile astea sunt surprinzătoare, am zis eu. Pare atât de ciudat că sunt așa de multe și de diferite.

Doamna Leidner a zâmbit.

— În Palestina e o biserică în care Rugăciunea Domnului este scrisă în nouăzeci – dacă nu mă-nșel – de limbi.

— Ia te uită! Am exclamat eu. Trebuie să îi scriu mătușii, să îi povestesc. O s-o intereseze.

Doamna Leidner a atins urciorul și ligheanul, cu un aer absent, și a mutat savoniera câțiva centimetri mai încolo.

— Sper din tot sufletul că vei fi mulțumită aici, a adăugat ea, și nu o să te plictisești prea tare.

— Nu mă plictisesc aproape niciodată, am asigurat-o eu. Viața nu e destul de lungă.

Nu mi-a răspuns. A continuat să se joace cu obiectele de pe lavoar, dusă pe gânduri.

Deodată, și-a ațintit ochii violeți asupra mea.

— Ce anume ți-a spus soțul meu, soră?

De obicei, la astfel de întrebări se dă același răspuns.

— Am înțeles că sunteți puțin cam obosită, doamnă Leidner, am zis eu pe un ton cât se poate de veridic. Și că doriți pe cineva care să aibă grijă de dumneavoastră și să vă mai scape de griji.

Și-a înclinat încet capul, visătoare.

— Da, a replicat. Da, așa e foarte bine.

Era puțin cam enigmatic, dar nu aveam de gând să îi pun alte întrebări. M-am mulțumit să continui:

— Sper să mă lăsați să vă dau o mână de ajutor la ce e de făcut prin casă. Nu trebuie să mă lăsați să trândăvesc.

A surâs slab.

— Mulțumesc, soră.

Apoi s-a așezat pe pat și, spre marea mea surpriză, a început să mă chestioneze. Spun că am fost mirată, pentru că, din clipa în care am văzut-o prima oară, am fost sigură că doamna Leidner era o adevărată doamnă. Și o doamnă, din experiența mea, nu își manifestă decât arareori curiozitate cu privire la problemele personale ale altora.

Doamna Leidner însă părea nerăbdătoare să afle totul despre mine. Unde îmi făcusem ucenicia și cu cât timp în urmă. Ce mă făcuse să vin în Orient. Cum de se întâmplase că primisem recomandarea doctorului Reilly. M-a întrebat până și dacă fusesem vreodată în America sau dacă aveam rude în America. Vreo două dintre întrebările pe care mi le-a pus mi-au părut pe moment lipsite de sens, dar, mai târziu, mi-am dat seama de semnificația lor.

După aceea, dintr-odată, atitudinea ei s-a schimbat. A zâmbit – un zâmbet cald, luminos – și mi-a zis, cu dulceață în glas, că era foarte bucuroasă că venisem și că era sigură că aveam să îi fiu de mare ajutor.

S-a ridicat de pe pat și a spus:

— Vrei să urci pe acoperiș ca să vezi apusul? E foarte frumos la ora asta.

Am încuviințat din toată inima.

Pe când ieșeam din cameră, m-a întrebat:

— Erau mulți oameni în trenul dinspre Bagdad? Bărbați?

I-am răspuns că nu remarcasem pe nimeni. Fuseseră doi francezi în vagonul-restaurant cu o seară înainte. Și un grup de trei bărbați care, din câte înțelesesem din discuția lor, se ocupau de conducta de țigăi.

A dat din cap și i-a scăpat un sunet. Ca un mic oftat de ușurare.

Am urcat împreună pe acoperiș.

Acolo am găsit-o pe doamna Mercado, așezată pe parapet, și pe profesorul Leidner, aplecat, uitându-se la o mulțime de pietre și cioburi de ceramică așezate rânduri-rânduri. Erau niște chestii mari, cărora el le spunea râșnițe, pisălogi, topoare de piatră și topoare perforate, precum și o sumedenie de bucățele de ceramică, împodobite cu tot felul de motive bizare.

— Veniți încoace, ne-a strigat doamna Mercado. Nu-i așa că e nemaipomenit de frumos?

Era, neîndoielnic, un apus splendid. Hassanieh-ul părea desprins din cărțile cu povești, iar fluviul Tigru, cu malurile sale late, dădea impresia de ireal.

— Nu-i așa că e minunat, Eric? A zis doamna Leidner.

Profesorul Leidner a ridicat privirea, distrat, a murmurat „Minunat, minunat”, cam fără chef, după care s-a întors la sortarea hâburilor.

Doamna Leidner a zâmbit.

— Arheologii se uită numai la ce e la picioarelor lor. Pentru ei, cerul și raiul nici nu există.

Doamna Mercado a chicotit.

— O, sunt niște oameni foarte ciudați. O să-ți dai curând seama de asta, soră, a adăugat ea. A făcut o pauză, apoi a continuat: Suntem cu toții așa de bucuroși că ai venit. Am fost atât de îngrijorați din pricina doamnei Leidner, nu-i așa, Louise?

— Într-adevăr?

Vocea nu îi era încurajatoare.

— O, da, bineînțeles. A fost îngrozitoare, soră. Tot felul de atacuri de panică, de temeri. Când mi se spune despre cineva „E doar din cauza

nervilor”, întotdeauna mă întreb ce poate fi mai rău de atât. Nervii sunt însăși esența făpturii umane, n-am dreptate?

„Gura, gura”, mi-am zis în sinea mea.

Doamna Leidner a replicat sec:

— Ei bine, nu trebuie să îți mai faci griji din pricina mea, Mărie. Sora o să aibă grijă de mine.

— Cu siguranță, am asigurat-o eu, plină de voieșie.

— Sunt convinsă că asta va schimba complet lucrurile, a răspuns doamna Mercado. Eram toți de părere că ar trebui să consulte un doctor sau să facă neapărat ceva. Are nervii distruși, nu-i așa, dragă Louise?

— Într-atât de distruși, încât se pare că i-am distrus și pe-ai voștri, a zis doamna Leidner. Ce-ar fi să vorbim despre ceva mai interesant decât starea mea lamentabilă?

Am înțeles în clipa aceea că doamna Leidner era genul de femeie care își face cu ușurință dușmani. Era o undă de grosolănie în vocea ei (nu că aș fi condamnat-o pentru asta), iar obrajii palizi ai doamnei Mercado s-au îmbujorat. A bolborosit ceva, însă doamna Leidner se ridicase deja și se dusese lângă soțul ei, în celălalt capăt al acoperișului. Mă îndoiesc că a remarcat apropierea ei până când nu i-a pus mâna pe umăr; atunci și-a ridicat repede ochii spre ea. Pe chip i se citea afecțiunea; privirea îi era întrebătoare.

Doamna Leidner a încuviințat, dând încet din cap. Braț la braț, au mers până la marginea parapetului și au coborât împreună treptele.

— Îi este foarte devotat, nu? A spus doamna Mercado.

— Da, am răspuns eu. E foarte plăcut să vezi asta. Se uita la mine cu o căutătură piezișă, stranie, oarecum nerăbdătoare.

— Care crezi că e problema cu ea, soră? M-a întrebat, cu glasul ceva mai scăzut.

— O, nu cred că e ceva grav, am zis eu, calmă. Pesemne că e doar puțin obosită.

M-a sfredelit cu privirea, așa cum făcuse și când luasem ceaiul. Brusc, m-a întrebat:

— Dumneata te ocupi de cazuri de boli mentale?

— O, nu, Doamne ferește! Cum de vă puteți gândi la așa ceva?

A tăcut câteva clipe, apoi a continuat:

— Știi ce ciudat s-a purtat în ultima vreme? Ți-a spus profesorul Leidner?

Nu sunt de acord cu bârfele despre pacienți. Pe de altă parte însă, știu din proprie experiență că, adesea, este foarte dificil să afli adevărul de la rude și, până nu știi exact despre ce este vorba, orbecăi și nu ești de mare folos. Firește, lucrurile stau complet altfel când ești în subordinea unui medic. El îți spune ceea ce ai nevoie să știi. Dar, în cazul acesta, nu era nici un doctor care să îmi dea sfaturi. Doctorul Reilly nu fusese niciodată chemat în calitate de medic. Iar eu nu eram defel încredințată că profesorul Leidner îmi zisese tot ce știa. De cele mai multe ori, soții sunt reticenți din instinct – ceea ce le face cinste, după părerea mea. Cu toate acestea, cu cât aflam mai

multe, cu atât avea să îmi fie mai ușor să îmi dau seama ce măsuri trebuie să iau. Doamna Mercado (pe care am catalogat-o drept o cață veninoasă) murea de nerăbdare să mi se destăinuie. Și, sincer vorbind, atât omenește, cât și din punct de vedere profesional, voiam să aud ce are de spus. Dacă vreți, puteți considera că eram pur și simplu curioasă.

Am zis:

— Înțeleg că doamna Leidner nu s-a prea purtat normal în ultima vreme?

Doamna Mercado a râs într-un fel neplăcut.

— Normal? N-aș prea crede. Ne-a înspăimântat de moarte, într-o noapte - degete care îi băteau în geam. Altă dată - o mână fără braț. Dar când s-a ajuns la un chip galben lipit de fereastră - iar când s-a năpustit la geam nu era nimic - ei bine, aș spune că a fost cam înfiorător pentru toată lumea.

— Poate e cineva care se ține de farse, am sugerat eu.

— A, nu, nici pomeneală, e doar închipuirea ei. Acum trei zile, la cină, am auzit focuri de armă în sat, la aproape o milă depărtare, iar ea a tresărit de spaimă și a început să țipe - ne-a înfricoșat pe toți. Cât despre profesorul Leidner, s-a repezit la ea și s-a purtat în cel mai ridicol mod cu putință. „Nu e nimic, draga mea, nu e nimic”, tot repeta el. Cred că știi prea bine, soră, că uneori bărbații încurajează închipuirile astea isterice ale femeilor. E păcat, pentru că e un lucru rău. Maniile nu ar trebui încurajate.

— Dacă e într-adevăr vorba despre manii, am replicat eu sec.

— Despre ce altceva ar putea fi vorba?

Nu am răspuns, pentru că nu știam ce să spun. Era o afacere curioasă. Împușcăturile și țipetele erau destul de firești - pentru cineva aflat într-o stare de nervi, vreau să spun. Dar povestea cu mâna și cu chipul fantomatic era altceva. După părerea mea, existau două alternative - fie doamna Leidner inventase totul (tot așa cum copiii obișnuiesc să născocească tot felul de minciuni ca să atragă atenția asupra lor), fie, așa cum sugerasesem deja, era o farsă pusă la cale de cineva. Era genul de lucru, am cugetat eu, pe care un individ lipsit de imaginație, cum era domnul Coleman, l-ar fi putut găsi amuzant. M-am hotărât să stau cu ochii pe el. Pacienții cu tulburări nervoase pot fi îngroziți până și de o glumă stupidă.

Doamna Mercado a continuat, aruncându-mi o privire piezișă:

— Pare un personaj romantic, soră, nu crezi? Tipul de femeie căreia i se întâmplă tot felul de lucruri.

— I s-au întâmplat multe lucruri? M-am interesat eu.

— Păi, primul ei soț a fost ucis în război, pe când avea doar douăzeci de ani. E foarte patetic și romantic, nu?

— Dacă ți-neți să înfrumusețați realitatea, am răspuns eu aspru.

— O, soră! Ce observație neobișnuită!

E cât se poate de adevărat. Când te gândești la toate femeile pe care le auzi zicând: „Dacă Donald, sau Arthur, sau cum l-o fi chemat, ar fi trăit...” Și, câteodată, îmi spun în sinea mea că, dacă ar fi trăit, ar fi fost acum de vârstă mijlocie, gras, arțagos și lipsit de romantism.

Se întuneca, așa că am propus să coborâm. Doamna Mercado a încuviințat și m-a întrebat dacă aș vrea să văd laboratorul.

— Soțul meu e probabil acolo – lucrează.

I-am răspuns că mi-ar face plăcere, și ne-am îndreptat spre laborator. Încăperea era luminată de o lampă, dar era goală. Doamna Mercado mi-a arătat o parte dintre aparate și niște ornamente de cupru care tocmai erau tratate, precum și niște oase acoperite cu un strat de ceară.

— Pe unde o fi Joseph? S-a întrebat doamna Mercado.

S-a uitat în sala de desen, unde lucra Carey. Acesta abia dacă a ridicat privirea când am intrat, iar eu am fost surprinsă de istovirea care i se citea pe chip. Mi-am zis: „Omul acesta e la capătul puterilor. Foarte curând va ceda”. Și mi-am adus aminte că mai remarcasem ceva această încordare la el.

Când am ieșit, am întors capul ca să mă mai uit o dată la el. Stătea aplecat deasupra unei foi de hârtie, cu buzele strânse, iar aspectul de cadavru era și mai accentuat. Poate că era doar imaginația mea, însă mi s-a părut că aduce cu un cavaler din vechime care se pregătește să plece la luptă și știe că va fi ucis.

Și, din nou, am simțit extraordinara și aproape inconștienta atracție pe care o exercita.

L-am găsit pe domnul Mercado în camera de zi. Ii explica doamnei Leidner un nou proces. Ea era așezată pe un scaun de lemn și broda niște flori pe o mătase fină; am fost din nou mirată de înfățișarea ei ciudată, fragilă, nepământească. Părea ireală, nu o ființă în carne și oase.

Doamna Mercado a exclamat, cu vocea ei înaltă și ascuțită:

— A, aici erai, Joseph! Te-am căutat în laborator.

A tresărit; părea uimit și derutat, ca și cum apariția ei ar fi rupt o vrajă. A zis poticnit:

— Eu... Trebuie să plec acum. Sunt în mijlocul... În mijlocul...

Nu și-a încheiat propoziția, dar s-a întors spre ușă.

Doamna Leidner a răspuns, cu glasul ei scăzut și tărăgănat:

— Trebuie să îmi povestești cândva și sfârșitul. Era foarte interesant.

A ridicat privirea spre noi, ne-a zâmbit dulce, dar cumva distant, și s-a aplecat din nou asupra broderiei.

Peste vreo două minute a spus:

— Sunt niște cărți acolo, soră. Bine alese. Ia una și stai jos.

M-am dus la etajeră. Doamna Mercado a mai rămas câteva minute, apoi, răsucindu-se brusc, a ieșit din cameră. Când a trecut pe lângă mine, i-am văzut chipul, și nu mi-a plăcut defel expresia pe care o avea. Părea înnebunită de furie.

Mi-am adus aminte, fără să vreau, de câteva dintre lucrurile pe care doamna Kelsey le spusese sau lăsase să se înțeleagă despre doamna Leidner. Nu voiam să mă gândesc că sunt adevărate, pentru că o plăceam pe doamna Leidner, însă m-am întrebat totuși dacă nu era cu puțință să fie un sâmbure de adevăr în ele. Neîndoielnic că nu era doar vina ei, dar era limpede că urâțica domnișoară Johnson și atât de banala doamnă Mercado nu îi ajungeau nici până la degetul mic când venea vorba de frumusețe sau de farmec. Și, la

urma urmei, bărbații sunt tot bărbați, indiferent în ce colț de lume te afli. Dacă ai meseria mea, îți dai repede seama de asta.

Mercado nu era un tip sclipitor, și bănuiesc că doamna Leidner nu dădea doi bani pe admirația lui, însă soției lui îi păsa. Dacă nu care cumva mă înșelam, îi păsa chiar foarte mult, și, dacă ar fi avut ocazia, cred că nu ar fi ezitat să i-o plătească.

M-am uitat la doamna Leidner, care stătea și cosea la frumoasele ei flori, așa de intangibilă, de departe și de retrasă. Mi-a trecut prin cap că poate ar trebui să o avertizez. Că poate nu știe cât de stupide, de nebunești, de violente pot fi gelozia și ura – și de cât de puțin este nevoie ca să înceapă să mocnească.

Apoi mi-am zis: „Amy Leatheran, ești o proastă. Doamna Leidner nu e o fetișcană naivă. Se apropie binișor de patruzeci de ani și neîndoielnic știe tot ce trebuie despre viață”.

Însă tot aveam impresia că nu e chiar așa.

Avea o înfățișare ciudat de ingenuă.

Am pornit să mă întreb ce fel de viață dusese până atunci. Știam doar că se căsătorise cu profesorul Leidner cu doi ani în urmă. Și, potrivit spuselor doamnei Mercado, primul ei soț murise cu vreo cincisprezece ani înainte.

M-am așezat lângă ea cu o carte, și, curând după aceea, am mers să mă spăl pe mâini pentru cină. Am mâncat bine – un curry cu adevărat excelent. Eram obosită, așa că m-am bucurat când toată lumea s-a dus devreme la culcare.

Profesorul Leidner m-a condus până în cameră ca să se asigure că am tot ce îmi trebuie.

Mi-a strâns călduros mâna și mi-a spus, plin de entuziasm:

— Te place, soră. Te-a plăcut din prima clipă. Sunt atât de fericit. De acum sunt convins că totul va fi bine.

Vorbea cu o însuflețire aproape copilărească.

Și eu eram de părere că doamna Leidner mă simpatiza și eram mulțumită că se întâmplase așa.

Cu toate acestea, nu eram la fel de încrezătoare ca el. Mi se părea că situația era mult mai complicată decât își dădea el seama.

Era ceva – ceva ce nu reușeam să definesc. Dar plutea în aer.

Patul era foarte comod, însă nu am dormit bine. Am visat prea mult.

Mi se tot învârteau prin minte cuvintele dintr-un poem de Keats, pe care îl învățasem în copilărie. Le tot încurcam, și asta mă îngrijora. Era un poem pe care îl urasem dintotdeauna – pesemne pentru că fusesem obligată să îl învăț. Dar, când m-am trezit în miez de noapte, am descoperit pentru prima dată o anume frumusețe în acele versuri.

„O, oare ce te mânănește, cavalier sub arme, singur – și (cum mai era?) – palid cutreierând...?” {2} Am văzut pentru prima dată fața cavalerului – era fața domnului Carey – un chip neînduplecat, încordat, bronzat, care îmi aducea aminte de acei bieți tineri din vremea războiului... Și mi-a părut rău pentru el; apoi am adormit din nou și am văzut că La Belle Dame sans Merci era doamna Leidner, care se apleca într-o parte pe cal, cu o broderie de flori

în mână, iar calul s-a împiedicat, și peste tot erau oase acoperite cu ceară, și m-am trezit cu pielea de găină, tremurând, și mi-am zis că nu îmi picase deloc bine mâncarea din seara aceea.

Capitolul 7 –Bărbatul de la fereastră

Cred că ar trebui să spun limpede încă de pe acum că nu va exista nici un fel de culoare locală în povestirea mea. Nu știu nimic despre arheologie și nici nu aș vrea să aflu. Nu văd ce rost are să pierzi vremea cu oameni care sunt de mult oale și ulcele și cu locuri care nu mai există. Domnul Carey îmi tot spunea că îmi lipsește temperamentul de arheolog, și avea neîndoielnic dreptate.

Chiar în prima dimineață după sosirea mea, domnul Carey m-a întrebat dacă aș vrea să merg să văd palatul pe care îl proiecta, cred că asta a fost cuvântul pe care l-a folosit. Cu toate că habar nu am cum poți proiecta un lucru care s-a întâmplat cu atât de mult timp în urmă. Am zis că aș vrea, și, ca să fiu sinceră, eram destul de entuziasmată. Din câte înțelesesem, palatul acela era vechi de aproape trei mii de ani. Mă întrebam ce fel de palate existau pe atunci și dacă avea să semene cu fotografiile pe care le văzusem cu mobila din mormântul lui Tutankhamon. Dar, vă vine să credeți, nu era decât noroi! Pereți murdari din argilă de vreo jumătate de metru – și atâta tot. Domnul Carey m-a dus de colo-colo, povestindu-mi tot soiul de lucruri – asta era curtea mare, acolo erau niște apartamente și un alt cat și alte încăperi care nu dădeau în curtea centrală. Iar eu mă tot întrebam: „Cum de știe toate astea?”, deși, firește, eram prea politicoasă ca să rostesc astfel de gânduri cu voce tare. A fost o teribilă dezamăgire! Mi se părea că pe întregul sit arheologic nu e decât nămol – nu marmură, sau aur, sau ceva frumos – până și casa mătușii mele din Cricklewood ar fi fost o ruină mai impresionantă! Și vechii asirieni, sau ce-or fi fost ei, își ziceau regi. După ce a terminat cu „palatele”, domnul Carey m-a dat pe mâna părintelui Lavigny, care mi-a arătat restul. Mi-era puțin teamă de părintele Lavigny, căci era călugăr, străin și, în plus, avea și o voce gravă, însă a fost foarte amabil, deși cam vag. Câteodată aveam impresia că nici el nu găsea că lucrurile acelea aveau substanță.

Doamna Leidner mi-a explicat mai târziu că părintele Lavigny nu era interesat decât de „documentele scrise”, cum le numea ea. Oameniiăștia scriau totul pe argilă, cu niște semne ciudate, grosolane, dar destul de inteligente. Erau chiar și niște tăblițe de școală – lecțiile dascălului pe o parte și strădaniile învățăcelului pe cealaltă. Recunosc că acestea mi-au stârnit curiozitatea – păreau atât de omenești, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

Părintele Lavigny m-a însoțit în jurul sitului arheologic, lămurindu-mă care erau templele sau palatele și care locuințele particulare, ba mi-a arătat până și, zicea el, un cimitir de la începutul epocii sumeriene. Sărea de la una la alta, dându-mi câte o frântură de informație, apoi revenind la alte subiecte.

— E bizar că ai venit aici, mi-a spus. Înseamnă că doamna Leidner e cu adevărat bolnavă?

— Nu asta e cuvântul potrivit, am răspuns eu, cu prudență.

— E o femeie stranie. O femeie primejdioasă, după părerea mea.

— Ce vrei să spunei cu asta? Primejdioasă? Cum adică primejdioasă?
Clătină din cap, îngândurat.

— Cred că e nemiloasă. Da, cred că poate fi absolut nemiloasă.

— Vă cer iertare, dar vorbiți prostii.

Dădu iar din cap.

— Dumneata nu cunoști femeile așa cum le cunosc eu.

Iar asta mi s-a părut o replică foarte curioasă, venind din partea unui călugăr. Pesemne că auzise însă multe la spovedanie. Dar și asta m-a cam nedumerit, pentru că nu știam precis dacă și călugării ascultă spovedanii sau doar preoții. Iar eu presupusesem că e călugăr - cu rasa lui lungă de lână, cu care mătura pe jos, cu mătăniile și tot restul!

— Da, ar putea fi nemiloasă, reluă el, dus pe gânduri. Sunt aproape convins. Și totuși, deși e o persoană atât de tare, ca piatra, ca marmura, îi este frică. De ce se teme?

„Asta, mi-am zis, vrem cu toții să aflăm!”

Era posibil ca soțul ei să știe, dar, în afară de el, mă îndoiam că mai știa cineva.

— E neobișnuit aici? Găsești că e neobișnuit? Sau ți se pare firesc?

— Nu foarte firesc, am zis, reflectând puțin. Este destul de confortabil, în ceea ce privește casa și restul, dar nu pot spune că îmi dă un sentiment plăcut.

— Eu nu mă simt deloc în largul meu. Am impresia - deveni dintr-odată ceva mai puțin străin - că se pregătește ceva. Nici profesorul Leidner nu e el însuși. Și pe el îl preocupă ceva.

— Sănătatea soției?

— Poate. Însă nu numai atât. Cum să zic - e o stare de neliniște.

Pusese punctul pe i - era într-adevăr o stare de neliniște.

Nu ne-am mai continuat discuția, pentru că profesorul Leidner s-a apropiat de noi. Mi-a arătat un mormânt de copil, pe care abia îl descoperiseră. Era destul de înduioșător: niște oscioare și vreo două oale și niște bobi, care, mi-a explicat profesorul Leidner, reprezentau de fapt un colier de mărgele.

Muncitorii m-au făcut să râd. Nu vezi prea des o asemenea adunătură de sperietori - toți în fuste lungi și peticiți, cu capetele înfășurate în niște bucăți de pânză, de parcă îi dureau măselele. Și, uneori, pe când cărau dintr-o parte într-alta coșuri cu pământ, începeau să cânte - cel puțin cred că era vorba despre un cântec - un soi de murmur monoton, neîntrerupt. Am observat că ochii le erau înfricoșători - la toți supurau, și unul sau doi dintre ei păreau pe jumătate orbi. Tocmai mă gândeam ce oameni nefericiți trebuie că erau, când profesorul Leidner a spus: „Niște bărbați foarte chipeși, nu-i așa?”, iar eu mi-am dat seama, încă o dată, că lumea asta e un loc tare ciudat și că doi oameni pot avea păreri opuse cu privire la unul și același lucru. Nu m-am exprimat prea bine, dar cred că înțelegeți la ce vreau să mă refer.

La scurt timp după aceea, profesorul Leidner a zis să se duce acasă pentru o ceașcă de ceai înainte de prânz. Așa că am plecat împreună, și, pe

drum, mi-a povestit tot felul de lucruri. Era cu totul altceva. Era ca și cum aș fi văzut cu ochii mei cum era pe vremuri – drumurile, casele – și mi-a arătat și niște cuptoare în care coceau pâine și mi-a spus că arabii folosesc cam același tip de cuptoare și în zilele noastre.

Când am ajuns la casă, doamna Leidner se sculase. Arăta mai bine astăzi, nu mai era la fel de trasă la față și de obosită. Ceaiul ne-a fost servit aproape imediat, iar profesorul Leidner i-a istorisit ce apăruse de dimineață la săpături. Apoi s-a întors la lucru, iar doamna Leidner m-a întrebat dacă aș vrea să văd câteva dintre obiectele pe care le descoperiseră până atunci. Bineînțeles că am fost de acord, așa că am pornit împreună spre camera antichităților. Erau o groază de lucruri acolo – în mare parte oale sparte, după părerea mea, sau unele care fuseseră reparate și lipite la loc. Eu, una, mi-am zis că s-ar cuveni să fie aruncate cu toatele.

— O, Doamne, am exclamat, e păcat că sunt așa sparte, nu-i așa? Chiar merită păstrate?

Doamna Leidner a schițat un zâmbet și mi-a spus:

— Să nu te audă Eric vorbind așa. Nimic nu-l interesează mai mult decât vasele, iar unele dintre acestea simt cele mai vechi pe care le avem – s-ar putea să aibă chiar și șapte mii de ani. Și mi-a explicat cum unele dintre ele proveneau dintr-o excavație foarte adâncă și cum, cu mii de ani în urmă, se spărseseră și fuseseră lipite cu bitum, ceea ce dovedește că oamenii își prețuiau lucrurile și pe vremea aceea, cum o fac și astăzi. Și acum, o să-ți arăt ceva mult mai atrăgător.

A dat jos o cutie de pe etajeră și a scos din ea un minunat pumnal din aur, cu plăselele bătute în pietre albastre.

Am rămas cu gura căscată.

Doamna Leidner a râs.

— Da, toată lumea iubește aurul! Mai puțin soțul meu.

— De ce nu-i place profesorului Leidner?

— În primul rând, pentru că e scump. Trebuie să plătești lucrătorilor care găsesc obiectul greutatea lui în aur.

— Doamne Dumnezeule! Am exclamat eu. Dar de ce?

— A, așa e obiceiul. Asta îi împiedică să fure. Înțelegi dumneata, dacă ar fura un asemenea obiect, ar face-o pentru valoarea lui intrinsecă, nu pentru valoarea arheologică. L-ar putea topi. Așa că îi ajutăm să fie cinștiți.

A dat jos o altă tavă și mi-a arătat un pocal din aur cu capete de berbec pe el.

Din nou am rămas cu gura căscată.

— Da, e frumos, nu-i așa? Au fost găsite în mormântul unui prinț. Am mai găsit și alte morminte de regi, dar cele mai multe fuseseră jefuite. Pocalul ăsta este cea mai mare descoperire pe care am făcut-o. Este unul dintre cele mai frumoase găsite vreodată. Începutul epocii sumeriene. Unic.

Deodată, încruntându-se, doamna Leidner a apropiat pocalul de ochi și l-a răsucit delicat cu unghia.

— Ce ciudat! E ceară pe el. Pesemne a intrat cineva aici cu o lumânare. A desprins bucățica de ceară și a pus pocalul la locul lui.

După aceea mi-a arătat niște figurine bizare de teracotă – cele mai multe erau însă pur și simplu vulgare. Oamenii ăștia din vechime aveau niște minți tare murdare, dacă mă întrebați pe mine.

Când ne-am întors pe verandă, am găsit-o acolo pe doamna Mercado, care își făcea unghiile. Se uita la ele, admirându-și opera. Iar eu mi-am spus în sinea mea că era greu de imaginat ceva mai hidos decât acel roșu-portocaliu.

Doamna Leidner adusese din camera antichităților o farfurioară foarte fină, spartă în mai multe bucăți, pe care s-a apucat să le lipească la loc. Am privit-o vreo două minute, după care m-am oferit să o ajut.

— O, da, mai sunt o mulțime.

A venit cu alte vase sparte, și ne-am pus pe treabă. Am înțeles curând ce trebuie făcut exact, iar doamna Leidner m-a lăudat pentru îndemânarea mea. Presupun că surorile medicale sunt foarte îndemânatică.

— Ce ocupată e toată lumea! A zis doamna Mercado. Mă simt teribil de leneșă. Firește, sunt leneșă.

— De ce nu ai fi, dacă îți place așa? Replică doamna Leidner.

Nu era nici urmă de interes în vocea ei.

La ora douăsprezece am luat prânzul. După aceea, profesorul Leidner și domnul Mercado au curățat niște vase, turnând peste ele o soluție de acid hidrocloric. Unul dintre vase a dobândit o frumoasă culoare violet, iar pe altul a ieșit la iveală un model cu coarne de taur. Parcă era o vrajă. Tot noroiul ăla întărit pe care nu-l puteai îndepărta oricât ai fi spălat vasele a făcut spumă și a dispărut ca prin minune.

Domnul Carey și domnul Coleman s-au dus la situl arheologic, iar domnul Reiter s-a îndreptat spre camera de fotografii.

— Tu ce vrei să faci, Louise? A întrebat-o profesorul Leidner pe soția lui. Bănuiesc că vrei să te odihnești puțin, nu-i așa?

Am înțeles că doamna Leidner obișnuia să se culce puțin după masă.

— O să mă întind vreo oră. Apoi poate o să ies să mă plimb puțin.

— Foarte bine. Sora o să te însoțească, nu-i așa?

— De bună seamă, am încuviințat eu.

— Nu, nu, s-a împotrivit doamna Leidner. Îmi place să merg singură.

Sora nu trebuie să simtă că nu poate să mă scape din ochi.

— O, dar mi-ar face plăcere să merg.

— Nu, aș prefera să nu vii. Era destul de hotărâtă, aproape imperativă. Trebuie să fiu singură din când în când. Am nevoie de asta.

Bineînțeles, nu am insistat. Dar, când m-am dus la rândul meu să trag un pui de somn, mi s-a părut ciudat că doamna Leidner, cu atacurile ei de panică, era dornică să iasă de una singură, fără nici un fel de protecție.

Când am ieșit din cameră la trei și jumătate, nu era nimeni în curte în afară de un băiețuș cu un lighean mare de aramă, care spăla niște bucăți de ceramică, și de domnul Emmott, care le sorta și le aranja. În momentul în care m-am îndreptat spre ei, doamna Leidner a intrat prin arcadă. Părea mult mai în formă decât o văzusem până atunci. Ochii îi străluceau, iar ea părea bine-dispusă, aproape veselă.

Profesorul Leidner a ieșit din laborator și i-a venit în întâmpinare. I-a arătat o farfurie mare cu coarne de taur pe ea.

— Nivelurile preistorice sunt extraordinar de productive, a zis el. Până acum o ducem foarte bine. Am avut noroc că am dat peste mormântul ăla exact la început. Singurul care s-ar putea plânge este părintele Lavigny. N-am găsit aproape nici o tabletă.

— Nu pare că ar fi făcut prea multe nici cu cele pe care le are, a răspuns doamna Leidner sec. Poate că este într-adevăr un excelent epigrafist, însă este remarcabil de leneș. Își petrece toate după-amiezile dormind.

— Îi ducem dorul lui Byrd. Omul ăsta mi se pare cumva neortodox – deși, firește, nu e de competența mea să îl judec. Doar că una sau două traduceri au fost cel puțin surprinzătoare. Nu-mi prea vine să cred, de pildă, că are dreptate cu privire la cărămida aceea inscripționată, și totuși trebuie să știe el ce știe.

După ceai, doamna Leidner m-a întrebat dacă aș vrea să fac o plimbare până la fluviu. M-am gândit că pesemne se teme că mă jignise, refuzând să mă lase să o însoțesc după prânz.

Voiam să îi dau de înțeles că nu sunt genul foarte sensibil, așa că m-am învoit numaidecât.

Era o seară minunată. O cărare ducea printre câmpurile de orz, și apoi printre niște pomi în floare. În cele din urmă am ajuns pe malul Tigrului. La stânga noastră era Tell {3}, cu muncitorii care cântau, cu murmurul lor monoton. Un pic mai la dreapta noastră era o roată mare de apă, care scotea un scârțâit ciudat. La început m-a iritat. Însă apoi a început să îmi placă, ba chiar, într-un mod straniu, a avut un efect liniștitor asupra mea. Dincolo de roata de apă se întindea satul de unde proveneau majoritatea lucrătorilor.

— E frumos, nu-i așa? A zis doamna Leidner.

— E foarte tihnit. Mi se pare de necrezut că suntem atât de departe de orice.

— Departe de orice, a repetat doamna Leidner. Da. Măcar aici ar trebui să fim în siguranță.

I-am aruncat o privire pătrunzătoare, dar cred că vorbise mai mult pentru sine, și probabil că nu își dăduse seama ce scosese la iveală cuvintele ei.

Am pornit înapoi spre casă.

Deodată, doamna Leidner m-a prins atât de strâns de mână, încât aproape mi-a venit să țip.

— Cine e acolo, soră? Ce face?

Ceva mai departe de noi, chiar în locul unde cărarea trecea pe lângă casă, stătea un bărbat. Purta haine europene și părea că se ridicase în vârful picioarelor ca să încerce să se uite printr-una dintre ferestre.

La un moment dat, a privit în jur, ne-a zărit și a apucat imediat pe cărare, înspre noi. Am simțit cum doamna Leidner mă strânge și mai tare de mână.

— Soră, a șoptit. Soră...

— E totul în regulă, e totul în regulă, am încercat eu să o calmez.

Bărbatul s-a apropiat, apoi a trecut pe lângă noi. Era un irakian, și, de îndată ce l-a văzut limpede, doamna Leidner s-a relaxat, scoțând un oftat de ușurare.

— E doar un irakian, a spus.

Ne-am continuat drumul. Am privit ferestrele. Nu numai că erau zăbrele, dar erau și prea sus ca să vadă cineva înăuntru, căci afară nivelul solului era mai jos decât în curtea interioară.

— Probabil că era doar curios, am zis eu.

Doamna Leidner dădu din cap.

— Probabil. Însă pentru o clipă am crezut că...

S-a oprit brusc.

Iar eu m-am întrebat în sinea mea: „Ce ați crezut? Asta aș vrea să aflu. Ce ați crezut?”

Dar acum știam un lucru - doamnei Leidner îi era teamă de un om în carne și oase.

Capitolul 8 - Alarmă în miez de noapte

E destul de dificil să îmi dau seama ce trebuie notat din săptămâna care a urmat sosirii mele la Tell Yarimjah.

Privind acum înapoi, știind ceea ce știu, îmi dau seama de o mulțime de mici semne și indicii care mi-au scăpat la momentul respectiv.

Totuși, pentru a păstra acuratețea istorisirii, cred că ar trebui să încerc să adopt punctul de vedere pe care îl aveam atunci - când eram nedumerită, neliniștită și din ce în ce mai conștientă că e ceva în neregulă.

Un lucru era cert, acea senzație curioasă de încordare și de constrângere nu era o închipuire. Era cât se poate de reală. Până și insensibilul Bill Coleman a făcut comentarii în această privință.

— Locul ăsta mă irită, l-am auzit spunând. Sunt întotdeauna așa ursuzi?

Vorbea cu David Emmott, celălalt asistent. Începuse să îmi placă domnul Emmott; eram convinsă că, în pofida faptului că era taciturn, nu era neprietenos. Dădea o impresie de constanță și de liniște într-o atmosferă în care nu știai niciodată ce gândesc sau simt ceilalți.

— Nu, i-a răspuns el domnului Coleman. Anul trecut nu era așa.

Dar nu a dezvoltat subiectul și nici nu a mai spus altceva.

— Ce nu pricep e despre ce este vorba de fapt, a continuat domnul Coleman pe un ton mâhnit.

Emmott a ridicat din umeri, fără să zică nimic.

Eu am avut o conversație destul de lămuritoare cu domnișoara Johnson. O simpatizam foarte mult. Era o persoană capabilă, inteligentă și cu picioarele pe pământ. Nutrea, era destul de limpede, o admirație profundă pentru profesorul Leidner.

De data aceasta mi-a povestit viața lui încă din tinerețe. Știa fiecare sit arheologic unde fusese, precum și rezultatele săpăturilor. Aproape că aș îndrăzni să bag mâna în foc că ar fi putut cita din toate prelegerile pe care le ținuse vreodată, îl considera, mi-a mărturisit, cel mai bun arheolog în viață.

— Și e atât de modest. Atât de naiv. Nu cunoaște sensul cuvântului îngâmfare. Numai un mare om poate fi atât de modest.

— E-adevărat, am răspuns eu. Oamenii de seamă nu trebuie să facă uz de puterea lor.

— Și, în plus, e o persoană așa de jovială. Nici nu-ți poți imagina cât de bine ne distram – eu, el și Richard Carey – în primii ani când am venit aici. Eram un grup așa de vesel! Richard Carey a lucrat cu el în Palestina, firește. Sunt prieteni de vreo zece ani. Eu îl știu de vreo șapte.

— Domnul Carey e un bărbat atât de chipeș!

— Da, probabil că da.

A rostit aceste cuvinte destul de tăios.

— Dar puțin cam tăcut, nu?

— Nu era așa, s-a grăbit domnișoara Johnson să zică. Doar de când...

S-a oprit brusc.

— Doar de când...? Am îmboldit-o eu.

— Păi... Domnișoara Johnson dădu din umeri, în felul ei caracteristic. S-au schimbat multe.

Nu am spus nimic. Speram că va continua; și, într-adevăr, a făcut-o, prefațându-și spusele cu un scurt hohot de râs, ca și cum voia să le micșoreze importanța.

— Mă tem că sunt o fată bătrână cu idei învechite. Câteodată mă gândesc că, dacă nevasta unui arheolog nu e interesată de genul ăsta de muncă, nu ar trebui să însoțească expediția. Altminteri, se ajunge adesea la neînțelegeri.

— Doamna Mercado... Am sugerat eu.

— A, ea! Domnișoara Johnson înlătură această sugestie. Mă refeream de fapt la doamna Leidner. Este o femeie fermecătoare, și oricine poate înțelege de ce i-a „căzut cu tronc” domnului Leidner, ca să folosesc o expresie mai familiară. Dar tot am senzația că nu e la locul ei aici. Ea... Asta tulbură lucrurile.

Așadar, domnișoara Johnson, ca și doamna Kelsey, era de părere că doamna Leidner era răspunzătoare de atmosfera tensionată. Însă, în cazul acesta, unde intrau în joc temerile doamnei Leidner?

— Îl tulbură, a reluat domnișoara Johnson, serioasă. Bineînțeles, eu sunt, mă rog, eu sunt ca un câine bătrân, credincios, dar gelos. Nu îmi place să îl văd așa de obosit și de îngrijorat. Ar trebui să se preocupe numai de muncă, nu să fie acaparat de nevastă și de temerile ei prostestii! Dacă nu îi convine să trăiască în locuri îndepărtate și izolate, ar fi trebuit să rămână în America. Nu suport oamenii care vin într-un loc, și apoi nu fac decât să se plângă. Apoi, ca și cum s-ar fi temut că a spus mai multe decât intenționase, a urmat: Firește că o admir foarte mult. E o femeie încântătoare și se poartă atât de fermecător când vrea.

După care am abandonat subiectul.

Mi-am zis în sinea mea că mereu se întâmplă așa – când sunt mai multe femei la un loc, precis se iscă gelozii. În mod evident, domnișoara Johnson nu o plăcea pe soția șefului ei (și pesemne că era normal), și, dacă nu mă înșelam amarnic, doamna Mercado o ura pur și simplu.

O altă persoană care nu o agrea pe doamna Leidner era Sheila Reilly. A venit de câteva ori la sit, o dată cu mașina și de două ori cu câte un tânăr pe un cal – pe doi cai, vreau să zic, bineînțeles. Bănuiam că are o slăbiciune pentru americanul cel tăcut, Emmott. Când era de serviciu la sit, stătea de vorbă cu el, și mi se părea că și el o prețuia.

Într-o zi, dând, după părerea mea, dovadă de nesăbuintă, doamna Leidner a comentat această problemă la prânz.

— Fata aceea, Reilly, tot îl mai vânează pe David, a spus ea, râzând. Bietul de tine, te urmărește și la săpături! Cât de prostuțe sunt fetele!

Domnul Emmott nu a răspuns, dar chipul lui bronzat s-a cam înroșit. A ridicat capul și a privit-o în ochi cu o expresie foarte ciudată – o căutătură directă, neșovăitoare, cumva sfidătoare.

Doamna Leidner a zâmbit slab și a întors privirea.

L-am auzit pe părintele Lavigny murmurând ceva, însă când am spus: „Pardon?”, doar a scuturat din cap și nu a mai repetat ce zisese.

În după-amiaza aceea domnul Coleman mi-a spus:

— De fapt, nici mie nu prea mi-a plăcut de doamna L. la început. Îmi sărea la beregată de fiecare dată când deschideam gura. Însă acum o înțeleg mai bine. E una dintre cele mai cumsecade femei pe care le cunosc. Te trezești că începi din senin să îi spui toate problemele pe care le ai. E drept că are ceva împotriva Sheilei Reilly, dar și Sheila a fost teribil de grosolană cu ea o dată sau de două ori. Asta este cel mai neplăcut la Sheila – nu are deloc maniere. Și, în plus, se înfurie așa de ușor!

Asta nu era greu de crezut. Doctorul Reilly o răsfățase.

— Firește că, fiind singura tânără de aici, e normal să fie puțin cam prea plină de sine. Însă asta nu scuză întru totul felul în care îi vorbește doamnei Leidner – de parcă ar fi soră cu bunica ei. Doamna L. e trecută de prima tinerețe, dar arată al naibii de bine. Parcă e una dintre zânele acelea care ies din mlaștini și te ademenesc să mergi cu ele. Sheila însă nu ademeneste pe nimeni. Ea doar te pune la punct, a adăugat el cu amărăciune.

Nu îmi amintesc decât două alte incidente cu o oarecare însemnătate.

Primul – când m-am dus în laborator să iau niște acetona ca să-mi curăț degetele, lipicioase de la reparatul vaselor. Domnul Mercado stătea într-un colț, cu capul sprijinit pe brațe, și mi-am imaginat că doarme. Am apucat sticla pe care o voiam și am plecat cu ea.

În aceeași seară, spre marea mea surprindere, doamna Mercado s-a legat de mine:

— Ai luat dumneata o sticlă de acetona din laborator?

— Da, am zis. Am luat.

— Știi foarte bine că ținem mereu o sticluță în camera antichităților. Era destul de mânioasă.

— Da? Nu știam.

— Eu cred că știi. Ai vrut doar să spionezi un pic. Știu eu cum sunt surorile medicale.

M-am zgâit la ea.

— Nu înțeleg despre ce vorbiți, doamnă Mercado, am spus eu pe un ton demn. Cu siguranță nu am vrut să spionez pe nimeni.

— A, nu! Firește că nu. Crezi nu îmi dau seama de ce ești aici? Serios, vreme de câteva clipe m-am gândit că a băut. Am plecat fără să mai adaug nimic. Dar tot am rămas cu impresia că era foarte straniu.

Celălalt incident nu a fost mare lucru. Încercam să momesc un cățeluș cu o bucată de pâine. Era foarte sfios, ca toți câinii de pe acolo, și era convins că nu îi vreau binele. S-a îndepărtat, iar eu m-am luat după el – am ieșit pe arcadă și am cotit pe lângă casă. Am dat colțul atât de brusc, încât, fără să vreau, m-am ciocnit de părintele Lavigny și de un alt bărbat care era cu el, și mi-am dat numaidecât seama că al doilea bărbat era același pe care eu și doamna Leidner îl văzusem încercând să tragă cu ochiul pe fereastră.

Mi-am cerut scuze, iar părintele Lavigny a zâmbit, și-a luat rămas-bun de la celălalt bărbat și s-a întors cu mine în casă.

— Știi, mi-a spus, mi-e foarte rușine. Învăț limbile orientale, și niciunul dintre oamenii de la sit nu mă înțelege! E umilitor, nu crezi? Îmi încercam araba pe bărbatul acela, care e orășean, să văd dacă reușește să mă priceapă mai bine, dar tot nu am avut prea mult succes. Leidner e de părere că araba mea e prea pură.

Asta a fost tot. Însă mi-a trecut prin cap că era bizar că același bărbat dădea târcoale casei.

În noaptea aceea am avut parte de o sperietură.

Trebuie că era cam două dimineața. Eu dorm ușor, așa cum se cuvine să facă surorile medicale. Eram deja trează și în capul oaselor, când s-a deschis ușa de la camera mea.

— Soră, soră!

Era doamna Leidner, care vorbea cu glas scăzut și stăruitor.

Am aprins un chibrit, și apoi o lumânare.

Stătea lângă ușă, îmbrăcată într-un halat lung, de culoare albastră.

Părea înmărmurită de groază.

— E cineva – cineva – în camera de lângă mine... L-am auzit... Râcâind pe perete.

Am sărit din pat și m-am apropiat de ea.

— E în regulă, i-am spus. Sunt aici. Nu-ți fie teamă, draga mea.

— Cheamă-l pe Eric, mi-a șoptit.

Am încuviințat și am bătut la ușa profesorului Leidner. A venit imediat. Doamna Leidner stătea pe patul meu, răsuflând întretăiat.

— L-am auzit, a zis ea. L-am auzit râcâind pe perete.

— Cineva în camera antichităților? A exclamat profesoral Leidner.

A ieșit în fugă din cameră, și mi-a trecut brusc prin cap cât de diferit reacționau cei doi. Temerile doamnei Leidner erau strict personale, iar profesoral Leidner se gândea îndată la prețioasele lui obiecte.

— Camera antichităților! Murmură doamna Leidner. De bună seamă! Ce proastă am fost!

S-a ridicat, și-a înfășurat strâns halatul în jurul trupului și mi-a făcut semn să vin cu ea. Toate urmele de panică se șterseseră.

Când am intrat în camera antichităților, i-am găsit acolo pe profesoral Leidner și pe părintele Lavigny. Cel din urmă auzise și el un zgomot, se sculase să cerceteze ce se întâmplă și i se păruse că văzuse o lumină în camera antichităților, întârziase cu pusul papucilor și cu înșfăcatul unei torțe, așa că nu mai găsisese pe nimeni când ajunsese acolo. În plus, ușa era încuiată, așa cum trebuia să fie noaptea.

În timp ce se asigura că nu se furase nimic, venise și profesorul Leidner.

Nu am aflat nimic altceva. Poarta de la intrare era încuiată. Paznicul ajurat că nimeni nu ar fi putut pătrunde din afară, însă, cum pesemne dormea dus la momentul respectiv, spusele lui nu erau deloc concludente. Nu erau urme sau semne lăsate de vreun intrus și nu dispăruse nimic.

Era posibil ca doamna Leidner să se fi speriat de zgomotul pe care îl făcuse părintele Lavigny când dăduse jos cutiile de pe etajere ca să fie sigur că era totul în ordine.

Pe de altă parte, părintele Lavigny era convins că (a) auzise pași pe lângă fereastra lui și (b) văzuse o licărire de lumină, poate de la o torță, în camera antichităților.

Nimeni altcineva nu auzise și nu văzuse nimic.

Acest incident este important pentru povestirea mea, căci, a doua zi, doamna Leidner mi-a dezvăluit ce avea pe suflet.

Capitolul 9 -Povestea doamnei Leidner

Tocmai terminasem de luat prânzul. Ca de obicei, doamna Leidner s-a dus în camera ei să se odihnească. Am instalat-o în pat, cu o carte și o mulțime de perne, și, tocmai când mă pregăteam să ies din încăpere, m-a chemat înapoi.

— Nu pleca, soră, vreau să îți spun ceva.

M-am întors.

— Închide ușa!

I-am dat ascultare.

S-a ridicat din pat și a început să se învârtă prin odaie. Mi-am dat seama că încearcă să ia o decizie cu privire la ceva, și nu am vrut să o întrerup. Era vădit foarte nehotărâtă.

În cele din urmă, și-a luat inima în dinți. S-a răsucit spre mine și mi-a zis brusc:

— Ia loc!

M-am așezat fără zgomot la masă. A început să vorbească, agitat:

— Pesemne că te întrebi despre ce e vorba aici, nu-i așa?

Am dat din cap, fără să zic nimic.

— M-am hotărât să îți spun... Totul! Trebuie să spun cuiva, altminteri o să înebunesc!

— Cred că așa ar fi cel mai bine. Câtă vreme nu ești lămurit ce se petrece, e greu să știi ce ar trebui să faci.

S-a oprit din mers și s-a întors cu fața spre mine.

— Știi de ce mă tem?

— De cineva.

— Da, dar nu am întrebat de cine, am întrebat de ce.

Am așteptat.

— Mă tem că o să fiu ucisă!

Ei, ieșise și adevărul la iveală. Nu aveam de gând să mă arăt îngrijorată. Și așa era în pragul isteriei.

— O, Doamne! Deci despre asta e vorba?

Atunci a început să râdă. Nu mai contenea, iar lacrimile îi curgeau pe obraji.

— Tonul pe care ai spus-o! A șoptit, răsuflând întretăiat. Tonul pe care ai spus-o...

— Gata, gata. Încetați! Glasul îmi era tăios. Am obligat-o să se așeze pe scaun, m-am dus la lavoar, am udat un burete cu apă rece și i-am frecționat fruntea și încheieturile. Gata cu prostiile! Povestiți-mi calm și precis!

S-a potolit. S-a îndreptat în scaun și a început să vorbească pe o voce normală.

— Ești o comoară, soră. Mă faci să mă simt de parcă aș avea șase ani. O să-ți povestesc.

— Așa... Nu vă grăbiți, avem tot timpul.

A pornit să istorisească, încet și pe-ndelete.

— M-am măritat când aveam douăzeci de ani. Cu un tânăr dintr-unul dintre departamentele noastre de stat. Era în 1918.

— Știu. Mi-a zis doamna Mercado. A fost ucis în război.

Însă doamna Leidner a clătinat din cap.

— Asta crede ea. Asta crede toată lumea. Dar adevărul e puțin altfel. Pe vremea aceea eram o fată plină de patriotism, de entuziasm, de idealism. Eram căsătorită doar de câteva luni, când am aflat - printr-o întâmplare neprevăzută - că soțul meu era spion în slujba nemților. Am mai aflat și că informațiile pe care le dăduse conduseseră în mod direct la scufundarea unui vapor american și la pierderea a sute de vieți omenești. Nu știu ce ar fi făcut alții în locul meu... Dar o să-ți spun ce am făcut eu. Am mers la tatăl meu, care era în Departamentul de Război, și i-am dezvăluit adevărul. Frederick a fost ucis în război, însă a fost ucis în America, împușcat ca spion.

— O, Doamne, Doamne! Am exclamat. Ce cumplit!

— Da. A fost cumplit. Era atât de cumsecade, atât de bun... Și, în tot acest timp... Dar nu am șovăit nici o clipă. Poate că am greșit.

— E greu de spus. Eu, una, nu știu ce ar trebui făcut într-o astfel de situație.

— Ceea ce îți mărturisesc acum nu a fost niciodată cunoscut în afara Departamentului de Stat. În aparență, soțul meu plecase pe front și fusese omorât. Am avut parte de multă compasiune și de bunăvoință ca văduvă de război.

Se ghicea amărăciune în glasul ei, așa că am încuviințat din cap, înțelegătoare.

— O mulțime de bărbați au vrut să se căsătorească cu mine, dar mereu am refuzat. Șocul fusese prea mare. Nu credeam că o să pot avea vreodată încredere în cineva.

— Da, îmi dau seama că așa trebuie să vă fi simțit.

— Și apoi m-am îndrăgostit de un tânăr. Am ezitat. După care s-a petrecut un lucru nemaipomenit! Am primit o scrisoare anonimă - de la Frederick - în care spunea că, dacă mă căsătoream vreodată cu alt bărbat, avea să mă omoare!

— De la Frederick? De la soțul dumneavoastră mort?

— Da. Firește, la început mi-am zis că sunt nebună sau că visez... În cele din urmă, m-am dus la tatăl meu. Mi-a spus adevărul. Soțul meu nu fusese de fapt împușcat. Scăpase, dar evadarea nu îl ajutase prea mult. Câteva săptămâni mai târziu, fusese implicat într-un accident feroviar, și cadavrul lui fusese găsit zăcând printre celelalte. Tatăl meu îmi ascunsese episodul cu evadarea, și, întrucât oricum murise, nu mai considerase de cuviință să îmi povestească și restul. Însă scrisoarea pe care o primisem deschidea noi perspective. Era oare cu putință ca soțul meu să fie încă în viață? Tatăl meu a investigat problema cu toată atenția cuvenită. Și mi-a spus că era sigur, atât cât este omeneste posibil, că acel cadavru fusese într-adevăr al lui Frederick. Trupul fusese desfigurat într-o oarecare măsură, așa că nu putea fi absolut convins, însă și-a reiterat părerea fermă că Frederick murise și că acea scrisoare nu era decât o farsă crudă și răutăcioasă. Același lucru s-a întâmplat de mai multe ori. De fiecare dată când deveneam apropiată de un bărbat, primeam o scrisoare de amenințare.

— Cu scrisul soțului dumneavoastră?

— Asta e greu de spus, a zis doamna Leidner încet. Nu aveam scrisori de la el. Nu mă puteam baza decât pe memoria mea.

— Nu era nici o aluzie sau vreo expresie particulară care să vă încredințeze că e vorba despre soțul dumneavoastră?

— Nu. Erau anumite cuvinte - porecle, de exemplu, pe care le foloseam între noi - și dacă vreunul dintre acestea ar fi fost folosit sau citat, atunci aș fi fost cât se poate de sigură.

— Da, am zis eu, gânditoare. Asta e ciudat. Din câte se pare, nu era vorba despre soțul dumneavoastră. Dar cine altcineva ar fi putut fi?

— Mai există o posibilitate. Frederick avea un frate mai mic - un băiat care avea zece sau doisprezece ani când ne-am căsătorit. Îl venera pe Frederick, iar Frederick îi era devotat. Ce s-a întâmplat cu acest băiat - William îl chema - nu știu. Se prea poate ca, adorându-și atât de mult fratele, să mă fi considerat direct răspunzătoare de moartea lui. Întotdeauna fusese gelos pe mine, și poate că a inventat această stratagemă ca să mă pedepsească.

— Tot ce se poate. Copiii au un mod ciudat de a-și aminti lucrurile care i-au traumatizat.

— Știu. Poate că băiatul ăsta și-a dedicat viața răzbunării.

— Vă rog, continuați!

— Nu mai sunt multe de spus. L-am cunoscut pe Eric în urmă cu trei ani. Eu nu voiam să mă recăsătoresc. Eric m-a făcut să mă răzgândesc. Până în ziua nunții am așteptat o altă scrisoare de amenințare, dar nu a mai sosit niciuna. Mi-am spus că autorul lor fie murise, fie se plictisise de acest sport nemilos. La două zile după căsătorie, am primit asta.

A tras spre ea o servietă care era pe masă, a deschis-o, a scos o scrisoare și mi-a întins-o.

Cerneala era puțin decolorată. Scrisul era mai curând de femeie, aplecat spre dreapta.

Nu m-ai ascultat. Acum nu mai ai scăpare. Trebuie să fii doar soția lui Frederick Bosner! Trebuie să mori.

— Mi s-a făcut frică, dar nu la fel cum mi-ar fi fost la început. Cu Eric mă simțeam în siguranță. Apoi, o lună mai târziu, am primit o a doua scrisoare.

Nu am uitat. Îmi pun la punct planul. Trebuie să mori. De ce nu mi-ai dat ascultare?

— Soțul dumneavoastră știe de aceste scrisori?

— Știe că sunt amenințată. I le-am arătat pe amândouă când a sosit a doua. Era înclinat să creadă că totul este o păcăleală. Sau că era cineva care voia să mă șantajeze, pretinzând că primul meu soț era încă în viață. A făcut o pauză, după care a continuat: La câteva zile după ce am primit ce-a de-a doua scrisoare am scăpat ca prin urechile acului de la moarte prin otrăvire cu gaz. Cineva intrase în apartamentul nostru după ce ne culcaserăm și dăduse drumul la gaz. Din fericire, m-am trezit și am simțit mirosul. Atunci mi-am pierdut curajul. I-am destăinuit lui Eric că eram persecutată de ani de zile și i-am zis că sunt sigură că acest nebun, oricine ar fi fost el, chiar avea de gând să mă omoare. Cred că, pentru prima dată, chiar credeam că era vorba despre Frederick însuși. În spatele bunătății lui fusese întotdeauna puțină cruzime. Eric era însă, după părerea mea, mai puțin îngrijorat decât mine. A propus să mergem la poliție. Bineînțeles, nici nu am vrut să aud de așa ceva. În cele din urmă, am căzut de acord să îl însoțesc la săpături și să nu mă întorc vara în America, ci să rămân la Londra și Paris – părea o idee înțeleaptă. Ne-am dus planul la bun sfârșit, și totul a mers bine. Eram convinsă ca nu va mai fi nici o problemă. În definitiv, ne despărțea jumătate de glob de dușmanul nostru. Apoi însă – acum vreo trei săptămâni – am primit o scrisoare, cu timbru irakian pe ea.

Mi-a întins o a treia scrisoare.

Ai crezut că poți scăpa. Te-ai înșelat. Nu este cu puțință să mă duci de nas și să continui să trăiești. Ți-am spus mereu asta. Moartea va veni foarte curând.

— Și acum o săptămână, asta! Am găsit-o pe masă. Nici măcar nu a fost trimisă prin poștă.

Am luat bucata de hârtie. Pe ea era mâzgălită o singură propoziție: „Am sosit”.

Doamna Leidner m-a privit țintă.

— Vezi? Înțelegi? Are de gând să mă ucidă. Poate că e Frederick, poate că e micul William – orice ar fi, are de gând să mă ucidă.

Glasul a început să îi tremure.

— Gata, gata, am zis eu preventivoare. Nu vă lăsați. O să avem grijă de dumneavoastră. Aveți cumva niște săruri?

A arătat cu capul înspre lavoar. Le-am adus și i-am dat să miroasă.

— Acum e mai bine, am spus, văzând că îi revine culoarea în obraji.

— Da, mă simt mai bine. Dar, soră, înțelegeți acum de ce sunt în starea asta? Când l-am văzut pe bărbatul acela uitându-se pe fereastra de la camera mea, mi-am zis: „A venit...” Chiar și când ai sosit dumneata, am fost bănuitoare. Mă gândeam că ai putea fi un bărbat deghizat...

— Ce idee!

— O, știi că pare absurd. Însă ai fi putut să fii complicea lui, și nu o simplă soră medicală.

— Dar asta-i o prostie!

— Da, pesemne. Dar nu mai gândesc limpede.

Brusc, mi-a venit o idee și am întrebat:

— L-ați recunoaște pe fostul dumneavoastră soț, nu?

— Nici nu știu, a răspuns doamna Leidner încet. Au trecut peste cincisprezece ani de atunci. S-ar putea să nu-i mai recunosc chipul. Apoi s-a înfiorat. L-am văzut într-o noapte – dar era un chip de mort. Am auzit un răpăit la fereastră. După care am văzut la geam o față, o față de mort, fantomatică și rânjind. Am țipat, și am tot țipat... Iar ei mi-au spus că nu era nimic!

Mi-am adus aminte de povestea doamnei Mercado.

— Credeți cumva, am zis eu șovăielnic, că ați visat?

— Sunt convinsă că nu a fost un vis!

Eu nu eram așa convinsă. Era genul de coșmar care ar fi putut apărea într-o astfel de situație și care ar fi putut fi luat cu ușurință drept o întâmplare reală. Dar eu nu îmi contrazic niciodată pacienții. Am încercat să o liniștesc pe doamna Leidner și i-am explicat că, dacă vreun străin ar veni pe acolo, sigur n-ar trece neobservat.

Când am plecat, era, cred, ceva mai calmă. M-am dus să îl caut pe profesorul Leidner și i-am povestit cum a decurs conversația noastră.

— Mă bucur că ți-a spus. Toate astea mă tulbură nespuse. Sunt sigur că istoria cu chipul și bătăile la fereastră au fost doar niște închipuiri. Nu mai știu ce să fac. Dumneata ce părere ai?

Nu prea i-am înțeles tonul, dar am răspuns destul de prompt:

— Este posibil ca aceste scrisori să nu fie decât o farsă crudă și răutăcioasă.

— Da, este posibil. Dar ce ar trebui să facem? Scrisorile astea o înnebunesc. Nu mai știu ce să cred.

Nici eu nu știam. Mi-a trecut prin cap că ar putea fi vorba despre o femeie. Scrisorile aveau ceva feminin în ele. M-am gândit la doamna Mercado.

Dacă aflase cumva ce se întâmplase în timpul primei căsătorii a doamnei Leidner? Poate că își înghițea veninul terorizând-o pe cealaltă femeie.

Nu mi-a venit să îi sugerez profesorului Leidner așa ceva. E greu să îți dai seama cum reacționează oamenii.

— Ei, am zis eu cu voioșie, să sperăm că va fi bine. Cred că doamna Leidner se simte deja mai liniștită acum, că mi-a spus ce are pe suflet. Dacă ții totul în tine, te afectează mai mult.

— Mă bucur că ți-a spus, a repetat el. E semn bun. Înseamnă că te place și că are încredere în dumneata. Nu mai știu ce să fac ca să fie bine.

Mi-a stat pe limbă să îl întreb dacă s-a gândit să dea ceva de înțeleș poliției, însă după aceea mi-a părut bine că nu am făcut-o.

Iată ce s-a întâmplat. A doua zi domnul Coleman mergea la Hassanieh ca să ia lefurile muncitorilor. Avea să ducă și scrisorile noastre, ca să plece cu avionul.

Scrisorile, odată terminate, erau puse într-o cutie de lemn pe pervazul din sufragerie. În seara aceea, înainte de culcare, domnul Coleman le-a scos și a început să le sorteze și să le lege cu elastice.

Deodată a scos un țipăt.

— Ce este? L-am descusut.

A ridicat scrisoarea, rânjind.

— Frumoasa Louise s-a prostit de tot. Vrea să expedieze o scrisoare către cineva de pe 42nd Street, Paris, Franța. Nu cred că există așa ceva, nu? Ești bună să i-o duci și s-o întrebi ce a vrut să scrie de fapt? Tocmai ce s-a retras în camera ei.

Am luat scrisoarea de la el și m-am dus la doamna Leidner, care a modificat adresa.

Era prima dată când vedeam scrisul doamnei Leidner, și m-am întrebant într-o părere unde îl mai zărisem, pentru că îmi părea destul de cunoscut.

Abia la miezul nopții mi-am dat seama.

Era mai mare și ceva mai lăbărțat, dar, în afară de asta, semăna extraordinar de mult cu cel de pe scrisorile anonime.

Mi-au trecut prin cap tot felul de idei.

Oare doamna Leidner chiar scrisese ea însăși acele misive?

Și profesorul Leidner să fi avut oareșice bănuieli în această privință?

Capitolul 10 - Sâmbătă după-amiază

Doamna Leidner mi-a spus povestea ei într-o vineri.

Sâmbătă dimineața atmosfera era ușor schimbată.

Doamna Leidner, mai ales, mi se adresa destul de tăios și evita în mod vădit posibilitatea unui tete-â-tete. Asta nu m-a surprins câtuși de puțin! Mi s-a întâmplat de nenumărate ori. Doamnele se confesează surorilor într-un acces de sinceritate, și, după aceea, se simt stingherite și își doresc să nu o fi făcut! Așa e firea omului.

M-am ferit să fac vreo aluzie sau să îi aduc aminte în vreun fel de ceea ce îmi povestise. M-am mărginit în mod voit să vorbesc doar despre lucruri banale.

Domnul Coleman pornise de dimineață cu camionul spre Hassanieh, cu scrisorile într-o raniță. Mai avea de făcut și vreo două comisioane pentru membrii expediției. Era ziua de leafă pentru bărbați, și trebuia să se ducă la bancă și să ia banii în monede mici. Toate astea aveau să-i ocupe mult timp, așa că nu ne așteptam să se întoarcă decât după-amiază. Eu, una, bănuiam că s-ar putea să ia masa cu Sheila Reilly.

La sit nu se lucra foarte intens în după-amiază când se dădeau lefurile, căci la trei și jumătate începea împărțirea banilor. Băiețelul, Abdullah, a cărui

treabă era să spele vasele, era postat ca de obicei în mijlocul curții și, tot ca de obicei, își îngâna cântecul nazal și monoton. Profesorul Leidner și domnul Emmott intenționau să lucreze la vase până la întoarcerea domnului Coleman, iar domnul Carey s-a dus la sit.

Doamna Leidner a plecat în camera ei să se odihnească. Am instalat-o în pat, ca de obicei, și am mers și eu în camera mea, luând o carte cu mine, pentru că nu-mi era somn. Era cam unu fără un sfert, și am petrecut vreo două ceasuri în chip foarte plăcut. Citeam Death în a Nursing Home {4} – într-adevăr o carte captivantă, deși mă îndoiesc că autorul știa prea multe despre cum se petrec lucrurile în aceste sanatorii. Eu cel puțin n-am văzut niciodată un asemenea sanatoriu! Chiar mă gândeam că ar trebui să îi scriu autorului și să îl lămuresc în unele privințe.

Când, în cele din urmă, am lăsat jos cartea (criminala era slujnica roșcată, pe care nu o suspectasem nici o clipă!) și m-am uitat la ceas, am fost foarte surprinsă să constat că era trei fără douăzeci!

M-am ridicat, mi-am îndreptat uniforma și am ieșit în curte.

Abdullah încă mai curăța și îngâna cântecul lui trist, iar David Emmott stătea în picioare lângă el, sortând vasele spălate și punându-le pe cele sparte în niște cutii, ca să fie reparate mai târziu. Tocmai mă îndreptam spre ei, când profesorul Leidner a coborât scara care ducea la acoperiș.

— Am lucrat bine în după-masa asta, a zis el vesel. Am făcut puțină curățenie sus. Louise o să se bucure. Se tot plângea că nu ai unde să pui piciorul. Mă duc să îi dau vestea cea bună.

A ajuns la ușa camerei soției lui, a bătut și a intrat.

Cam un minut și jumătate mai târziu, a ieșit din nou. Din întâmplare, exact în momentul acela mă uitam spre ușă. A fost ca un coșmar. Intrase în încăperea vioi și vesel. A ieșit ca un om beat, clătinându-se pe picioare și cu o expresie buimacă pe chip.

— Soră, m-a strigat cu o voce ciudată, răgușită. Soră... Mi-am dat imediat seama că e ceva în neregulă și am fugit spre el. Arăta groaznic – fața îi era cenușie și contorsionată și stătea să se prăbușească.

— Soția mea... Soția mea... O, Doamne...

M-am repezit în cameră. Apoi m-am oprit brusc.

Doamna Leidner zăcea grămadă lângă pat.

M-am aplecat asupra ei. Era moartă – de cel puțin o oră. Cauza morții era mai mult decât evidentă – o lovitură cumplită chiar deasupra tâmpiei drepte. Probabil se ridicase din pat și fusese doborâtă la pământ.

Nu am mișcat-o mai mult decât era nevoie.

M-am uitat în jur să văd dacă era ceva care mi-ar fi putut oferi un indiciu, însă nimic nu părea nelalocul lui sau în dezordine. Ferestrele erau închise și ferecate și nu era nici un colțișor în care criminalul să se fi putut ascunde. În mod limpede, plecase de multă vreme.

Am ieșit, închizând ușa în urma mea.

Profesorul Leidner leșinase. David Emmott era cu el, și, când m-am apropiat, s-a întors spre mine, întrebător. Sângele îi fugise din obraji.

I-am spus în câteva cuvinte, cu glas scăzut, ce se petrecuse.

După cum bănuisem întotdeauna, era o persoană pe care te puteai baza în situații de criză. Era perfect liniștit și stăpân pe sine. Ochii lui albaștri erau măriți de uimire, însă în afară de asta nu dădea nici un semn de panică.

A stat câteva clipe pe gânduri, apoi a spus:

— Cred că ar trebui să anunțăm cât mai repede poliția. Bill trebuie să se întoarcă dintr-un moment într-altul. Ce facem cu Leidner?

— Ajutați-mă să îl duc în camera lui.

A dat din cap.

— Ar fi bine să încuiem mai întâi ușa asta, a zis.

A întors cheia în broasca de la ușa doamnei Leidner, apoi a scos-o și mi-a întins-o.

— Mai bine o ții dumneata, soră. Așa...

L-am ridicat împreună pe profesorul Leidner, l-am dus în camera lui și l-am întins în pat. Domnul Emmott a plecat să caute niște coniac. S-a întors însoțit de domnișoara Johnson.

Era trasă la față și tulburată, dar era calmă și pricepută, așa că l-am lăsat pe profesorul Leidner în grija ei.

Am ieșit grăbită în curte. Vagonul militar tocmai intra prin arcadă. Cred că toți am fost șocați să îl vedem pe Bill, cu fața lui veselă și rozalie, sărind jos și zicându-ne:

— Salutare, sal'tare, sal'tare! Iată-mă-s! A continuat voios: Fără bandiți la drumul mare... S-a oprit dintr-odată. S-a întâmplat ceva? Ce-aveți cu toții? Arătați de parcă pisica ar fi mâncat canarul.

Domnul Emmott a răspuns scurt:

— Doamna Leidner a murit... A fost ucisă.

— Ce? Chipul jovial al lui Bill se schimonosise în mod grotesc. Stătea și se zgâia la noi, cu ochii ieșiți din orbite. Mama Leidner moartă! Vă bateți joc de mine!

— Moartă? Era un strigăt ascuțit. Când m-am întors, am văzut-o pe doamna Mercado în spatele meu. Am auzit bine, doamna Leidner a fost omorâtă?

— Da. A fost ucisă.

— Nu! Șopti ea. O, nu! Nu-mi vine să cred. Poate s-a sinucis.

— Sinucigașii nu se lovesc singuri în cap, am răspuns eu sec. E vorba despre crimă aici, doamnă Mercado.

S-a așezat pe un cufăr răsturnat.

— Vai, ce cumplit... Ce cumplit...

Firește că era cumplit. Nu aveam nevoie să ne spună ea! M-am întrebat dacă nu cumva avea remușcări pentru dușmănia pe care o nutrise față de doamna Leidner și pentru toate lucrurile pline de ură pe care le spusese.

După câteva clipe, a întrebat, cu răsufarea întretăiată:

— Ce facem acum?

Domnul Emmott a preluat controlul.

— Bill, ai face bine să te întorci cât mai repede la Hassanieh. Nu știu care este procedura. Caută-l pe căpitanul Maitland, cred că el se ocupă de

polițiștii de aici. Dar mai întâi adu-l pe doctorul Reilly! El o să știe ce e de făcut.

Domnul Coleman a dat din cap. Toată veselia lui se dusesese. Era doar tânăr și speriat. Fără să scoată o vorbă, a sărit în camion și a plecat.

— Cred că ar trebui să dăm o tură prin preajmă, a propus domnul Emmott, șovăitor. A ridicat vocea și a strigat: Ibrahim!

— Na'am.

Băiatul în casă s-a apropiat alergând. Domnul Emmott i-a vorbit în arabă. Au purtat o conversație aprinsă. Băiatul părea că tăgăduiește cu putere ceva.

În cele din urmă, domnul Emmott a zis, uluit:

— Susține că nu a fost nimeni aici după-amiază. Nici un străin. Pesemne că tipul s-a strecurat înăuntru fără să fie văzut.

— De bună seamă, a intervenit doamna Mercado. S-a furișat când băieții nu erau atenți.

— Da, a încuviințat domnul Emmott.

Ușoara ezitare din glasul lui m-a făcut să-l privesc întrebător.

S-a întors și a vorbit cu băiatul care se ocupa de vase, Abdullah, căruia i-a pus o întrebare.

Băiatul a răspuns vehement.

Chipul domnului Emmott era acum și mai încruntat.

— Nu înțeleg, a murmurat el în barbă. Nu înțeleg nimic.

Dar nu mi-a spus ce nu înțelegea.

Capitolul 11 - O afacere curioasă

Încerc pe cât posibil să povestesc doar ceea ce am trăit în mod direct. Sar peste ceea ce s-a întâmplat în următoarele două ore - sosirea căpitanului Maitland, a poliției și a doctorului Reilly. A fost mare vânzoleală, interogatorii, tot ce se cade în asemenea situații, bănuiesc.

După părerea mea, am început să ajungem la lucrurile esențiale pe la ora cinci, când doctorul Reilly m-a rugat să merg cu el în birou. A închis ușa, s-a așezat pe scaunul profesorului Leidner, mi-a făcut semn să mă așez în fața lui și mi-a zis scurt:

— Ei, bine, soră, hai să discutăm! E ceva al naibii de ciudat în toată istoria asta.

Mi-am aranjat manșetele și m-am uitat întrebător la el.

A scos un carnețel.

— Pentru curiozitatea mea. Cât era exact ceasul când profesorul Leidner a găsit cadavrul soției sale?

— Aș spune că era aproximativ trei fără un sfert.

— Și de unde știi?

— Păi m-am uitat la ceas când m-am ridicat din pat. Era trei fără douăzeci.

— Dă-mi voie să studiez puțin ceasul dumitale.

Mi l-am dat jos de la mână și i l-am întins.

— E potrivit la secundă. Minunat. Bine, am rezolvat problema asta. Ia să vedem... După părerea dumitale, de cât timp murise?

— O, domnule doctor, nu aş vrea să mă hazardez...

— Nu am nevoie de o opinie de expert. Vreau doar să văd dacă estimarea dumatăle se potriveşte cu a mea.

— Păi, după părerea mea, murise de cel puţin o oră.

— Da, într-adevăr. Eu am examinat cadavrul la patru şi jumătate şi înclin să cred că a murit între 1.15 şi 1.45. Hai să zicem 1.30. Cam aşa. S-a oprit şi a început să bată darabana în masă. Al naibii de ciudată istoria asta. Ce-mi mai poţi spune, te odihneai, nu? Ai auzit ceva?

— La unu şi jumătate? Nu, domnule doctor. Nu am auzit nimic, nici la unu şi jumătate, nici altcândva. Am stat în pat de la unu fără un sfert până la trei fără douăzeci, dar nu am auzit nimic altceva decât cântecul monoton al băieţelului arab şi, uneori, pe domnul Emmott strigând la profesorul Leidner, care era pe acoperiş.

— Băieţelul arab, da.

S-a încruntat.

În acea clipă s-a deschis uşa şi au intrat profesorul Leidner şi căpitanul Maitland. Căpitanul Maitland era un bărbat mic de înălţime şi plin de ifose, cu ochi cenuşii vicleni.

Doctorul Reilly s-a ridicat şi l-a aşezat pe profesorul Leidner pe scaun.

— Stai jos, omule. Îmi pare bine că ai venit. O să avem nevoie de tine. E ceva foarte bizar în afacerea asta.

Profesorul Leidner a înclinat din cap.

— Da, ştiu. S-a uitat la mine. Soţia mea i-a dezvăluit adevărul sorei Leatheran. În acest moment nu trebuie să ascundem nimic, soră, aşa că fii bună şi povesteşte-le căpitanului Maitland şi doctorului Reilly ce ai discutat cu soţia mea ieri.

Am încercat să reproduc conversaţia cuvânt cu cuvânt.

Căpitanul Maitland a scos din când în când o exclamaţie. După ce am terminat, s-a întors spre profesorul Leidner.

— Şi toate astea sunt adevărate, Leidner?

— Fiecare cuvânt.

— Ce poveste extraordinară! A spus doctorul Reilly. Ne poţi arăta scrisorile astea?

— Sunt de bună seamă printre lucrurile soţiei mele.

— Le-a scos dintr-o servietă care era pe masă, am intervenit eu.

— Atunci înseamnă că sunt tot acolo.

Profesorul Leidner s-a răsucit spre căpitanul Maitland, iar chipul lui, de obicei atât de blând, a devenit aspru şi încremenit.

— Nu trebuie să trecem această poveste sub tăcere, căpitane Maitland. Singurul lucru care mă interesează este ca vinovatul să fie prins şi pedepsit.

— Chiar credeţi că este vorba despre primul soţ al doamnei Leidner? Am întrebat eu.

— Dumneata nu eşti de aceeaşi părere, soră? M-a chestionat căpitanul Maitland.

— Păi, eu cred că e loc de îndoială, am răspuns şovăitor.

— În orice caz, a continuat profesorul Leidner, omul este un criminal – și, așa zice eu, și un nebun periculos. Trebuie găsit, căpitane Maitland. Trebuie. Nu ar trebui să fie prea greu.

— S-ar putea să fie mai dificil decât îți închipui, a spus doctorul Reilly. Nu-i așa, Maitland?

Căpitanul Maitland și-a mângâiat mustața, fără să scoată o vorbă. Deodată am tresărit.

— Mă scuzați, am zis, dar mai e ceva ce poate merită menționat. Le-am povestit despre irakianul pe care îl zărisem încercând să tragă cu ochiul pe fereastră și cum îl văzusem prin preajmă cu două zile în urmă, iscodindu-l pe părintele Lavigny.

— Bun, a spus căpitanul Maitland, o să-mi notez. Va fi un punct de pornire pentru poliție. S-ar putea ca bărbatul ăsta să aibă legătură cu cazul.

— Poate că a fost plătit să spioneze, am sugerat eu. Să afle când e terenul liber.

Doctorul Reilly și-a frecat nasul cu un aer obosit.

— Aici e problema. Și dacă terenul nu era liber, ei?

M-am uitat țintă la el, nedumerită.

Căpitanul Maitland s-a întors spre profesorul Leidner.

— Vreau să mă asculți cu luare aminte, Leidner. Astea sunt toate datele pe care le-am adunat până acum. După prânz, care a fost servit la ora douăsprezece și s-a terminat la unu fără douăzeci și cinci, soția dumitale s-a dus în camera ei însoțită de sora Leatheran, care a ajutat-o să se instaleze comod. Dumneata ai mers direct pe acoperiș, unde ți-ai petrecut următoarele două ore, corect?

— Da.

— Ai coborât vreodată de pe acoperiș în acest interval?

— Nu.

— A urcat cineva la dumneata?

— Da, Emmott, de câteva ori. Făcea ture între mine și băiatul care spăla vasele în curte.

— Dumneata ai aruncat vreo privire în curte?

— O dată sau de două ori – ca să-l strig pe Emmott.

— Și de fiecare dată băiatul era în mijlocul curții, spălând vase?

— Da.

— Și care a fost cea mai lungă perioadă pe care Emmott a petrecut-o cu dumneata, lipsind din curte?

Profesorul Leidner a stat puțin pe gânduri.

— Greu de spus exact – probabil zece minute. Eu, unul, așa înclina să zic două sau trei minute, dar știu din proprie experiență că pierd noțiunea timpului când sunt absorbit și interesat de ceea ce fac.

Căpitanul Maitland s-a uitat la doctorul Reilly. Cel din urmă a dat din cap a încuviințare.

— Să ne apucăm de treabă, a spus.

Căpitanul Maitland a scos un carnețel pe care l-a deschis.

— Fii atent, Leidner. O să-ți citesc ce făcea fiecare membru al expediției între orele unu și două după-amiază.

— Dar firește că...

— O să înțelegi imediat unde vreau să ajung. Mai întâi domnul și doamna Mercado. Domnul Mercado susține că lucra în laborator. Doamna Mercado spune că era în camera ei, spălându-și părul. Domnișoara Johnson zice că era în camera de zi, făcând impresiuni după sigilii cilindru. Domnul Reiter afumă că era în camera obscură, dezvoltând plăci. Părintele Lavigny spune că lucra în camera lui. Cât despre ceilalți doi membri ai expediției, Carey și Coleman, primul era la sit, iar cel de-al doilea, la Hassanieh. Asta pe de o parte. Acum slujitorii. Bucătarul - indianul pe care îl aveți aici - stătea chiar lângă arcadă, pălăvrăgind cu paznicul și jumulind vreo două păsări. Ibrahim și Mansur, băieții în casă, s-au dus lângă el pe la 1.15. Au rămas acolo, râzând și vorbind, până la 2.30 - oră la care soția dumitale era deja moartă.

Profesorul Leidner s-a aplecat în față.

— Nu înțeleg. Unde bați?

— Se poate intra în camera soției dumitale altfel decât pe ușa dinspre curte?

— Nu. Camera are două ferestre, dar au zăbrele, și, în plus, cred că erau închise.

M-a privit întrebător.

— Erau închise și zăvorâte pe dinăuntru, am încuviințat eu prompt.

— În orice caz, a continuat căpitanul Maitland, chiar de ar fi fost deschise, nimeni nu ar fi putut intra și ieși așa din cameră. Oamenii mei au verificat. La fel stau lucrurile și cu ferestrele care dau spre câmp. Toate au zăbrele de fier, care sunt în stare bună. Ca să pătrundă în camera soției dumitale, un străin ar fi trebuit să intre în curte prin arcadă. Însă paznicul, bucătarul și băieții în casă ne asigură că nu s-a întâmplat așa ceva.

Profesorul Leidner a sărit în picioare.

— Ce vrei să spui? Ce vrei să spui?

— Stăpânește-te, omule, a zis doctorul Reilly încetișor. Știu că este un mare șoc, însă trebuie să faci față situației. Criminalul nu a venit de afară... Așa că trebuie că a venit din interior. Se pare că doamna Leidner a fost ucisă de un membru al expediției tale.

Capitolul 12 - „Nu am crezut...”

— Nu. Nu!

Profesorul Leidner a început să umble agitat prin cameră.

— Este imposibil ce spui, Reilly. Absolut imposibil. Unul dintre noi? Fiecare membru al expediției îi era devotat lui Louise!

Pe chipul doctorului Reilly a apărut o expresie ciudată. Dată fiind situația, nu își permitea să zică nimic, dar tăcerea lui a fost cât se poate de elocventă.

— Absolut imposibil, a repetat profesorul Leidner. Toți îi erau devotați, Louise era atât de fermecătoare! Toată lumea o plăcea.

Doctorul Reilly a tușit scurt.

— Scuză-mă, Leidner, dar asta e doar părerea ta. Dacă vreunul dintre membrii expediției nu ar fi plăcut-o pe soția ta, nu ar fi venit la tine să îți spună.

Profesorul Leidner părea mâhnit.

— E adevărat, e foarte adevărat. Totuși, Reilly, cred că te înșeli. Sunt convins că toți țineau la Louise. A tăcut câteva clipe, după care a izbucnit: E revoltător ce spui. E... e pur și simplu incredibil.

— Nu poți nega... Ăăă... Realitatea, a intervenit căpitanul Maitland.

— Realitatea? Realitatea? Minciuni rostite de un bucătar indian și de doi băieți arabi. Îi cunoști pe cei de teapa lor la fel de bine ca mine, Reilly, la fel și dumneata, Maitland. Adevărul în sine nu înseamnă nimic pentru ei. Ei zic ceea ce vrei să auzi - din politețe.

— În acest caz, a continuat doctorul Reilly sec, zic exact ceea ce nu vrem să auzim. În plus, cunosc destul de bine obiceiurile casei. Chiar lângă poartă e un soi de club. Ori de câte ori am venit aici după-amiaza, i-am găsit pe cei mai mulți dintre oamenii tăi acolo. Este locul unde le place să își petreacă timpul.

— Eu tot cred că faci prea multe presupuneri. De ce nu ar fi posibil ca bărbatul ăsta - dracul ăsta - să fi intrat mai devreme în curte și să se fi ascuns undeva?

— Sunt de acord că nu este cu neputință, a spus doctorul Reilly cu răceală. Să presupunem că un străin a reușit totuși să pătrundă aici fără să fie zărit. Atunci ar fi trebuit să rămână ascuns până la momentul potrivit (și cu siguranță nu ar fi putut aștepta în camera doamnei Leidner, căci acolo nu e nici un ungher unde să se fi putut piti) și să își asume riscul de a fi văzut intrând și ieșind din cameră, căci Emmott și băiatul au stat în curte cea mai mare parte a timpului.

— Băiatul. Uitasem de băiat. Un puști isteț. Dar, Maitland, băiatul trebuie să-l fi văzut pe ucigaș intrând în camera soției mele.

— Am lămurit și acest aspect. Băiatul a spălat vase toată după-amiaza, cu o singură excepție. Undeva în jur de unu și jumătate - Emmott nu poate oferi o informație exactă - a urcat pe acoperiș și a stat cu dumneata zece minute. Așa-i, nu?

— Da. Nu știu precis când s-a întâmplat asta, dar trebuie să fi fost cam în jurul acelei ore.

— Prea bine. În timpul celor zece minute, băiatul, profitând de ocazie, a ieșit și s-a dus să discute cu ceilalți, în fața porții. Când Emmott a coborât din nou în curte, băiatul nu era acolo. Furios, l-a strigat și l-a întrebat de ce se oprise din lucru. Din câte îmi dau eu seama, soția dumitale a fost ucisă în aceste zece minute.

Profesorul Leidner a scos un geamăt și s-a așezat, ascunzându-și fața în mâini.

Doctorul Reilly a continuat povestea, cu glas scăzut.

— Ora corespunde cu observațiile mele. Murise de aproximativ trei ore când am examinat-o. Singura întrebare este cine e criminalul.

S-a lăsat tăcerea. Profesorul Leidner s-a îndreptat în scaun și și-a trecut mâna peste frunte.

— Îți înțeleg raționamentul, Reilly. Pare într-adevăr că a fost o treabă făcută de cineva din interior. Însă sunt sigur că s-a strecurat o greșeală pe undeva. E plauzibil ce spui, dar trebuie să existe un punct slab. Mai întâi de toate, pornești de la ideea că a fost vorba despre o coincidență uluitoare.

— E ciudat că folosești acest cuvânt, a remarcat doctorul Reilly.

Fără să îi dea atenție, profesorul Leidner a urmat:

— Soția mea primește scrisori de amenințare. Are motive să se teamă de o anumită persoană. Apoi este... Ucisă. Și tu îmi ceri să cred că a fost omorâtă nu de acea persoană, ci de cu totul altcineva. După părerea mea, e ridicol.

— Așa pare, într-adevăr, a zis Reilly, gânditor.

S-a uitat apoi la căpitanul Maitland.

— Coincidență? Dumneata ce spui, Maitland? Susții ideea? Să i-o propunem și lui Leidner?

Căpitanul Maitland dădu din cap.

— Dă-i drumul, a spus el scurt.

— Ai auzit de un bărbat pe nume Hercule Poirot, Leidner?

Profesorul Leidner l-a privit țintă, nedumerit.

— Cred că am auzit numele, da. L-am auzit odată pe un anume domn Van Aldin pomenindu-l în termeni foarte elogioși. E detectiv particular, nu?

— Da, despre el e vorba.

— Dar pesemne locuiește la Londra, așa că nu are cum să ne ajute.

— Locuiește la Londra, e adevărat, a zis doctorul Reilly, însă aici intervine coincidența. Acum e aici, nu în Londra, ci în Siria, iar mâine va trece prin Hassanieh în drum spre Bagdad.

— De unde știi?

— De la Jean Berat, consulul francez. A luat masa cu noi aseară și ne-a vorbit despre el. Se pare că a descâlcit un scandal militar în Siria. Trece pe aici în drum spre Bagdad, după care se va întoarce la Londra prin Siria. Ce spui de această coincidență?

Profesorul Leidner a șovăit un moment și s-a uitat la căpitanul Maitland, cerându-și parcă iertare.

— Ce părere ai, căpitane Maitland?

— Sunt întru totul de acord să cooperăm, a răspuns căpitanul prompt. Băieții mei se pricep să meargă pe teren și să se ocupe de neînțelegerile dintre familiile de arabi, dar, sincer, Leidner, afacerea asta cu soția dumitale nu e de nasul meu. Toată povestea pare îngrozitor de dubioasă. Aș fi foarte bucuros să arunce și individul ăsta o privire la caz.

— Sugerezi că ar trebui să îi cer sprijinul acestui Poirot? L-a întrebat profesorul Leidner. Și dacă refuză?

— Nu va refuza, i-a replicat doctorul Reilly.

— Cum de ești așa convins?

— Pentru că sunt și eu un profesionist. Dacă îmi iese în cale un caz de meningită cerebrospinală și sunt poftit să dau o mână de ajutor, nu refuz. Asta nu e o crimă obișnuită, Leidner.

— Ai dreptate, a încuviințat profesorul Leidner. A strâns din buze, îndurerat. Reilly, ești bun să iei legătura cu acest Hercule Poirot în numele meu?

— Firește.

Profesorul Leidner a făcut un gest de mulțumire.

— Chiar și acum, a spus încetișor, nu-mi vine să cred... Că Louise e moartă.

Nu mai puteam suporta.

— O, profesore Leidner, am izbucnit, nu... Nu am cuvinte să vă spun cât de rău îmi pare. Nu mi-am făcut datoria. Trebuia să veghez asupra doamnei Leidner, să nu las să i se întâmple nimic.

Profesorul Leidner a clătinat grav din cap.

— Nu, nu, soră, dumneata nu ai nimic să-ți reproșezi. Eu sunt vinovat... Nu am crezut... Nu am crezut nici o clipă... Nu mi-am imaginat că primejdia era reală... S-a ridicat. Chipul i s-a contorsionat. Am lăsat-o să moară... Da, am lăsat-o să moară... Pentru că nu am crezut...

A ieșit împleticindu-se din cameră.

Doctorul Reilly și-a întors privirea spre mine.

— Și eu mă simt vinovat, a zis. Am crezut că doar își bătea joc de el.

— Nici eu nu am prea luat-o în serios, am mărturisit.

— Ne-am înșelat toți trei, a conchis doctoral Reilly, pe un ton serios.

— Așa se pare, a spus căpitanul Maitland.

Capitolul 13 -Sosește Hercule Poirot

Nu cred că o să uit vreodată prima impresie pe care mi-a făcut-o Hercule Poirot. Bineînțeles, mai târziu m-am obișnuit cu el, dar la început a fost un șoc, și cred că toți ceilalți au fost de aceeași părere!

Nu știi ce îmi imaginasem, ceva în genul lui Sherlock Holmes, pesemne: un individ înalt și slab, cu o față inteligentă, pe care să se citească entuziasmul. Știam, firește, că era străin, dar nu mă așteptasem să fie chiar atât de străin, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

Când îl vedeai, îți venea să râzi! Parcă era un personaj dintr-o piesă de teatru sau dintr-un film. În primul rând, nu avea mai mult de 1,65 m - era un bărbat ciudat, bondoc, destul de în vârstă, cu o mustață enormă și cu un cap ca un ou. Semăna cu un bărbier dintr-o comedie!

Și asta era omul care avea să descopere cine o ucisese pe doamna Leidner!

Presupun că mi s-a citit oarece dezgust pe față, căci, aproape imediat, mi-a zis, cu o sclipire ciudată în privire:

— Nu-ți place de mine, soră? Nu uita, budinca își arată valoarea doar când o mănânci.

Pentru a ști cum e budinca trebuie să o mănânci - probabil că la asta se referea. Cu asta sunt de acord, însă nu pot spune că eram foarte încrezătoare!

Doctorul Reilly l-a adus cu mașina duminică, puțin după prânz, și primul lucru pe care l-a făcut a fost să ne adune pe toți.

Ne-am strâns în camera de zi și ne-am așezat în jurul mesei. Domnul Poirot a luat loc în capul mesei, între profesorul Leidner și doctorul Reilly.

După aceea, profesorul Leidner și-a dres glasul și a început să vorbească, blând și șovăitor, ca de obicei.

— Îndrăznesc să cred că ați auzit cu toții de domnul Hercule Poirot. Trecea astăzi prin Hassanieh și a avut amabilitatea să își întrerupă călătoria ca să ne ajute. Sunt convins că poliția irakiană și căpitanul Maitland își dau toată silința, dar... Dar sunt anumite circumstanțe în acest caz...

— S-a încurcat și a aruncat o privire rugătoare spre doctorul Reilly - se pare că ar exista unele dificultăți.

— Nu e totul limpede ca sticla, nu-i așa? A intervenit bărbatul cel mărunț din capul mesei. Nici măcar nu vorbea corect englezește!

— O, trebuie să fie prins! A exclamat doamna Mercado. Nu este cu putință să scape nepedepsit!

Am remarcat că străinul nostru o cântărea din ochi.

— El? Despre cine vorbiți, doamnă? A întrebat-o.

— Păi, criminalul, firește.

— A, criminalul, a repetat Hercule Poirot.

Vorbea ca și cum criminalul nu avea nici cea mai mică importanță!

Ne-am uitat toți la el. Iar el ne-a cercetat pe toți cu privirea, rând pe rând.

— Bănuiesc că nimeni dintre dumneavoastră nu a mai avut vreodată de-a face cu o crimă, nu-i așa?

Toată lumea a încuviințat.

Hercule Poirot a zâmbit.

— Este limpede, prin urmare, că nu înțelegeți elementele de bază ale unui astfel de caz. Sunt aspecte neplăcute! Da, sunt o mulțime de aspecte neplăcute! Mai întâi de toate, suspiciunea.

— Suspiciunea?

Era domnișoara Johnson. Domnul Poirot a privit-o gânditor și, după părerea mea, aprobator. Părea că își spune: „Iată o persoană inteligentă și cu picioarele pe pământ!”

— Da, mademoiselle. Suspiciunea! Să nu ne ascundem după deget. Sunteți cu toți suspecti. Bucătarul, băiatul în casă, servitorul de la bucătărie, băiatul cu vasele - da, și toți membrii expediției.

Doamna Mercado s-a ridicat în picioare, foarte agitată.

— Cum îndrăzniți? Cum îndrăzniți să ziceți așa ceva? E odios - insuportabil! Profesoare Leidner, nu poți permite ca acest om să... ca acest om să...

— Încearcă să te calmezi, Mărie, a spus profesorul Leidner, cu o voce obosită.

Domnul Mercado s-a ridicat și el în picioare. Mâinile îi tremurau, iar ochii îi erau injectați.

— Sunt de acord. Este ofensator... Este o insultă...

— Nu, nu, s-a împotrivit domnul Poirot. Nu vreau să vă insult. Nu vă cer decât să priviți lucrurile cu obiectivitate, într-o casă unde s-a comis o crimă, asupra fiecărui locatar planează o umbră de suspiciune. Vă întreb – ce dovezi există că într-adevăr criminalul a venit din exterior?

Doamna Mercado a scos un țipăt:

— Dar firește că așa s-a întâmplat! Este evident! De ce... S-a oprit și a continuat, cu glas mai scăzut: E de neconceput să se fi întâmplat altfel!

— Aveți fără îndoială dreptate, madame, a răspuns Poirot, înclinându-se ușor. Eu vreau să vă explic cum trebuie abordată această situație. Mai întâi, trebuie să mă asigur că toți cei din această încăpere sunt nevinovați. După aceea voi căuta criminalul în altă parte.

— Nu credeți că orele sunt puțin cam înaintate? A întrebat părintele Lavigny suav.

— Țestoasa, mon père, a întrecut iepurele. Părintele Lavigny a ridicat din umeri.

— Suntem în mâinile dumneavoastră, a zis el, resemnat. Convingeți-vă cât mai curând de nevinovăția noastră în această afacere îngrozitoare!

— Cât mai repede cu putință. Era de datoria mea să vă lămuresc cum stau lucrurile, ca nu cumva să vă simțiți ofensați de impertinența cu care vă voi pune unele întrebări. Poate că, mon père, Biserica vrea să dea un exemplu?

— Întrebați-mă tot ce vreți, a spus părintele Lavigny pe un ton grav.

— E prima dată când sunteți aici?

— Da.

— Și ați sosit... Când?

— În urmă cu fix trei săptămâni fără o zi. Adică pe 27 februarie.

— Venind de unde?

— Ordinul Pères Blancs, {5} din Cartagina.

— Mulțumesc, mon père. O cunoșteți dinainte pe doamna Leidner?

— Nu, nu o văzusem niciodată. Am întâlnit-o aici.

— Sunteți bun să îmi spuneți ce făceați când s-a petrecut tragedia?

— Lucram la niște tablete cu cuneiforme în camera mea. Am remarcat că Poirot avea alături un plan sumar al clădirii.

— Adică în camera din colțul dinspre sud-vest, asemănătoare cu cea a doamnei Leidner, din colțul opus?

— Da.

— La ce oră v-ați dus în cameră?

— Imediat după ce am luat prânzul. În jur de unu fără douăzeci.

— Și ați rămas în cameră până când?

— Până aproape de ora trei. Am auzit camionul întorcându-se, și apoi l-am auzit plecând din nou. M-am întrebat de ce, și am ieșit să văd ce se întâmplase.

— În tot acest timp nu ați părăsit deloc încăperea?

— Nu, nici măcar o singură dată.

— Și nu ați auzit sau văzut nimic care să fi avut legătură cu tragedia?

— Nu.

— Nu aveți nici o fereastră în cameră care să dea spre ciute?
— Nu, ambele ferestre dau spre câmp.
— Ați auzit ceva din ce se petrecea în curte?
— Nu prea multe. L-am auzit pe domnul Emmott trecând prin fața camerei mele și urcând pe acoperiș. Asta s-a întâmplat o dată sau de două ori.

— Vă amintiți cumva la ce oră?
— Nu, mă tem că nu. Eram cufundat în lucru.
După un moment de tăcere, Poirot a continuat:
— Mi-ați putea spune sau sugera ceva care să arunce puțină lumină asupra acestui caz? De exemplu, ați remarcat ceva anume în zilele de dinaintea crimei?

Părintele Lavigny a părut ușor stânjenit.
I-a aruncat o privire întrebătoare profesorului Leidner.
— Este o întrebare dificilă, monsieur, a zis el grav. Trebuie să vă răspund cinstit că, după părerea mea, doamna Leidner era în mod limpede îngrozită de cineva sau de ceva. O tulbura prezența străinilor. Îmi imaginez că exista o explicație pentru această nervozitate, însă nu o cunosc. Nu mi-a făcut nici un fel de confidențe.

Poirot și-a dres glasul și a consultat niște notițe pe care le avea în mână.

— Înțeleg că acum două nopți a existat bănuiala unui jaf.
Părintele Lavigny a încuviințat și i-a povestit despre lumina zărită în camera antichităților și despre cercetările pe care le făcuserăm ulterior, fără nici un rezultat.

— Credeți, nu-i așa, că a fost vorba despre cineva din afară?
— Nu știu ce să cred, a spus părintele Lavigny sincer. Nu a fost nimic furat sau mișcat din loc. Se prea poate să fi fost unul dintre băieții în casă...
— Sau un membru al expediției?
— Sau un membru al expediției. Însă, în cazul acesta, persoana respectivă nu ar fi avut nici un motiv să nu își recunoască fapta.
— Dar e la fel de posibil să fi fost cineva din exterior, nu?
— Pesemne că da.

— Să presupunem că a pătruns un străin aici; ar fi avut unde să se ascundă pe parcursul zilei următoare și până în după-amiaza zilei de după?
Această întrebare era adresată pe jumătate părintelui Lavigny, pe jumătate profesorului Leidner. Amândoi au chibzuit bine.

— Nu prea cred că așa ceva ar fi fost cu puțință, a spus în cele din urmă profesorul Leidner, fără tragere de inimă. Nu văd unde s-ar fi putut dosi, nu ești de aceeași părere, părinte Lavigny?

— Da... Da... Așa e.
Niciunul nu era dornic să renunțe la această supoziție.
Poirot s-a întors spre domnișoara Johnson.
— Și dumneavoastră, mademoiselle? Vi se pare o ipoteză credibilă?
— Nu, a răspuns ea. Deloc. Unde s-ar fi putut ascunde? Toate dormitoarele sunt ocupate și, oricum, sunt mobilate simplu. Camera obscură,

camera de zi și laboratorul au fost toate folosite a doua zi – ca toate încăperile, de altfel. Nu există dulapuri sau colțuri. Poate că, dacă servitorii au luat parte la complot...

— E o posibilitate, dar cam greu de crezut, a replicat Poirot.

S-a întors din nou spre părintele Lavigny.

— Mai este o problemă. Deunăzi sora Leatheran aici de față v-a văzut vorbind cu un bărbat afară. Îl zărise anterior pe același bărbat încercând să tragă cu ochiul pe una dintre ferestrele care dau spre câmp. Se pare că bărbatul acesta avea anumite motive ca să dea târcoale casei.

— Se prea poate, firește, a zis părintele Lavigny meditativ.

— Dumneavoastră i v-ați adresat prima dată sau v-a abordat el primul?

Părintele Lavigny a stat puțin pe gânduri.

— Cred... Da, sunt sigur că el a început discuția.

— Și ce a spus?

Părintele Lavigny a făcut un efort de memorie.

— A întrebat, mi se pare, ceva de genul dacă aici este casa expediției americane. Și apoi a mai adăugat ceva despre americanii care angajează mulți muncitori. Nu pricepeam foarte bine ce spune, însă m-am străduit să susțin conversația ca să îmi îmbunătățesc araba. Mi-am zis că, fiind orășean, o să mă înțeleagă mai bine decât oamenii care lucrează la săpături.

— Ați mai vorbit și despre altceva?

— Din câte îmi amintesc, am spus că Hassanieh este un oraș mare, și apoi am fost amândoi de acord că Bagdadul este și mai mare, și cred că m-a întrebat dacă sunt armean sau catolic sirian, ceva de felul ăsta.

Poirot a dat din cap.

— Îl puteți descrie?

Din nou, părintele Lavigny s-a încruntat, gânditor.

— Era un bărbat destul de scund, a zis el într-un sfârșit, și bine legat.

Era sașiu și avea pielea deschisă la culoare.

Domnul Poirot s-a răsucit spre mine.

— Se potrivește cu descrierea pe care i-ai face-o dumneata? M-a întrebat.

— Nu tocmai, am răspuns eu, șovăind. Eu aș spune că era mai degrabă înalt decât scund și cu tenul foarte închis. Mi s-a părut destul de slab. Și nu am observat că era sașiu.

Domnul Poirot a ridicat din umeri a disperare.

— Întotdeauna se întâmplă așa! Dacă ați lucra la poliție, ați ști prea bine acest lucru. Două persoane diferite nu descriu niciodată la fel același om. Se contrazic cu privire la fiecare amănunt.

— Nu am nici o îndoială că era sașiu, a intervenit părintele Lavigny. Poate că sora Leatheran are dreptate în celelalte privințe. Apropo, când am spus că avea pielea deschisă la culoare, am vrut să spun că era deschisă pentru un irakian. Pentru sora Leatheran s-ar putea ca asta să însemne că avea tenul închis.

— Foarte închis, am repetat eu cu încăpățănare. Cenușiu-gălbui.

L-am văzut pe doctorul Reilly mușcându-și buzele și zâmbind.

Poirot a ridicat mâinile în sus.

— Passons! A zis el. Străinul ăsta care dădea târcoale s-ar putea să fie important sau s-ar putea să nu fie. În orice caz, trebuie să îl găsim. Să continuăm!

A ezitat câteva clipe, studiind cu atenție chipurile din jurul mesei, apoi, cu o clătinare a capului, i s-a adresat domnului Reiter.

— Hai, prietene, a început. Povesteți-ne cum a decurs după-amiaza de ieri.

Fața rozalie și dolofană a domnului Reiter s-a făcut de-a dreptul stacojie.

— Eu?

— Da, dumneavoastră. Mai întâi, numele și vârsta.

— Carl Reiter, douăzeci și opt de ani.

— American, nu?

— Da, sunt din Chicago.

— Sunt primele săpături arheologice la care luați parte?

— Da. Mă ocup de fotografii.

— A, da. Și ce ați făcut ieri după-amiază?

— Păi... Am stat mai tot timpul în camera obscură.

— Mai tot timpul?

— Da. Am dezvoltat niște plăci. După aceea am fotografiat niște obiecte.

— Afară?

— Nu, în camera de fotografii.

— Camera obscură dă în camera de fotografii?

— Da.

— Prin urmare, nu ați părăsit deloc camera de fotografii?

— Nu.

— Ați remarcat ceva din ceea ce se petrecea în curte? Tânărul a scuturat din cap.

— Nu am observat nimic, a explicat el. Eram ocupat. Am auzit mașina întorcându-se, și, de îndată de ce am putut să mă întrerup din treabă, am ieșit să văd dacă primisem vreo scrisoare. Atunci am auzit...

— Și la ce oră ați început să lucrați în camera de fotografii?

— La unu fără zece.

— O cunoșteți pe doamna Leidner dinainte de a vă alătura expediției? Tânărul a clătinat din cap.

— Nu, domnule. Am văzut-o prima oară când am ajuns aici.

— E ceva - vreun incident, oricât de neînsemnat - de care să vă amintiți și care să ne fie de folos?

Carl Reiter a clătinat din nou din cap.

— Cred că nu știu absolut nimic, domnule, a zis el neputincios.

— Domnule Emmott?

David Emmott a vorbit clar și concis, cu accentul lui plăcut de american.

— Am lucrat la vase de la unu fără un sfert până la trei fără un sfert, supraveghindu-l pe băiat, pe Abdullah, sortând bucățile de ceramică și, din când în când, urcând pe acoperiș ca să îi dau o mână de ajutor profesorului Leidner.

— De câte ori ați urcat pe acoperiș?

— De patru ori, cred.

— Și cât ați stat?

— De obicei câteva minute, nu mai mult. Dar o dată, după ce lucrasem peste o jumătate de oră, am stat zece minute, discutând ce să păstrăm și ce să aruncăm.

— Și înțeleg că, în momentul în care ați coborât, ați descoperit că băiatul plecase de la locul lui?

— Da. L-am strigat, furios, și a apărut de dincolo de arcadă. Ieșise să stea la palavre cu ceilalți.

— E singura oară când a plecat?

— L-am mai trimis o dată sau de două ori pe acoperiș, cu niște ceramică.

Poirot a continuat, grav:

— Bănuiesc că nu mai e nevoie să vă întreb, domnule Emmott, dacă ați văzut pe cineva intrând sau ieșind din camera doamnei Leidner în acest interval...

Domnul Emmott a răspuns prompt:

— Nu am văzut pe absolut nimeni. Nici măcar n-a ieșit cineva în curte în cele două ore cât am lucrat acolo.

— Și credeți că era unu jumătate când atât dumneavoastră, cât și băiatul ați lipsit, iar curtea a rămas goală?

— Cam așa. Firește, nu pot spune precis.

Poirot s-a întors spre doctorul Reilly.

— Corespunde estimării dumneavoastră cu privire la ora decesului?

— Da, a încuviințat doctorul Reilly.

Domnul Poirot și-a mângâiat mustățile mari și răsucite.

— Cred că putem accepta ideea, a rostit el pe un ton grav, că doamna Leidner și-a găsit moartea în acele zece minute.

Capitolul 14 -Unul dintre noi?

Câteva clipe s-a lăsat tăcerea... Și un val de oroare a părut să cuprindă întreaga încăpere.

Bănuiesc că în acel moment am început pentru prima oară să cred că teoria doctorului Reilly era corectă.

Am simțit că ucigașul era în cameră. Stătea lângă noi, ascultând. Unul dintre noi...

Poate că și doamna Mercado a simțit același lucru, căci a scos dintr-o dată un țipăt ascuțit.

— Nu mă pot abține, a zis ea printre suspine. E... atât de îngrozitor!

— Curaj, Mărie, a îmbărbătat-o soțul ei.

S-a uitat la noi, ca și cum voia să-și ceară scuze.

— E foarte sensibilă. Resimte totul cu foarte mare intensitate.

— Țineam așa de mult la Louise, a oftat doamna Mercado.

Nu știu dacă mi s-a citit pe chip ceva din ceea ce îmi trecea prin minte, dar m-am trezit brusc că domnul Poirot mă cerceta cu privirea, cu un zâmbet ușor fluturându-i pe buze.

I-am aruncat o căutătură rece, și și-a reluat întrebările.

— Spuneți-mi, madame, cum v-ați petrecut după-amiaza de ieri?

— Mi-am spălat părul, a explicat plângând doamna Mercado. E cumplit că nu mi-am dat seama de nimic. Eram veselă și ocupată.

— Erați în camera dumneavoastră?

— Da.

— Și nu ați ieșit deloc?

— Nu. Doar când am auzit mașina. Atunci am ieșit și am aflat ce se întâmplase. O, a fost oribil!

— V-a surprins?

Doamna Mercado s-a oprit din plâns. A deschis ochii, plină de indignare.

— Ce vreți să spuneți, domnule Poirot? Sugeați cumva că...?

— La ce-aș putea să mă refer, madame? Tocmai ne-ați zis cât de mult țineați la doamna Leidner. Poate că vi s-a confesat.

— A, înțeleg... Nu, nu, draga de Louise nu mi-a spus niciodată nimic, nimic exact, adică. Bineînțeles, mi-am dat seama că era teribil de îngrijorată și de neliniștită. Și au mai fost și toate incidentele acelea ciudate, mâini bătând la geam și tot restul.

— Îmi aduc aminte că ziceați că sunt doar niște închipuiri, am intervenit eu, nereușind să îmi țin gura.

M-am bucurat să văd că a rămas pentru o clipă descumpănită.

Din nou am remarcat privirea amuzată a domnului Poirot ațintită asupra mea.

A încheiat sec:

— Așadar, madame, vă spălați părul, nu ați auzit nimic și nu ați văzut nimic. Mai puteți adăuga ceva care să ne fie de folos în vreun fel?

Doamna Mercado a răspuns numaidecât:

— Nu, nimic. E o enigmă! Însă, după părerea mea, e neîndoielnic, absolut neîndoielnic, că ucigașul a venit din exterior. E limpede pentru toată lumea.

Poirot s-a întors spre soțul ei.

— Și dumneavoastră, monsieur, ce ne puteți spune? Domnul Mercado a început să vorbească agitat, trăgându-se mecanic de barbă.

— Așa trebuie să se fi întâmplat. Așa trebuie să se fi întâmplat. Totuși, cum ar fi putut cineva să îi vrea răul? Era atât de bună, atât de drăguță... A clătinat din cap. Cine a omorât-o trebuie că era un demon, da, un demon!

— Și dumneavoastră, monsieur, cum v-ați petrecut după-amiaza de ieri?

— Eu? A întrebat el nedumerit.

— Erai în laborator, Joseph, i-a suflat soția lui.

— A, da, așa e, așa e. Treburile mele obișnuite.

— Și la ce oră v-ați dus în laborator?

Din nou s-a uitat neputincios și întrebător la doamna Mercado.

— La unu fără zece, Joseph.

— A, da, la unu fără zece.

— Ați ieșit la vreun moment dat în ciute?

— Nu, nu cred. A stat puțin pe gânduri. Nu, sunt sigur că n-am ieșit.

— Când ați auzit de tragedie?

— Soția mea a venit și mi-a spus. A fost groaznic... Șocant. Nu-mi venea să cred. Chiar și acum, parcă e de necrezut.

Deodată, a început să tremure.

— E groaznic... Groaznic...

Doamna Mercado a venit repede lângă el.

— Da, da, Joseph, toți simțim asta. Dar nu trebuie să cedezi. Nu ai face decât să înrăutățești situația pentru profesorul Leidner.

Am văzut o strâmbătură de durere pe chipul profesorului Leidner și mi-am dat seama că nu îi era ușor să suporte această atmosferă emoțională. I-a aruncat o privire furișă lui Poirot, ca și cum i-ar fi cerut ajutorul. Poirot a răspuns numaidecât.

— Domnișoară Johnson? A zis el.

— Mă tem că nu vă pot spune prea multe. Glasul ei de persoană educată și bine-crescută era liniștitor după vocea ascutită, de soprană, a doamnei Mercado. A continuat: Lucram în camera de zi, făceam impresiuni în plastilină după sigilii cilindru.

— Și ați văzut sau ați observat ceva?

— Nu.

Poirot s-a uitat la ea. Sesizase, ca și mine, o umbră de ezitare în răspunsul ei.

— Sunteți convinsă, domnișoară? Nu vă amintiți nimic, nici măcar vag?

— Nu, nu tocmai...

— Ceva ce ați zărit, să zicem, cu colțul ochiului, aproape fără să vă dați seama că ați văzut.

— Nu, cu siguranță nu, a replicat ea hotărâtă.

— Atunci ceva ce ați auzit. A, da, ceva ce nu știți precis dacă ați auzit sau nu.

Domnișoara Johnson a râs scurt, puțin iritată.

— Mă presați prea mult, domnule Poirot. Mă tem că mă încurajați să vă spun ceva ce, probabil, nu a existat decât în imaginația mea.

— Înseamnă deci că a fost ceva ce, să zicem, v-ați închipuit?

Domnișoara Johnson a răspuns rar, cântărindu-și cu detașare vorbele:

— Mi s-a părut că, la un moment dat în după-amiaza aceea, am auzit un țipăt slab... Îndrăznesc să afirm că într-adevăr am auzit un țipăt. Toate ferestrele din camera de zi erau deschise, și se aud tot soiul de zgomote de la oamenii care muncesc pe câmpul de orz. Însă, vedeți dumneavoastră, de atunci mi-a intrat în cap că am auzit-o de fapt pe doamna Leidner. Și asta mă întristează teribil. Pentru că, dacă m-aș fi ridicat și aș fi alergat în camera ei... Ei bine, cine știe? Aș fi putut ajunge la timp...

Doctoral Reilly a intervenit, autoritar:

— Nu vă gândiți la astfel de lucruri. Nu am nici o îndoială că doamna Leidner (iartă-mă, Leidner) a fost doborâtă la pământ de îndată ce bărbatul a intrat în încăperea, iar lovitura a ucis-o pe loc. Nu a existat o a doua lovitură. Altminteri ar fi avut timp să strige după ajutor și să stârnească larmă.

— Dar tot așa fi putut să îl prind pe ucigaș, a spus domnișoara Johnson.

— Ce oră era, mademoiselle? S-a interesat Poirot. În jur de unu jumătate?

— Cam așa, da.

A reflectat puțin.

— Se potrivește, a zis Poirot gânditor. Nu ați auzit nimic altceva... de pildă, o ușă deschizându-se sau închizându-se?

Domnișoara Johnson a clătinat din cap.

— Nu, nu-mi aduc aminte de așa ceva.

— Bănuiesc că stăteați la masă. Erați cu fața la ce? La curte? La camera antichităților? La verandă? Sau la câmp?

— Eram cu fața la curte.

— Din locul unde stăteați îl vedeți pe băiatul Abdullah spălând vasele de lut?

— Da, dacă ridicam privirea, însă firește că eram foarte preocupată de ceea ce făceam. Eram concentrată asupra lucrului.

— Dacă ar fi trecut cineva prin fața ferestrei care dădea în curte, ați fi remarcat?

— Da, sunt aproape convinsă.

— Și nu s-a întâmplat așa ceva?

— Nu.

— Dar dacă ar fi traversat cineva curtea pe la mijloc, să zicem, ați fi remarcat?

— Probabil că nu, afară doar, cum spuneam și mai înainte, dacă s-ar fi întâmplat să ridic privirea și să mă uit pe fereastră.

— Ați observat că băiatul Abdullah și-a lăsat treburile și a ieșit să stea de vorbă cu ceilalți servitori?

— Nu.

— Zece minute, a rostit Poirot meditativ. Zece minute fatale.

Preț de o clipă s-a așternut tăcerea.

Deodată, domnișoara Johnson și-a înălțat capul și a spus:

— Știți, domnule Poirot, cred că, fără să vreau, v-am indus în eroare.

Dacă stau să mă gândesc mai bine, e cu neputință ca, din locul unde mă găseam, să fi auzit vreun țipăt scos în odaia doamnei Leidner. Între noi era camera antichităților - și înțeleg că toate ferestrele de la ea din încăperea erau închise.

— În orice caz, nu vă faceți inimă rea, mademoiselle, a zis Poirot cu blândețe. Nu are prea mare importanța.

— Nu, firește că nu. Înțeleg. Însă, vedeți dumneavoastră, este important pentru mine, pentru că am senzația că așa fi putut face ceva.

— Nu te chinui singură, dragă Anne, a spus profesorul Leidner afectuos. Trebuie să rămâi cu picioarele pe pământ. Ce-ai auzit era probabil vreun arab care zbiera la un altul pe câmp.

Domnișoara Johnson s-a înroșit puțin din pricina bunătații pe care bărbatul i-o arăta. Chiar i s-au umplut ochii de lacrimi. A întors capul și a adăugat, cu un glas și mai răgușit ca de obicei:

— Pesemne că așa a fost. E normal ca, după o tragedie, să începi să îți imaginezi lucruri inexistente.

Poirot își consulta din nou carnetelul.

— Nu cred că mai e ceva de adăugat. Domnule Carey?

Richard Carey a vorbit rar, scortșos și mecanic:

— Mă tem că nu pot spune nimic care să vă fie de folos. Lucram la săpături. Acolo am primit vestea.

— Și nu știți sau nu vă amintiți nimic important care să se fi petrecut în zilele de dinaintea crimei?

— Absolut nimic.

— Domnule Coleman?

— Eu nu am fost de față la nimic, a zis domnul Coleman, vocea trădându-i... O umbră de regret oare? Am plecat la Hassanieh ieri-dimineață ca să aduc banii pentru salariile muncitorilor. Când m-am întors, Emmott mi-a povestit ce s-a întâmplat, și am plecat din nou după poliție și după doctorul Reilly.

— Și înainte?

— Păi, atmosfera era cam tensionată – dar deja știți asta. Am tras o sperietură atunci, cu camera antichităților și încă o dată sau de două ori înainte: mâini și chipuri la ferestre, vă aduceți aminte, domnule, i s-a adresat el profesorului Leidner, care a înclinat din cap în semn de încuviințare. Eu unul sunt de părere că o să descoperiți că în casă a pătruns cineva din exterior. Trebuie că a fost vreun cerșetor dibaci.

Poirot l-a cercetat în tăcere, preț de un minut sau două.

— Sunteți englez, domnule Coleman? L-a întrebat în cele din urmă.

— Întocmai, domnule. Sută la sută britanic. Uitați eticheta. Englez veritabil.

— Luați pentru prima dată parte la săpături?

— Da.

— Și sunteți pasionat de arheologie?

Această replică a părut să îl cam stânjenească pe domnul Coleman. S-a cam îmbujorat și i-a aruncat profesorului Leidner o privire de școlar prins cu mâța-n sac.

— Firește... E foarte interesant, s-a bâlbâit el. Vreau să zic... Nu sunt un tip foarte deștept...

S-a oprit, într-un mod cam penibil. Poirot nu a insistat.

A bătut gânditor în masă cu capătul creionului și a îndreptat cu grijă călimara din fața lui.

— Se pare deci că astea sunt toate informațiile pe care le putem aduna pentru moment. Dacă vreunul dintre dumneavoastră își mai aduce aminte de

ceva, nu ezitați să veniți la mine. Acum cred că ar fi bine să discut între patru ochi cu profesorul Leidner și cu doctorul Reilly.

Era momentul să ne retragem. Ne-am ridicat cu toții și am ieșit în șir indian pe ușă. Tocmai când pusesem piciorul afară, o voce m-a chemat înapoi.

— Poate că, a spus domnul Poirot, sora Leatheran va avea amabilitatea să rămână. Consider că ne poate fi de mare ajutor.

M-am întors și m-am așezat din nou la masă.

Capitolul 15 - Poirot face o sugestie

Doctorul Reilly se ridicase de pe scaun. După ce a ieșit toată lumea, a închis cu luare-aminte ușa. Apoi, cu o căutătură întrebătoare către Poirot, s-a apucat să închidă fereastra care dădea în curte. Celelalte erau deja închise. Apoi s-a așezat și el din nou la masă.

— Bien! A început Poirot. Acum am rămas între noi și nu vom fi tulburați. Putem vorbi deschis. Am auzit cu toții ce au avut de spus membrii expediției și... Da, ma soeur, ce părere ai?

M-am înroșit. Nu încăpea îndoială că omulețul acela ciudat avea privirea foarte pătrunzătoare. Își dăduse seama de gândul care îmi trecuse prin cap - cred că s-a citit puțin prea clar pe chipul meu ceea ce gândeam!

— O, nimic, am zis eu șovăitor.

— Hai, soră, a intervenit doctorul Reilly. Nu-l face pe specialist să aștepte!

— Nu e mare lucru, m-am grăbit eu să explic. Mi-a trecut doar prin cap, ca să spun așa, că, dacă ar ști sau ar bănuși cineva ceva, nu i-ar fi prea ușor să aducă vorba despre asta în fața tuturor - sau, probabil, în fața profesorului Leidner.

Spre uimirea mea, domnul Poirot a dat din cap, încuviințând.

— Exact. Exact Ai foarte mare dreptate. Dar vă voi lămuri. Această mică adunare pe care tocmai am avut-o... A servit unui scop. În Anglia, înainte de începerea cursei există o paradă a cailor, nu-i așa? Cailor merg în fața tribunelor pentru ca toată lumea să aibă ocazia să îi vadă și să îi judece. Acesta a fost și scopul acestei adunări. Cu alte cuvinte, am cântărit concurenții.

Profesorul Leidner a strigat indignat:

— Nu cred nici o clipă că vreun membru al expediției mele ar putea fi implicat în acest omor! Apoi, întorcându-se spre mine, mi-a zis, pe un ton autoritar: Soră, ți-aș fi îndatorat dacă i-ai împărtăși numaidecât domnului Poirot ce anume s-a petrecut între dumneata și soția mea în urmă cu două zile.

Îmboldită astfel, am început de îndată să povestesc, încercând pe cât posibil să îmi amintesc întocmai cuvintele și sintagmele pe care le folosisese doamna Leidner.

După ce am isprăvit, domnul Poirot a exclamat:

— Foarte bine. Foarte bine. Ai mintea limpede și ordonată, îmi vei fi de mare folos. S-a întors apoi către profesorul Leidner. Aveți scrisorile acelea?

— Le am aici. Am presupus că veți dori să le vedeți.

Poirot le-a luat și le-a citit, examinându-le în același timp
Îndeaproape. Am fost cam dezamăgită că nu a presărat nici un fel de
praf peste ele și că nu le-a analizat la microscop, sau ceva de genul ăsta, însă
mi-am dat seama că nu era foarte tânăr și că metodele lui nu erau pesemne
aduse la zi. S-a mulțumit doar să le citească, așa cum citește oricine o
scrisoare.

După aceea, le-a pus pe masă și și-a dres glasul.

— Acum haideți să clarificăm lucrurile și să le punem în ordine. Soția
dumneavoastră a primit prima dintre aceste scrisori la puțin timp după ce s-
a căsătorit cu dumneavoastră în America. Mai existaseră și altele înainte, dar
pe acelea le-a distrus. Prima scrisoare a fost urmată de o a doua. La foarte
puțină vreme după a doua, ați scăpat amândoi ca prin urechile acului de la o
otrăvire cu gaz. Apoi ați plecat în străinătate, și timp de aproape doi ani nu a
mai primit nici o scrisoare. Scrisorile au început din nou să sosească la
începutul sezonului de săpături de anul acesta, adică în ultimele trei
săptămâni. Corect?

— Da, așa e.

— Soția dumneavoastră a intrat într-o stare de panică și, după ce v-ați
consultat cu doctorul Reilly, ați angajat-o pe sora Leatheran să îi țină
companie și să îi domolească temerile.

— Da.

— Au avut loc mai multe incidente - mâini care au bătut la fereastră, un
chip spectral, zgomote în camera antichităților. Nu ați asistat la niciunul
dintre ele?

— Nu.

— De fapt, singurul martor a fost doamna Leidner?

— Părintele Lavigny a văzut lumină în camera antichităților.

— Da, nu am uitat. A tăcut preț de câteva clipe, după care a continuat:
Soția dumneavoastră își făcuse testamentul?

— Nu, nu cred.

— De ce nu?

— Nu era de părere că merită osteneala.

— Nu era o femeie bogată?

— Ba da, însă doar pe durata vieții. Tatăl ei îi lăsase o sumă
considerabilă de bani pe care să o administreze. Nu se putea atinge de
capital. La moartea ei, urma să fie transmisă copiilor pe care i-ar fi avut sau,
în caz contrar, Muzeului Pittstown.

Poirot a bătut darabana în masă, cufundat în gânduri.

— Atunci putem elimina un motiv de crimă. Înțelegeți că asta caut să
aflu în primul rând. Cine beneficiază de pe urma decesului? În acest caz, un
muzeu. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, dacă doamna Leidner ar fi murit fără să
lase testament, dar fiind posesoarea unei averi importante, întrebarea cine
urma să moștenească banii s-ar fi putut dovedi foarte interesantă:
dumneavoastră sau fostul soț? Însă atunci ar fi existat o dificultate, căci fostul
soț ar fi trebuit să revină la viață ca să reclame banii, și bănuiesc că atunci ar
fi fost în pericol să fie arestat, cu toate că nu cred că pedeapsa cu moartea ar

mai fi fost pusă în aplicare la atâta vreme după sfârșitul războiului. Aceste speculații nu își au, așadar, locul. După cum spuneam, prima dată elucidez problema banilor. Apoi încep întotdeauna prin a suspecta pe soțul sau pe soția persoanei decedate! În cazul de față, unu la mână, s-a dovedit că ieri după-amiază nu v-ați apropiat deloc de camera soției dumneavoastră, doi la mână, mai curând pierdeți decât câștigați în urma decesului soției, și, trei la mână...

A făcut o pauză.

— Da? A intervenit profesorul Leidner.

— Trei la mână, a reluat Poirot încet, cred că sunt în stare să apreciez devotamentul atunci când îl întâlnesc. Profesoare Leider, dacă nu mă înșel, dragostea pentru soție a fost pasiunea dominantă a vieții dumneavoastră. Am dreptate?

Profesorul Leidner a răspuns simplu:

— Da.

Poirot a dat din cap.

— Prin urmare, putem începe.

— Da, da, hai să ne apucăm, a zis doctorul Reilly, oarecum nerăbdător.

Poirot i-a aruncat o privire muștrătoare.

— Prietene, nu trebuie să vă pierdeți răbdarea. În astfel de situații trebuie să analizat totul cu disciplină și metodic. De fapt, asta e regula după care mă călăuzesc de fiecare dată. Cum am înlăturat un număr de posibilități, putem acum aborda un aspect foarte important. Este vital, după cum spuneți, ca toate cărțile să fie puse pe masă, să nu fie ascuns nici un amănunt.

— Într-adevăr, a încuviințat doctorul Reilly.

— De aceea vă cer să îmi spuneți tot adevărul, a continuat Poirot.

Profesorul Leidner s-a uitat la el mirat.

— Vă asigur, domnule Poirot, că nu v-am ascuns nimic. V-am zis tot ce știu. Fără rezerve.

— Tout de meme, nu mi-ați spus totul.

— Ba da. Nu mi-a scăpat nimic.

Părea cam abătut.

Poirot a clătinat ușurel din cap.

— Nu. Nu mi-ați spus, de pildă, de ce ați adus-o pe sora Leatheran în casă.

Profesorul Leidner a rămas complet nedumerit.

— Dar v-am explicat. Este limpede. Starea de agitație a soției mele, temerile ei...

Poirot s-a aplecat în față. Încet, subliniindu-și spusele, și-a mișcat arătătorul în sus și în jos.

— Nu, nu, nu. E ceva care nu e limpede. Soția dumneavoastră e în primejdie, da; e amenințată cu moartea, da. Iar dumneavoastră trimiteți... Nu după poliție, nici măcar după un detectiv particular, ci după o soră medicală! Asta nu are noimă!

— Eu, eu... Profesorul Leidner s-a oprit. Obrajii i s-au colorat. Am crezut...

Nu a mai scos nici un cuvânt.

— Mai departe, l-a încurajat Poirot. Ce ați crezut?

Profesorul Leidner tăcea în continuare. Arăta chinuit și nedomic să mai adauge ceva.

— Vedeți dumneavoastră – tonul lui Poirot devenea cuceritor și rugător deopotrivă – tot ce mi-ați povestit are o logică, mai puțin asta. De ce o soră medicală? Există un răspuns, da. De fapt, nu poate exista decât un singur răspuns. Dumneavoastră nu socoteați că primejdia era reală.

În momentul acela, profesorul Leidner a cedat.

— Doamne ajută-mă, a gemut el. Așa e. Așa e.

Poirot l-a privit ca un motan care stă la pândă lângă gaura șoarecelui: gata să sară când se ivește șoarecele.

— Ce credeți? L-a descusut el.

— Nu știu. Nu știu...

— Ba da, știți. Știți foarte bine. Să încerc să vă ajut. Bănuiți cumva, profesore Leidner, că acele scrisori fuseseră scrise de chiar soția dumneavoastră?

Nu a fost nevoie să mai răspundă. Adevărul vorbelor lui Poirot era cât se poate de evident. Mâna pe care a ridicat-o, îngrozit, ca și cum cerșea îndurare, era dovada cea mai elocventă.

Am tras adânc aer în piept. Deci avusesem dreptate în presupunerea pe care o făcusem, fără a o duce până la capăt! Mi-am amintit de tonul ciudat pe care îl avusese profesorul Leidner atunci când mă întrebam ce părere aveam despre toată povestea. Am dat din cap, gânditoare, și dintr-odată mi-am dat seama că domnul Poirot avea ochii ațintiți asupra mea.

— Și dumneata ai bănuit la fel?

— Mi-a trecut asta prin cap, am replicat eu sincer.

— Din ce motiv?

I-am explicat că scrisul semăna cu cel de pe scrisoarea pe care mi-o arătase domnul Coleman.

Poirot s-a întors spre profesorul Leidner.

— Și dumneavoastră ați remarcat această asemănare?

Profesorul Leidner și-a plecat capul.

— Da. Scrisul era mic și înghesuit – nu mare și lăbărțat ca al lui Louise – dar unele litere erau scrise în același fel. Să vă arăt!

A scos niște scrisori din buzunarul interior al hainei și a ales o pagină dintr-una, pe care i-a înmânat-o lui Poirot. Era dintr-o scrisoare pe care i-o scrisese soția lui. Poirot a comparat-o cu mare atenție cu scrisorile anonime.

— Da, a murmurat. Da. Există niște asemănări – felul curios în care este scrisă litera „s”, litera „e” foarte deosebită. Nu sunt expert în grafologie, așa că nu mă pot pronunța cu certitudine (de altfel, n-am întâlnit niciodată doi grafologi care să fie de acord asupra vreunui lucru), însă cel puțin este clar că similitudinea dintre cele două scrisuri este foarte puternică. Pare foarte probabil ca scrisorile să fi fost scrise de aceeași persoană. Dar nu e sigur. Trebuie să ținem seama de toate eventualitățile.

S-a sprijinit de spătarul scaunului și a adăugat, meditativ:

— Există trei posibilități. Una, asemănarea scrisurilor este pură coincidență. Doi, aceste scrisori de amenințare au fost scrise, dintr-un motiv necunoscut, de doamna Leidner. Trei, au fost scrise de cineva care i-a imitat intenționat scrisul. De ce? Nu pare a avea sens. Una dintre cele trei posibilități trebuie să fie cea corectă. A reflectat câteva minute, după care, întorcându-se spre profesorul Leidner, a întrebat, abrupt: Când v-ați gândit prima dată că există posibilitatea ca doamna Leidner însăși să fi fost autoarea acestor scrisori și ce explicație ați găsit?

Profesorul Leidner a scuturat din cap.

— Mi-am alungat acest gând din minte cât de repede am putut. Mi se părea că e monstruos.

— Nu ați căutat nici o explicație?

— Păi, a ezitat el, mi-am pus problema dacă nu cumva grijile pe care și le făcea cu privire la trecut îi afectaseră puțin mintea. M-am gândit că este posibil să își fi scris singură acele scrisori fără să fie conștientă. E posibil, nu? A adăugat, uitându-se la doctorul Reilly.

Doctorul Reilly și-a ținut buzele.

— Creierul omului e capabil de aproape orice, a răspuns el vag.

Însă i-a aruncat lui Poirot o privire sfredelitoare și, ca și cum i-ar fi dat ascultare, acesta a abandonat subiectul.

— Scrisorile sunt un aspect interesant, a reluat el. Dar trebuie să ne concentrăm asupra cazului ca întreg. Există, din câte înțeleg eu, trei soluții posibile.

— Trei?

— Da. Soluția unu: cea mai simplă. Primul soț al soției dumneavoastră este încă în viață. Mai întâi o amenință, și apoi își duce la îndeplinire amenințările. Dacă acceptăm această soluție, problema noastră este să aflăm cum a intrat și cum a ieșit fără să fie văzut.

Soluția doi: doamna Leidner, din motive numai de ea știute (motive care pot fi pesemne mai ușor de deslușit de către un medic) își scrie singură scrisori de amenințare. Povestea cu gazul este pusă la cale tot de ea (aduceți-vă aminte că ea v-a trezit ca să vă spună că miroase a gaz). Dar, dacă scrisorile au fost scrise de doamna Leidner, înseamnă că nu exista nici un fel de pericol din partea presupusului autor. Trebuie, așadar, să căutăm ucigașul în altă parte. Trebuie, de fapt, să căutăm printre membrii personalului dumneavoastră. Da, a continuat el, ca răspuns la un murmur de protest din partea profesorului Leidner, aceasta este singura concluzie logică. Unul dintre ei a omorât-o din cauza unei ranciuni personale. Acel om știa probabil de existența scrisorilor sau, în orice caz, știa că doamna Leidner se teme sau pretinde că se teme de cineva. Din punctul de vedere al ucigașului, acest lucru era foarte convenabil. Era convins că omorul va fi pus pe seama unui străin misterios – autorul scrisorilor de amenințare.

O variantă la această soluție este că ucigașul a scris el însuși scrisorile, întrucât cunoștea trecutul doamnei Leidner. Însă, în acest caz, nu e limpede de ce criminalul ar fi imitat scrisul doamnei Leidner, întrucât, din câte pricep eu, ar fi fost în avantajul lui ca scrisorile să pară scrise de un străin.

A treia soluție este, după părerea mea, cea mai interesantă. Sugerez că scrisorile sunt autentice. Ele sunt scrise de primul soț al doamnei Leidner (sau de fratele mai mic al acestuia), care este unul dintre membrii expediției.

Capitolul 16 –Suspecții

Profesorul Leidner a sărit în picioare.

— Imposibil! Absolut imposibil! E o idee absurdă!

Domnul Poirot l-a privit calm, dar nu a scos nici un cuvânt.

— Adică sugerați că fostul soț al soției mele face parte din expediție și că ea nu l-a recunoscut?

— Întocmai. Reflectați puțin asupra faptelor. Cu aproximativ cincisprezece ani în urmă, soția dumneavoastră a trăit cu acest bărbat vreme de câteva luni. L-ar fi recunoscut oare dacă l-ar fi întâlnit după atâta timp? Cred că nu. Trăsăturile feței i s-ar fi schimbat, constituția i s-ar fi schimbat – doar vocea pesemne că i-ar fi rămas aceeași, însă acesta e un detaliu de care s-ar fi putut ocupa fără probleme. Și, nu uitați, ea nu se așteaptă să îl găsească printre cei din casă. Ea îl vede ca fiind undeva în exterior, un străin. Nu, nu cred că l-ar fi recunoscut. Și mai există o posibilitate. Fratele mai mic, care era copil atunci când doamna Leidner s-a căsătorit prima oară și care îi era atât de devotat fratelui mai mare. Acum este bărbat în toată firea. Credeți că ar recunoaște un copil de zece sau doisprezece ani într-un bărbat care se apropie de treizeci? Da, trebuie să îl punem la socoteală pe tânărul William Bosner. Aduceți-vă aminte, în ochii lui fratele său nu este un trădător, ci un patriot, un martir pentru patria lui, Germania. În ochii lui, doamna Leidner este trădătoarea, monstrul care l-a trimis pe fratele său iubit la moarte! Un copil susceptibil este capabil de o adevărată idolatrie, iar o minte tânără poate deveni cu ușurință obsedată de o idee care persistă și la maturitate.

— E adevărat, a intervenit doctorul Reilly. Concepția foarte răspândită potrivit căreia copiii uită ușor nu este deloc corectă. Mulți oameni își petrec toată viața urmăriți de o idee care li s-a întipărit în minte din fragedă copilărie.

— Bien. Avem aceste două posibilități. Frederick Bosner, un bărbat acum de vreo cincizeci de ani, și William Bosner, care are probabil puțin sub treizeci. Să-i examinăm deci pe membrii expediției din aceste două puncte de vedere.

— Asta este nemaipomenit! A șoptit profesorul Leidner. Oamenii mei! Membrii expediției mele!

— Și, prin urmare, deasupra oricăror bănuieli, a replicat Poirot sec. Un punct de vedere foarte util. Commençons! Cine nu ar putea fi cu nici un chip Frederick sau William?

— Femeile.

— Firește. Domnișoara Johnson și doamna Mercado ies din discuție. Cine altcineva?

— Carey. Am lucrat împreună ani de zile înainte s-o cunosc pe Louise...

— Și nici nu are vârsta potrivită. Are, așa zice, treizeci și opt sau treizeci și nouă de ani, prea tânăr pentru Frederick și prea mare pentru William. Acum

restul. Părintele Lavigny și domnul Mercado. Oricare dintre ei ar putea fi Frederick Bosner.

— Dar, dragă domnule, a exclamat profesorul Leidner cu iritare și amuzament în glas, părintele Lavigny este cunoscut în întreaga lume ca epigrafist, iar Mercado a lucrat ani întregi într-un celebru muzeu din New York. E imposibil ca vreunul dintre ei să fie bărbatul la care vă gândiți!

Poirot a dat nepăsător din mână.

— Imposibil, imposibil... Nu iau în seamă acest cuvânt! Întotdeauna examinez imposibilul îndeaproape! Dar să mergem mai departe! Cine mai e? Carl Reiter, un tânăr cu nume german, David Emmott...

— E al treilea an când lucrăm împreună, nu uitați.

— Este un tânăr înzestrat cu darul răbdării. Dacă ar comite o crimă, nu ar face-o în grabă. Totul ar fi foarte bine pus la punct.

Profesorul Leidner a făcut un gest ce îi arăta disperarea.

— Și, în sfârșit, William Coleman, a continuat Poirot.

— E englez.

— Pourquoi pas? Doar doamna Leidner a spus că băiatul a plecat din America și i s-a pierdut urma. Ar fi putut fi crescut în Anglia.

— Aveți răspuns la orice, a zis profesorul Leidner.

Eu căzusem pe gânduri. Încă de la început mi se păruse că domnul Coleman aducea mai mult a personaj din romanele lui P. G. Wodehouse decât a tânăr în carne și oase. Jucase oare un rol în tot acest timp?

Poirot nota ceva în carnețel.

— Haideți să procedăm metodic, a propus el. În prima categorie avem două nume: părintele Lavigny și domnul Mercado. În a doua, îi avem pe Coleman, Emmott și Reiter.

Acum să trecem la celălalt aspect al problemei - mijlocul și ocazia. Care dintre membrii expediției a avut mijlocul și ocazia de a comite crima? Carey era la săpături, Coleman, la Hassanieh, dumneavoastră, pe acoperiș. Mai rămân deci părintele Lavigny, domnul Mercado, doamna Mercado, David Emmott, Carl Reiter, domnișoara Johnson și sora Leatheran.

— O! Am exclamat, tresărind în scaun.

Domnul Poirot s-a uitat la mine cu o sclipire în ochi.

— Da, mă tem, ma soeur, că trebuie să te includ și pe dumneata. Ar fi fost foarte simplu să o ucizi pe doamna Leidner când nu era nimeni în ciute. Ai mușchi și forță, iar ea nu ar fi bănuțit nimic până când nu ar fi venit lovitura.

Eram atât de supărată, încât nu reușeam să rostesc nici o vorbă. Am remarcat însă că doctorul Reilly se distra teribil pe seama mea.

— Cazul interesant al sorei care și-a ucis pacienții unul câte unul, a murmurat el.

I-am aruncat așa o privire!

Profesorul Leidner medita la cu totul altceva.

— Nu Emmott, domnule Poirot, a obiectat el. Nu îl puteți include printre suspecti. Aduceți-vă aminte că a stat cu mine pe acoperiș în timpul acelor zece minute.

— Cu toate acestea, nu îl putem exclude. Ar fi putut să coboare, să meargă direct în camera doamnei Leidner, să o omoare și apoi să îl cheme pe băiat înapoi. Sau ar fi putut să o omoare în una din dățile când a trimis băiatul sus la dumneavoastră.

Profesorul Leidner a clătinat din cap, șoptind:

— Ce coșmar! Totul e așa de... Bizar.

Spre surprinderea mea, Poirot a încuviințat.

— Da, e adevărat. E un omor bizar. Nu te întâlnești adesea cu așa ceva. De obicei, crimele sunt foarte sordide și foarte simple. Dar asta e o crimă neobișnuită... Bănuiesc, profesore Leidner, că soția dumneavoastră era o femeie neobișnuită.

Pusese atât de precis punctul pe i, încât am tresărit.

— E adevărat, soră? M-a întrebat.

Profesorul Leidner m-a îndemnat blând:

— Spune-i cum era Louise, soră. Dumneata nu ești părtinitoare.

Am vorbit foarte deschis.

— Era o persoană încântătoare. Nu puteai să nu o admiri și să nu vrei să faci tot felul de lucruri pentru ea. Nu am cunoscut niciodată pe cineva ca ea.

— Mulțumesc, mi-a zis profesorul Leidner, zâmbindu-mi.

— Este o mărturie valoroasă, venind din partea unei persoane din afară, a intervenit Poirot politicos. Ei bine, haideți să continuăm. La capitolul mijloc și ocazie avem șapte nume. Sora Leatheran, domnișoara Johnson, doamna Mercado, domnul Mercado, domnul Reiter, domnul Emmott și părintele Lavigny.

Și-a dres din nou glasul. Am remarcat mereu că străinii scot tot soiul de zgomote ciudate.

— Haideți să presupunem pentru o clipă că teoria numărul trei este cea corectă. Cu alte cuvinte, că ucigașul este Frederick sau William Bosner și că Frederick sau William Bosner este unul dintre membrii expediției. Comparând ambele liste, putem reduce numărul suspectilor la patra. Părintele Lavigny, domnul Mercado, Carl Reiter și David Emmott.

— Părintele Lavigny iese din discuție, s-a împotrivit profesorul Leidner foarte hotărât. Este unul dintre Pères Blancs din Cartagina.

— Iar barba lui este cât se poate de reală, am adăugat eu.

— Ma soeur, a spus Poirot, un ucigaș de prima clasă nu poartă niciodată barbă falsă!

— De unde știți că e vorba de un ucigaș de prima clasă? Am întrebat eu, răzvrătindu-mă.

— Pentru că altminteri adevărul mi-ar fi clar în clipa asta - și nu-mi este.

„Asta e pură îngâmfare”, mi-am zis în sinea mea.

— În orice caz, am reluat eu, revenind la barbă, ar fi avut nevoie de mult timp ca să o lase să crească.

— Asta este o observație bună, a spus Poirot.

— Dar e ridicol, absolut ridicol, s-a opus iritat profesoral Leidner. Atât el, cât și Mercado sunt niște oameni bine-cunoscuți. Sunt renumiți de ani de zile. Poirot s-a întors spre el.

— Nu aveți versiunea corectă. Nu luați în considerație un aspect important. Dacă Frederick Bosner nu e mort, ce a făcut în toți anii ăștia? Trebuie că și-a luat alt nume. Trebuie că și-a făcut o carieră.

— Ca Père Blanc? A întrebat doctorul Reilly sceptic.

— E o idee cam năstrușnică, e adevărat, a mărturisit Poirot. Însă nu o putem elimina. În plus, mai există și alte posibilități.

— Tinerii? A zis Reilly. Dacă vreți părerea mea, la prima vedere doar unul dintre suspecții dumneavoastră poate fi acceptat ca atare.

— Și anume?

— Tânărul Carl Reiter. Nu există nimic concret împotriva lui, dar, dacă stai să te gândești puțin, sunt anumite lucruri care îți sar în ochi – are vârsta potrivită, are nume german, este primul lui an aici și ar fi avut și ocazia să acționeze. N-ar fi trebuit decât să lase puțin fotografiile, să traverseze curtea, să comită mârșăvia și să se furișeze înapoi când nu era nimeni prin preajmă. Dacă ar fi intrat cineva în camera de fotografii când era plecat, ar fi putut spune oricând că era în camera obscură. Nu zic că el e vinovatul, însă, dacă vreți să suspectați pe cineva, el este de departe persoana cea mai plauzibilă.

Domnul Poirot nu a părut prea receptiv. A dat grav din cap, dar a neîncredere.

— Da, a spus el. Este persoana cea mai plauzibilă, însă s-ar putea ca lucrurile să nu fie chiar așa de simple. Apoi a adăugat: Haideți să ne oprim aici! Aș vrea, dacă se poate, să examinez camera în care a avut loc crima.

— Bineînțeles. Profesorul Leidner s-a scotocit în buzunar, după care s-a uitat la doctorul Reilly. A luat-o căpitanul Maitland.

— Maitland mi-a dat-o mie, a zis Reilly. El a trebuit să plece ca să se ocupe de afacerea aia legată de kurzi.

A scos cheia.

Profesorul Leidner a început șovăitor:

— Vă supărați... Dacă eu... Poate sora...

— Firește, firește, a spus Poirot. Înțeleg foarte bine. Nu aș vrea să vă pricinuiesc o suferință inutilă. Dacă ești bună să mă însoțești, ma soeur.

— Cum să nu.

Capitolul 17 -Pata de lângă lavoar

Trupul doamnei Leidner fusese dus la Hassanieh pentru autopsie, dar, în afară de asta, camera era neschimbată. Erau atât de puține în ea, încât poliția terminase repede cercetările.

În dreapta ușii, cum intrai, era patul. Față în față cu ușa, de partea cealaltă a camerei, erau două ferestre cu gratii care dădeau spre câmp. Între ele, o masă simplă de stejar, cu două sertare, care servea drept măsuță de toaletă. Pe peretele dinspre est era un șir de cârlige pe care erau agățate rochii învelite în niște pungi de bumbac și o comodă de lemn. Chiar în stânga ușii se afla lavoarul. În mijlocul încăperii era o masă mare de stejar, pe care se găseau o sugativă, o călimară și o servietă. În aceasta din urmă ținea

doamna Leidner scrisorile anonime. Perdelele erau niște bucăți scurte de material indigen – albe cu dungi portocalii. Podeaua era de piatră, cu niște carpete din piele de țap răsfirate ici și colo, trei mai înguste, maro cu dungi albe, în fața celor două ferestre și a lavoarului, și una mai mare, de calitate mai bună, albă cu dungi maro, între pat și masa de scris.

Nu erau dulapuri, sau nișe, sau draperii lungi – de fapt, nu exista nici un loc în care să se fi putut ascunde cineva. Patul era simplu, de fier, acoperit cu o cuvertură de bumbac, cu imprimeu. Singura urmă de lux din cameră erau trei perne de puf, moi și umflate. Doar doamna Leidner avea asemenea perne.

Doctorul Reilly a explicat în câteva vorbe unde fusese găsit cadavrul doamnei Leidner – grămadă pe carpetă de lângă pat.

Pentru a-și ilustra spusele, mi-a făcut semn să mă ofer voluntar.

— Dacă nu te superi, soră? Mi-a spus.

Nu am făcut mofturi. M-am pus pe podea și am încercat să reconstitui cât mai precis poziția în care fusese descoperită doamna Leidner.

— Leidner i-a ridicat capul când a găsit-o, a zis doctorul. Dar l-am chestionat îndeaproape, și e clar că nu i-a schimbat locul.

— Pare destul de limpede, a răspuns Poirot. Era întinsă pe pat, dormind sau odihnindu-se, cineva deschide ușa, ea ridică privirea, se scoală în picioare...

— Iar el o doboară la pământ, a încheiat doctorul. Lovitura provoacă o stare de inconștiență, iar moartea survine la foarte puțin timp după aceea. Vedeti...

A făcut niște precizări despre rană în limbaj medical.

— Deci fără prea mult sânge, nu? S-a interesat Poirot.

— Nu, sângele a pătruns în creier.

— Eh bien, a spus Poirot, totul pare limpede, cu excepția unui singur lucru. Dacă bărbatul care a intrat era un străin, de ce doamna Leidner nu a strigat imediat după ajutor? Dacă ar fi țipat, ar fi auzit-o cineva. Sora Leatheran ar fi auzit-o, la fel și Emmott și băiatul.

— E ușor de răspuns la această întrebare, a replicat doctorul Reilly sec. Pentru că nu era un străin.

Poirot a dat din cap, încuviințând.

— Da, a zis el gânditor. Poate că a fost surprinsă să vadă persoana respectivă – însă nu i-a fost teamă. Apoi, când a lovit-o, poate că scos un țipăt slab, dar prea târziu.

— Țipătul despre care a pomenit domnișoara Johnson?

— Da, dacă într-adevăr l-a auzit. Una peste alta, mă îndoiesc. Perețiiăștia de lut sunt groși, iar ferestrele erau închise. A mers până la pat.

— Când ai plecat dumneata din cameră stătea întinsă? M-a întrebat. Am explicat ce anume făcusem.

— Avea de gând să doarmă sau să citească?

— I-am dat două cărți – una ușoară și un volum de memorii. De regulă citea o vreme, și câteodată așipea puțin.

— Și era, cum să mă exprim, ca de obicei?

Am cântărit nițel lucrurile.

— Da. Se purta destul de normal și era bine-dispusă. O idee cam distantă, poate, dar am pus asta pe seama faptului că mi se confesase cu o zi înainte. Uneori oamenii se simt puțin stânjeniți după aceea.

Lui Poirot îi licăriră ochii.

— A, da, într-adevăr, cunosc prea bine acest lucru.

A aruncat o privire în jur.

— Și, când ai intrat aici după săvârșirea crimei, erau toate la locul lor?

Am aruncat și eu o privire în jur.

— Da, așa cred. Nu îmi amintesc să fi fost ceva schimbat.

— Nu ai văzut arma cu care a fost lovită?

— Nu.

Poirot s-a uitat la doctorul Reilly.

— După părerea dumneavoastră, despre ce fel de armă e vorba?

Doctorul a răspuns prompt.

— Ceva destul de greu, destul de mare și fără colțuri sau muchii ascuțite. Baza rotunjită a unei statui, să zicem – ceva de genul ăsta. Dar, atenție, nu vreau să sugerez că aceasta a fost arma crimei. Dar ceva asemănător. Lovitura a fost dată cu mare putere.

— Dată de un braț puternic? Brațul unui bărbat?

— Da... Doar dacă nu cumva...

— Doar dacă nu cumva... Ce?

Doctorul Reilly a continuat încet:

— Există posibilitatea ca doamna Leidner să fi fost în genunchi și, în acest caz, lovitura fiind aplicată de sus cu un obiect greu, nu ar mai fi fost nevoie de o forță prea mare.

— În genunchi, a repetat Poirot, meditativ. Este și asta o idee.

— Este doar o idee, s-a grăbit doctorul să sublinieze. Nu e absolut nimic care să indice așa ceva.

— Dar este o posibilitate.

— Da. Și, la urma urmei, dacă ținem cont de circumstanțe, nici nu e o idee prea năstrușnică. Teama ar fi putut-o face să îngenuncheze ca să ceară îndurare în loc să țipe, atunci când instinctul i-a spus că e prea târziu, că nimeni nu putea ajunge la timp ca s-o salveze.

— Da, a zis Poirot, cufundat în gânduri. Este o idee...

Era complet neinspirată, după părerea mea. Nu mi-o puteam cu nici un chip imagina pe doamna Leidner în genunchi în fața cuiva.

Poirot a făcut lent turul camerei. A deschis ferestrele, a încercat gratiile, și-a trecut capul printre ele și s-a încredințat că nu putea în nici un fel să își strecoare umerii printre zăbrele.

— Ferestrele erau închise când ai găsit-o? Mi s-a adresat. Erau închise și când ai plecat din încăpere, la unu fără un sfert?

— Da, stăteau mereu închise după-amiaza. Aici nu e plasă, ca în camera de zi și în sufragerie. Sunt ținute închise, ca să nu intre muștele.

— Și, în orice caz, nimeni nu putea intra pe acolo, a spus Poirot, îngândurat. Iar pereții sunt cât se poate de solizi – cărămizi din argilă – și nu

există nici trape, nici luminatoare. Nu, există o singură posibilitate de a intra în această cameră: pe ușă. Și la ușă nu se poate ajunge decât prin curte. Iar în curte nu se poate intra decât printr-un singur loc: prin arcadă. Și în fața arcadei erau cinci oameni, și toți spun aceeași poveste, iar eu, unul, nu cred că mint... Nu, nu mint. Nu li s-a cumpărat tăcerea. Ucigașul era aici...

Nu am scos nici un cuvânt. Oare nu simțisem și eu același lucru când ne adunaserăm cu toții în jurul mesei?

Poirot s-a mai plimbat puțin prin cameră. A scos o fotografie din comodă. Era fotografia unui bărbat în vârstă, cu barbișon alb. S-a uitat întrebător la mine.

— Tatăl doamnei Leidner. Așa mi-a zis.

A pus-o la loc și aruncat o privire la obiectele de pe măsuța de toaletă - toate din carapace de broască țestoasă, simple, dar de bună calitate. A ridicat privirea spre un rând de cărți de pe etajeră și a citit titlurile cu glas tare.

— Cine erau grecii? Introducere în teoria relativității. Viața lui Lady Hester Stanhope. {6} Crewe Train. {7} Înapoi la Matusalem? {8} Linda Condon. {9} Da, poate că asta ne spune ceva. Doamna Leidner nu era deloc proastă. Avea minte.

— O, era o femeie foarte inteligentă, am zis eu înflăcărată. Foarte citită și la curent cu tot. Nu era nicidecum o femeie obișnuită.

A zâmbit când s-a uitat la mine.

— Nu, a spus. Mi-am dat deja seama de acest lucru. A mers mai departe. A rămas câteva momente lângă lavoar, unde erau tot felul de sticlucțe și de creme.

Apoi, dintr-odată, s-a lăsat în genunchi și a examinat carpetă.

Eu și doctorul Reilly ne-am apropiat repede de el. Cerceta o pată mică, de culoare cafeniu-închis, aproape invizibilă pe maroniul carpetei. De fapt, nu se vedea decât acolo unde atingea una dintre dungile albe.

— Ce părere aveți, doctore? E sânge?

Doctorul Reilly s-a lăsat și el în genunchi.

— Posibil. Pot să verific, dacă vreți.

— Dacă sunteți atât de amabil...

Domnul Poirot a examinat apoi urciorul și ligheanul. Urciorul era pus pe marginea lavoarului. Ligheanul era gol, dar lângă lavoar era o canistră goală de petrol lampant în care erau lături.

S-a întors spre mine.

— Îți aduci cumva aminte, soră, dacă, atunci când ai plecat din cameră, la unu fără un sfert, urciorul era în lighean sau afară?

— Nu știu precis, am răspuns după vreo două minute. Cred mai degrabă că era în lighean.

— Da?

— Dar, vedeți dumneavoastră, m-am grăbit să adaug, cred asta doar pentru că acolo stătea de obicei. Așa îl lasă băieții după prânz. Bănuiesc că, dacă ar fi fost afară, aș fi băgat de seamă.

A dat din cap, apreciativ.

— Da, înțeleg. E vorba despre obiceiurile pe care le-ai dobândit în spital. Dacă lucrurile din cameră ar fi fost mișcate, le-ai fi pus automat la locul lor, aproape fără să îți dai seama ce faci. Și după crimă? Erau toate ca acum?

Am clătinat din cap.

— Nu am fost atentă. Nu m-a interesat decât să văd dacă e vreun loc în care s-ar fi putut ascunde cineva sau dacă ucigașul lăsase ceva în urma lui.

— Da, e sânge, a zis doctorul Reilly, ridicându-se în picioare. Are importanță?

Poirot se încrunta, nedumerit. Și-a desfăcut larg brațele, iritat.

— Nu știu. De unde să știu? S-ar putea să nu însemne absolut nimic. Pot spune, dacă vreți, că ucigașul a atins-o, că avea sânge pe mână - foarte puțin, dar totuși sânge - așa că a venit aici și s-a spălat. Da, se poate ca așa să se fi petrecut lucrurile. Inșă nu pot să mă pripesc și să spun că într-adevăr așa a fost. Pata s-ar putea să nu aibă nici cea mai mică importanță.

— Nu a fost mult sânge, a zis doctorul Reilly șovăielnic. În nici un caz nu a țâșnit, cel mult s-a prelinș puțin din rană. Firește, dacă a vrut să se asigure că a murit...

M-am înfiorat. O imagine dezgustătoare mi-a venit în minte. Imaginea cuiva - poate chiar băiatul acela drăguț cu față de porcușor care se ocupa de fotografii - care o lovea pe acea femeie încântătoare și apoi se apleca asupra ei, atingându-i rana cu degetele, cu o bucurie răutăcioasă și cu chipul schimonosit... de cruzime și de nebunie...

Doctorul Reilly mi-a remarcat tulburarea.

— Ce s-a întâmplat, soră?

— Nimic. Mi s-a făcut pielea de găină.

Domnul Poirot s-a răsucit și s-a uitat la mine.

— Știu de ce aveți nevoie. După ce terminăm aici, mă întorc la Hassanieh cu domnul doctor, și vă luăm cu noi. Sunteți de acord să îi oferiți o ceașcă de ceai sorei Leatheran, nu-i așa, domnule doctor?

— Încântat.

— O, nu, domnule doctor, m-am împotrivit eu. Nu se poate așa ceva.

Domnul Poirot m-a bătut ușurel și prietenește pe umăr. Ca un adevărat englez, nu ca un străin.

— Ma soeur, o să faci cum spun. În plus, mie îmi va fi de mare folos. Mai sunt multe lucruri despre care vreau să discutăm, și aici nu se poate, căci trebuie păstrată buna-cuviință. Profesorul Leidner și-a venerat soția și e convins - atât de convins - că toată lumea o adora! Dar, după părerea mea, așa ceva contravine naturii umane! Nu, vreau să vorbim despre doamna Leidner - cum se spune?

— Cu mânușile scoase. Bun, deci rămâne stabilit. După ce terminăm aici, te luăm cu noi la Hassanieh.

— Presupun, am zis eu nesigură, că ar trebui să plec oricum. Mă simt cam stânjenită aici.

— Mai rămâi aici o zi sau două, m-a îndemnat doctorul Reilly. Nu poți pleca înainte de înmormântare.

— Nemaipomenit. Și dacă mă omoară și pe mine, domnule doctor? Spusesem asta pe jumătate în glumă, iar doctorul Reilly o înțelesese ca atare, și cred că mi-ar fi răspuns tot în glumă.

Însă domnul Poirot, spre uimirea mea, a rămas încremenit în mijlocul camerei și și-a prins capul în mâini.

— A, dacă s-ar întâmpla așa ceva, a murmurat el. Este un pericol, da, un mare pericol, și ce poți face? Cum te poți feri?

— Vai, domnule Poirot, dar glumeam! Cine ar putea să vrea să mă omoare pe mine?

— Pe dumneata sau pe altcineva, a răspuns el, pe un ton care nu mi-a plăcut deloc. Pur și simplu îți dădea fiori.

— Dar de ce? Am stăruit.

M-a privit drept în ochi.

— Mademoiselle, fac și eu glume și râd. Însă unele lucruri nu sunt deloc de luat în glumă. Meseria m-a învățat câte ceva. Și unul dintre aceste lucruri, cel mai îngrozitor dintre toate, este următorul: crima e un obicei...

Capitolul 18 - Ceaiul la doctorul Reilly

Înainte să plecăm, Poirot a făcut turul casei și al acareturilor. A pus câteva întrebări și servitorilor, în mod indirect - doctorul Reilly a tradus întrebările și răspunsurile din engleză în arabă și invers.

Întrebările au fost legate mai mult de înfățișarea străinului pe care eu și doamna Leidner îl văzuserăm uitându-se pe fereastră și cu care părintele Lavigny vorbise a doua zi.

— Chiar credeți că individul acela a avut ceva de-a face cu toată povestea asta? A întrebat doctorul Reilly pe când ne îndreptam hurducându-ne cu mașina spre Hassanieh.

— Îmi place să strâng toate informațiile posibile, a replicat Poirot.

Era o foarte bună descriere a metodelor pe care le folosea. Am aflat mai târziu că nu exista nici un lucru - nici cea mai mică fărâmbă de bîrfă lipsită de importanță - care să nu-l intereseze. De obicei, bărbații nu sunt așa de clevetitori.

Trebuie să recunosc că mi-am băut cu plăcere ceaiul când am ajuns acasă la doctorul Reilly. Domnul Poirot, am remarcat, și-a pus cinci bucățele de zahăr în ceașcă.

Amestecând cu grijă cu lingurița, a spus:

— Acum putem vorbi, nu-i așa? Putem să ne gândim în liniște la cine ar fi putut comite crima.

— Lavigny, Mercado, Emmott sau Reiter? A întrebat doctorul Reilly.

— Nu, nu, aceasta era teoria numărul trei. Vreau să ne concentrăm acum asupra teoriei numărul doi și să lăsăm deoparte chestiunea soțului sau a cumnatului misterios care se întoarce din trecut. Să discutăm pur și simplu ce membri ai expediției au avut mijlocul și ocazia de a o ucide pe doamna Leidner și care dintre ei ar fi putut cu adevărat săvârși omorul.

— Credeam că nu vi se pare o teorie prea plauzibilă.

— Dimpotrivă. Dar sunt o persoană delicată, a răspuns Poirot pe un ton de reproș. Aș fi putut, oare, discuta în prezența profesorului Leidner motivele

care ar fi putut conduce la uciderea soției lui de către un membru al propriei expediții? Ar fi fost complet lipsit de delicatețe. A trebuit să susțin ideea mincinoasă că soția lui era adorabilă și că toată lumea o adora! Dar firește că nu era deloc așa. Acum putem fi brutal de sinceri și impersonali și să spunem exact ce gândim. Nu trebuie să mai ținem seamă de sentimentele oamenilor. Iar sora Leatheran are să ne ajute. Sunt convins că este o persoană cu un foarte bun spirit de observație.

— O, nu știu dacă aveți dreptate, am zis eu.

Doctorul Reilly mi-a întins o farfurie cu biscuiți fierbinți.

— Ca să prinzi puteri, mi-a spus.

Erau delicioși.

— Așadar, a zis Poirot, pe un ton prietenos. Spune-mi, ma soeur, ce simțea fiecare membru al expediției pentru doamna Leidner.

— Nu sunt aici decât de-o săptămână, domnule Poirot.

— Este suficient pentru o persoană cu inteligența dumitale. O soră medicală își dă repede seama de cum stau lucrurile. Își formează propriile opinii și se poartă în consecință. Haide, să începem! Părintele Lavigny, de pildă?

— Păi, chiar nu știu. Din câte mi-am dat seama, lui și doamnei Leidner le plăcea să discute. Dar de obicei vorbeau în franceză, iar eu nu prea sunt bună la franceză, deși am învățat la școală când eram mică. Cred că vorbeau mai ales despre cărți.

— Erau deci în relații amicale?

— Da, s-ar putea spune și așa. Dar, în același timp, cred că îl intriga, iar părintele Lavigny era aproape iritat de faptul că îl intriga, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

I-am povestit conversația pe care o avusesem cu el la săpături în prima zi, când o numise pe doamna Leidner „o femeie primejdioasă”.

— Foarte interesant, a zis domnul Poirot. Și ce părere crezi că avea doamna Leidner despre el?

— E greu de spus. Nu era deloc simplu să îți dai seama ce credea doamna Leidner despre ceilalți. Câteodată îmi închipui că o nedumerea. Îmi amintesc că i-a spus odată profesorului Leidner că era cu totul altfel decât preoții pe care îi cunoscuse până atunci.

— Un ștreang pentru părintele Lavigny, a zis doctorul Reilly, pus pe șotii.

— Dragă prietene, i s-a adresat Poirot, nu aveți cumva niște pacienți de care trebuie să vă îngrijiți? Nu aș vrea pentru nimic în lume să vă rețin de la îndeplinirea obligațiilor profesionale.

— Am un spital întreg de pacienți.

După care s-a ridicat, a spus că a înțeles că prezența lui nu mai este dorită și a plecat răsând.

— Așa e mai bine, a zis Poirot. Acum putem avea o conversație interesantă între patru ochi. Dar nu uita de ceai!

Mi-a întins o farfurie Cu sandvișuri și mi-a sugerat să mai beau o ceașcă de ceai. Era foarte atent și avea niște maniere încântătoare.

— Și acum, să continuăm! Cine, după părerea duminică, nu o plăcea pe doamna Leidner?

— Păi... E doar impresia mea, și nu aș vrea să fie repetată în fața celorlalți.

— Firește că nu.

— Dar, după părerea mea, doamna Mercado pur și simplu o ura!

— A! Și domnul Mercado?

— Avea o slăbiciune pentru ea. Nu cred că femeile îl băgau prea mult în seamă - cu excepția soției lui. Iar doamna Leidner avea un fel agreabil de a se interesa de oameni și de lucrurile pe care le povesteau aceștia. Îmi închipui că asta l-a făcut pe bietul om să-și cam piardă mințile.

— Și doamna Mercado... Era nemulțumită?

— Era efectiv geloasă, asta-i adevărul. Trebuie să fii cu mare luare-aminte când e un cuplu căsătorit prin preajmă. Așa este. V-aș putea istorisi niște lucruri de-a dreptul surprinzătoare. Nici n-aveți habar la ce se pot gândi femeile când vine vorba despre bărbații lor.

— Nu mă îndoiesc că ai dreptate. Deci doamna Mercado era geloasă? Și o ura pe doamna Leidner?

— Am văzut-o uitându-se la ea de parcă avea de gând să o ucidă - o, Doamne! M-am ridicat. Vă rog să mă credeți, domnule Poirot, nu am vrut să spun că... Adică, n-am vrut nici o clipă să...

— Nu, nu. Înțeleg. Ți-a scăpat. O exprimare foarte potrivită. Și doamna Leidner nu își făcea griji din pricina ostilității pe care i-o arăta doamna Mercado?

— Păi... Am zis eu, reflectând, nu cred că își făcea griji deloc. De fapt, nici nu știu dacă a băgat de seamă. M-am gândit la un moment dat să îi pomenesc despre asta, dar n-am făcut-o. Cu cât spui mai puține, cu atât trece mai repede. Așa zic eu.

— Ești, neîndoielnic, foarte înțeleaptă. Îmi poți da niște exemple de situații când doamna Mercado și-a arătat adevăratele sentimente?

I-am povestit despre conversația de pe acoperiș.

— Deci a pomenit de prima căsătorie a doamnei Leidner, a spus Poirot gânditor. Ți amintești cumva... Te privea de parcă se întreba dacă nu auziseși o altă versiune?

— Credeți că s-ar fi putut să știe adevărul?

— Este o posibilitate. S-ar putea să fi scris chiar ea acele scrisori și să fi pus la cale toate cele - mâna care a bătut la fereastră și restul.

— Mi-a trecut și mie prin cap ceva asemănător. Părea genul de răzbunare pe care ar fi putut să o pună la cale.

— Da. Cu o urmă de cruzime, aș spune. Însă nu e prea e tipul de temperament care să conducă la o crimă brutală, săvârșită cu sânge-rece. A făcut o pauză, apoi a continuat: Este ciudat ce ți-a spus: „Știu de ce ești aici”. Ce-a vrut să zică?

— Nu am nici cea mai vagă idee, am răspuns eu cinstit.

— Credea, de bună seamă, că erai acolo dintr-un alt motiv decât cel mărturisit. Ce alt motiv? Și de ce ar fi fost atât de preocupată de această

chestiune? E ciudat și felul în care mi-ai spus că te-a sfredelit cu privirea în timpul ceaiului, în ziua în care ai sosit.

— Ei bine, nu este o doamnă adevărată, domnule Poirot, am replicat eu înțepată.

— Ma soeur, asta este o scuză, nu o explicație.

Nu am înțeles pe loc ce voia să spună. Dar a continuat repede:

— Și ceilalți membri ai expediției?

Am stat puțin pe gânduri.

— Nu cred că domnișoara Johnson o plăcea prea mult pe doamna Leidner. Însă era destul de sinceră și de deschisă

în privința asta. Recunoștea că avea prejudecăți. Vedeți dumneavoastră, îi este foarte devotată profesorului Leidner și lucrează cu el de ani de zile. Și, bineînțeles, o căsătorie schimbă lucrurile - este de netăgăduit.

— Da... Și, din punctul de vedere al domnișoarei Johnson, era o căsătorie nepotrivită. Ar fi fost mult mai potrivit dacă profesorul Leidner s-ar fi însurat cu ea.

— Într-adevăr, am încuviințat eu. Dar asta nu arată decât că profesorul Leidner este un bărbat tipic. Nici măcar unul dintr-o sută nu se gândește dacă se căsătorește cu persoana potrivită. Iar profesorul Leidner nu prea poate fi condamnat. Domnișoara Johnson, biata de ea, nu arată nemaipomenit. Doamna Leidner, pe de altă parte, era foarte frumoasă - chiar dacă nu foarte tânără, firește - dar, o! Mi-ar fi plăcut să o cunoașteți. Avea ceva... Mi-amintesc că domnul Coleman a zis odată că era ca acele zâne care te ademenesc să le urmezi în mlaștină. Nu este o formulare prea inspirată, însă... Ei bine, o să râdeți de mine, dar avea ceva... Nepământean.

— Te vrăjea... Da, înțeleg.

— Apoi, nici cu domnul Carey nu se împăca foarte bine, am continuat eu. Cred că și el era gelos, ca domnișoara Johnson. Era întotdeauna foarte rece în prezența ei, și ea la fel. Știți... Ea îi dădea tot felul de lucruri la masă, și era foarte politicoasă, și îi spunea domnul Carey, în chip foarte ceremonios. El era un vechi prieten de-al soțului ei, iar unele femei nu-i suportă pe vechii prieteni ai bărbatului lor. Nu le place să știe că e cineva care le cunoaște soțul de mai mult timp decât ele - în fine, m-am exprimat cam încâlcit.

— Cred că pricep ce vrei să spui. Și cei trei tineri? Coleman, din câte zici, avea o atitudine destul de romantică în ceea ce o privea.

Nu mi-am putut stăpâni râsul.

— Era foarte amuzant, domnule Poirot. E un tânăr așa de prozaic.

— Și ceilalți doi?

— Despre domnul Emmott nu știu ce să spun. E mereu foarte tăcut.

Doamna Leidner se purta întotdeauna drăguț cu el. Prietenos, adică - îi spunea David și îl tachina în legătură cu domnișoara Reilly și lucruri de felul ăsta.

— A, da? Și lui îi făcea plăcere?

— Nu știu, am răspuns eu, șovăitor. Se mulțumea să se uite la ea. Într-un mod cam straniu. Nu-ți puteai da seama ce gândește.

— Și domnul Reiter?

— Nu era întotdeauna foarte amabilă cu el, am zis încet. Cred că o călca pe nervi. De obicei era destul de sarcastică la adresa lui.

— Și el se supăra?

— Se înroșea ca racul, bietul băiat. Desigur, doamna Leidner nu o făcea intenționat.

Apoi, dintr-odată, părându-mi rău pentru băiat, mi-a trecut prin minte că era posibil să fie un ucigaș cu sânge-rece, care tot timpul jucase un rol.

— O, domnule Poirot, am sărit eu, ce credeți că s-a întâmplat de fapt?

A clătinat ușurel din cap, dus pe gânduri.

— Spune-mi, nu îți e frică să te întorci acolo astă-seară?

— O, nu. Firește, îmi aduc aminte de cuvintele dumneavoastră, dar cine ar putea vrea să mă omoare pe mine?

— Nu cred că așa ceva ar fi cu putință, a răspuns. În parte, tocmai de aceea am fost așa de nerăbdător să aflu tot ce știi. Nu, cred... Sunt convins că vei fi în siguranță.

— Dacă mi-ar fi spus cineva la Bagdad... Am început, după care m-am oprit.

— Ai auzit ceva bârfe despre soții Leidner și despre expediție înainte să vii aici? M-a descusut.

I-am povestit despre porecla doamnei Leidner și puțin din ceea ce spusese doamna Kelsey despre ea.

Tocmai ajunsese la mijlocul istorisirii, când a intrat domnișoara Reilly. Jucase tenis și avea racheta în mână.

Am dedus că Poirot făcuse deja cunoștință cu ea când sosise la Hassanieh.

Mi-a spus „ce mai faceți” în felul ei dezinvolt și a luat un sandviș.

— Ei bine, domnule Poirot, cum merge cu enigma locală?

— Nu prea repede, mademoiselle.

— Văd că ați salvat-o pe sora Leatheran de la locul dezastrului.

— Sora Leatheran mi-a dat informații prețioase despre diferiți membri ai expediției. În mod indirect, am aflat foarte multe despre victimă. Iar victima, mademoiselle, este foarte adesea cheia dezlegării misterului.

— Foarte inteligent din partea dumneavoastră, domnule Poirot. Este cât se poate de adevărat că, dacă vreo femeie a meritat vreodată să moară, aceea este doamna Leidner!

— Domnișoară Reilly! Am țipat eu, scandalizată.

A scos un hohot de râs răutăcios.

— A! A spus. M-am gândit eu că nu ați aflat tot adevărul. Mă tem că sora Leatheran s-a lăsat păcălită, ca mulți alții. Știți, domnule Poirot, aproape că sper să nu reușiți să rezolvați acest caz. Mi-ar plăcea ca ucigașul lui Louise Leidner să scape nepedepsit. De fapt, nu m-ar fi deranjat nici să o omor cu mâna mea.

Eram pur și simplu dezgustată. Domnul Poirot, trebuie să remarc, nu a părut deloc impresionat. S-a înclinat ușor și a spus, pe un ton cât se poate de plăcut:

— Nădăjduiesc că aveți un alibi pentru ieri după-amiază.

S-a lăsat tăcerea, iar racheta domnișoarei Reilly a căzut pe podea. Nu s-a oboșit să o ridice. Indolentă și dezordonată, ca toți cei de felul ei! A răspuns, aproape șoptit:

— O, da, am jucat tenis la club. Dar, serios, domnule Poirot, mă întreb dacă știți realmente ceva despre doamna Leidner și ce fel de femeie era.

Din nou, Poirot a făcut o plecăciune caraghioasă și a zis:

— Sper că veți avea amabilitatea să mă informați, mademoiselle.

Domnișoara Reilly a ezitat preț de câteva clipe, apoi a început să vorbească, cu o asprime și cu o lipsă de decență care efectiv m-au îngreșat.

— Se spune că nu trebuie să vorbești morții de rău. Eu cred că e o prostie. Adevărul e adevăr. În general, e mai bine să-ți ții gura când e vorba despre oameni vii. Lor chiar le-ai putea face rău. Morții nu mai simt nimic. Câteodată însă, răul pe care l-au făcut dăinuiește dincolo de moarte. Nu e chiar un citat din Shakespeare, dar pe aproape. V-a povestit sora Leatheran despre atmosfera ciudată care domnea la Tell Yarimjah? V-a spus cât de agitați erau cu toții? Și cum se uitau amenințător unii la alții, de parcă erau dușmani de moarte? Asta numai din pricina lui Louise Leidner. Cu trei ani în urmă, erau grozav de fericiți și de veseli. Chiar și anul trecut o duceau destul de bine. Însă anul ăsta erau toți nenorociți – și numai din cauza ei. Era genul de femeie care nu vrea să lase pe nimeni altcineva să fie fericit! Există femei de felul ăsta, iar ea era una dintre ele! Mereu voia să strice lucrurile. Doar așa, ca să se amuze sau ca să aibă impresia că deține puterea... Sau poate pur și simplu pentru că așa era făcută. Și era genul de femeie care trebuie să pună mâna pe toți bărbații din preajmă!

— Domnișoară Reilly, am strigat, nu cred că este adevărat. De fapt, știu că nu este.

A continuat, fără să mă bage în seamă.

— Nu-i era de ajuns că soțul ei o adora. Trebuia să își bată joc de idiotul ăla cu picioare lungi și mers târșâit, Mercado. Apoi s-a luat de Bill. Bill e un tip cu capul pe umeri, dar a reușit să-l zăpăcească. Pe Carl Reiter se amuza să-l chinuiască. Nici nu era greu. E un băiat sensibil. Și nu l-a lăsat în pace nici pe David.

David era mai pe gustul ei, pentru că se împotriva. Și-a dat seama de atracția pe care o exercita, însă nu a picat în cursă. Pesemne pentru că a avut destulă minte ca să înțeleagă că de fapt nu îi păsa de nimeni. Și de asta o urăsc atât de tare. Nu e o persoană senzuală. Nu vrea aventuri amoroase. Pentru ea, totul este un experiment făcut cu sânge-rece, se distrează tulburând mințile oamenilor și ațâțându-i unul împotriva celuilalt. S-a ocupat și de asta. E genul de femeie care nu s-a certat cu nimeni în viața ei, însă, unde apare ea, se iscă și certuri. Ea le provoacă. E un soi de lago în veșminte de femeie. Are nevoie de evenimente dramatice. Însă nu vrea să se implice. Ea stă mereu la o parte, trăgând sforile, privind și dis-trându-se. Înțelegeți măcar puțin ce vreau să spun?

— Înțeleg, poate, mai mult decât vă închipuiți, mademoiselle, a replicat Poirot.

Nu am reușit să îmi dau seama pe ce ton spusese asta. Nu era indignat. Era... O, nu știu cum să explic.

Sheila Reilly a părut să priceapă, căci s-a înroșit toată.

— Puteți crede ce vreți, a zis. Dar am dreptate în privința ei. Era o femeie inteligentă și se plictisea, așa că făcea experimente – pe oameni, așa cum alții fac experimente cu substanțe chimice. Îi plăcea să se joace cu sentimentele domnișoarei Johnson și să o vadă că strânge din dinți și se stăpânește, ca o fată de treabă ce e. Ii plăcea să o scoată din sărite pe micuța Mercado, până când aceasta turba de furie. Îi plăcea să îmi pună până și mie sare pe rană – și chiar izbutea, de fiecare dată! Ii plăcea să afle tot felul de lucruri despre oameni, și apoi să le fluture prin fața lor. O, nu mă refer la șantaj ordinar. Doar le dădea de înțeles că știe și îi lăsa să se întrebe cum avea de gând să folosească informațiile respective. Doamne, femeia era o adevărată artistă! Metodele ei nu aveau nimic grosolan!

— Și soțul? A întrebat Poirot.

— Nu voia să îi facă rău, a răspuns domnișoara Reilly încet. Tot timpul se purta frumos cu el. Bănuiesc că ținea la el. E un scump – trăiește în propria lume, preocupat numai de săpături și de teorii arheologice. Și o adora, o considera perfecțiunea întruchipată. Pe alte femei le-ar fi deranjat acest lucru. Pe ea însă nu. Într-un fel, profesorul Leidner trăia într-o fericire iluzorie, și totuși nu era o fericire iluzorie, căci, pentru el, ea era așa cum și-o imagina el. Deși e greu să împaci asta cu...

S-a oprit.

— Continuați, domnișoară, a îndemnat-o Poirot.

Domnișoara Reilly s-a întors brusc spre mine.

— Ce i-ați spus despre Richard Carey?

— Despre domnul Carey? Am întrebat eu, uluită.

— Despre ea și Carey?

— Ei bine, am menționat faptul că nu se înțelegeau foarte bine!

Spre uimirea mea, a izbucnit într-un hohot de râs.

— Nu se înțelegeau foarte bine! Ce prostie! El era îndrăgostit până peste urechi de ea. Și asta îl distrugea, pentru că îl venerază pe profesorul Leidner. E prietenul lui de ani de zile. Firește, asta era un motiv suficient pentru ea. S-a apucat să se vâre între ei. Totuși, cred...

— Eh bien?

Domnișoara Reilly se încrunta, cufundată în gânduri.

— Cred că de data asta a mers prea departe – s-a ars și ea! Carey este foarte atrăgător. Este al naibii de atrăgător... Ea era rece ca gheața... Dar se poate să nu se fi arătat la fel de rece și cu el...

— E scandalos ce spuneți! Am exclamat. Abia dacă își adresau două cuvinte.

— O, nu-i așa? S-a întors spre mine. Habar nu aveți. În casă își vorbeau cu „domnul Carey” și „doamna Leidner”, însă se întâlneau afară. Ea se plimba până la fluviu. Iar el pleca de la săpături câte o oră. Se întâlneau printre copaci. L-am văzut o dată, imediat ce se despărțise de ea, când se întorcea cu pași mari spre sit, iar ea stătea în picioare, urmărindu-l cu

privirea. M-am purtat ca o ticăloasă, recunosc. Aveam un binoclu la mine, pe care l-am scos și m-am uitat bine la chipul ei. Dacă mă întrebați pe mine, cred că ținea grozav de mult la Richard Carey... S-a întrerupt și i s-a adresat lui Poirot. Vă rog să mă scuzați că m-am amestecat în ancheta dumneavoastră, a zis, cu un rânjel cam strâmb pe față, dar mi-am imaginat că v-ar prinde bine să cunoașteți exact cum stăteau lucrurile.

Și a ieșit din cameră.

— Domnule Poirot, am strigat eu. Nu cred nici un cuvântel din ce a spus!

S-a uitat la mine și a zâmbit, după care a făcut un comentariu foarte straniu, după părerea mea:

— Nu poți tăgădui, soră, că domnișoara Reilly a adus ceva lumină în cazul ăsta.

Capitolul 19 - O nouă bănuială

Nu am mai putut continua, căci tocmai atunci a intrat doctorul Reilly, spunând în glumă că i-a omorât pe pacienții cei mai nesuferiți.

El și domnul Poirot au început o discuție mai mult sau mai puțin medicală despre psihologia și starea mentală a autorului scrisorilor anonime. Doctorul a citat cazuri cu care avusese de-a face ca medic, iar domnul Poirot a povestit niște întâmplări din propria experiență.

— Nu e așa de simplu pe cât pare, a încheiat el. Există o dorință de putere și, foarte adesea, un puternic complex de inferioritate.

Domnul Reilly a încuviințat, dând din cap.

— De aceea, de cele mai multe ori, se dovedește că autorul scrisorilor anonime e ultima persoană pe care ai fi bănuțit-o. Cineva tăcut și inofensiv, care aparent nu poate omorî nici o muscă - numai bunătate și umilință creștinească pe dinafară, iar pe dinăuntru, furie clocotitoare!

Poirot a zis gânditor:

— După părerea dumneavoastră, doamna Leidner suferea de vreun complex de inferioritate?

Doctorul Reilly și-a curățat pipa, chicotind.

— E ultima femeie din lume pe care aș descrie-o în acest fel. Nu avea nici un fel de sentimente refulate. Nu voia decât să-și trăiască viața la maximum - și asta și făcea!

— Considerați că este posibil, din punct de vedere psihologic, să fi scris ea însăși acele scrisori?

— Da. Dar, dacă într-adevăr așa a fost, a făcut-o din cauza dorinței de a se prezenta într-o situație dramatică. Doamna Leidner era ca o stea de cinema în viața privată. Trebuia să fie în centrul atenției, în lumina reflectoarelor. Demonstrând teoria conform căreia contrariile se atrag, s-a căsătorit cu Leidner, care este cel mai retras și mai modest bărbat pe care îl cunosc. O adora, însă adorația casnică nu era îndeajuns pentru ea. Trebuia să joace și rolul eroinei persecutate.

— De fapt, a spus Poirot, zâmbind, nu sunteți de acord cu teoria că a scris scrisorile fără să păstreze nici o amintire a acestei acțiuni, nu-i așa?

— Nu, nu sunt. Nu am vrut să resping ideea de față cu el. Nu poți să îi zici unui bărbat care tocmai și-a pierdut iubita soție că doamna cu pricina era

o exhibiționistă nerușinată și că îl înnebunea de îngrijorare doar ca să își satisfacă nevoia de dramatism. De fapt, nu aș îndrăzni să spun nici unui bărbat adevărul despre nevasta lui. În mod ciudat, mi se pare că majoritatea femeilor ar fi în stare să suporte adevărul despre soții lor. O femeie poate accepta faptul că bărbatul ei este un neisprăvit, un escroc, un drogat, un mincinos sau un porc ordinar fără să clipească și fără ca asta să îi slăbească întru nimic afecțiunea pentru el. Femeile sunt încântător de realiste.

— Cinstit, domnule doctor, care era părerea dumneavoastră despre doamna Leidner?

Doctorul Reilly s-a sprijinit de spătarul scaunului și a tras încet din pipă.

— Cinstit... E greu de zis! Nu am cunoscut-o prea bine. Era fermecătoare... Nespuse de fermecătoare. Era deșteaptă, înțelegătoare... Ce altceva? Nu avea niciunul dintre viciile neplăcute pe care le întâlnești îndeobște la oameni. Nu era nici senzuală, nici leneșă, nici măcar prea orgolioasă. Mi s-a părut întotdeauna că era (deși nu am dovezi) o mincinoasă desăvârșită. Ceea ce nu știu (și ceea ce mi-ar plăcea să știu) este dacă se mințea doar pe sine sau îi mințea și pe ceilalți. Eu, unul, sunt subiectiv în privința mincinoșilor. O femeie care nu minte este o femeie fără imaginație și lipsită de bunătate. Nu cred că alerga după bărbați - pur și simplu îi plăcea să îi doboare, „cu arcul și săgeata”. Dacă ascultați ce are fiica mea de spus despre acest subiect...

— Am avut deja plăcerea, a răspuns Poirot, zâmbind vag.

— Hmm. N-a pierdut deloc vremea! Îmi imaginez că a desființat-o!

Generația tânără nu are nici un fel de respect pentru morți. E păcat că toți tinerii sunt niște îngâmfați! Condamnă „vechea morală”, și apoi se apucă să instaureze un cod propriu, mult mai rigid. Dacă doamna Leidner ar fi avut vreo zece aventuri, Sheila probabil că ar fi fost de părere că „își trăiește viața din plin” sau că „își urmează instinctele”. Ceea ce nu înțelege ea este că doamna Leidner se comporta tipic - tipic pentru femeile de genul ei. Pisica își urmează instinctul atunci când se joacă cu șoarecele! Așa e ea făcută. Bărbații nu sunt niște copilași care să fie apărați, protejați. Trebuie să întâlnească femei-pisică - și femei credincioase ca un prepelicar, din acelea care te iubesc până la moarte, și femei care te cicălesc ca niște găini... de toate felurile! Viața e un câmp de luptă, nu un picnic! Mi-ar plăcea ca Sheila să fie sinceră, și să nu mai facă pe grozava, și să recunoască faptul că o ura pe doamna Leidner din motive personale, aceleași de când lumea. Sheila e cam singura fată tânără de pe aici și crede, în mod firesc, că ar trebui ca toate creaturile tinere în pantaloni să fie la cheremul ei. Bineînțeles că s-a enervat când a apărut o femeie, după părerea ei bătrână și, în plus, cu doi soți la activ, care o învinge pe propriul teren. Sheila e o fată bună, sănătoasă și potrivit de frumoasă, pe care sexul opus o găsește destul de atrăgătoare. Însă doamna Leidner era o prezență neobișnuită din acest punct de vedere. Avea genul acela de farmec funest, irezistibil - un fel de Belle Dame sans Merci.

Am tresărit. Ce coincidență să spună așa ceva!

— Fiica dumneavoastră, dacă nu sunt indiscret, nutrea, poate, o anumită afecțiune față de unul dintre tinerii de aici?

— O, nu cred. Emmott și Coleman îi tot făceau curte, de bună seamă. Nu știi dacă îl place pe unul mai mult decât pe celălalt. Mai simt și niște tineri din forțele aeriene. Cred că îi cad toți în plasă. După părerea mea, ce o enervează cel mai mult este faptul că vârsta poate învinge tinerețea. Ea nu cunoaște lumea la fel de bine ca mine. Doar când ajungi la vârsta mea apreciezi cu adevărat tenul de școlărită, privirea limpede și trupul tânăr și viguros. Dar o femeie de peste treizeci de ani ascultă absorbită ce îi povestești, mai aruncă un cuvânt ici și colo ca să îți arate ce persoană nemaipomenită ești – și puțini tineri rezistă la așa ceva! Sheila e o fată drăguță, însă Louise Leidner era frumoasă. Avea niște ochi uluitori și un păr blond extraordinar, ca aurul. Da, era o femeie frumoasă.

„Da, mi-am zis în sinea mea, are dreptate.” Frumusețea e un lucru minunat. Iar ea fusese cu adevărat frumoasă. Nu era genul de frumusețe care ți-ar fi putut stârni gelozia – pur și simplu îți venea să stai și să o admiri. În prima zi când o întâlnisem pe doamna Leidner, simțisem că aș face orice pentru ea!

Cu toate acestea, în seara aceea, când mă întorceam la Tell Yarimjah (domnul Reilly mă convinsese să rămân la o cină luată mai devreme), mi-am adus aminte de vreo doua lucruri care m-au tulburat. Nu crezusem o iotă din toate poveștile îndrugate de Sheila Reilly. Crezusem că o făcuse din pură răutate.

Dar acum, dintr-odată, mi-am amintit cum doamna Leidner insistase să meargă singură la plimbare în după-amiaza aceea și refuzase categoric să o însoțesc. Nu puteam să nu mă întreb dacă nu cumva se dusesese să îl întâlnească pe domnul Carey... Și, firește, era puțin ciudat felul în care își vorbeau, atât de ceremonios. Celorlalți doamna Leidner le spunea de obicei pe numele mic.

Mi-am adus aminte și că domnul Carey nu se uita niciodată la ea. Putea fi din cauză că nu o înghițea, dar putea la fel de bine fi exact contrariul...

M-am muștrat singură. Stăteam și îmi imaginam tot felul de lucruri, și asta doar din cauza vorbelor răutăcioase ale unei fete! Asta arăta cât de urât și de primejdios era să răspândești astfel de zvonuri.

Doamna Leidner nu fusese deloc așa...

E drept, nu o plăcuse pe Sheila Reilly. Fusese efectiv... Aproape veninoasă în ziua aceea, la prânz, când pomenise de ea de față cu domnul Emmott.

Iar el o privise într-un mod ciudat. Genul de privire care nu te lăsa să ghicești la ce se gândește. Niciodată nu știai ce îi trece prin minte domnului Emmott. Era atât de tăcut. Dar foarte amabil. O persoană cumsecade, pe care te puteai baza.

Cât despre domnul Coleman, era un nesăbuit!

Cam la astfel de lucruri mă gândeam când am ajuns. Era aproape de ora nouă, iar poarta cea mare era închisă și zăvorâtă.

Ibrahim a sosit în fugă cu cheia lui mare ca să mă lase să intru.

La Tell Yarimjah toată lumea se culca devreme. Nu se vedea nici o geană de lumină în camera de zi. Era o lumină în sala de desen și una în biroul profesorului Leidner, dar aproape toate celelalte ferestre erau întunecate. Se pare că toți se duseseră la culcare chiar mai devreme decât de obicei. Când am trecut pe lângă sala de desen în drum spre camera mea, am aruncat o privire înăuntru. Domnul Carey, îmbrăcat doar în cămașă, lucra la un plan.

Mi s-a părut că arăta foarte rău. Atât de încordat și de obosit. Am simțit un junghi în inimă. Era ceva la domnul Carey... Nu ceea ce zicea, pentru că aproape că nu vorbea, iar atunci când spunea ceva, erau lucruri foarte banale; nici ceea ce făcea, pentru că nu făcea mare lucru – totuși, nu puteai să nu îl remarci, și la el totul părea să conteze mai mult decât la oricine altcineva. Era un om pe care pur și simplu nu îl puteai ignora, dacă înțelegeți la ce mă refer.

A întors capul și m-a văzut. Și-a scos pipa din gură și a zis:

— Ei bine, soră, te-ai întors de la Hassanieh?

— Da, domnule Carey. Lucrați până târziu. Ceilalți se pare că s-au dus la culcare.

— M-am gândit că ar fi bine să continui ce am de făcut. Rămăsesem puțin în urmă. Iar mâine o să fiu toată ziua la sit. Începem din nou săpăturile.

— Deja? Am întrebat, șocată.

M-a privit cumva bizar.

— Cred că așa e cel mai bine. I-am spus și lui Leidner. El va fi în Hassanieh mâine, să se ocupe de tot felul de lucruri. Dar noi, restul, ne vom continua treaba aici. Dumneata știi prea bine, nu e deloc simplu să stăm toți degeaba și să ne uităm unii la alții în situația asta.

Avea dreptate, firește. Mai ales ținând cont de starea de nervozitate și de iritare în care era toată lumea.

— Da, bineînțeles că aveți dreptate într-un fel. E bine să ai ceva de făcut, așa mai uiți de probleme.

Știam că înmormântarea urma să aibă loc peste două zile.

S-a aplecat din nou asupra planului la care lucra. Nu știu de ce, dar mă durea sufletul pentru el. Eram convinsă că n-avea să închidă ochii toată noaptea.

— Vreți un somnifer, domnule Carey? Am întrebat eu șovăitoare.

A scuturat din cap, zâmbind.

— O să mai lucrez, soră. Somniferele sunt un obicei periculos.

— Bine, atunci noapte bună, domnule Carey. Dacă pot să vă ajut cu ceva...

— Nu cred, dar mulțumesc oricum, soră. Noapte bună.

— Îmi pare foarte rău, am zis, prea impulsiv, probabil.

— Cum adică?

Părea surprins.

— Pentru... Pentru toată lumea. E atât de îngrozitor. Însă mai ales pentru dumneavoastră.

— Pentru mine? De ce?

— Păi, sunteți prieten cu amândoi de multă vreme.

— Sunt vechi prieten cu Leidner. Nu au fost prieten cu ea în mod special.

Vorbea de parcă efectiv nu o simpatizase. Serios, aș fi vrut să-l audă și domnișoara Reilly!

— Bine, noapte bună, am spus și am plecat grăbită spre camera mea.

M-am mai fâțâit puțin înainte să mă schimb. Am spălat niște batiste și o pereche de mănuși din piele lavabilă și am scris în jurnal. Am mai aruncat o privire pe ușă înainte să mă pregătesc de culcare. Era lumină în sala de desen și în clădirea dinspre sud.

Bănuiesc că profesorul Leidner era încă treaz și lucra în biroul său. M-am întrebat dacă nu s-ar cuveni să merg și să îi urez noapte bună. Am ezitat – nu voiam să pară că îmi bag nasul unde nu trebuie. Poate că era ocupat și nu voia să fie deranjat. Totuși, în cele din urmă, un soi de neliniștite m-a împins să mă duc. N-aveam ce rău să îi fac. Îi spuneam noapte bună, îl întrebam dacă îl pot ajuta cu ceva și mă întorceam.

Însă profesorul Leidner nu era acolo. În birou era lumină, dar nu am găsit-o decât pe domnișoara Johnson. Stătea cu capul pe masă și plângea în hohote.

— Ce s-a întâmplat, draga mea? Am luat-o de după umeri și am mângâiat-o ușor pe spate. Haide, haide, nu se cade... Nu trebuie să stai aici singură și să plângi.

Nu a răspuns. Am simțit cum i se cutremura tot trupul.

— Nu, draga mea, nu. Stăpânește-te! Mă duc să îți fac o cană fierbinte de ceai.

A ridicat capul și mi-a spus:

— Nu, nu, nu e nevoie, soră. Mă port ca o neghioabă.

— Ce te-a supărat, draga mea? Am întrebat-o.

Nu mi-a răspuns imediat, dar, după o vreme, a zis:

— E totul așa de cumplit...

— Nu te mai gândi la asta! Ce s-a petrecut s-a petrecut și nu se mai poate face nimic. Nu are sens să te frământți.

Și-a luat capul de pe masă, și am început să o mângâi pe păr.

— Mă fac de râs, a spus, cu vocea ei răgușită. Am făcut ordine în birou. Mi-am zis că e mai bine să îmi găsesc o ocupație. Și apoi... M-a lovit dintr-odată...

— Da, da, m-am grăbit eu să intervin. Știu. Ai nevoie de o ceașcă de ceai tare și de o buiotă în pat.

Și asta i-am și oferit. Nu m-am lăsat înduplecată de protestele ei.

— Mulțumesc, soră, mi-a spus, sorbind din ceai, după ce o instalasem în pat, aducându-i și buiota. Ești o femeie de treaba, amabilă și cu capul pe umeri. De obicei nu mă port așa de ridicol.

— O, i se poate întâmpla oricui într-o astfel de situație. La câte au avut loc... Tensiunea, șocul, poliția... Până și eu sunt cam agitată.

— E adevărat ce ai zis dumneata, a replicat pe un ton ciudat. Ce s-a petrecut s-a petrecut și nu se mai poate face nimic. A tăcut preț de câteva

minute, apoi a continuat – bizar, după părerea mea: N-a fost niciodată o femeie cumsecade!

Nu am contrazis-o. Mi se păruse întotdeauna că era foarte firesc ca domnișoara Johnson și doamna Leidner să nu se înțeleagă.

M-am întrebat dacă nu cumva domnișoarei Johnson îi trecuse prin minte că de fapt o bucura moartea doamnei Leidner, și după aceea i se făcuse rușine pentru că avusese astfel de gânduri.

— Haide, culcă-te și nu te mai gândi la nimic, am îndemnat-o.

Am ridicat niște lucruri de pe jos și am aranjat puțin prin cameră. Am pus ciorapii pe speteaza scaunului, iar haina și fusta pe un umerăș. Pe podea era un ghemotoc de hârtie mototolită, care căzuse pesemne dintr-un buzunar.

Tocmai netezeam hârtia ca să văd dacă pot să o arunc, când domnișoara Johnson m-a făcut să tresar.

— Dă-mi-o!

I-am dat-o, surprinsă. Mi-o ceruse atât de poruncitor. Mi-a înșfăcat-o din mână – efectiv mi-a înșfăcat-o – și apoi a ținut-o deasupra lumânării până când s-a preschimbat în cenușă.

Eram teribil de nedumerită... Nu am făcut decât să mă uit la ea.

Nu avusesem timp să văd ce era cu hârtia aceea, pentru că o înhățase numaidecât. Dar, în timp ce ardea, s-a răsucit și am zărit niște cuvinte scrise cu cerneală.

Abia când mă băgăm la rândul meu în pat mi-am dat seama de ce îmi păruseră cunoscute.

Era același scris ca în scrisorile anonime.

Oare domnișoara Johnson era cuprinsă de remușcări? Oare ea fusese autoarea acelor scrisori anonime?

Capitolul 20 – Domnișoara Johnson, doamna Mercado, domnul Reiter
Recunosc că această idee m-a contrariat. Nu mă gândisem niciodată că domnișoara Johnson ar fi putut avea vreo legătură cu scrisorile. Doamna Mercado, poate. Dar domnișoara Johnson era o adevărată doamnă, și, în plus, stăpână pe sine și cu bună judecată.

Însă, aducându-mi aminte de conversația pe care o auzisem în seara aceea între domnul Poirot și doctorul Reilly, mi-am zis că exact acela ar fi putut fi motivul.

Dacă domnișoara Johnson era cea care scrisese scrisorile, asta explica multe. Nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că domnișoara Johnson ar fi putut avea ceva de-a face cu crima. Însă antipatia față de doamna Leidner ar fi putut-o face să cedeze tentației de a... de a-i băga frica în oase, ca să mă exprim așa.

Poate că sperase că așa doamna Leidner va pleca de acolo.

Dar apoi intervenise omorul, iar domnișoara Johnson avusese muștrări de conștiință – în primul rând pentru farsa crudă pe care i-o jucase, însă, poate, și pentru faptul că își dăduse seama că acele scrisori îl protejau pe adevăratul criminal. Nu era deloc de mirare că era așa de distrusă. În adâncul sufletului, domnișoara Johnson era, neîndoielnic, o persoană bună. Iar asta

explica și de ce se agățase cu atâta înflăcărare de vorbele pe care i le spusese ca să o consolez: „Ce s-a petrecut s-a petrecut și nu se mai poate face nimic”.

Și apoi remarca aceea criptică, prin care se dezvinovăța față de ea însăși: „N-a fost niciodată o femeie cumsecade!”

Întrebarea era cum trebuia să acționez.

M-am sucit și m-am tot răsucit în pat și, în cele din urmă, am hotărât că îi voi povesti domnului Poirot cu prima ocazie.

Domnul Poirot a venit a doua zi, dar nu am avut cum să vorbim în particular.

Am fost singură cu el doar câteva clipe, și, înainte să apuc să mă adun, ca să știu de unde să încep, s-a apropiat de mine și mi-a dat niște instrucțiuni la ureche.

— Eu mă duc să stau de vorbă cu domnișoara Johnson și, probabil, și cu alții, în camera de zi. Mai ai cheia de la camera doamnei Leidner?

— Da, am răspuns.

— Très bien. Du-te acolo, închide ușa și scoate un țipăt – nu un urlet, un țipăt. Înțelegi la ce mă refer... Ceva care să exprime teamă, surpriza, nu groază. Iar dacă vei fi auzită, găsește o scuză oarecare – că te-ai izbit la picior sau orice altceva.

În acel moment domnișoara Johnson a ieșit în curte, și a trebuit să ne oprim.

Îmi dădeam foarte bine seama ce urmărea domnul Poirot. De îndată ce el și domnișoara Johnson au intrat în camera de zi, m-am îndreptat spre odaia doamnei Leidner, am descuiat ușa, am intrat și am tras-o după mine.

Trebuie să admit că mă simțeam cam ca o imbecilă stând într-o cameră goală și țipând fără motiv. În plus, nu știam cât de tare trebuia să țip. Am scos un „O” destul de tare, apoi am încercat de două ori, o dată mai tare și o dată mai încet.

După aceea am ieșit, pregătită să spun că mă izbisem la picior (bănuiesc că voise să spună „lovit” la picior).

S-a dovedit însă că nu era nevoie de nici o scuză. Poirot și domnișoara Johnson stăteau serioși de vorbă, și în mod limpede nu auziseră nimic.

„Ei bine, mi-am spus în sinea mea, asta lămurește lucrurile. Fie domnișoara Johnson doar și-a închipuit că a auzit acel țipăt, fie a fost vorba de cu totul altceva.”

Nu am vrut să intru și să îi întrerup. Era un șezlong pe verandă, așa că m-am așezat acolo. Vocile lor ajungeau până la mine.

— Vedeți dumneavoastră, este o situație delicată, zicea Poirot. Este evident că profesorul Leidner își adora soția...

— O venera, a intervenit domnișoara Johnson.

— Profesorul Leidner, firește, îmi spune că toți oamenii lui țineau foarte mult la ea! Iar ei ce ar putea zice? Bineînțeles, încuviințează. Din politețe. Din decență. S-ar putea să fie chiar adevărul! Dar la fel de bine s-ar putea să nu! Și sunt convins, mademoiselle, că înțelegerea deplină a caracterului doamnei Leidner reprezintă cheia acestei enigme. Dacă aș putea obține părerea –

părerea sinceră - a tuturor membrilor expediției, aș putea să îmi construiesc o imagine. Sincer, de aceea am venit astăzi aici. Știam că profesorul Leidner avea să fie plecat la Hassanieh. Așa îmi este mai ușor să vorbesc cu fiecare dintre dumneavoastră în parte, pe rând, și să vă cer să mă ajutați.

— Toate bune, dar... A început domnișoara Johnson și s-a oprit.

— Vă rog să nu mă luați cu tot felul de clișee britanice. Nu îmi spuneți că nu se cade, că despre morți numai de bine, că... Enfin... Este vorba despre loialitate! Loialitatea este un lucru foarte primejdios în caz de crimă. Ascunde mereu adevărul.

— Nu îi sunt loială doamnei Leidner, a replicat sec domnișoara Johnson, pe un ton într-adevăr tăios și acid. Dar cu profesorul Leidner e altă poveste. Și, la urma urmei, era soția lui.

— Întocmai... Întocmai. Înțeleg că nu vreți să spuneți nimic de rău despre soția șefului dumneavoastră. Însă acum nu este cazul să o prezentați neapărat în culori plăcute. Avem de-a face cu o moarte subită și misterioasă. Iar dacă eu trebuie să cred că a fost ucis un înger martirizat, asta nu îmi va înlesni defel misiunea.

— Cu siguranță nu aș numi-o un înger, a zis domnișoara Johnson, pe un ton încă și mai acid.

— Spuneți-mi părerea dumneavoastră sinceră despre doamna Leidner - ca femeie.

— Hmm. Trebuie să vă atenționez de la bun început, domnule Poirot, că sunt subiectivă. Sunt - cu toții eram - devotată profesorului Leidner. Și, când a venit doamna Leidner, am fost cu toții geloși. Ne deranja faptul că îi cerea timp și atenție. Devotamentul pe care i-l arăta el ne irita. Sunt sinceră, domnule Poirot, și nu-mi este deloc ușor. Prezența ei aici îmi displăcea, deși, desigur, am încercat să n-o arăt niciodată. Pentru noi, era cu totul altceva.

— Pentru noi"? Ați zis „noi”?

— Pentru mine și pentru domnul Carey. Noi suntem veterani aici. Și nu prea ne-a convenit noua stare de lucruri. Cred că este firesc, cu toate că a fost pesemne cam meschin din partea noastră. Dar pentru noi era într-adevăr altceva.

— În ce sens?

— O, în toate sensurile. Înainte ne simțeam cu toții atât de bine. Ne distram de minune, făceam tot felul de glume prostesti, ca oamenii care lucrează împreună. Iar profesorul Leidner era vesel și lipsit de griji, ca un băiețandru.

— Și, când a venit doamna Leidner, a schimbat toate astea?

— Probabil că n-a fost vina ei. Anul trecut n-a fost așa de rău. Și, vă rog să mă credeți, domnule Poirot, că nu era din cauza a ceea ce făcea. Întotdeauna s-a purtat frumos cu mine... Foarte frumos. De asta mi-era și rușine de mine câteodată. Nu era vina ei că fleacurile pe care le spunea și le făcea mă scoteau din minți. Era cât se poate de amabilă.

— Totuși, lucrurile s-au schimbat anul acesta? Atmosfera era diferită.

— O, complet diferită. Nu știu din ce pricină. Totul părea să meargă prost - nu în privința săpăturilor, ci în privința noastră, a stării noastre de

spirit. Eram cu nervii întinși la maximum. Genul de senzație pe care o ai când știi că se apropie furtuna.

— Și ați pus asta pe seama influenței doamnei Leidner?

— Păi, înainte să vină ea, nu era așa, a replicat domnișoara Johnson sec. O! Sunt o babă îndărătnică și mereu nemulțumită. Conservatoare... Îmi place ca lucrurile să rămână tot timpul la fel. Nu luați aminte la ce spun, domnule Poirot!

— Cum ați descrie caracterul doamnei Leidner?

Domnișoara Johnson a șovăit preț de o clipă. Apoi a răspuns încet:

— Păi, bineînțeles, era temperamentală. Avea tot felul de toane. Într-o zi era drăguță cu oamenii, iar a doua zi nu le mai adresa nici un cuvânt. Cred că era foarte binevoitoare. Și foarte grijulie cu ceilalți. Cu toate acestea, se vedea că fusese răsfățată toată viața. I se părea perfect normal ca profesorul Leidner să fie mereu la cheremul ei. Și nu cred că a apreciat vreodată cu ce om remarcabil, cu ce bărbat de seamă se căsătorise. Asta mă enerva uneori. Și, firește, era într-o stare permanentă de nervozitate, de agitație. Și ce lucruri își închipuia, ce izbucniri avea câteodată! Mi-a părut bine când profesorul Leidner a adus-o pe sora Leatheran aici. Nu mai putea face față singur și treburilor de aici, și temerilor soției lui.

— Ce părere aveți despre scrisorile anonime pe care le-a primit?

N-am putut să mă abțin. M-am aplecat în față până am reușit să zăresc profilul domnișoarei Johnson, întoarsă spre Poirot ca să îi răspundă.

Părea perfect calmă și stăpână pe sine.

— Cred că cineva din America îi purta pică și încerca să o sperie sau să o hărțuiască.

— Pas plus sérieux que ça?

— Asta e părerea mea. Era o femeie foarte frumoasă și și-ar fi putut face cu ușurință dușmani. Eu cred că scrisorile acelea au fost scrise de o femeie care o dușmănea. Iar doamna Leidner, având nervii slabi, le-a luat în serios.

— Cu siguranță. Dar, nu uitați, ultima nu a fost trimisă prin poștă.

— Bănuiesc că nu era un lucru cu neputință de îndeplinit, dacă persoana respectivă chiar își bătea capul. Femeile sunt în stare de multe ca să-și satisfacă pornirile răzbunătoare.

„Într-adevăr!” mi-am zis în sinea mea.

— Poate că aveți dreptate, mademoiselle. După cum spuneți, doamna Leidner era frumoasă. Apropo, o cunoașteți pe domnișoara Reilly, fiica doctorului?

— Sheila Reilly? Da, de bună seamă.

Poirot a adoptat atunci un ton confidențial, de bârfă.

— Am auzit un zvon (Firește, nu vreau să îl întreb pe doctorul Reilly) că exista o anumită afecțiune între ea și unul dintre membrii expediției profesorului Leidner. Știți ceva despre asta?

Domnișoara Johnson a părut mai degrabă amuzată.

— O, tânărul Coleman și David Emmott îi tot făceau curte. Cred că exista o anumită rivalitate între ei, cine să îi fie partener la vreo petrecere de

la club. Amândoi băieții mergeau de obicei la club sâmbătă seara. Însă nu știu dacă ea nutrește ceva sentimente pentru ei. E singura tânără de pe aici, așa că are toate șansele să fie considerată frumoasa locului. Mai sunt și niște tineri din forțele aeriene care îi tot dau târcoale.

— Deci dumneavoastră credeți că nu e nimic?

— Ei bine... Nu știu. Domnișoara Johnson a căzut pe gânduri. E drept că vine destul de des pe aici. La locul unde se fac săpăturile... De fapt, mai deunăzi doamna Leidner îl tachina pe David Emmott pe tema asta – zicea că fata aleargă după el. Ceea ce a fost cam răutăcios din partea ei, și nu cred că lui i-a prea convenit... Da, stătea mult pe aici. Am văzut-o îndreptându-se călare spre sit în după-amiaza aceea îngrozitoare. Richard Carey era de serviciu atunci. Da, poate că este atrasă de unul dintre băieți – însă e o fată așa de modernă și de nesentimentală, încât nu știi dacă s-o iei în serios sau nu. Nu știu despre care dintre ei este vorba. Bill e un băiat de treabă și nici pe departe așa de prost pe cât se preface. David Emmott e un scump – și nu e defel o persoană superficială. E genul tăcut și profund. După aceea s-a uitat întrebător la Poirot și a spus: însă are vreo legătură cu crima, domnule Poirot?

Domnul Poirot a ridicat mâinile în aer, într-un fel foarte franțuzesc.

— Mă faceți să roșesc, mademoiselle. M-ați dat de gol: sunt un bârfitor. Dar ce să fac, mă interesează întotdeauna poveștile de dragoste ale tinerilor.

— Da, a zis domnișoara Johnson cu un oftat. E plăcut când dragostea nu cunoaște piedici.

Drept răspuns, Poirot a oftat la rândul lui. M-am întrebat dacă domnișoara Johnson se gândea la vreo poveste de dragoste pe care o trăise ea însăși în tinerețe. Și m-am întrebat dacă domnul Poirot era căsătorit și dacă se purta așa cum se vorbește că fac străinii – amante și lucruri de soiul acesta. Arăta așa de caraghios, încât nu îmi puteam imagina așa ceva.

— Sheila Reilly este o persoană de caracter, a spus domnișoara Johnson. E tânără și încă neșlefuită, dar este un om bun.

— Vă cred pe cuvânt, mademoiselle. Poirot s-a ridicat în picioare și a întrebat: Mai sunt și alți membri ai expediției în casă?

— Doamna Mercado e pe undeva pe aici. Toți bărbații au plecat azi la săpături. Cred că voiau să iasă din casă. Nu-i condamna. Dacă vreți să mergeți până acolo... A ieșit pe verandă și a continuat, zâmbindu-mi: îndrăznesc să spun că sora Leatheran va fi de acord să vă însoțească.

— Bineînțeles, domnișoară Johnson, am zis eu.

— Vă întoarceți să luați prânzul cu noi, nu-i așa, domnule Poirot?

— Cu mare plăcere, mademoiselle.

Domnișoara Johnson s-a întors în camera de zi, unde s-a apucat de catalogat.

— Doamna Mercado e pe acoperiș, l-am informat. Vreți să vorbiți mai întâi cu dumneaei?

— Ar fi foarte bine, cred. Haide să urcăm!

Pe scări, i-am spus:

— Am făcut ce mi-ați cerut. Ați auzit ceva?

— Nici cel mai mic sunet.

— Asta o să-i ia o piatră de pe inimă domnișoarei Johnson, își tot face griji că ar fi putut-o ajuta cumva pe doamna Leidner.

Doamna Mercado stătea pe parapet, cu capul în jos, și era așa de cufundată în gânduri, încât nu ne-a auzit până când Poirot s-a oprit în fața ei și i-a zis bună dimineața.

Atunci a ridicat privirea, tresărind.

Arăta rău în dimineața aceea; era palidă și trasă la față și avea cearcăne mari.

— Encore moi, a spus Poirot. Am venit astăzi cu un scop special. Și a procedat cam tot așa cum făcuse și cu domnișoara Johnson, explicându-i cât de necesar era să obțină imaginea reală a caracterului doamnei Leidner.

Totuși, doamna Mercado nu a fost la fel de sinceră ca domnișoara Johnson. A dat drumul unui șir de laude prefăcute, care, eram convinsă, erau departe de adevăratele ei sentimente.

— Draga, draga de Louise! E așa de greu să explici cuiva care n-a cunoscut-o ce fel de persoană era. Era o ființă așa de exotică! Altfel decât restul lumii. Ai simțit și dumneata asta, nu-i așa, soră? Chinuită de stări de nervozitate, desigur, și plină de toane, dar ei îi treceai cu vederea lucruri pe care nu le-ai fi tolerat la alții. Și era așa de drăguță cu noi toți, nu-i așa, soră? Și atât de modestă... Nu știa nimic despre arheologie, și era atât de dornică să învețe. Mereu îi puneam întrebări soțului meu despre procesele chimice pentru tratarea obiectelor de metal și o ajuta pe domnișoara Johnson să repare vasele de lut. O, toți îi eram devotați.

— Atunci nu e adevărat, madame, ce am auzit, anume, că exista o anumită tensiune, ceva neplăcut în atmosferă?

Doamna Mercado și-a deschis larg ochii negri și opaci.

— O, cine v-a spus așa ceva? Sora? Profesorul Leidner? Sunt sigură că el nu bagă nimic de seamă, bietul de el.

Și mi-a aruncat o privire de-a dreptul dușmănoasă.

Poirot a surâs nonșalant.

— Am spionii mei, madame, a declarat vesel.

Și, preț de câteva clipe, pleoapele doamnei Mercado au tremurat, iar ea a clipit des.

— Nu credeți, a reluat doamna Mercado pe un ton cât se poate de dulce, că după un astfel de episod toată lumea pomenește de o seamă de lucruri care nu au existat niciodată? Știți la ce mă refer - tensiune, atmosferă, sentimentul că urmează să se întâmple ceva? Cred că oamenii inventează aceste lucruri după aceea.

— Nu vă înșelați, madame.

— Și chiar nu este adevărat! Eram ca o familie fericită.

— Femeia asta este cea mai mare mincinoasă pe care am văzut-o vreodată, am zis eu indignată după ce eu și domnul Poirot ne îndepărtaserăm de casă și apucaserăm pe cărarea care ducea la sit. Sunt convinsă că efectiv o ura pe doamna Leidner!

— Nu este genul de persoană de la care să poți spera să afli adevărul, a încuviințat Poirot.

— E o pierdere de vreme să stai de vorbă cu ea, am replicat eu răstit.

— Nicidecum, nicidecum. Dacă gura spune minciuni, uneori ochii spun adevărul. De ce anume îți este frică doamnei Mercado? Am zărit teamă în ochii ei. Da, în mod limpede se teme de ceva. E foarte interesant.

— Am ceva să vă zic, domnule Poirot.

Și i-am povestit despre seara dinainte și despre părerea mea fermă că domnișoara Johnson era autoarea scrisorilor anonime.

— Deci și ea minte! Am spus. Cu cât calm v-a răspuns de dimineața când ați întrebat-o despre scrisori!

— Da. A fost interesant. Pentru că mi-a dezvăluit faptul că știa de existența scrisorilor. Până acum nu au fost menționate în prezența membrilor expediției. Desigur, este foarte posibil ca profesorul Leidner să-i fi zis despre ele ieri. Sunt prieteni vechi. Dar, dacă nu a fost așa... Ei bine, e curios și interesant, nu?

Mi-a crescut respectul pentru el. Inteligent modul în care o făcuse să amintească de scrisori.

— Aveți de gând să o chestionați cu privire la scrisori? Am întrebat.

Domnul Poirot a părut absolut șocat de această idee.

— Nu, nu, defel. Nu e bine să faci paradă de ceea ce știi. Țin totul aici până în ultima clipă, a adăugat, bătându-se ușor cu degetul peste frunte. La momentul potrivit, sar, ca o panteră, și, mon Dieu! Ce consternare!

N-am putut să nu mă amuz în sinea mea gândindu-mă la micuțul domn Poirot în rolul de panteră.

Tocmai ajunsesem la sit. Prima persoană pe care am văzut-o a fost domnul Reiter, care era ocupat cu fotografierea unor ziduri.

După părerea mea, bărbații care săpau scoteau la iveală ziduri unde aveau chef. Cel puțin așa aveam impresia. Domnul Carey îmi explicase că se simte imediat diferența, ba chiar a încercat să îmi arate, dar nu am reușit niciodată să pricep. Când omul zicea libn - cărămidă de argilă - mie mi se părea că e doar țărână și noroi.

Domnul Reiter a terminat de fotografiat și i-a dat aparatul și placa băiatului de serviciu, spunându-i să le ducă înapoi în casă.

Poirot i-a pus vreo două întrebări despre expunere, filmpacuri și altele asemenea, la care domnul Reiter a răspuns cu dragă inimă. Părea încântat să i se pună întrebări despre munca lui.

Exact când se scuza că trebuia să ne părăsească, Poirot și-a început din nou discursul stabilit dinainte. De fapt, nu era chiar același discurs, pentru că îl modifica puțin în funcție de persoana căreia i se adresa. Dar nu am de gând să îl scriu de fiecare dată. Cu oameni cu picioarele pe pământ, ca domnișoara Johnson, trecea direct la subiect, iar cu alții trebuia să bată puțin câmpii. Însă, în cele din urmă, tot acolo ajungea.

— Da, da, înțeleg ce vreți să spuneți, a zis domnul Reiter. Dar chiar nu văd cum v-aș putea ajuta. Am venit de-abia anul acesta, și nu am vorbit prea mult cu doamna Leidner. Îmi pare rău, însă efectiv nu am ce să vă spun.

Era ceva puțin rigid și străin în felul în care vorbea, deși, bineînțeles, nu avea accent - în afară de cel american, adică.

— Mi-ați putea cel puțin zice dacă o simpatizați sau nu? L-a întrebat Poirot cu un zâmbet.

Domnul Reiter s-a înroșit la față și a bâlbâit:

— Era o persoană fermecătoare... Cât se poate de fermecătoare. Și intelectuală. Avea o minte pătrunzătoare... Da.

— Bien. Deci o simpatizați. Și ea?

Domnul Reiter s-a înroșit și mai tare.

— O... nu cred că mă băga prea mult în seamă. Și, de vreo două ori, am avut ghinion. N-aveam niciodată noroc când încercam să fac ceva pentru ea. Mă tem că o enervam cu stângăcia mea. Nu era intenționat... Aș fi dat orice...

Lui Poirot i s-a făcut milă de bâlbâielile lui.

— Perfect... Perfect. Să trecem la altceva. În casă era o atmosferă veselă?

— Poftim?

— Erați fericiți împreună? Râdeți și vorbeți?

— Nu, nu tocmai. Era o anumită... Răceală. A făcut o pauză, luptându-se cu el însuși, după care a continuat: Vedeți dumneavoastră, eu nu mă simt în largul meu printre oameni. N-am tact. Sunt timid. Doamna Leidner s-a purtat întotdeauna foarte frumos cu mine. Dar... E stupid... Nu pot să scap de timiditate. Mereu zic ce nu trebuie. Mereu stric ceva. N-am noroc.

Arăta într-adevăr ca un copil mare și neîndemânatic.

— Toți facem așa când suntem tineri, a replicat Poirot, surâzând.

Calmul, savoir-faire, toate astea vin mai târziu.

Apoi, luându-ne rămas-bun, am pornit mai departe.

— Ma soeur, fie e un tânăr extrem de cinstit, fie e un actor remarcabil.

Nu am răspuns. Eram preocupată din nou de ideea incredibilă că unul dintre acești oameni era un criminal periculos și cu sânge-rece. Într-o astfel de dimineață frumoasă și însorită părea imposibil.

Capitolul 21 -Domnul Mercado, Richard Carey

— Văd că lucrează în două locuri separate, a spus Poirot, oprindu-se.

Domnul Reiter fotografiase pe o porțiune periferică a excavației principale. Puțin mai încolo, un alt grup de oameni umblau de colo-colo cărând coșuri.

— Aici se fac săpăturile adânci, am explicat. Nu găsesc mare lucru, doar niște vase sparte de ceramică, fără nici o valoare, dar profesorul Leidner zice mereu foarte interesant, așa că bănuiesc că e adevărat.

— Să mergem acolo!

Am pornit amândoi încet, căci dogorea soarele.

Domnul Mercado conducea lucrările. L-am văzut undeva sub noi, stând de vorbă cu șeful de echipă, un bărbat în vârstă, cu un aspect de țeastoasă, care purta o haină de tweed peste cămașa lungă de bumbac, în dungi.

Era destul de greu să ajungem la ei, deoarece nu era decât o cărare îngustă sau o scară, iar băieții care purtau coșurile tot urcau și coborau pe acolo, și parcă erau orbi ca noaptea - nu se gândeau nici o clipă să se dea din drum.

În timp ce îl urmam pe Poirot, m-a întrebat brusc peste umăr:

— Domnul Mercado este dreptaci sau stângaci?

Asta da, întrebare neobișnuită! Am cugetat puțin.

— Dreptaci, am răspuns eu categoric.

Poirot nu a binevoit să îmi dea vreo lămurire. A mers mai departe, iar eu l-am urmat.

Domnul Mercado a părut bucuros să ne vadă.

Fața lui prelungă și melancolică s-a luminat.

Domnul Poirot a simulat un interes pentru arheologie pe care sunt sigură că nu îl avea cu adevărat, însă domnul Mercado a răspuns pe dată.

A explicat că săpaseră deja prin douăsprezece niveluri de ocupare a casei.

— Acum suntem precis în mileniul al patrulea, a zis el cu entuziasm.

Întotdeauna am crezut că mileniul aparține viitorului – momentul când totul se va îndrepta.

Domnul Mercado ne-a arătat straturi de cenușă (Cum îi tremura mâna! M-am întrebat dacă nu cumva avea malarie) și ne-a explicat despre cum se schimbaseră tipul de ceramică, și despre îngroparea cadavrelor, și despre cum identificaseră un nivel constituit aproape în întregime din trupuri de copii – sărmanii de ei – și despre poziția ghemuită și despre orientare, ceea ce se pare că se referea la felul în care erau dispuse oasele.

Și apoi, dintr-odată, tocmai când se aplecase să ridice un soi de cuțit de cremene care era într-un colț, alături de niște vase, a sărit în sus, scoțând un urlet înnebunit.

S-a răsucit spre noi; eu și Poirot ne uitam la el uluiți.

Și-a dus mâna la brațul stâng.

— M-a înțepat ceva, ca un ac înroșit în foc.

Poirot s-a înviorat imediat.

— Repede, mon cher, dă-ne voie. Soră Leatheran!

M-am apropiat.

A apucat brațul domnului Mercado și a suflecat cu îndemânare mâneca de la cămașa kaki a acestuia, până la umăr.

— Uitați, a zis domnul Mercado.

La vreo zece centimetri sub umăr era o împunsătură minusculă din care se prelingea sânge.

— Ciudat, a spus Poirot. S-a uitat cu luare-aminte la mâneca suflecată. Nu văd nimic. O fi fost vreo furnică?

— Ar fi bine să punem niște iod pe rană, am zis eu.

Am întotdeauna la mine o fiolă, așa că am agitat-o și am aplicat iodul. Însă am făcut toate astea puțin cam absentă, pentru că atenția îmi fusese atrasă de cu totul altceva. Brațul domnului Mercado, de la antebraț până la umăr, era plin de înțepături foarte mici. Știam prea bine ce sunt – urme de ace hipodermice.

Domnul Mercado și-a dat mâneca în jos și și-a continuat explicațiile. Domnul Poirot a ascultat, dar nu a încercat să schimbe subiectul și să pună întrebări despre familia Leidner. De fapt, nu l-a întrebat absolut nimic pe domnul Mercado.

Curând după aceea ne-am luat rămas-bun de la domnul Mercado și am urcat din nou pe cărare.

— Dibace mișcare, nu crezi? A zis însoțitorul meu.

— Dibace?

Domnul Poirot a scos un obiect de sub reverul hainei și l-a cercetat afectuos. Spre uimirea mea, am văzut că era un ac de stopat, lung și ascuțit, cu o picătură de ceară de sigiliu la capăt, care îl transforma într-un bold.

— Domnule Poirot, am exclamat eu, dumneavoastră ați făcut asta?

— Eu am fost insecta care l-a înțepat, da. Și m-am descurcat de minune, nu crezi? Nici nu m-ai văzut.

Era adevărat. Nu băgasem de seamă. Și sunt convinsă că nici domnul Mercado nu bănuise nimic. Trebuie că fusese iute ca săgeata.

— Dar de ce, domnule Poirot? L-am întrebat.

Mi-a răspuns printr-o altă întrebare.

— Nu ai remarcat nimic, soră?

Am dat încet din cap.

— Urme de ace hipodermice.

— Deci acum știm ceva despre domnul Mercado. Bănuiam – dar nu știam sigur. Trebuie să fii mereu sigur.

„Și nu vă pasă cum procedați!” mi-am zis, dar am păstrat această observație pentru mine.

Poirot și-a dus brusc mâna la buzunar.

— Din păcate, mi-a căzut batista acolo. Ascunsesem boldul în ea.

— Mă duc s-o iau, am zis și am pornit-o grăbită înapoi.

Aveam deja sentimentul că eu și domnul Poirot eram ca un doctor și o asistentă care se ocupă de un caz. Semăna mai mult cu o operație, iar el era chirurgul. Poate că nu se cuvine să spun asta, dar, într-un mod ciudat, începea să îmi placă.

Îmi aduc aminte că, la foarte puțin timp după ce îmi terminasem ucenicia, am fost trimisă într-o casă particulară pentru a îngriji o bolnavă. Era nevoie urgentă de o intervenție chirurgicală, iar soțul pacientei nu era de acord cu sanatoriile. Nici nu voia să audă ca soția lui să fie dusă într-un asemenea loc. Spunea că operația trebuia făcută în casă.

Firește că pentru mine a fost o ocazie minunată! Fără nimeni altcineva prin preajmă! Eu mă ocupam de tot. Desigur, am avut grozav de multe emoții – m-am gândit la toate lucrurile de care ar putea avea nevoie doctorul, dar, chiar și așa, mi-era teamă să nu fi uitat ceva. Cu doctorii nu știi niciodată. Uneori îți cer tot felul de ciudățenii! Însă a mers excelent! Aveam fiecare lucru pregătit când mi-l cerea și, la sfârșit, mi-a zis chiar că făcusem o treabă admirabilă – iar cei mai mulți doctori nu se obosesc să îți spună așa ceva. Și generalistul a fost foarte amabil. Și am dirijat totul singură!

Pacienta și-a revenit, așa că toată lumea a fost fericită. Ei bine, și acum aveam aproape același sentiment. Într-un fel, domnul Poirot îmi amintea de acel chirurg. Și el era un bărbat mic de statură. Un bărbat mic de statură și urât, cu o față ca de maimuță, dar un chirurg extraordinar. Știa instinctiv ce

să facă. Am văzut o mulțime de chirurghi și știu ce diferențe uriașe sunt între ei.

Treptat, căpătasem încredere în domnul Poirot. Simțeam că și el știa exact ce face. Și începusem să am impresia că e de datoria mea să îl ajut, să am forcepsul și buretele la îndemână pentru când mi le cere, ca să mă exprim așa. Din acest motiv mi se păruse că a mă duce să îi caut batista era la fel de firesc ca a ridica un prosop pe care doctorul îl aruncase pe podea.

Am găsit-o, și m-am întors. La început, nu l-am văzut, însă, în cele din urmă, l-am zărit. Stătea lângă movilă și vorbea cu domnul Carey. Băiatul de serviciu al domnului Carey era în picioare, cu tija aceea mare și lungă pe care e marcată lungimea, dar chiar în clipa aceea i-a spus ceva băiatului, iar acesta a plecat. Se pare că pentru moment terminase ce avea de făcut.

Aș vrea să clarific acest episod. Nu știam precis ce anume voia domnul Poirot să fac. Era posibil să mă fi trimis intenționat după batistă. Ca să scape de mine.

Era ca la operație. Trebuie să fii atentă să îi dai doctorului ceea ce vrea, nu ceea ce nu vrea. Cu alte cuvinte, cum ar fi să îi întinzi pensa pentru artere la momentul nepotrivit, iar, atunci când trebuie, să nu o ai gata? Slavă Domnului că știu să mă descurc bine într-o sală de operație! Acolo nu fac greșeli, însă în această afacere eram cât se poate de începătoare. Și, prin urmare, trebuia să fiu cu mare băgare de seamă ca să nu fac greșeli prostești.

Desigur, nu mi-am imaginat nici o clipă că domnul Poirot nu voia să aud ce discuta cu domnul Carey. Dar poate că fusese de părere că domnul Carey avea să se simtă mai în largul lui dacă nu eram de față.

Nu vreau să aibă cineva impresia că sunt genul acela de femeie care tot trage cu urechea la conversații private. Nu aș face niciodată așa ceva. În nici o situație. Indiferent cât de tentată aș fi.

Ce vreau să spun este că, dacă ar fi fost o conversație privată, nu aș fi făcut cu nici un chip ceea ce, de fapt, am făcut.

Din punctul meu de vedere, mă aflam într-o poziție privilegiată. La urma urmei, auzi o mulțime de lucruri când un pacient își revine după anestezie. Pacientul nu ar vrea să le auzi - și adesea habar nu are că le-ai auzit - dar, cu toate acestea, le auzi. Am considerat că domnul Carey era pacientul. Nu avea să se simtă mai rău, atâta vreme cât nu afla că ascultasem. Și, dacă vă gândiți cumva că eram curioasă, ei bine, recunosc că eram. Nu voiam să ratez nimic, dacă puteam.

Așa se face că m-am întors și am apucat pe un drum lăturalnic până în spatele movilei, până am ajuns la un metru de locul unde se aflau, dar ascunsă vederii lor. Dacă va spune cineva că era un gest mârșav, voi fi obligată să nu fiu de acord. Sora care se ocupă de caz trebuie să aibă toate informațiile, deși, bineînțeles, doctorul este cel care decide ce trebuie făcut.

Nu știu cum abordase domnul Poirot problema, dar, când am ajuns eu acolo, trăgea direct la țintă, ca să zic așa.

— Nimeni nu apreciază devotamentul profesorului Leidner pentru soția lui mai mult decât mine, spunea. Însă adesea afli mai multe despre cineva de la dușmani, nu de la prieteni.

— Sugerăți cumva că defectele oamenilor sunt mai importante decât calitățile lor? A replicat domnul Carey, pe un ton sec și ironic.

— Neîndoielnic, când e vorba despre crimă. Pare ciudat, dar, din câte știu, până acum nimeni nu a fost ucis pentru că avea un caracter perfect! Și totuși, perfecțiunea este categoric un lucru foarte enervant.

— Mă tem că nu prea vă pot fi de folos. Ca să fiu sincer până la capăt, eu și doamna Leidner nu ne împăcăm nemaipomenit.

Nu vreau să înțelegeți că eram dușmani în vreun fel... Doar că nu eram prieteni. Doamna Leidner era, poate, puțin geloasă pe vechea prietenie dintre mine și soțul ei. Iar eu, deși o admiram foarte mult și eram de părere că este o femeie foarte atrăgătoare, o țineam oarecum de rău pentru influența pe care o avea asupra lui Leidner. În consecință, eram foarte politicoși unul cu celălalt, dar nu apropiați.

— Admirabilă explicație, a spus Poirot.

Le vedeam capetele, și am remarcat cum domnul Carey s-a întors brusc, ca și cum ceva din tonul degajat al domnului Poirot îl surprinsese în mod neplăcut.

Domnul Poirot a continuat:

— Profesorul Leidner nu era mâhnit că dumneavoastră și soția dumneavoastră nu vă înțelegeți prea bine?

Carey a șovăit o clipă înainte să răspundă:

— Păi... Nu știu. N-a zis niciodată nimic. Întotdeauna am sperat că nu bagă de seamă. Era foarte preocupat de munca lui.

— Deci adevărul, în opinia dumneavoastră, este că nu o simpatizați foarte mult pe doamna Leidner?

Carey a ridicat din umeri.

— Probabil că mi-ar fi plăcut foarte mult de ea dacă nu ar fi fost soția lui Leidner.

A râs, de parcă l-ar fi amuzat propria afirmație.

Poirot aranja o grămăjoară de cioburi. A reluat, cu o voce visătoare și pierdută:

— Am stat de vorbă cu domnișoara Johnson dimineață. A recunoscut că avusese prejudecăți față de doamna Leidner și că nu prea o simpatizase, deși s-a grăbit să adauge că doamna Leidner se purtase întotdeauna foarte frumos cu ea.

— E cât se poate de adevărat, după părerea mea.

— Așa am crezut și eu. După aceea, am avut o discuție cu doamna Mercado. Mi-a povestit pe larg cât de devotată îi fusese doamnei Leidner și cât de mult o admirase.

Carey nu a răspuns nimic, și, după câteva minute, Poirot a continuat:

— Asta... N-am crezut! Apoi am venit aici, și ceea ce îmi spuneți... Ei bine, din nou... Nu cred...

Carey s-a încordat. I-am auzit furia - furia reprimată - din glas.

— Nu am ce face în privința a ceea ce credeți sau nu credeți, domnule Poirot. V-am spus adevărul. Nu-mi pasă dacă îl acceptați sau nu.

Poirot nu s-a supărat. Dimpotrivă, tonul lui a fost blând și abătut.

— Este vina mea ce cred sau ce nu cred? Am urechea sensibilă. Și circulă atâtea povești... Zvonuri care plutesc în aer. Asculți și, poate, află ceva. Da, sunt povești...

Carey a sărit în picioare. Vedeam deslușit cum îi zvâcnea o venă de la tâmplă. Arăta absolut splendid! Așa de zvelt și de bronzat – și cu maxilarul acela minunat, pătrat și hotărât. Nu era de mirare că femeile se îndrăgosteau de el.

— Ce povești? A întrebat îndârjit.

Poirot l-a privit pieziș.

— Probabil că vă închipuiți. Poveștile obișnuite – despre dumneavoastră și doamna Leidner.

— Ce minți murdare au oamenii!

— N'est-ce pas? Sunt precum câinii. Oricât de adânc îngropi o scârnavie, câinele tot o scoate la suprafață.

— Și dumneavoastră dați crezare acestor povești?

— Vreau să mă conving de adevăr, a replicat Poirot grav.

— Mă îndoiesc că v-ați da seama care este adevărul, chiar dacă l-ați auzi, a râs Carey cu grosolănie.

— Puneți-mă la încercare! A zis Poirot, cu ochii la el.

— Foarte bine! O să vă spun adevărul! O uram pe Louise Leidner – acesta e adevărul! O uram din tot sufletul!

Capitolul 22 –David Emmott, p ărintele Lavigny și o descoperire
Întorcându-se brusc, Carey s-a îndepărtat cu pași mari și furioși.

Poirot a rămas uitându-se după el și a murmurat:

— Da, înțeleg... Fără să se răsucescă, a spus, ceva mai tare: Mai stai câteva clipe acolo, soră. În caz că întoarce capul. Acum e în regulă. Mi-ai găsit batista? Îți mulțumesc foarte mult. Ești foarte amabilă.

Nu a zis nimic despre faptul că le ascultasem conversația – și habar nu am cum de știuse că ascult. Nu aruncase nici măcar o privire în direcția aceea. A fost o ușurare că nu a pomenit despre asta. Adică, eu nu mă simțeam vinovată cu nimic, dar ar fi fost puțin jenant să îi explic. A fost foarte bine că nu a vrut nici un fel de lămuriri.

— Credeți că o ura cu adevărat, domnule Poirot? L-am întrebat.

Dând ușor din cap, cu o expresie ciudată pe chip, Poirot a răspuns:

— Da. Cred că da.

Apoi s-a ridicat brusc și s-a îndreptat spre locul unde lucrau bărbații, în vârful mobilei. L-am urmat. La început nu am văzut decât arabi, însă, în cele din urmă, am dat peste domnul Emmott, care era întins pe burtă și sufla praful de pe un schelet care tocmai fusese scos din pământ.

Ne-a întâmpinat cu zâmbetul său plăcut și grav.

— Ați trecut pe la noi? Termin imediat.

S-a sculat în genunchi, și-a luat cuțitul și a început să taie cu delicatețe de jur împrejurul oaselor, oprindu-se din când în când ca să folosească fie

niște foaie, fie propria respirație. Ultima fiind o procedură foarte neigienică, după părerea mea.

— O să vă intre tot felul de microbi dezgustători în gură, domnule Emmott, am protestat.

— Microbii dezgustători simt hrana mea zilnică, soră, a replicat el, pe un ton serios. Microbii nu pot face rău arheologilor – pur și simplu se descurajează încercând.

A mai răzuit puțin în jurul femurului. După aceea a vorbit cu șeful de echipă de lângă el, dându-i instrucțiuni cu privire la ce anume voia să facă.

— Gata, a zis, ridicându-se în picioare. Reiter poate s-o fotografieze după prânz. I-au pus niște lucruri foarte frumoase în mormânt.

Ne-a arătat un bol de aramă coclit și niște ace. Și o mulțime de chestii aurii și albastre, care fuseseră un colier de mărgele.

Oasele și toate obiectele găsite erau periate și curățate cu un cuțit și lăsate în poziția inițială pentru a fi fotografiate.

— Cine e? S-a interesat Poirot.

— Primul mileniu. Probabil o doamnă importantă. Craniul arată cam bizar – trebuie să îl chem pe Mercado să se uite. Sugerează că a fost omorâtă.

— O doamnă Leidner de acum vreo două mii de ani? A zis Poirot.

— Poate, a replicat domnul Emmott.

Bill Coleman avea o cazma în mână și muncea la un zid.

David Emmott i-a strigat ceva ce n-am înțeles, și apoi s-a apucat să îi arate domnului Poirot ce era pe acolo.

După ce turul explicativ a luat sfârșit, Emmott s-a uitat la ceas.

— Întrerupem lucrul peste zece minute. Vreți să mergem pe jos până la casă?

— Îmi convine de minune, a spus Poirot.

Am pornit încet pe cărarea bățătorită.

— Bănuiesc că sunteți cu toții bucuroși că v-ați reluat treburile, a zis Poirot.

— Da, este cel mai bun lucru, a răspuns Emmott grav. Nu a fost deloc ușor să pierdem vremea prin casă și să facem conversație.

— Fiind tot timpul conștienți că unul dintre dumneavoastră este ucigașul.

Emmott nu a spus nimic. Nu a făcut nici un gest de dezacord. Știam că bănuise adevărul de la bun început, de când îi chestionase pe băieții în casă.

După câteva minute, a întrebat cu glas scăzut:

— Ați făcut ceva progrese, domnule Poirot?

— Vreți să mă ajutați să fac progrese? A zis Poirot solemn.

— Da, firește.

Privindu-l cu atenție, Poirot a continuat:

— Cheia acestui caz este doamna Leidner. Vreau să știu despre doamna Leidner.

— Cum adică vreți să știți despre doamna Leidner? A spus David Emmott încet.

— Nu de unde era de loc sau care îi era numele de fată. Nu forma feței sau culoarea ochilor. Vreau să aflu mai multe despre firea ei.

— Credeți că este relevant pentru caz?

— Sunt convins.

Emmott a tăcut preț de câteva clipe, apoi a zis:

— Poate că aveți dreptate.

— Iar dumneavoastră mă puteți ajuta. Îmi puteți spune ce fel de femeie era.

— Eu? Mi-am pus și eu adesea aceeași întrebare.

— Și nu v-ați format o opinie în legătură cu asta?

— La sfârșit, cred că da.

— Eh bien?

Domnul Emmott nu a scos o vorbă vreme de mai multe minute, după care a reluat:

— Ce părere avea sora despre ea? Se spune că femeile se pricep să cântărească foarte repede felul de a fi al altor femei, iar sora are o mare experiență în privința tipurilor umane.

Poirot nu mi-a dat ocazia să vorbesc chiar dacă aș fi vrut. S-a grăbit să zică:

— Pe mine mă interesează părerea unui bărbat.

Emmott a zâmbit ușor.

— Cred că toți bărbații ar spune cam același lucru. A făcut o pauză, apoi a continuat: Nu era tânără, însă era cea mai frumoasă femeie pe care am întâlnit-o vreodată.

— Nu e răspunsul la întrebarea mea, domnule Emmott.

— Nu este nici departe, domnule Poirot. A mai tăcut vreo două minute, după care a urmat: Era o poveste pe care am citit-o când eram copil. O poveste nordică despre Crăiasa Zăpezii și micuțul Karl. Cred că așa era și doamna Leidner - întotdeauna îl păcălea pe micuțul Karl.

— A, da, o poveste de Hans Christian Andersen, nu-i așa? Și parcă era și o fetiță în poveste. Micuța Gretchen, așa o chema, nu?

— Poate. Nu-mi mai aduc aminte.

— Nu-mi mai puteți spune și altceva, domnule Emmott?

David Emmott a scuturat din cap.

— Nici nu știu dacă mi-am format o părere corectă despre ea. Nu era o femeie ușor de înțeles. Într-o zi făcea un lucru diabolic, iar a doua zi, unul absolut extraordinar. Cred însă că aveți dreptate când spuneți că este cheia acestui caz. Așa și-a dorit întotdeauna să fie - în centrul atenției. Și îi plăcea să-i controleze pe ceilalți - adică, nu se mulțumea să i se dea pâinea prăjită și untul de arahide, voia să îți pui pe masă mintea și sufletul ca să se poată uita la ele.

— Și dacă nu i se dădea satisfacție?

— Atunci făcea urât!

L-am văzut cum strânge din buze și își încleștează maxilarul.

— Domnule Emmott, ați vrea să exprimați o părere neoficială cu privire la cine a ucis-o?

— Nu știu. Nu am nici cea mai vagă idee. Cred că, dacă aș fi fost în locul lui Cari – Carl Reiter aș fi încercat să o omor. Se purta oribil cu el. Firește, el fiind așa de sensibil, o cam căuta cu lumânarea. Parcă te pofteste să îi dai șuturi.

— Și doamna Leidner îi... Dădea șuturi? L-a descusut Poirot.
Emmott a rânjit.

— Nu. Înțepături mici și delicate cu un ac de broderie, asta era metoda ei. Bineînțeles, și el era enervant. Ca un copil smiorcăit și fricos. Dar acele sunt arme care provoacă multă durere.

Am aruncat o privire furișă spre Poirot, și mi s-a părut că zăresc un tremur pe buzele lui.

— Însă nu credeți cu adevărat că a ucis-o Carl Reiter?

— Nu, nu cred că ai omorî o femeie doar pentru că își bate joc de tine la fiecare masă.

Poirot a clătinat din cap, gânditor.

Desigur, domnul Emmott o făcea pe doamna Leidner să pară aproape inumană. Erau câteva lucruri de spus și în apărarea ei.

Era ceva extrem de agasant în atitudinea domnului Reiter. Tresărea când vorbea cu el și făcea lucruri stupide, de pildă îi tot dădea marmelada, când știa foarte bine că nu mănâncă așa ceva. Și eu fusesem tentată să mă răstesc nițel la el.

Bărbații nu înțeleg cum afectarea lor poate călca o femeie pe nervi într-o asemenea măsură încât aceasta să simtă că trebuie să îi bruffuluiască.

Mi-am zis că o să îi pomenesc domnului Poirot despre asta la un moment dat.

Ajunsesem la casă, și domnul Emmott i-a propus lui Poirot să meargă în camera lui și să se spele. Au pornit împreună într-acolo.

Eu am traversat grăbită curtea, spre odaia mea.

Am ieșit cam în același timp cu ei, și ne îndreptam cu toții spre sufragerie, când părintele Lavigny a apărut în ușa camerei lui și l-a poftit pe Poirot înăuntru.

Eu și domnul Emmott am intrat în sufragerie împreună. Domnișoara Johnson și doamna Mercado erau deja acolo, și după câteva minute au sosit și domnul Mercado, domnul Reiter și Bill Coleman.

Tocmai ne așezam la masă, iar Mercado îi spusese băiatului arab să îi transmită părintelui Lavigny că prânzul era gata, când am tresărit la auzul unui țipăt slab, înăbușit.

Cred că niciunul dintre noi nu o ducea prea bine cu nervii, căci ne-am speriat cu toții, iar domnișoara Johnson s-a făcut palidă la față și a întrebat:

— Ce-a fost asta? Ce s-a întâmplat?

Doamna Mercado s-a uitat fix la ea și a spus:

— Draga mea, ce-i cu tine? A fost doar un zgomot pe câmp.

Exact în acea clipă au intrat Poirot și părintele Lavigny.

— Am crezut că a fost cineva rănit, a zis domnișoara Johnson.

— Mii de scuze, mademoiselle, a exclamat Poirot. E vina mea. Părintele Lavigny îmi dădea explicații cu privire la niște tablete, și m-am dus cu una la

fereastră ca să văd mai bine și, ma foi, neuitându-mă pe unde merg, m-am ciocnit la picior, și durerea a fost așa de ascuțită, încât am scos un țipăt.

— Am crezut că s-a mai petrecut o crimă, a spus doamna Mercado, râzând.

— Marie! A strigat soțul ei.

Tonul îi era plin de reproș, iar doamna Mercado s-a înroșit și și-a mușcat buzele.

Domnișoara Johnson s-a grăbit să schimbe subiectul, începând să vorbească despre săpături și despre ce obiecte interesante descoperiseră de dimineață. Tot prânzul s-a discutat numai despre arheologie.

Bănuiesc că toată lumea era de părere că e mai sigur așa.

După ce ne-am băut cafeaua, ne-am retras în camera de zi. Apoi bărbații, cu excepția părintelui Lavigny, s-au întors la sit.

Părintele Lavigny l-a condus pe Poirot în camera antichităților, iar eu i-am însoțit. Ajunsesem deja să cunosc destul de bine lucrurile de acolo, și am simțit un fior de mândrie - ca și cum mi-ar fi aparținut - când părintele Lavigny a dat jos pocalul de aur și am auzit exclamațiile admirative ale lui Poirot.

— Ce minunat! Ce capodoperă!

Părintele Lavigny a încuviințat și a început să îi sublinieze calitățile cu real entuziasm și cu erudiție.

— Astăzi nu mai e ceară pe el, am observat eu.

— Ceară?

Poirot m-a privit țintă.

— Ceară?

La fel a făcut și părintele Lavigny.

Le-am dat lămuriri.

— Ah, je comprends, a spus părintele Lavigny. Da, da, grăsime de la lumânare.

Asta a îndreptat conversația spre vizitatorul nocturn. Uitând de prezența mea, s-au apucat să vorbească în franceză, așa că i-am lăsat singuri și m-am întors în camera de zi.

Doamna Mercado cârpea ciorapii soțului ei, iar domnișoara Johnson citea o carte. Lucru destul de neobișnuit pentru ea. De obicei avea mereu ceva de făcut.

După un timp, Poirot și părintele Lavigny au ieșit din camera antichităților, cel din urmă scuzându-se și spunând că trebuie să se întoarcă la treburi. Poirot s-a așezat lângă noi.

— Un bărbat foarte interesant, a zis, și a întrebat cât avusese părintele Lavigny de lucru până atunci.

Domnișoara Johnson i-a explicat că găsiseră foarte puține tablete și doar câteva cărămizi sau sigilii cilindru cu inscripții. Totuși, părintele Lavigny luase parte la săpături și prindea foarte repede araba colocvială.

S-a trecut apoi la o discuție despre sigilii cilindru, iar domnișoara Johnson a scos numaidecât dintr-un dulap o coală cu impresiuni făcute prin rularea acestor sigilii pe plastilină.

Când ne-am aplecat asupra lor, admirând desenele pline de viață, mi-am dat seama că la asta trebuie să lucra în acea după-amiază fatală.

În timp ce stăteam de vorbă, am remarcat că Poirot învârtea și frământa între degete o biluță de plastilină.

— Folosiți multă plastilină, mademoiselle? S-a interesat.

— Destul de multă. Se pare că deja am consumat o mulțime anul acesta, deși nu-mi dau seama. Dar jumătate din rezervele noastre s-a epuizat.

— Unde o țineți, mademoiselle?

— Aici... În dulapul acesta. Când a pus la loc coala cu impresiuni, i-a arătat raftul cu batoane de plastilină, Durofix, emulsie fotografică și alte articole de papetărie.

Poirot s-a aplecat.

— Și asta... Ce este asta, mademoiselle?

Își băgase mâna până în spate și scosese un obiect curios, mototolit.

Când l-a netezit, am văzut că era un fel de mască, cu ochii și cu gura desenate grosolan cu tuș și mânjită cu plastilină.

— Ce straniu! A exclamat domnișoara Johnson. N-am mai văzut-o până acum. Cum de a ajuns aici? Și ce e?

— În privința modului în care a ajuns aici... Ei bine, toate ascunzătorile sunt la fel de bune, și presupun că dulapul nu ar fi fost golit până la sfârșitul anului. Cât despre ce este... Nici asta nu e greu de spus. Avem aici chipul descris de doamna Leidner. Chipul fantomatic zărit în semiîntuneric, la fereastră - fața fără corp.

Doamna Mercado a scos un mic țipăt ascuțit.

Domnișoara Johnson se albise. A murmurat:

— Deci nu a fost o închipuire. A fost o farsă, o farsă crudă! Dar cine a făcut-o?

— Da, a strigat doamna Mercado. Cine ar fi putut face un lucru atât de crud?

Poirot nu a încercat să răspundă. Posomorât, a mers în camera de alături, de unde s-a întors cu o cutie de carton în care a pus masca mototolită.

— Trebuie să ajungă la poliție, a explicat.

— E oribil, a spus domnișoara Johnson cu glas scăzut. Oribil!

— Credeți că toate sunt ascunse pe aici pe undeva? A țipat doamna Mercado strident. Credeți că arma, bâta cu care a fost ucisă... Poate încă plină de sânge... O! Mi-e frică... Mi-e frică...

Domnișoara Johnson a apucat-o de umăr.

— Taci, i-a zis poruncitoare. Uite-l pe profesorul Leidner. Nu trebuie să-l tulburăm.

Într-adevăr, chiar în acel moment mașina intra în curte. Profesorul Leidner s-a dat jos, a traversat curtea și ni s-a alăturat în camera de zi. Pe chip i se citea oboseala, și părea de două ori mai bătrân decât în urmă cu trei zile.

A spus încet:

— În mormântarea e mâine la ora unsprezece. Slujba va fi ținută de maiorul Deane.

Doamna Mercado a îngăimat ceva, după care a ieșit din încăpere.

Profesorul Leidner i s-a adresat domnișoarei Johnson:

— O să vii, Anne?

Iar ea a răspuns:

— Desigur, dragul meu, o să venim cu toții. Firește.

Nu a mai adăugat nimic, însă chipul ei trebuie că a exprimat ceea ce gura ei nu era în stare să rostească, pentru că profesorul Leidner s-a luminat la față de afecțiune și, o clipă, a părut mai în largul său.

— Draga mea Anne, a spus. Ești o alinare și un sprijin pentru mine. Draga și vechea mea prietenă.

Și-a pus mâna pe brațul ei, și am văzut cum domnișoara Johnson se înroșește, în timp ce mormăia, cu glasul ei răgușit dintotdeauna:

— Sigur, nici o problemă.

Dar i-am zărit expresia de pe chip și mi-am dat seama că, vreme de câteva momente, Anne Johnson a fost o femeie pe deplin fericită.

Și o altă idee mi-a trecut prin cap. Poate că, nu peste mult timp, lucrurile urmându-și făgașul normal, iar profesorul Leidner căutând înțelegere și compasiune la vechea sa prietenă, aveam să asistăm la un eveniment fericit.

Nu că mi-ar plăcea să fac pe pețitoarea, și, bineînțeles, era un gând indecent înainte de înmormântare. Însă, la urma urmei, ar fi fost o soluție excelentă. El ținea foarte mult la ea și nu exista nici o îndoială că ea îi era complet devotată și ar fi fost perfect fericită să i se dedice pentru tot restul vieții. Asta dacă putea să suporte să audă tot timpul laude la adresa perfecțiunii lui Louise. Dar femeile sunt în stare să îndure multe când obțin ceea ce vor.

După aceea, profesorul Leidner l-a salutat pe Poirot și l-a întrebat dacă a progresat cu investigația.

Domnișoara Johnson stătea în spatele profesorului Leidner și se uita stăruitor la cutia din mâna lui Poirot, scuturând din cap, și mi-am dat seama că îl ruga pe Poirot să nu pomenească de mască. Probabil că era de părere că avusese destul de pățimit pentru o singură zi.

Poirot i-a făcut pe plac.

— Astfel de lucruri merg încet, monsieur.

Apoi, după ce a mai spus câteva cuvinte fără importanță, și-a luat rămas-bun.

L-am însoțit până la mașină.

Voiam să îi pun o mulțime de întrebări, dar, când s-a întors și s-a uitat la mine, nu l-am mai întrebat nimic. Era ca și cum aș fi întrebat un chirurg dacă făcuse treabă bună la o operație. Am așteptat instrucțiuni, sfioasă.

Spre uimirea mea, a spus:

— Ai grijă de dumneata, copilă. După care a adăugat: Nu știu dacă este bine să rămâi aici.

— Trebuie să vorbesc cu profesorul Leidner despre plecare. Dar m-am gândit să aștept până după înmormântare.

A dat din cap în semn de încuviințare.

— Între timp, nu încerca să afli prea multe. Înțelegeți, nu vreau să îți pui mintea la contribuție! Apoi, cu un zâmbet, spuse: Datoria dumitale este să îți buretele, iar a mea, să fac operația.

Nu-i așa că e ciudat că a spus asta?

După care a continuat, pe un ton nonșalant:

— Interesant bărbat, părintele Lavigny.

— Un călugăr care e în același timp arheolog mi se pare un lucru foarte curios, am spus.

— A, da, dumneata ești protestantă. Eu sunt un bun catolic. Știu câte ceva despre preoți și călugări. S-a încruntat, a părut să ezite, apoi a reluat: Nu uita, e suficient de deștept ca să te întoarcă pe toate părțile!

Dacă mă atenționa cumva să nu bârfesc, nu aveam nevoie de nici un avertisment!

Mă irita și, deși nu voiam să îl întreb nimic din ceea ce voiam cu adevărat să aflu, nu vedeam de ce nu i-aș putea spune cel puțin un lucru.

— Mă scuzați, domnule Poirot. Dar se zice „m-am lovit la picior”, nu „m-am izbit” sau „ciocnit”.

— A! Mulțumesc, ma soeur.

— Pentru puțin. Dar e mai bine să vă exprimați corect.

— Voi ține minte, a spus, pe un ton umil.

S-a urcat în mașină și a plecat, iar eu am traversat încet curtea, punându-mi întrebări despre o mulțime de lucruri.

Despre urmele de ace hipodermice de pe brațul domnului Mercado și ce droguri lua. Despre acea mască înfiorătoare, mânjită cu galben. Și ce bizar era că, în acea dimineață, din camera de zi, Poirot și domnișoara Johnson nu auziseră țipătul meu, în vreme ce, la prânz, din sufragerie, îl auzisem cu toții perfect pe Poirot – și totuși, camera părintelui Lavigny și camera doamnei Leidner erau la aceeași distanță de camera de zi, respectiv de sufragerie.

Și eram mulțumită că îl învățasem pe domnul Poirot o expresie corectă! Chiar dacă era un mare detectiv, trebuia să își dea seama că nu știa totul!

Capitolul 23 -Mă transform în mediu

Înmormântarea a fost, după părerea mea, foarte mișcătoare. În afară de noi, la slujbă au mai luat parte toți englezii de prin partea locului. Chiar și Sheila Reilly a fost prezentă, tăcută și tristă, îmbrăcată într-o haină și o fustă de culoare închisă. Speram să aibă ceva muștrări de conștiință pentru toate lucrurile răutăcioase pe care le spusese.

Când ne-am întors, l-am urmat pe profesorul Leidner în birou și am abordat subiectul plecării. A fost foarte drăguț, mi-a mulțumit pentru ceea ce făcusem (Ceea ce făcusem! Fusesem mai mult decât inutilă) și a insistat să accept plata pentru încă o săptămână.

Am protestat, pentru că într-adevăr simțeam că nu făcusem nimic ca să merit așa ceva.

— Profesore Leidner, prefer să nu primesc nici un fel de salariu. Dacă sunteți bun să îmi rambursați cheltuielile de călătorie... Asta e tot ce îmi doresc.

Dar nici n-a vrut să audă.

— Vedeți dumneavoastră, am continuat, simt că nu merit salariul, profesore Leidner. Adică, eu... Ei bine, am dat greș. Venirea mea aici nu a salvat-o.

— Nu-ți băga asta în cap, soră, a replicat el, grav. La urma urmei, nu te-am angajat ca detectiv. Nici nu mi-aș imaginat că viața soției mele era în pericol. Eram convins că era doar din pricina nervilor și că starea ei de îngrijorare nu era întemeiată. Dumneata ai făcut tot ce se putea. Te-a simpatizat și a avut încredere în dumneata. Și cred că în ultimele zile s-a simțit mai fericită și mai în siguranță pentru că ai fost aici. Nu ai nimic să îți reproșezi.

Vocea i-a tremurat puțin, și știam la ce se gândea. El era vinovat, pentru că nu luase temerile doamnei Leidner în serios.

— Profesore Leidner, am zis eu, curioasă, ați ajuns la vreo concluzie cu privire la scrisorile acelea anonime?

A răspuns cu un oftat:

— Nu știu ce să cred. Domnul Poirot a ajuns la vreo concluzie clară?

— Ieri nu ajunsese, am spus, găsind abil o cale de mijloc între adevăr și minciună.

De fapt, era adevărat că nu ajunsese la nici o concluzie înainte să îmi povestesc despre domnișoara Johnson.

M-am gândit să fac o aluzie și să văd dacă profesorul Leidner reacționa. Îmi făcuse atâta plăcere să îl văd împreună cu domnișoara Johnson cu o zi înainte și să văd câtă afecțiune îi poartă și cât de mult contează pe ea, încât uitasem cu totul de scrisori. Până și acum mi se părea că e cam urât din partea mea să aduc în discuție această problemă. Chiar dacă domnișoara Johnson fusese cea care le scrisese, se simțise îngrozitor după moartea doamnei Leidner. Cu toate acestea, voiam să îmi dau seama dacă profesorul Leidner se gândise la această posibilitate.

— Scrisorile anonime sunt de obicei opera unei femei, am zis.

Voiam să văd cum va răspunde.

— Bănuiesc că ai dreptate, a replicat, oftând. Dar se pare că scapi din vedere faptul că acestea ar putea fi autentice. S-ar putea să fi fost într-adevăr scrise de Frederick Bosner.

— Nu, nu am uitat. Însă nu-mi vine să cred că aceasta este explicația.

— Mie da. Toată povestea asta cu ucigașul care face parte din expediție e o prostie. E doar o teorie ingenioasă a domnului Poirot. Eu, unul, cred că adevărul e mult mai simplu. Omul e nebun, firește. A dat târcoale casei, pesemne deghizat. Și, într-un fel sau altul, în acea după-amiază fatală a izbutit să intre. S-ar putea ca servitorii să mintă, să fi fost mituiți.

— Bănuiesc că este posibil, am spus eu, neîncrezătoare.

Profesorul Leidner a continuat, ușor iritat:

— Domnul Poirot n-are decât să îi suspecteze pe membrii expediției mele. Sunt absolut convins că niciunul dintre ei nu are nimic de-a face cu crima! Am lucrat cu ei. Îi cunosc! S-a oprit brusc, apoi a zis: Știi asta din experiență, soră? Că scrisorile anonime simt de obicei scrise de femei?

— Nu întotdeauna. Dar există un anumit gen de dușmănie feminină care își găsește alinarea în acest mod.

— Presupun că te referi la doamna Mercado?

A clătinat din cap.

— Chiar de ar fi fost atât de răzbunătoare încât să vrea răul lui Louise, nu ar fi avut cunoștințele necesare.

Mi-am adus aminte de scrisorile anterioare din servietă.

Dacă doamna Leidner o lăsase deschisă, iar într-o zi doamna Mercado rămăsese singură și se învărtise prin casă, ar fi putut să le găsească și să le citească. Bărbații par că nu se gândesc niciodată la posibilitățile cele mai simple!

— Și, în afară de doamna Mercado, mai este și domnișoara Johnson, am zis, uitându-mă țintă la el.

— Asta e absolut ridicol!

Zâmbetul ușor cu care rostise aceste cuvinte era elocvent. Ideea că domnișoara Johnson ar fi putut fi autoarea scrisorilor nici nu-i trecuse prin minte. Am șovăit câteva clipe, dar nu am adăugat nimic. Femeilor nu le place să își trădeze semenele, și, în plus, fusesem martoră la remușcările sincere și emoționante ale domnișoarei Johnson. Ce se întâmplase se întâmplase. De ce să îl supun pe profesorul Leidner unei noi deziluzii, după câte îndurase deja?

Am stabilit că voi pleca a doua zi, și am aranjat prin doctorul Reilly să mai rămân o zi sau două la sora-șefă de la spital cât timp făceam pregătirile pentru a mă întoarce în Anglia, fie prin Bagdad, fie direct prin Nissibin, cu mașina și cu trenul.

Profesorul Leidner a avut amabilitatea de a-mi spune că ar vrea să aleg un suvenir dintre lucrurile soției sale.

— O, nu, domnule Leidner. Nu se poate. Este foarte amabil din partea dumneavoastră.

A insistat.

— Dar vreau să păstrezi ceva. Și sunt convins că și Louise și-ar fi dorit același lucru.

Apoi a sugerat că ar trebui să ia setul de toaletă din carapace de țestoasă.

— O, nu, profesore Leidner. Este un set foarte scump. Nu se poate.

— Nu avea surori, nu e nimeni care să vrea lucrurile astea. Nu am cui altcuiva să le dau.

Îmi închipuiam că nu voia să cadă în mâinile lacome ale doamnei Mercado. Și nu cred că voia nici să le dea cadou domnișoarei Johnson.

A continuat cu blândețe:

— Mai gândește-te. Apropo, asta e cheia de la cutia de bijuterii a lui Louise. Poate găsești acolo ceva ce îți place. Și ți-aș fi foarte recunoscător

dacă i-ai împacheta toate hainele. Cred că Reilly le poate da unor familii creștine sărace din Hassanieh.

Eram bucuroasă că pot face ceva pentru el și m-am arătat de acord. M-am apucat imediat.

Doamna Leidner își adusese o garderobă foarte simplă, și nu mi-a luat mult timp să sortez și să pun totul în valize. Toate hârtiile ei fuseseră în acea servietă micuță. Cutia de bijuterii conținea câteva bijuterii fără mare valoare: un inel cu perlă, o broșă cu diamante, un șirag mic de perle și una sau două broșe simple de aur, de genul ac de siguranță, precum și un șirag de mărgele mari din chihlimbar.

Bineînțeles că nu intenționez să iau perlele sau diamantele, însă am ezitat puțin între mărgelele de chihlimbar și setul de toaletă. În cele din urmă, mi-am zis că nu am de ce să nu iau setul. Profesorul Leidner se arătase foarte binevoitor, și eram sigură că nu o făcuse din condescendență. Aveam să îl iau în spiritul în care îmi fusese oferit, fără falsă mândrie. În ultimă instanță, ținusem la doamna Leidner.

Ei bine, totul era gata. Valizele pregătite, cutia de bijuterii încuiată la loc și pusă deoparte ca să i-o dau profesorului Leidner împreună cu fotografia tatălui doamnei Leidner și cu încă vreo două mărunțișuri personale.

Acum, că terminasem, camera, golită de toate obiectele, părea pustie și părăsită. Nu mai aveam nimic de făcut, și, cu toate acestea, nu îmi venea să plec de acolo. Mi se părea că mai era ceva de făcut, ceva ce ar trebui să văd sau să știu. Nu sunt superstițioasă, dar mi-a trecut prin cap că poate sufletul doamnei Leidner rămăsese în încăperea și încerca să ia legătura cu mine.

Îmi aduc aminte că, odată, la spital, eu și niște fete am adus o planșetă, și au apărut pe ea niște lucruri absolut remarcabile.

Poate că, deși nu mă gândisem niciodată la așa ceva, aveam calități de mediu.

După cum spuneam, câteodată îți imaginezi singur tot felul de prostii.

Am umblat încoace și încolo prin cameră, atingând ba una, ba alta, nesimțindu-mă defel în largul meu. Dar, firește, nu era nimic în cameră în afară de mobilă. Nimic strecurat în spatele sertarelor sau ascuns pe undeva. Nu puteam spera la nimic de genul acesta.

Într-un sfârșit (pare o țărăneală, însă, cum ziceam, uneori te ambalezi singur), am făcut un lucru bizar.

M-am dus și m-am întins în pat și am închis ochii.

Am încercat cu bună știință să uit cine și ce eram. Am încercat să mă gândesc la acea după-amiază fatală. Era doamna Leidner care se odihnea, liniștită și fără să bănuiască nimic.

E extraordinar cum reușește cineva să își bage tot felul de idei în cap.

Sunt o persoană perfect normală și prozaică, nicidecum ușor impresionabilă, însă recunosc că, după vreo cinci minute, a început să îmi fie teamă.

Nu am încercat să mă împotrivesc. Am încurajat în mod deliberat această senzație.

Mi-am spus: „Sunt doamna Leidner. Sunt doamna Leidner. Stau aici întinsă... pe jumătate adormită. Imediat... Foarte curând... se va deschide ușa”.

Am tot repetat asta, de parcă mă hipnotizam singură.

„Este aproape unu jumătate... E vremea... Ușa are să se deschidă... Ușa are să se deschidă... Voi vedea cine intră...”

Stăteam cu ochii ațintiți asupra ușii. Avea să se deschidă imediat. Aveam s-o văd deschizându-se. Și aveam să văd persoana care o deschidea.

Probabil că eram peste măsură de agitată în după-amiaza aceea de mi-am închipuit că aş putea rezolva enigma în acest fel.

Dar așa credeam. Un fior m-a străbătut de sus până jos. Îmi simțeam picioarele amorțite, paralizate.

„Intri în transă, mi-am zis. Și în transă vei vedea...”

Și am repetat monoton, încă o dată: „Ușa are să se deschidă... Ușa are să se deschidă...”

Mă simțeam din ce în ce mai înfrigurată și mai amorțită.

Și apoi, încet, am văzut ușa începând să se deschidă.

A fost oribil.

Nu mai trăisem și nu am mai trăit niciodată de atunci ceva atât de oribil.

Eram paralizată, îmi înghețase sângele în vine. Nu mă puteam mișca. Nu m-aș fi putut mișca pentru nimic în lume.

Și eram îngrozită. Eram încremenită de spaimă.

Ușa aceea care se deschidea încet.

Fără zgomot.

Peste o clipă aveam să văd...

Încet... Încet... Din ce în ce mai larg.

Bill Coleman a intrat pe tăcute în cameră.

Probabil că a tras o sperietură teribilă!

Am sărit din pat țipând de groază și m-am repezit spre ușă.

Stătea nemișcat, cu fața lui rozalie și tâmpă mai aprinsă decât de obicei și cu gura căscată de mirare.

— Salutare, salutare! Ce s-a întâmplat, soră?

Am revenit brusc la realitate.

— Doamne, domnule Coleman. Ce m-ați speriat!

— Îmi pare rău, a zis, rânjind.

Am văzut atunci că avea în mână un mănunchi de piciorul cocoșului. Erau niște floricele frumoase și stacojii care creșteau sălbatic pe marginile movilei. Doamnei Leidner îi plăcuseră foarte mult.

Obrajii îi ardeau ca focul când a spus: – în Hassanieh nu găsești nici un fel de flori. Mi s-a părut urât să nu fie flori la mormânt. M-am gândit să mă furișez aici și să pun un buchețel în vaza aceea în care ținea mereu flori pe masă. Ca să arăt că nu am uitat-o. Un pic cam negliob din partea mea, știu... Dar... Ei bine...

Mi s-a părut foarte frumos din partea lui. Era roșu la față de stinghereală, cum se întâmplă cu englezii când fac ceva sentimental. M-am gândit că a fost un gest nespus de drăguț.

— Cred că este o idee foarte bună, domnule Coleman.

Și am ridicat vaza, am pus niște apă în ea și am așezat florile în ea.

Părerea mea despre domnul Coleman era acum mai bună. Ideea pe care o avuse demonstrase că avea inimă și sentimente gingașe.

Nu m-a mai întrebat ce mă făcuse să scot un asemenea urlat, și i-am fost recunoscătoare. M-aș fi simțit ca o idioată explicându-i.

„Altă dată să rămâi cu picioarele pe pământ, femeie, mi-am spus în sinea mea în timp ce îmi aranjam manșetele și îmi netezeam șorțul. Nu ești făcută pentru chestii astea de spiritism.”

M-am agitat să îmi fac bagajele și m-am ținut ocupată tot restul zilei.

Părintele Lavigny s-a arătat foarte mâhnit când a auzit că plec. A spus că veselia și judecata mea sănătoasă au fost tuturor de mare ajutor. Judecată sănătoasă! M-am bucurat că nu știa de comportamentul meu stupid din camera doamnei Leidner.

— Nu l-am văzut pe domnul Poirot astăzi, a remarcat.

I-am zis că Poirot anunțase că va fi prins toată ziua cu trimisul de telegrame.

Părintele Lavigny a ridicat din sprâncene.

— Telegrame? În America?

— Presupun. „În toată lumea!” a spus, dar bănuiesc că era doar o exagerare tipică pentru un străin. În clipa aceea m-am înroșit, aducându-mi aminte că și părintele Lavigny era străin.

Totuși, nu a părut jignit; a râs destul de prietenos și m-a întrebat dacă erau noutăți cu privire la bărbatul sașiu.

I-am răspuns că nu știam, pentru că nu auzisem nimic despre asta.

Părintele Lavigny mi-a pus din nou întrebări despre momentul în care eu și doamna Leidner îl zărisem pe acel bărbat și despre cum păruse să stea în vârful picioarelor și să tragă cu ochiul pe fereastră.

— Este, cred, limpede că omul era nemaipomenit de interesat de doamna Leidner, a zis el, gânditor. M-am tot întrebat de atunci dacă e cu puțință ca bărbatul să fi fost un european care a vrut să treacă drept irakian.

Era o idee nouă pentru mine, și am analizat-o cu luare-amin- te. Considerasem de la sine înțeles că bărbatul respectiv fusese un băștinaș, însă, dacă stăteam bine să mă gândesc, mă bazasem doar pe croiala hainelor și pe culoarea tenului.

Părintele Lavigny și-a declarat intenția de a merge afară, în locul unde eu și doamna Leidner îl văzusem pe acel bărbat.

— Nu se știe niciodată, poate i-a căzut ceva. Așa se întâmplă întotdeauna în romanele polițiste.

— Bănuiesc că în viața reală criminalii sunt mai atenți, am replicat eu.

Am luat niște ciorapi pe care tocmai îi isprăvisem de cârpit și i-am pus pe masa din camera de zi pentru ca bărbații să și-i sorteze la întoarcere, și după aceea, cum nu mai aveam nimic de făcut, am urcat pe acoperiș.

Domnișoara Johnson era acolo, dar nu m-a auzit. M-a observat abia când m-am apropiat de ea.

Însă îmi dădusem seama cu mult înainte că era ceva în neregulă.

Stătea în picioare în mijlocul acoperișului, privind țintă în față, cu o expresie îngrozitoare întipărită pe față. Ca și cum ar fi văzut ceva și nu îi venea să își creadă ochilor.

Am fost de-a dreptul șocată.

O mai văzusem tulburată și mai deunăzi, dar acum era cu totul altceva.

— Draga mea, am spus, grăbindu-mă spre ea, ce s-a întâmplat?

A întors capul și s-a uitat la mine - aproape prin mine.

— Ce s-a întâmplat? Am stăruit.

A făcut un soi de grimasă, de parcă încerca să înghită și gâtul îi era prea uscat. A zis răgușit:

— Tocmai am văzut ceva.

— Ce ai văzut? Spune-mi! Ce poate fi? Pari zguduită.

A făcut un efort să își revină, însă tot arăta înfiorător. A zis, cu aceeași voce groaznică și sugrumată:

— Am văzut cum ar fi putut intra cineva din exterior... Fără să își dea nimeni seama.

Am privit în direcția în care se uita, dar nu am văzut nimic.

Domnul Reiter stătea în ușa camerei de fotografii, iar părintele Lavigny traversa curtea - în rest, nimic.

M-am întors nedumerită spre ea. Avea ochii ațintiți asupra mea și o expresie foarte ciudată.

— Sincer, nu înțeleg la ce te referi. Nu vrei să îmi explici?

A scuturat din cap.

— Nu acum. Mai târziu. Ar fi trebuit să ne dăm seama. O, ar fi trebuit să ne dăm seama!

— Dacă mi-ai spune...

A clătinat iar din cap.

— Trebuie să reflectez mai întâi.

Și, făcându-și loc pe lângă mine, a coborât scările poticnindu-se.

Nu am pornit după ea, căci în mod evident nu voia să îi fiu în preajmă.

M-am așezat pe parapet și am încercat să mă lămuresc. Dar nu am ajuns la nici o concluzie. Era o singură cale de a pătrunde în curte - prin arcadă.

Lângă arcadă îi vedeam pe băiatul cu apa și calul lui și pe bucătarul indian, care stătea de vorbă cu el. Nimeni nu putea să treacă pe lângă ei și să intre fără să fie văzut.

Am scuturat din cap, nedumerită, și am coborât.

Capitolul 24 - Crima e un obicei

Ne-am culcat cu toții devreme în seara aceea. Domnișoara Johnson venise la cină și se purtase mai mult sau mai puțin ca de obicei. Avea totuși un soi de privire buimacă, și de vreo două ori nu a reușit să priceapă ce i se zicea.

Nu a fost o masă foarte plăcută. Presupun că veți spune că era firesc, într-o casă în care tocmai avusese loc o înmormântare. Dar eu știu la ce mă refer.

În ultimul timp mesele noastre fuseseră tăcute și triste, însă existase întotdeauna un sentiment de camaraderie. Compasiune pentru suferința profesorului Leidner și senzația că eram cu toții în aceeași barcă.

Dar în seara aceea mi-am adus aminte de prima masă luată acolo – când doamna Mercado fusese cu ochii pe mine și avusesem acea impresie ciudată că urmează să se întâmple ceva.

Simțisem același lucru – doar că mult mai intens – când ne adunaserăm în jurul mesei din sufragerie, în capul căreia stătea Poirot.

Acum senzația era deosebit de puternică. Toată lumea avea nervii încordați, era agitată, ca pe ghimpi. Sunt convinsă că, dacă vreunul dintre noi ar fi scăpat ceva din mână, cineva ar fi început să țipe.

După cum spuneam, ne-am despărțit devreme. Eu m-am dus la culcare aproape imediat. Ultimul lucru pe care l-am auzit înainte să adorm a fost vocea doamnei Mercado care îi ura noapte bună domnișoarei Johnson chiar în fața ușii mele.

Am adormit numaidecât, obosită de eforturile făcute și încă și mai mult de experiența stupidă din camera doamnei Leidner. Am dormit profund și fără vise timp de câteva ore.

M-am trezit brusc și cu sentimentul că e pe cale să se producă o catastrofă. Mă trezise un zgomot, și, cum stăteam în capul oaselor, ascultând, l-am auzit din nou.

Un fel de geamăt înăbușit, agonizant.

Într-o clipită, am aprins lumânarea și m-am dat jos din pat. Am înhățat și o torță, în caz că lumânarea avea să se stingă. Am ieșit din cameră și am ascultat. Știam că sunetul nu venea de departe. L-am auzit din nou, din încăperea de alături – odaia domnișoarei Johnson.

Am dat năvală înăuntru. Domnișoara Johnson era întinsă pe pat, cu trupul contorsionat în agonie. Când am pus jos lumânarea și m-am aplecat asupra ei, buzele i s-au mișcat și a încercat să vorbească, dar nu a ieșit decât o șoaptă răgușită. Am văzut că pielea de pe bărbie și colțurile gurii erau arse și aveau o culoare albă-cenușie.

Privirea i s-a mutat de la mine la un pahar care zăcea pe podea, unde îi căzuse din mână. Carpeta deschisă avea o pată roșie în acel loc. L-am ridicat și am atins cu degetul buza paharului; mi-am tras mâna înapoi, scoțând o exclamație de uimire. Apoi am examinat interiorul gurii bieteii femei.

Nu exista nici o îndoială cu privire la ce se petrecuse. Într-un fel sau altul, intenționat sau nu, înghițise o cantitate de acid coroziv – oxalic sau clorhidric, după părerea mea. Am fugit afară și l-am strigat pe profesorul Leidner, care i-a trezit pe ceilalți, și ne-am ocupat de ea cât de bine am putut, însă tot timpul am avut senzația cumplită că nu servea la nimic. Am încercat o soluție puternică de carbonat de sodiu, după aceea ulei de măsline. Ca să îi alin durerea, i-am făcut o injecție cu sulfat de morfină.

David Emmott plecase la Hassanieh ca să-l aducă pe doctorul Reilly, dar până a venit totul se terminase.

Nu voi zăbovi asupra detaliilor. Otrăvirea cu o soluție puternică de acid clorhidric (ceea ce s-a dovedit a fi) este una dintre cele mai chinuitoare morți cu putință.

Când m-am aplecat asupra ei ca să îi administrez morfina, a făcut un efort teribil să vorbească. Nu s-a auzit decât o șoaptă înfiorătoare, gâtuită.

— Fereastra... Soră... Fereastra...

Asta a fost tot, nu a mai putut continua. Și-a pierdut cunoștința.

N-o să uit niciodată noaptea aceea. Sosirea doctorului Reilly. Sosirea căpitanului Maitland. Și, în cele din urmă, la ivirea zorilor, sosirea lui Hercule Poirot.

El a fost cel care m-a luat cu blândețe de braț și m-a dus în sufragerie, unde m-a pus să mă așez și să beau o cană de ceai tare.

— Așa, mon enfant, e mai bine acum. Ești extenuată.

La aceste vorbe, am izbucnit în plâns.

— E îngrozitor, am zis printre suspine. A fost ca un coșmar. O asemenea suferință. Și ochii ei... O, domnule Poirot, ochii...

M-a bătut ușurel pe umăr. Nici o femeie nu s-ar fi purtat cu mai multă bunătate.

— Da, da, nu te mai gândești la asta. Ai făcut tot ce ți-a stat în puteri.

— A fost un acid coroziv.

— O soluție puternică de acid clorhidric.

— Ceea ce folosesc pentru vasele de lut?

— Da. Probabil că domnișoara Johnson a băut-o înainte să fie cu totul trează. Asta dacă nu cumva a luat-o intenționat.

— O, domnule Poirot, ce idee înspăimântătoare!

— E o posibilitate, nu? Ce crezi?

Am rămas puțin pe gânduri, după care am scuturat cu tărie din cap.

— Nu cred. Nu, nu cred nici o clipă că așa a fost. Am șovăit preț de o clipă, apoi am continuat: Cred că descoperise ceva ieri după-amiază.

— Ce spui? Descoperise ceva?

I-am redat curioasa conversație pe care o avusesem cu domnișoara Johnson.

Poirot a fluierat încet.

— La pauvre femme! A zis că vrea mai întâi să reflecteze? Și-a semnat singură condamnarea la moarte. Dacă ar fi vorbit atunci... pe loc. Mai spune-mi o dată, te rog, exact cuvintele ei.

Am repetat întocmai.

— A văzut cum ar fi putut intra cineva din exterior fără ca nimeni de aici să își dea seama? Haide, ma soeur, să urcăm pe acoperiș și să îmi arăți unde anume stătea în momentul acela!

Am mers împreună pe acoperiș și i-am arătat lui Poirot locul unde se aflase domnișoara Johnson.

— Așa? A întrebat Poirot. Deci ce văd? Văd jumătate de curte... Și arcada, și ușile de la sala de desen, și camera de fotografii, și laboratorul. Era cineva în curte?

— Părintele Lavigny tocmai se îndrepta spre arcadă, iar domnul Reiter stătea în ușa camerei de fotografii.

— Și totuși, nu pricep deloc cum ar fi putut intra cineva din exterior, fără știrea nimănui... Dar ea a văzut...

În cele din urmă, s-a dat bătut, clătinând din cap.

— Sacre nom d'un chien, va! Ce a văzut?

Soarele tocmai răsărea. La est, cerul era un amestec spectaculos de trandafiriu, de portocaliu și de gri palid, perlat.

— Ce răsărit frumos! A zis Poirot cu gingășie.

Râul șerpua în stânga noastră, iar Tell se proiecta pe culoarea aurie. Spre sud erau copaci în floare și culturi pașnice. Roata de apă scrâșnea în depărtare, cu un zgomot surd, nepământesc. La nord se zăreau minaretele zvelte și albeața ca de poveste a orașului Hassanieh. Era incredibil de frumos.

În clipa aceea, lângă mine, l-am auzit pe Poirot oftând adânc.

— Ce prost am fost, a murmurat. Când adevărul este atât de limpede... Atât de limpede.

Capitolul 25 -Sinucidere sau crâmă?

Nu am avut timp să îl întreb pe Poirot la ce se referea, pentru că ne-a strigat căpitanul Maitland și ne-a rugat să coborâm.

Am mers repede jos.

— Uite, Poirot, a zis. Mai e o complicație. Călugărul a dispărut.

— Părintele Lavigny?

— Da. Nimeni n-a observat până acum. Apoi și-a dat cineva seama că e singurul care lipsește, și am intrat în camera lui. Patul era nedesfăcut, iar el nu e de găsit.

Totul era ca un vis urât. Mai întâi moartea domnișoarei Johnson, apoi dispariția părintelui Lavigny.

Servitorii au fost chemați și interogați, însă nu au putut da nici o lămurire. Ultima dată fusese văzut pe la ora opt, cu o seară înainte. Atunci spusese că se duce să facă o plimbare înainte de culcare.

Nimeni nu-l văzuse întorcându-se de la plimbare.

Poarta mare de la intrare fusese închisă și zăvorâtă la ora nouă, ca de obicei. Cu toate acestea, nimeni nu își amintea să o fi deschis dimineață. Cei doi băieți în casă crezuseră, fiecare, că o descuiase celălalt.

Oare părintele Lavigny se întorsese? Oare, în timpul plimbării de mai devreme, descoperise ceva suspect, ieșise mai târziu să investigheze și căzuse victimă criminalului? Doctorul Reilly s-a apropiat, cu domnul Mercado în spatele lui, iar căpitanul Maitland s-a răsucit spre ei.

— Bună, Reilly. Ai aflat ceva?

— Da. Substanța provine de la laboratorul de aici. Tocmai ce am verificat cantitățile cu Mercado. E acid clorhidric din laborator.

— Din laborator? Era ținut sub cheie?

Domnul Mercado a scuturat din cap. Măinile îi tremurau și mușchii feței îi zvâcneau. Arăta distrus.

— Nu obișnuiam, a îngăimat. Vedeți dumneavoastră... Îl folosim tot timpul. Eu... Nimeni nu și-ar fi închipuit...

— Noaptea laboratorul e încuiat?

— Da, toate camerele sunt încuiate. Cheile sunt agățate în camera de zi.

— Deci, dacă avea cineva cheia, putea lua acidul.

— Da.

— Și bănuiesc că este o cheie absolut normală, nu?

— O, da.

— Nimic care să arate că a luat singură acidul din laborator? A întrebat căpitanul Maitland.

— Nu a făcut asta, am zis eu, tare și hotărât.

Am simțit o atingere pe braț, ca un avertisment. Poirot stătea chiar în spatele meu.

În clipa aceea s-a întâmplat ceva înspăimântător.

Nu înspăimântător în sine, ci prin contrast.

În curte a intrat o mașină, din care a sărit un bărbat mic de statură.

Purta o caschetă colonială și un impermeabil lung și gros.

S-a îndreptat direct spre profesorul Leidner, care stătea lângă doctorul Reilly, și i-a strâns călduros mâna.

— Vous voila, mon cher, a exclamat. Sunt încântat să te revăd. Am trecut pe aici sâmbătă după-amiază - în drum spre italieni, la Fugima. Am mers la sit, dar nu era nici un european pe acolo, și, din nefericire, nu vorbesc arabă. Nu am avut timp să vin până la casă. În dimineața asta am plecat din Fugima la cinci - două ore aici cu dumneata - după care o să prind convoiul din urmă. Eh bien, cum merg lucrurile?

A fost groaznic.

Vocea veselă, atitudinea firească, plăcuta normalitate a vieții cotidiene acum lăsate cu totul în urmă. Dăduse buzna peste noi, fără să știe nimic, fără să își dea seama de nimic - plin de bonomie și de bună dispoziție.

Nu e de mirare că profesorul Leidner n-a izbutit să articuleze nici un cuvânt și s-a uitat rugător la doctorul Reilly.

Acesta s-a ridicat la înălțimea situației.

L-a luat deoparte pe bărbatul cel scund (mai târziu am aflat că era un arheolog francez, pe nume Verrier, care făcea săpături în insulele grecești) și i-a explicat ce se întâmplase.

Verrier a fost oripilat. În ultimele zile stătuse la un sit italian, departe de civilizație, și nu auzise nimic.

— Ce tragedie! Doamne, ce tragedie! Am rămas fără grai. Mon pauvre collègue.

Și, clătind din cap, într-un ultim efort zadarnic de a-și exprima sentimentele, bărbatul s-a urcat în mașină și a plecat.

După cum spuneam, acest interludiu comic în contextul tragediei pe care o trăiam a părut mult mai înfiorător decât tot ce se petrecuse.

— Acum, micul dejun, a zis doctorul Reilly pe un ton ferm. Hai, Leidner, trebuie să mănânci.

Bietul profesor Leidner era aproape o epavă. A venit cu noi în sufragerie, și am luat masa într-o atmosferă lugubră. Cred că ouăle prăjite și cafeaua fierbinte ne-au făcut tuturor bine, deși nimeni nu avea chef să mănânce. Profesorul Leidner a băut niște cafea și s-a tot jucat cu pâinea. Era tras la față din pricina suferinței și a stării de tulburare.

După micul dejun, căpitanul Maitland s-a apucat de treabă.

I-am explicat că mă trezisem din cauza unui zgomot ciudat și mă dusesem în camera domnișoarei Johnson.

— Dumneata ai spus că era un pahar pe jos?

— Da. Probabil îl scăpase din mână după ce băuse.

— Era spart?

— Nu. Căzuse pe carpetă.

Apropo, mă tem că acidul a distrus carpeta. Am ridicat paharul și l-am pus la loc pe masă.

— Mă bucur că ne-ai zis asta. Erau doar două seturi de amprente pe el, iar unele sunt cu certitudine ale domnișoarei Johnson. Celelalte trebuie că sunt ale dumatiale. A rămas tăcut preț de câteva momente, apoi a spus: Te rog, continuă.

Am descris amănunțit ce făcusem și ce metode încercasem, uitându-mă neliniștită la doctorul Reilly, ca să văd dacă aprobă. A dat din cap.

— Ai încercat tot ce ar fi putut fi de folos, a zis. Și, deși eram sigură că așa fusese, tot m-am simțit ușurată când am primit confirmarea.

— Știai exact ce luase? S-a interesat căpitanul Maitland.

— Nu, însă mi-am dat seama, bineînțeles, că era un acid coroziv.

Căpitanul Maitland m-a întrebat grav:

— După părerea dumatiale, soră, domnișoara Johnson și-a administrat singură și cu bună știință această substanță?

— O, nu, am exclamat. Nu m-am gândit niciodată la așa ceva!

Nu știu de ce eram așa de convinsă. Probabil că, în parte, din pricina aluziilor domnului Poirot. Îmi rămăseseră întipărite în minte cuvintele pe care le rostise: „Crima e un obicei”. Și, în plus, nu îți vine să crezi că s-ar putea cineva sinucide într-un mod atât de dureros.

Am zis asta, iar căpitanul Maitland a dat din cap, meditativ.

— Sunt de acord că nu este calea pe care ar alege-o cineva care vrea să se sinucidă. Dar, dacă era foarte îndurerată și suferea, iar substanța asta era ușor de obținut, poate că a recurs la ea din acest motiv.

— Era foarte îndurerată? Am întrebat neîncrezătoare.

— Așa spune doamna Mercado. Mi-a spus că aseară, la cină, domnișoara Johnson nu era deloc în apele ei și că abia dacă răspundea la ce i se zicea. Doamna Mercado e foarte sigură că pe domnișoara Johnson o chinuia ceva și că se gândise deja la sinucidere.

— Ei bine, eu nu cred nici o clipă așa ceva, am replicat eu tăios.

Doamna Mercado! Vulpe vicleană și răutăcioasă!

— Atunci, dumneata ce crezi?

— Cred că a fost ucisă, am răspuns sincer.
Următoarea întrebare a rostit-o pe un ton foarte aspru.
Parcă mă aflam în fața unui tribunal militar.

— Vreun motiv?

— Pare de departe soluția cea mai probabilă.

— Asta e doar opinia dumitale. Nu e nici un motiv pentru care să fi fost ucisă?

— Mă scuzați, există un motiv. Descoperise ceva.

— Descoperise ceva? Ce anume?

Am repetat cuvânt cu cuvânt discuția pe care o avusesem pe acoperiș.

— A refuzat să îți spună ce aflase?

— Da. A zis că are nevoie de timp ca să reflecteze.

— Dar era foarte agitată?

— Da.

— Un mod de a intra din exterior. Încruntat, căpitanul Maitland și-a bătut capul să înțeleagă ce însemna asta. Nu știi la ce se referea?

— Habar nu am. Mi-am stors creierii, dar nu am ajuns la nici o

concluzie.

Căpitanul a spus apoi:

— Dumneavoastră ce credeți, domnule Poirot?

— Cred că avem de-a face cu un posibil motiv.

— Pentru crimă?

— Pentru crimă.

Căpitanul Maitland s-a posomorât.

— Nu a fost în stare să zică nimic înainte să moară?

— Ba da, a reușit să scoată un cuvânt.

— Care anume?

— Fereastra...

— Fereastra? A repetat căpitanul Maitland. Dumneata ai înțeles la ce se referea?

Am scuturat din cap.

— Câte ferestre erau în dormitorul ei?

— Una singură.

— Și dădea în curte?

— Da.

— Era închisă sau deschisă? Deschisă, parcă îmi aduc aminte. Dar poate o deschisese cineva de aici...

— Nu, a fost deschisă tot timpul. M-am întrebat...

M-am oprit.

— Continuă, soră!

— Am cercetat fereastra, firește, însă nu am remarcat nimic neobișnuit.

M-am întrebat dacă nu cumva schimbase cineva paharele.

— Schimbase paharele?

— Da. Vedeți dumneavoastră, domnișoara Johnson lua mereu un pahar de apă cu ea în cameră înainte de culcare. Mă gândesc că e posibil ca apa din pahar să fi fost înlocuită intenționat cu acid.

— Ce părere ai, Reilly?

— Dacă este într-adevăr crimă, probabil că așa s-au petrecut lucrurile, a răspuns Reilly prompt. Nici o ființă omenească obișnuită, cu un minim simț de observație, nu ar bea un pahar de acid luându-l drept un pahar de apă - dacă ar fi trează și în deplinătatea facultăților mintale. Inșă o persoană care are obiceiul de a bea un pahar de apă în mijlocul nopții ar putea cu ușurință să întindă o mână, să găsească paharul la locul normal și, pe jumătate adormită, să înghită destul cât să îi fie fatal, fără ca măcar să își dea seama ce s-a întâmplat.

Căpitanul Maitland a reflectat câteva clipe.

— Va trebui să mă întorc și să mă uit la fereastra aceea. Cât de departe e de capul patului?

Am stat puțin pe gânduri.

— Dacă te întinzi foarte mult, poți atinge măsura de lângă capul patului.

— Măsura pe care se afla paharul cu apă?

— Da.

— Ușa era încuiată?

— Nu.

— Deci oricine ar fi putut intra și înlocui paharele?

— A, da.

— Așa ar fi fost mai riscant, a intervenit doctorul Reilly. Chiar și o persoană care doarme destul de profund se trezește la auzul zgomotului de pași. Dacă la măsura se putea ajunge și pe fereastră, aceasta era o modalitate mai sigură.

— Nu mă gândesc doar la pahar, a replicat căpitanul Maitland, absent. Dezmeticindu-se, mi s-a adresat din nou. După părerea dumitale, când biata domnișoară Johnson a simțit că e pe moarte, a încercat să îți spună că a înlocuit cineva apa din pahar cu acid, prin fereastra deschisă? Nu ar fi fost mai potrivit să îți zică numele celui care făcuse acest lucru?

— Poate că nu îi cunoștea numele, am sugerat eu.

— Sau ar fi fost mai util dacă ar fi izbutit să îți dea un indiciu cu privire la ce descoperise cu o zi înainte.

Doctorul Reilly a zis:

— Când tragi să mori, Maitland, nu mai ai întotdeauna simțul măsurii. Ești obsedat de un lucru anume. Faptul că o mână criminală se strecurase pe fereastră se poate să fi fost principalul lucru care o obseda în acel moment. Poate că i se păruse atât de important încât a vrut să știe și ceilalți. Și, în opinia mea, nu s-a înșelat foarte mult. Era într-adevăr important! Probabil că se temea să nu se creadă că a fost sinucidere. Dacă ar fi putut să vorbească liber, pesemne că ar fi spus: „Nu e sinucidere. Nu am băut cu bună știință. Altcineva trebuie că l-a pus lângă patul meu, prin fereastră”.

Căpitanul Maitland a bătut darabana vreo două minute, fără să răspundă. Apoi a spus:

— Moartea domnișoarei Johnson poate fi privită din două perspective. Sinucidere sau crimă. Ce zici, profesore Leidner?

Profesorul Leidner a rămas tăcut preț de câteva clipe, după care a spus, încet și hotărât:

— Crimă. Anne Johnson nu era genul de femeie care să-și ia viața.

— Nu, a încuviințat căpitanul Maitland. Nu în condiții normale. Dar poate că, în anumite circumstanțe, i s-ar fi părut că este un lucru firesc.

— Ce fel de circumstanțe?

Căpitanul Maitland s-a aplecat spre o legăturică pe care văzusem mai devreme că o pusese lângă scaunul pe care stătea. A aruncat-o pe masă, nu fără un anumit efort.

— Aici e ceva despre care nimeni nu are cunoștință. Am găsit acest obiect sub pat.

A desfăcut nodul, apoi a dat învelișul la o parte, scoțând la iveală o tocilă mare și grea.

Nu era nimic deosebit - în timpul excavațiilor fuseseră deja găsite vreo douăsprezece.

Ceea ce ne-a atras atenția la acest obiect anume a fost pata mată, închisă la culoare și un fragment din ceva ce aducea a păr.

— Asta o să fie sarcina ta, Reilly, a zis căpitanul Maitland. Însă, din câte îmi dau eu seama, e destul de limpede că acesta este instrumentul cu care a fost omorâtă doamna Leidner!

Capitolul 26 -Data viitoare va fi rândul meu!

A fost îngrozitor. Profesorul Leidner părea gata să leșine, iar mie mi s-a făcut puțin rău.

Doctorul Reilly l-a examinat cu interes profesional.

— Nici un fel de amprente, bănuiesc, a spus.

— Nici un fel de amprente.

Doctorul Reilly a scos un clește și a cercetat cu delicatețe obiectul.

— Hmm... Un fragment de țesut uman... Și păr... Păr blond. Acesta e verdictul neoficial. Bineînțeles, va trebui să fac analizele corespunzătoare, grupa de sânge etc., dar nu prea există îndoieli. Ați găsit asta sub patul domnișoarei Johnson? Așa deci. A comis crima, și apoi, Dumnezeu s-o odihnească, a fost cuprinsă de remușcări și și-a pus capăt zilelor. Este o teorie, o teorie interesantă.

Profesorul Leidner a clătinat din cap, deznădăjduit.

— Nu Anne... Nu Anne, a murmurat.

— Nu știu unde a ascuns tocila la început, a zis căpitanul Maitland. Toate camerele au fost percheziționate după prima crimă.

M-a străfulgerat o idee, și m-am gândit: „în dulapul cu obiecte de papetărie”, însă nu am spus nimic.

— Oriunde ar fi fost, ascunzătoarea nu a mai mulțumit-o, așa că a dus-o în propria cameră, care fusese percheziționată, la fel ca toate celelalte. Sau poate că a făcut asta după ce s-a hotărât să se sinucidă.

— Nu cred așa ceva, am rostit cu voce tare.

Într-adevăr, nu îmi venea să cred că domnișoara Johnson, atât de amabilă și de drăguță, îi zdrobise capul doamnei Leidner. Nu vedeam cum s-ar fi putut întâmpla așa ceva! Totuși, era în concordanță cu anumite lucruri -

de exemplu, accesul de plâns din acea seară. La urma urmei, și eu mă gândisem la „remușcări”, doar că mă gândisem întotdeauna că era vorba despre remușcări cu privire la o faptă mult mai mărunță și mai lipsită de importanță.

— Nu știu ce să mai cred, a spus căpitanul Maitland. Mai trebuie să lămurim și chestiunea dispariției părintelui francez. Oamenii mei caută pe afară, în caz că a primit o lovitură în cap și s-a rostogolit într-un șanț de irigații.

— O! Mi-am adus aminte... Am început.

Toată lumea s-a uitat întrebător la mine.

— A fost ieri după-amiază. Tocmai mă interoga cu privire la bărbatul sașiu care privise pe fereastră în acea zi. M-a întrebat în ce loc de pe cărare stătea, și apoi mi-a spus că se duce afară să cerceteze prin jiu¹. A zis că, în romanele polițiste, criminalul lasă întotdeauna în urmă un indiciu care se dovedește util.

— Să fiu al naibii dacă așa fac și criminalii mei, a exclamat căpitanul Maitland. Deci asta căuta, nu-i așa? Mă întreb dacă a găsit ceva. Ce coincidență dacă atât el, cât și domnișoara Johnson au găsit un indiciu cu privire la identitatea criminalului în același timp. A adăugat iritat: Un bărbat sașiu? Un bărbat sașiu? Trebuie că aici se ascund mai multe. Nu pricep de ce naiba oamenii mei nu reușesc să pună mâna pe el!

— Probabil pentru că nu e sașiu, a spus Poirot încet.

— Adică s-a prefăcut? Nu știam că poți să te prefaci că ești sașiu.

— O privire sașie poate fi de mare folos, s-a mulțumit Poirot să răspundă.

— Așa e! Tare aș vrea să aflu unde e individul ăla acum, cu sau fără privire sașie!

— După presupunerea mea, a zis Poirot, a traversat deja frontiera siriană.

— Am trimis atenționări către Tell Kotchek și Abu Kemal – către toate punctele de frontieră, de fapt.

— Bănuiesc că a apucat pe drumul care taie dealurile. Pe unde o iau de obicei camioanele atunci când fac contrabandă.

— Deci ar trebui să telegrafiem la Deir ez Zor?

— Am telegrafiat eu ieri, prevenindu-i să fie cu băgare de seamă la o mașină cu doi bărbați, ale căror pașapoarte simt perfect în regulă.

Căpitanul Maitland s-a zgâit la el.

— Așa ați făcut? Doi bărbați?

Poirot a dat din cap.

— Sunt doi bărbați implicați.

— Mi se pare, domnule Poirot, că ați trecut destule lucruri sub tăcere.

Poirot a scuturat din cap.

— Nu. Nu chiar. Mi-am dat seama de adevăr de-abia azi-dimineață, când mă uitam la răsăritul soarelui. Un răsărit foarte frumos.

Nu cred că vreunul dintre noi observase că doamna Mercado era în încăpere. Probabil că se furișase înăuntru când fusesem cu toții uluiți la vederea acelei pietre mari și oribile, pătate de sânge.

Dar acum, fără de veste, a scos un sunet ca de porc înjunghiat.

— O, Doamne! A exclamat. Înțeleg totul. Acum înțeleg totul. Părintele Lavigny e ucigașul. E nebun... Manie religioasă. Crede că femeile sunt păcătoase. Le ucide pe toate. Mai întâi pe doamna Leidner, după aceea pe domnișoara Johnson. Iar data viitoare va fi rândul meu...

Țipând înnebunită, s-a repezit în celălalt colț al camerei și l-a apucat pe doctorul Reilly de haină.

— Nu vreau să mai rămân aici! Nu mai stau aici nici măcar o singură zi. E periculos. Peste tot e periculos. În tot timpul ăsta el se ascunde... Așteaptă. Va sări asupra mea!

A deschis gura și a început din nou să țipe.

M-am îndreptat grăbită spre doctorul Reilly, care o prinsese de încheieturi. I-am dat câte o palmă puternică peste fiecare obraz și, cu ajutorul doctorului Reilly, am așezat-o pe un scaun.

— Nu o să vă omoare nimeni, am spus. Vom avea noi grijă. Stați jos și purtați-vă cum se cuvine!

Nu a mai țipat. A închis gura și s-a uitat la mine cu o căutătură tâmpă, mirată.

Apoi am mai fost întrerupți o dată. Ușa s-a deschis și a intrat Sheila Reilly.

Era palidă și serioasă. S-a dus drept la Poirot.

— Am fost la poștă de dimineață, domnule Poirot, și era o telegramă pentru dumneavoastră, așa că v-am adus-o.

— Mulțumesc, mademoiselle.

A luat telegrama și a desfăcut-o, în timp ce ea îi cerceta cu atenție chipul.

Pe față nu i-a apărut nici o expresie. A citit telegrama, a netezit-o, a împăturit-o frumos și a băgat-o în buzunar.

Doamna Mercado îl urmărea cu privirea. A întrebat cu voce întretăiată:

— E... din America?

— Nu, madame. E din Tunis.

S-a uitat lung la el preț de câteva clipe, ca și cum nu înțelegea, după care, oftând adânc, s-a sprijinit de spătarul scaunului.

— Părintele Lavigny, a spus ea. Am avut dreptate. Întotdeauna mi s-a părut că avea ceva straniu. Mi-a zis odată niște lucruri... Presupun că e nebun... A făcut o pauză, apoi a continuat: N-o să spun nimic. Dar trebuie să plec de aici. Eu și Joseph putem merge să dormim la han.

— Răbdare, madame. Vă voi explica totul.

Căpitanul l-a privit curios.

— Considerați că ați dat de capătul acestei afaceri? S-a interesat el.

Poirot a făcut o plecăciune.

O plecăciune cât se poate de teatrală. Cred că l-a cam enervat pe căpitanul Maitland.

— Ei bine, s-a răstit el, dă-i drumul, omule!

Însă Hercule Poirot nu proceda așa. Mi-am dat seama că voia să facă asta cu tot dichisul. M-am întrebat dacă într-adevăr știa adevărul sau doar făcea pe grozavul.

S-a întors spre doctorul Reilly.

— Fiți bun, domnule doctor, și chemați-i și pe ceilalți!

Binevoitor, doctorul Reilly a sărit în picioare și a plecat.

Peste vreo două minute, ceilalți membri ai expediției au început să intre, rând pe rând, în cameră. Mai întâi Reiter și Emmott. După aceea Bill Coleman. Apoi Richard Carey și, în sfârșit, domnul Mercado.

Bietul de el, arăta absolut groaznic. Pesemne că îi era groază că va fi luat în focuri pentru că fusese neglijent și lăsase substanțe chimice periculoase la îndemână.

Toată lumea s-a așezat în jurul mesei, aproape ca în ziua sosirii domnului Poirot. Atât Bill Coleman, cât și David Emmott au ezitat înainte să ia loc, aruncând priviri furișe spre Sheila Reilly. Aceasta era în picioare, cu spatele la ei, și se uita pe fereastră.

— Un scaun, Sheila? A zis Bill.

David Emmott a spus cu vocea lui joasă, plăcută și tărăgănată:

— Nu vrei să iei loc?

Atunci Sheila s-a întors și, preț de câteva clipe, a rămas cu ochii ațintiți asupra lor. Fiecare îi arăta un scaun, oferindu-i-l. M-am întrebat pe al cui îl va accepta.

În cele din urmă nu l-a acceptat pe al nici unuia.

— O să stau aici, a zis cu asprime. Și s-a așezat pe marginea unei mese, lângă geam. A adăugat: Asta dacă prezența mea nu îl incomodează pe căpitanul Maitland.

Nu sunt sigură ce ar fi replicat căpitanul Maitland. Poirot i-a luat-o înainte.

— Rămâneți, mademoiselle. E chiar necesar să fiți de față.

Sheila a ridicat din sprâncene.

— Necesari?

— Acesta este cuvântul pe care l-am folosit, mademoiselle. Sunt unele întrebări pe care trebuie să vi le pun.

Din nou a ridicat din sprâncene, dar nu a mai zis nimic. S-a întors cu fața spre fereastră, ca și cum era hotărâtă să ignore tot ce se petrecea în spatele ei în cameră.

— Și acum, a spus căpitanul Maitland, poate că vom ajunge și la adevăr!

Părea nerăbdător. Era un om de acțiune. Eram convinsă că în clipa aceea ar fi preferat să fie afară și să se ocupe de alte treburi - să supravegheze căutarea cadavrului părintelui Lavigny sau să trimită echipe care să-l prindă și să-l aresteze.

S-a uitat la Poirot aproape cu antipatie.

„Dacă individul ăsta are ceva de zis, de ce nu zice odată?” acestea erau cuvintele care îi stăteau pe limbă.

Poirot ne-a cântărit pe toți din priviri, încet, apoi s-a ridicat în picioare. Nu știu ce mă așteptam să spună – cu certitudine ceva dramatic. Era genul acela de persoană.

Însă cu siguranță nu mă așteptam să înceapă cu o expresie în arabă. Totuși, exact asta s-a întâmplat. A rostit cuvintele încet și solemn, aproape cu religiozitate, dacă înțelegeți la ce mă refer.

— Bismillahi arrahman ar rahim.

După care a tradus în engleză.

— În numele lui Allah cel milostiv și îndurător.

Capitolul 27 – Începutul unei călătorii

— Bismillahi ar rahman ar rahim. Așa se spune în arabă înainte de a pleca într-o călătorie. Eh bien, și noi plecăm într-o călătorie. O călătorie în trecut. O călătorie în cotloanele ciudate ale sufletului omenesc.

Nu cred că până în acel moment simțisem ceva din așa-numita „splendoare a Orientului”. Sincer, ce mă impresionase fusese mizeria întâlnită peste tot. Dar, dintr-odată, auzind vorbele domnului Poirot, o viziune stranie a început să prindă contur în fața ochilor mei. M-am gândit la cuvinte ca Samarkand și Ispahan, și la negustori cu bărbi lungi, și la cămile îngenuncheate, și la hamali cu mers clătinat, cărând în spate baloturi uriașe, legate cu o funie petrecută peste frunte, și la femei cu părul vopsit cu henna și cu fețe tatuate stând în genunchi lângă Tigru și spălând haine, și am auzit cântecele ciudate și triste pe care le cântau și scrâșnetul îndepărtat al roții de apă.

Erau în general lucruri pe care le văzusem și le auzisem, dar cărora nu le dădusem atenție. Însă acum păreau diferite – ca o bucată de pânză veche și mucegăită pe care o duci la lumină și deodată îți apar în fața ochilor culorile vii ale unei vechi broderii...

Am aruncat o privire de jur împrejurul camerei în care ne aflam și am avut senzația că era adevărat ceea ce spusese domnul Poirot – porneam cu toții într-o călătorie. Acum eram împreună, dar fiecare se îndrepta în altă direcție.

Și m-am uitat la toți ca și cum, într-un fel, îi vedeam pentru prima oară – și pentru ultima – ceea ce pare stupid, însă asta am simțit.

Domnul Mercado își învârtea degetele neliniștit, iar ochii lui stranii, deschiși la culoare, cu pupilele dilatate, erau ațintiți asupra lui Poirot. Doamna Mercado își privea soțul. Avea o expresie stranie, de parcă stătea la pândă, ca o tigroaică pe cale să se năpustească asupra prăzii. Profesorul Leidner parcă intrase la apă. Ultima lovitură îl dărâmasse. Aproape că nu îți dădeai seama că era în cameră. Era undeva departe, într-o lume a lui. Domnul Coleman se uita fix la Poirot. Avea gura întredeschisă și ochii ieșiți în afară. Aducea cu un idiot. Domnul Emmott se uita la picioare, și nu îi vedeam prea bine fața. Domnul Reiter arăta complet nedumerit. Stătea cu buzele țuguiate, iar asta îl făcea să semene și mai mult cu un purcel. Domnișoara Reilly se uita pe geam. Nu știu la ce se gândea sau ce simțea. După aceea mi-am îndreptat privirea spre domnul Carey, însă vederea chipului său mi-a provocat o durere ciudată, așa că am întors capul. Iată-ne deci pe toți! Și,

cumva, am avut impresia că, după ce domnul Poirot avea să termine, aveam să fim cu toții puțin diferiți...

Era un sentiment curios...

Poirot a continuat, cu glas scăzut. Ca un râu care curge molcom în albie... Îndreptându-se către mare...

— De la bun început am simțit că, pentru a înțelege acest caz, trebuiau căutate nu semne sau indicii exterioare, ci adevăratele indicii – personalitățile contrare și secretele inimii. Și trebuie să spun că, deși am ajuns la ceea ce cred că este adevărata soluție a cazului, nu am nici un fel de dovezi materiale. Știu că acesta este adevărul, pentru că așa este logic, pentru că nu există nici o altă modalitate de a pune fiecare lucru la locul lui și de a-l face să se potrivească perfect cu restul.

Iar aceasta, după părerea mea, este ce mai satisfăcătoare soluție posibilă.

A făcut o pauză, apoi a urmat:

— Îmi voi începe călătoria din momentul în care am fost implicat în acest caz, când mi-a fost prezentat ca un fapt împlinit. În opinia mea, fiecare caz are o formă și un stil bine stabilite. În acest caz, după părerea mea, totul se învârtea în jurul personalității doamnei Leidner. Până când nu aflam ce fel de femeie fusese doamna Leidner, nu aveam cum să știu de ce fusese ucisă și de către cine.

Acesta a fost deci punctul de plecare – personalitatea doamnei Leidner.

Mai era și un alt aspect psihologic interesant – ciudata stare de tensiune care mi s-a spus că exista între membrii expediției. Aceasta a fost confirmată de mai mulți martori – unii dintre ei nefăcând parte din acest cerc – și mi-am zis că, deși nu putea constitui un punct de plecare, nu trebuia să o scap din vedere pe parcursul investigației.

Ideea general acceptată părea a fi că această tensiune era consecința directă a influenței doamnei Leidner asupra membrilor expediției, dar, din motive pe care vi le voi înfățișa mai târziu, această idee nu mi se părea pe deplin acceptabilă.

La început, după cum spuneam, m-am concentrat exclusiv și pe de-a-ntregul asupra personalității doamnei Leidner. Am avut la dispoziție mai multe mijloace care să mă ajute să îi stabilesc caracterul: reacțiile pe care le produsese asupra unui număr de oameni, foarte diferiți ca fire și temperament, precum și ceea ce am putut aduna prin propriile observații. Firește, cele din urmă au fost foarte limitate. Însă am aflat anumite lucruri.

Doamna Leidner avea gusturi simple, aproape austere. În mod cert nu era o femeie căreia să îi placă luxul. Pe de altă parte, broderiile pe care le lucra erau de o finețe și de o frumusețe extreme. Era, prin urmare, o femeie pretențioasă și cu înclinații artistice. Pornind de la cărțile din camera sa, am tras și alte concluzii. Avea minte și era, probabil, o ființă funciar egoistă.

Mi s-a sugerat că doamna Leidner era o femeie a cărei preocupare principală era atragerea sexului opus... Că era, de fapt, o femeie senzuală. Nu am fost de acord cu această sugestie.

În dormitorul ei, pe o etajeră, am remarcat următoarele cărți: Cine erau grecii? Introducere în teoria relativității. Viața lui Lady Hester Stanhope. Înapoi la Matusalem. Linda Condon. Crewe Train.

Era deci interesată de cultură și de știința modernă – cu alte cuvinte, avea o parte intelectuală distinctă. Cât despre romane, Linda Condon și într-o mai mică măsură Crewe Train păreau să indice faptul că doamna Leidner aprecia și se interesa de femeia independentă – nestânjenită de prezența bărbatului, nesupusă acestuia. Era, de asemenea, interesată, în mod limpede, de personalitatea lui Lady Hester Stanhope. Linda Condon este un studiu splendid al femeii care își veneratează propria frumusețe. Crewe Train este un studiu al individualistei pătimase, iar Înapoi la Matusalem privilegiază o atitudine mai degrabă intelectuală decât emoțională față de viață. Simțeam că încep să o înțeleg pe femeia moartă.

După aceea am studiat reacțiile celor care formaseră cercul de apropiați ai doamnei Leidner, iar imaginea asupra moartei a devenit din ce în ce mai precisă.

Mi-era clar, din relatările doctorului Reilly și ale altora, că doamna Leidner era una dintre acele femei înzestrate de natură nu numai cu frumusețe, ci și cu un soi de vrajă funestă, care însoțește uneori frumusețea, dar poate exista și independent de ea. Asemenea femeii lasă de obicei în urma lor o serie de întâmplări violente. Pricinuiesc nenorociri – câteodată altora, alteori lor înseși.

Eram convins că doamna Leidner era o femeie care se venera pe sine și căreia, mai mult decât orice, îi plăcea să dețină puterea. Indiferent unde se afla, trebuia să fie centrul universului. Și toată lumea din jurul ei, bărbați sau femei, trebuia să îi recunoască dominația. Cu unii oameni era ușor. Sora Leatheran, de pildă, o femeie cu o fire generoasă și cu o imaginație romantică, a fost cucerită imediat și a apreciat-o din toată inima. Dar mai era o modalitate prin care doamna Leidner își exercita puterea – prin teamă. Când victoria venea prea ușor, își permitea puțină cruzime – însă vreau să reiterez emfatic că nu era ceea ce s-ar putea numi o cruzime conștientă. Era la fel de firească și de instinctivă precum este comportamentul unei pisici cu un șoarece. Când intra în joc conștiința, era eminentamente amabilă și se dădea adesea peste cap ca să facă gesturi frumoase pentru alții.

Desigur, prima și cea mai importantă problemă care trebuia rezolvată era chestiunea scrisorilor anonime. Cine le scrisese și de ce. M-am întrebat: Oare le scrisese chiar doamna Leidner?

Pentru a da un răspuns la această problemă era nevoie să mă întorc cu mult timp în urmă, să mă întorc, de fapt, la momentul primei căsătorii a doamnei Leidner. Acolo începe propriu-zis călătoria noastră. Călătoria vieții doamnei Leidner.

Mai întâi de toate, trebuie să fim conștienți de faptul că Louise Leidner din acea vreme este esențialmente aceeași Louise Leidner.

Pe atunci era tânără, remarcabil de frumoasă – aceeași frumusețe obsedantă care afectează spiritul și simțurile bărbatului așa cum nici o frumusețe materială nu o poate face – și era deja, funciarmente, o persoană

egoistă. Asemenea femeii se răzvrătesc în mod natural împotriva ideii de căsătorie. Se întâmplă să fie atrase de bărbați, dar preferă să își aparțină doar lor înseși. Sunt cu adevărat La Belle Dame sans Merci din legendă. Cu toate acestea, doamna Leidner s-a căsătorit – și cred că putem presupune că soțul ei a fost un bărbat cu o anumită forță de caracter.

După aceea intervine dezvăluirea activităților sale trădătoare, iar doamna Leidner acționează așa cum i-a spus sorei Leatheran. Dă informații guvernului.

Eu afirm că felul în care a reacționat are și o semnificație psihologică. I-a povestit sorei Leatheran că era o fată idealistă și foarte patriotă și că acest sentiment a stat la baza faptei sale. Însă este bine cunoscut faptul că avem cu toții tendința de a ne amăgi singuri cu privire la motivele propriilor acțiuni. Alegem instinctiv motivul care sună cel mai bine! Poate că doamna Leidner chiar credea că fapta sa a fost inspirată de patriotism, dar eu, unul, cred că, în realitate, a fost rezultatul unei dorințe nemărturisite de a se debarasa de soțul ei! Îi displăcea să fie dominată, îi displăcea sentimentul că aparține altcuiva, în esență, îi displăcea să fie vioara a doua. A ales calea patriotismului pentru a-și redobândi libertatea.

Însă, în subconștient, exista un sentiment chinuitor de vinovăție care avea să joace un rol important în destinul său.

Ajungem acum la chestiunea scrisorilor. Bărbații o găseau pe doamna Leidner foarte atrăgătoare. De câteva ori fusese și ea atrasă de ei, însă de fiecare dată apăruse o scrisoare de amenințare, iar povestea se sfârșise.

Cine scrisese aceste scrisori? Frederick Bosner, sau fratele lui, William, sau doamna Leidner însăși?

Există argumente foarte solide pentru fiecare teorie. Mi se pare evident că doamna Leidner era una dintre acele femei care inspiră bărbaților devoțiuni devoratoare, tipul de devoțiune care se poate transforma în obsesie. Eu găsesc că este cu puțință să credem într-un Frederick Bosner pentru care Louise, soția sa, era mai importantă decât orice pe lume! Îl trădase o dată, și nu îndrăznea să o abordeze direct, însă era hotărât ca măcar să nu fie a nimănui altcuiva, dacă nu putea fi a lui. Mai degrabă ar fi vrut să o vadă moartă decât să aparțină altui bărbat.

Pe de altă parte, dacă doamna Leidner nutrea, în adâncul sufletului, o repulsie pentru ideea de căsătorie, este posibil să fi ales această soluție pentru a scăpa din situații dificile. Era o vânătoare care, odată prada prinsă, nu mai avea ce face cu ea! Tânjind după puțin dramatism în viața ei, a născocit o dramă foarte mulțumitoare – un soț înviat din morți care îi interzicea să își pună pirostriile. Aceasta îi satisfăcea instinctele cele mai tainice. O preschimba într-o figură romantică, o eroină tragică, și îi permitea să nu se mai căsătorească.

Această stare de lucruri a continuat ani la rând. De fiecare dată când se ivea probabilitatea unui mariaj, sosea o scrisoare de amenințare.

Însă acum ajungem la un aspect deosebit de interesant. Intrarea în scenă a profesorului Leidner nu a fost însoțită de nici o scrisoare! Nimic nu a

împiedicat-o să devină doamna Leidner. Scrisoarea a sosit abia după căsătorie.

Imediat ne punem întrebarea: De ce?

Să examinăm pe rând teoriile!

...Dacă doamna Leidner a scris ea însăși scrisorile, e ușor de găsit o explicație. Doamna Leidner chiar voia să se căsătorească cu profesorul Leidner. Așa că s-a măritat cu el. Inșă, în acest caz, de ce a mai scris o scrisoare după aceea? Oare dorința de dramatism era atât de puternică încât nu putea fi reprimată? Și de ce doar acele două scrisori? După aceea, timp de un și jumătate, nu a mai primit nici o scrisoare.

Să ne gândim acum la cealaltă teorie, potrivit căreia scrisorile au fost scrise de primul ei soț, Frederick Bosner (sau de fratele acestuia). De ce scrisoarea de amenințare a sosit după căsătorie? Presupunem că nu era cu putință ca Frederick Bosner să fi vrut ca ea să se mărite cu Leidner. Atunci de ce nu a împiedicat căsătoria? O făcuse cu succes de atâtea ori. Și de ce, după ce așteptase încheierea căsătoriei, a reluat amenințările?

Răspunsul - unul nesatisfăcător - este că, din diferite motive, a fost incapabil să protesteze mai devreme. Poate că fusese în închisoare sau în străinătate.

După aceea, trebuie luată în considerație tentativa de otrăvire cu gaz. Pare foarte neverosimil ca aceasta să fi fost opera cuiva din exterior. Persoanele care ar fi putut înscena această acțiune sunt profesorul Leidner și doamna Leidner înșiși. Nu pare a exista nici un motiv pentru care profesorul Leidner să facă așa ceva, prin urmare, trebuie să tragem concluzia că doamna Leidner a plănuț și a dus singură la îndeplinire această faptă.

De ce? Mai mult dramatism?

Ulterior, profesorul Leidner și doamna Leidner pleacă în străinătate și, timp de optsprezece luni, duc o viață fericită și tihnită, netulburată de amenințări cu moartea. Ei pun acest lucru pe seama faptului că și-au acoperit cu succes urmele, însă o asemenea explicație este absurdă. În zilele noastre, plecatul în străinătate este inadecvat într-o asemenea situație. Cu precădere în cazul soților Leidner. El conducea o expediție a unui muzeu. Întrebând la muzeu, Frederick Bosner ar fi putut obține imediat adresa corectă. Chiar acceptând faptul că nu putea pleca pe urmele cuplului, nimic nu l-ar fi împiedicat să trimită în continuare scrisori de amenințare. Și, după părerea mea, un bărbat obsedat ar fi făcut cu siguranță asta.

Nu se aude însă nimic despre el până în urmă cu aproape doi ani, când încep să sosească din nou scrisori.

De ce au fost reluate scrisorile?

O întrebare foarte dificilă - un răspuns simplu ar fi fost că doamna Leidner se plictisea și voia mai mult dramatism. Dar nu am fost mulțumit cu această explicație. Această formă de dramatism mi se părea un pic prea vulgară, prea grosolană în raport cu personalitatea sa pretențioasă.

Singurul lucru de făcut era să privesc această chestiune fără prejudecăți.

Erau trei posibilități clare: (1) scrisorile fuseseră scrise de doamna Leidner însăși; (2) fuseseră scrise de Frederick Bosner (sau de tânărul William Bosner); (3) fuseseră scrise inițial fie de doamna Leidner, fie de primul său soț, dar acum erau niște falsuri – cu alte cuvinte, fuseseră scrise de o terță persoană care avea cunoștință de scrisorile anterioare.

Acum ajung la trecerea în revistă a anturajului doamnei Leidner.

Am examinat mai întâi ocaziile pe care le-ar fi avut fiecare pentru a comite crima.

În linii mari, din câte se părea, crima ar fi putut fi comisă de oricine (în ceea ce privește ocazia), cu excepția a trei persoane.

Profesorul Leidner, potrivit mai multor mărturii, nu plecase nici o clipă de pe acoperiș. Domnul Carey era de serviciu la sit. Domnul Coleman era la Hassanieh.

Însă aceste alibiuri, dragi prieteni, nu erau așa de solide pe cât păreau. În afară de al profesorului Leidner. Nu exista absolut nici o îndoială că a fost tot timpul pe acoperiș și că nu a coborât decât la o oră și un sfert după săvârșirea omorului.

Dar era la fel de cert că domnul Carey fusese tot timpul la sit?

Iar domnul Coleman se afla într-adevăr la Hassanieh când a avut loc crima?

Bill Coleman s-a înroșit, a deschis gura, a închis-o la loc și s-a uitat în jur, stingherit.

Expresia de pe chipul domnului Carey nu s-a schimbat. Poirot a continuat liniștit:

— Am luat în considerație și o altă persoană care, m-am convins, ar fi fost perfect capabilă să comită o crimă dacă era suficient de înverșunată. Domnișoara Reilly avea curaj și minte și o anumită doză de cruzime. Când domnișoara Reilly mi-a vorbit despre doamna Leidner, i-am spus, în glumă, că sper că are un alibi. Cred că domnișoara Reilly și-a dat seama în acea clipă că avea în suflet cel puțin dorința de a ucide. În orice caz, mi-a oferit numaidecât o minciună prostească și fără rost. Mi-a zis că jucase tenis în după-amiaza aceea. A doua zi am aflat, dintr-o conversație întâmplătoare cu domnișoara Johnson, că, departe de a fi jucat tenis, domnișoara Reilly se aflase de fapt în preajma casei la momentul crimei. Mi-a trecut prin cap că domnișoara Reilly, chiar dacă nu era vinovată de crimă, ar fi putut să îmi spună ceva folositor. S-a oprit și a zis încetisor: Vreți să ne spuneți, domnișoară Reilly, ce ați văzut în după-amiaza aceea?

Fata nu a răspuns pe loc. Încă se mai uita pe fereastră, cu spatele la noi, iar când a început să vorbească, a făcut-o cu o voce detașată și măsurată.

— Am mers călare până la sit după prânz. Trebuie că era cam două fără un sfert când am ajuns acolo.

— V-ați găsit prietenii la săpături?

— Nu, nu părea să fie nimeni acolo în afară de șeful de echipă arab.

— Nu l-ați văzut pe domnul Carey?

— Nu.

— Ciudat, a spus Poirot. Nici domnul Verrier nu l-a văzut când a trecut pe acolo în aceeași după-amiază.

L-a privit pe Carey, poftindu-l să răspundă, însă acesta nu s-a mișcat și nu a scos nici un cuvânt.

— Aveți vreo explicație, domnule Carey?

— Am făcut o plimbare. Nu se întâmpla nimic interesant.

— În ce direcție v-ați dus?

— Pe malul râului.

— Nu înspre casă?

— Nu.

— Bănuiesc, a intervenit domnișoara Reilly, că așteptați pe cineva care nu a venit.

S-a uitat la ea, dar nu zis nimic.

Poirot nu a mai insistat. I s-a adresat din nou fetei:

— Ați mai văzut ceva, mademoiselle?

— Da. Nu eram departe de casa expediției când am observat camionul expediției tras într-o vale. Mi s-a părut curios. Atunci l-am zărit pe domnul Coleman. Se plimba de colo-colo, cu capul în pământ, ca și cum căuta ceva.

— Stați puțin, a izbucnit domnul Coleman, eu...

Poirot l-a oprit cu un gest autoritar.

— Așteptați. Ați vorbit cu el, domnișoară Reilly?

— Nu. Nu am vorbit.

— De ce?

Fata a răspuns încet:

— Pentru că, din când în când, tresărea și se uita împrejur cu o căutătură furișă. Mi-a dat o senzație neplăcută. Am întors calul și am plecat. Nu cred că m-a văzut. Nu eram foarte aproape, iar el era absorbit de ceea ce făcea.

— Stați puțin. Domnul Coleman nu mai putea fi făcut să tacă. Am o explicație foarte bună pentru această situație, care, recunosc, pare puțin cam suspectă. Cu o zi înainte băgasem un sigiliu cilindru nespus de frumos în buzunarul hainei în loc să îl duc în camera antichităților și uitasem cu totul de el. Apoi am descoperit că îmi dispăruse din buzunar - îmi căzuse. Nu voiam să stârnesc o discuție pe această temă, așa că am hotărât să pornesc, o cercetare pe cont propriu. Eram sigur că îl pierdusem pe drumul înspre sau dinspre sit. Am terminat repede treburile pe care le aveam la Hassanieh. Am trimis un băiat să facă o parte din cumpărături și m-am întors devreme. Am oprit camionul într-un loc unde nu era vizibil și am căutat mai bine de un ceas. Și nici nu am găsit nenorocitul de sigiliu! Apoi m-am urcat din nou în camion și m-am îndreptat spre casă. Firește, toată lumea a crezut că de-abia mă întorsesem.

— Și nu le-ați spus adevărul? A întrebat Poirot cu dulceață în glas.

— Păi, mi se pare firesc, date fiind circumstanțele, nu credeți?

— Nu sunt de acord.

— O, fiți serios! Nu o căuta cu lumânarea - ăsta e mottoul meu! Dar nu mă puteți acuza de nimic. Nu am intrat în curte și nu veți găsi pe nimeni care să susțină contrarul.

— Aceasta a fost partea dificilă, a zis Poirot. Declarațiile servitorilor că nimeni nu a intrat în curte din exterior. Însă mi-am dat seama, reflectând la acest aspect, că nu spusese exact asta. Juraseră că nici un străin nu intrase în curte. Nu fuseseră întrebați despre membrii expediției.

— Atunci întrebați-i, a replicat Coleman. Pun mâna în foc că nu ne-au văzut nici pe mine, nici pe Carey.

— A! Dar asta ridică o problemă interesantă. Neîndoielnic că ar observa un străin - dar ar remarca oare un membru al expediției? Oamenii de aici intră și ies tot timpul. Servitorii nu bagă de seamă cine vine și cine pleacă. Este deci posibil ca fie domnul Carey, fie domnul Coleman să fi intrat în curte, iar servitorii să nu-și amintească nimic.

— Aiurea! A exclamat domnul Coleman.

Poirot a continuat calm:

— Dintre cei doi, cred că domnul Carey ar fi avut mai puține șanse să fie observat venind sau plecând. Domnul Coleman pornise de dimineață cu mașina spre Hassanieh și toată lumea s-ar fi așteptat să se întoarcă tot cu mașina. Dacă ar fi venit pe jos, ar fi bătut la ochi.

— Bineînțeles! A zis Coleman.

Richard Carey a ridicat capul și s-a uitat la Poirot cu ochii lui albastru-închis.

— Mă acuzați de crimă, domnule Poirot? A întrebat.

A spus asta liniștit, însă cu o notă tăioasă în glas.

Poirot a făcut o plecăciune în fața lui.

— Deocamdată vă duc pe toți în călătorie - călătoria mea spre adevăr. Am stabilit un lucru: că toți membrii expediției și, de asemenea, sora Leatheran, ar fi putut comite crima. Că era puțin posibil ca unii dintre ei chiar să o fi făcut era o chestiune secundară.

Am examinat mijlocul și ocazia. După care am trecut la motiv. Am descoperit că fiecare ar fi putut avea un motiv!

— O, domnule Poirot! Am strigat. Eu nu! Eu eram o necunoscută. Tocmai sosisem.

— Eh bien, ma soeur, nu de asta se temea doamna Leidner? De o persoană necunoscută din afară?

— Dar... Dar... Doctorul Reilly știa totul despre mine! Dumnealui mi-a sugerat să vin aici!

— Cât de bine te cunoștea de fapt? În mare parte era vorba despre lucruri pe care i le povestiseși chiar dumneata. Au mai existat impoștore care s-au dat drept surori medicale.

— Puteți scrie la spitalul St. Christopher's, am spus.

— Pentru moment, fii bună și nu mai continua! Nu pot merge mai departe dacă dumneata mă tot contrazici. Nu am zis că te suspectez acum. Tot ce am spus este că, privind lucrurile fără prejudecăți, dumneata ai putea

cu ușurință fi altcineva decât pretinzi că ești. Sunt foarte multe impostoare de succes, să știi. Tânărul William Bosner ar putea fi ceva de genul acesta.

Tocmai mă pregăteam să-i spun câteva de la obraz. Impostoare, n-am ce zice! Dar a ridicat vocea și a mers mai departe atât de hotărât, încât m-am răzgândit.

— Voi fi sincer, brutal de sincer. Este absolut necesar. Voi dezvălui structura ascunsă a acestui loc.

Am luat în considerație fiecare persoană. Ca să încep cu profesorul Leidner, m-am încredințat curând că dragostea pentru soția sa era resortul principal al existenței lui. Era un bărbat devastat de durere. Pe sora Leatheran am menționat-o deja. Dacă era o impostoare, era una absolut uluitoare. Eu am înclinat să cred că era exact ceea ce spunea că este – o soră medicală extrem de competentă.

— Mulțumesc pentru nimic, am strecurat eu.

— Atenția mi-a fost imediat atrasă de domnul și doamna Mercado, întrucât amândoi se aflau într-o stare de mare agitație și de tulburare. M-am gândit mai întâi la doamna Mercado. Era capabilă de crimă, și, dacă da, ce ar fi putut-o împinge la un asemenea gest?

Doamna Mercado are un fizic fragil. La prima vedere nu părea cu putință să fi avut forța fizică necesară pentru a lovi o femeie ca doamna Leidner cu o unealtă grea de piatră. Dacă totuși doamna Leidner era în genunchi în acel moment, fizic, cel puțin, ar fi fost posibil. Sunt moduri în care o femeie o poate convinge pe alta să se lase în genunchi. O, nu mă refer la sentimente! De exemplu, o femeie vrea să scurteze o fustă și o roagă pe alta să îi prindă tivul cu ace. A doua femeie se va lăsa în genunchi fără să bănuiască nimic. Dar motivul? Sora Leatheran îmi povestise de căutăturile furioase pe care doamna Mercado i le aruncase doamnei Leidner. Domnul Mercado căzuse cu ușurință pradă farmecului doamnei Leidner. Însă, după părerea mea, motivul nu îl putea constitui simpla gelozie. Eram sigur că doamna Leidner nu era câtuși de puțin interesată de domnul Mercado și neîndoielnic că doamna Mercado era conștientă de acest lucru. Poate că pe moment era mândioasă pe ea, dar ar fi fost nevoie de mult mai mult ca să comită o crimă. Doamna Mercado era însă tipul matern, teribil de protectoare. Din felul în care își privea soțul mi-am dat seama nu numai că îl iubea, ci că s-ar fi luptat pentru el din toate puterile și, mai mult decât atât, că prevedea că va fi silită să facă acest lucru. Era mereu cu ochii-n patru și alarmată. Alarmată din pricina lui. Și, când l-am cercetat pe domnul Mercado, am bănuțit care era problema. Am luat măsuri ca să mă asigur de veridicitatea bănuțielilor mele. Domnul Mercado era dependent de droguri, într-un stadiu avansat de dependență.

Probabil că nu trebuie să vă mai spun că un consum îndelungat de droguri are ca rezultat tocirea considerabilă a simțului moral.

Sub influența drogurilor un om poate comite fapte pe care nu și le-ar fi imaginat posibile cu câțiva ani în urmă, înainte să înceapă să se drogheze. În unele cazuri, astfel de oameni au comis crime – și a fost dificil de stabilit dacă persoana respectivă era pe deplin răspunzătoare pentru acțiunile sale. Legile

naționale diferă puțin cu privire la acest aspect. Principala caracteristică a criminalului dependent de droguri este încrederea exacerbată în propria inteligență.

M-am gândit că era posibil să fi existat în trecutul domnului Mercado un incident compromițător, poate chiar un incident de natură penală, pe care soția sa izbutise cumva să îl treacă sub tăcere. Cu toate acestea, cariera lui atârna de un fir de pâr. Dacă acest incident din trecut era scos la suprafață, domnul Mercado ar fi fost distrus. Soția lui era mereu vigilentă. Inșă mai era și doamna Leidner de luat în calcul. Era o femeie inteligentă și îi plăcea să aibă putere asupra celorlalți. L-ar fi putut chiar determina pe sărmanul bărbat să îi facă la un moment dat confidențe. I-ar fi plăcut să aibă sentimentul că știe un secret pe care l-ar fi putut face public în orice moment, cu consecințe dezastruoase – s-ar fi potrivit cu temperamentul ei. Iată deci un posibil motiv de crimă al soților Mercado. Eram convins că doamna Mercado nu s-ar fi dat la o parte de la nimic ca să-și protejeze partenerul! Atât ea, cât și soțul ei avuseseră ocazia – în timpul celor zece minute când curtea fusese goală.

Doamna Mercado a țipat:

— Nu este adevărat!

Poirot nu a băgat-o în seamă.

— După aceea m-am ocupat de domnișoara Johnson. Era capabilă de crimă?

După părerea mea, da. Era o persoană cu voință puternică și cu o stăpânire de oțel. Asemenea oameni își înăbușă constant sentimentele – și, într-o bună zi, zăgazul cedează! Dacă domnișoara Johnson ar fi comis crima, motivul ar fi fost ceva legat de profesorul Leidner. Dacă era cumva convinsă că doamna Leidner îi strică viața soțului ei, atunci gelozia profundă, nemărturisită din sufletul ei ar fi găsit în asta un motiv plauzibil și s-ar fi dezlănțuit.

Da, domnișoara Johnson era o posibilitate.

Apoi mai erau și cei trei tineri.

Mai întâi, Carl Reiter. Dacă, din întâmplare, unul dintre membrii expediției era William Bosner, atunci Reiter era persoana cea mai plauzibilă. Inșă, dacă era William Bosner, era cu certitudine un actor desăvârșit! Iar dacă era el însuși, ar fi avut vreun motiv de crimă?

Privind lucrurile din punctul de vedere al doamnei Leidner, Carl Reiter era o victimă prea ușoară. Era gata să atingă pământul cu fruntea și să o venereze. Doamna Leidner disprețuia adorația fără discernământ – iar atitudinea aceasta de preș de șters la ușă scoate la iveală tot ce e mai rău într-o femeie. Prin felul în care îl trata pe Carl Reiter doamna Leidner dădea dovadă de cruzime deliberată. O zeflema aici, o împunsătură acolo. I-a făcut viața un iad.

Poirot s-a întrerupt brusc și s-a adresat tânărului pe un ton personal și foarte confidențial.

— Mon ami, să îți fie învățătură de minte! Ești bărbat. Atunci poartă-te ca un bărbat! E împotriva naturii ca un bărbat să se târască. Femeile și natura au aproape aceleași reacții! Nu uita că e mai bine să iei cea mai mare

farfurie la îndemână și să i-o arunci femeii în cap decât să zvârcolești ca un vierme de fiecare dată când se uită la tine!

A renunțat la tonul personal și s-a întors la stilul de prelegere.

— Ar fi putut Carl Reiter să fie întăritat într-o asemenea măsură încât să se fi întors împotriva celei care îl chinuia și să o fi ucis? Suferința poate conduce la lucruri necugetate. Nu eram sigur că nu se întâmplase exact așa!

După aceea William Coleman. Comportamentul lui, din câte am aflat de la domnișoara Reilly, era neîndoielnic suspect. Dacă el era criminalul, singurul motiv ar fi putut fi faptul că personalitatea lui veselă o ascundea pe cea sumbră a lui William Bosner. Nu cred că William Coleman, în calitate de William Coleman, are temperamentul unui ucigaș. Altele sunt defectele sale.

A! Poate că sora Leatheran știe care sunt acestea?

Cum de reușea? Sunt convinsă că nu mi se citea nimic pe față.

— Nu e mare lucru, am zis, șovăitoare. Dar, ca adevărul să fie complet, domnul Coleman a spus el însuși odată că ar fi fost un bun plastograf.

— O remarcă importantă. Prin urmare, dacă ar fi dat peste vechile scrisori de amenințare, le-ar fi putut copia fără greutate.

— Hei, hei, hei! A strigat domnul Coleman. Asta se cheamă înscenare.

Poirot a trecut mai departe.

— Cât despre întrebarea dacă era sau nu William Bosner, o asemenea chestiune este dificil de verificat. Însă domnul Coleman a vorbit despre un tutore, nu despre tată, așa că nimic nu exclude această idee.

— Baliverne! A exclamat domnul Coleman. Nu pot înțelege de ce îl ascultați cu toții pe individul ăsta.

— Dintre cei trei tineri mai rămâne domnul Emmott, a continuat Poirot. Și el ar putea fi de fapt William Bosner. Orice motive ar fi avut pentru îndepărtarea doamnei Leidner, mi-am dat seama curând că nu aveam cum să le aflu de la el. Își ținea părerile doar pentru el și nu era nici cea mai mică șansă să îl provoc sau să îl fac să se dea de gol. Dintre toți membrii expediției, părea cel mai bun și mai imparțial judecător al personalității doamnei Leidner. Cred că a știut dintotdeauna ce fel de femeie era, însă ce efect a avut personalitatea ei asupra lui mi-a fost imposibil să aflu. Îmi închipui că această atitudine a provocat-o și a înfuriat-o pe însăși doamna Leidner.

Trebuie să spun că, dintre toți membrii expediției, domnul Emmott mi se părea, în privința caracterului și a abilității, cel mai potrivit pentru a duce la bun sfârșit, în mod satisfăcător, o crimă inteligentă și oportună.

Domnul Emmott a ridicat pentru prima dată ochii de pe vârfurile pantofilor.

— Mulțumesc.

Părea să se simtă o undă de amuzament în vocea sa.

— Ultimii doi oameni de pe lista mea erau Richard Carey și părintele Lavigny.

Potrivit mărturiei sorei Leatheran și a altora, domnul Carey și doamna Leidner se antipatizau reciproc. Se străduiau să se poarte politicos. O altă

persoană, domnișoara Reilly, a emis o cu totul altă teorie care să explice atitudinea aceasta de politețe rece.

Curând mi-a fost limpede că explicația domnișoarei Reilly era cea corectă. Am dobândit această certitudine pur și simplu provocându-l pe domnul Carey să vorbească fără a mai ține cont de prudență. Nu a fost greu. După cum am văzut, era într-o stare de mare tensiune nervoasă. De fapt era – și este – în pragul unei căderi nervoase. Un om care suferă până aproape de limita suportabilității rareori mai poate să opună o rezistență îndârjită.

Domnul Carey a renunțat aproape imediat la rezerve. Mi-a mărturisit, cu o sinceritate pe care nu am pus-o nici o clipă la îndoială, că o ura pe doamna Leidner.

Și, indubitabil, spunea adevărul. Chiar o ura pe doamna Leidner. Dar de ce?

Am vorbit despre femei înzestrate cu o vrajă funestă. Însă și bărbații pot exercita acest gen de farmec. Există bărbați care pot atrage femei fără nici cel mai mic efort. Ceea ce se numește acum „sex-appeal”! Domnul Carey avea această calitate. Era devotat prietenului și șefului său și indiferent față de soția acestuia. Doamnei Leidner nu i-a convenit acest lucru. Trebuia să domine, așa că și-a propus să îl cucerească pe Richard Carey. Cred însă că în acest moment a avut loc ceva cu totul neprevăzut. Ea însăși, poate pentru prima dată în viață, a căzut pradă unei pasiuni irezistibile. S-a îndrăgostit, s-a îndrăgostit cu adevărat de Richard Carey.

Iar el... Nu i-a putut rezista. Acesta este adevărul cu privire la teribila stare de tensiune nervoasă pe care o îndura. Era un om sfâșiat între două pasiuni contrare. O iubea pe Louise Leidner, dar în același timp o ura. O ura pentru că îi submina loialitatea față de prietenul său. Nu există ură mai mare decât cea a bărbatului care a ajuns să iubească o femeie împotriva voinței lui. Găsisem deci motivul. Eram sigur că, în anumite momente, cel mai firesc lucru pe care l-ar fi putut face Richard Carey ar fi fost să lovească cu toată puterea brațului frumosul chip care îl vrăjise.

Am fost tot timpul încredințat că omorârea lui Louise Leidner a fost o crimă pasională. Domnul Carey era ucigașul ideal pentru o asemenea crimă.

Mai rămâne un singur candidat la titlul de ucigaș – părintele Lavigny. Părintele mi-a atras numaidecât atenția din cauza unei anume discrepanțe între felul în care îl descriesese el pe bărbatul care trăsesse cu ochiul pe fereastră și descrierea făcută de sora Leatheran. De obicei, când același episod este relatat de mai mulți martori, apar niște nepotriviri, însă aici erau flagrante. În plus, părintele Lavigny insista asupra unei caracteristici – o privire sașie – care ar fi trebuit să înlesnească identificarea.

Foarte repede s-a dovedit că, în vreme ce descrierea sorei Leatheran era foarte precisă, cea a părintelui Lavigny era departe de așa ceva. Aproape aveam impresia că părintele Lavigny ne inducea cu bună știință în eroare, ca și cum nu voia ca bărbatul acela să fie prins.

Dar, în cazul acesta, trebuia că știa ceva despre acest curios personaj. Fusese văzut vorbind cu el, însă nu aveam decât versiunea lui asupra celor discutate.

Ce făcea irakianul în momentul în care fusese surprins de sora Leatheran și de doamna Leidner? Încerca să tragă cu ochiul pe fereastră – fereastra doamnei Leidner. Asta au crezut, însă, când am mers și am stat exact în locul unde îl văzuseră pe el, mi-am dat seama că ar fi putut la fel de bine să fie vorba despre fereastra de la camera antichităților.

O noapte mai târziu s-a dat alarma. Era cineva în camera antichităților. Totuși, nu a dispărut nimic. Aspectul important, din punctul meu de vedere, este că părintele Lavigny a ajuns acolo înaintea profesorului Leidner. Părintele Lavigny spune povestea cu lumina pe care o zărise în cameră. Însă, din nou, nu ne putem baza decât pe afirmațiile sale.

Încep să mă interesez de părintele Lavigny. Deunăzi, când am sugerat că părintele Lavigny ar putea fi Frederick Bosner, profesorul Leidner a respins această idee. A spus că părintele Lavigny este o persoană bine-cunoscută. Avansează ipoteza că Frederick Bosner, care a avut douăzeci de ani la dispoziție ca să-și construiască o carieră, sub un alt nume, ar putea să fie și el acum o persoană bine-cunoscută. Cu toate acestea, mă îndoiesc că și-a petrecut acești ani într-o comunitate religioasă. Se poate imagina o soluție mult mai simplă.

Înainte de sosirea părintelui Lavigny, știa vreunul dintre membrii expediției cum arată? Aparent nu. Atunci de ce să nu presupunem că era cineva care juca rolul bunului părinte? Am aflat că fusese trimisă o telegramă în Cartagina prin care se anunța îmbolnăvirea subită a profesorului Byrd, cel care ar fi trebuit să însoțească expediția. Ce poate fi mai ușor decât interceptarea unei telegrame? Cât despre munca în sine, nu mai era nici un epigrafist aici. Prin urmare, un om inteligent care dispunea de niște cunoștințe superficiale ar fi putut să se descurce. Până acum fuseseră descoperite puține tablete și inscripții, și am înțeles că interpretările părintelui Lavigny fuseseră deja considerate puțin neobișnuite. Părintele Lavigny părea să fie un impostor. Dar era oare Frederick Bosner?

Lucrurile nu păreau să stea așa. Era mai posibil ca adevărul să fie altundeva.

Am avut o conversație îndelungată cu părintele Lavigny. Sunt catolic practicant și știu mulți preoți și membri ai comunităților religioase. Părintele Lavigny nu suna sincer în acest rol. Însă, pe de altă parte, mi-am dat seama că avea alte abilități pe care le cunoșteam foarte bine. Întâlnisem oameni de tipul lui destul de frecvent – numai că nu erau membrii unei comunități religioase. Departele de asta!

Am început să trimit telegrame.

Și atunci, neintenționat, sora Leatheran mi-a dat un indiciu prețios. Examinăm ornamentele de aur din camera antichităților, și a pomenit de o urmă de ceară care fusese găsită pe un pocal de aur. Eu întreb „Ceară?”, iar părintele Lavigny zice la rândul său „Ceară?”, pe un ton care mi-a deslușit totul! Am înțeles într-o clipă cu ce se ocupa.

Poirot a făcut o pauză și s-a adresat direct profesorului Leidner.

— Regret să vă informez, monsieur, că pocalul de aur din camera antichităților, pumnalul de aur, ornamentele de păr și alte câteva lucruri nu

sunt articolele autentice descoperite de dumneavoastră. Sunt niște mulaje galvanice foarte iscusit realizate. Părintele Lavigny, tocmai am aflat ca răspuns la telegramele pe care le-am trimis, nu e nimeni altul decât Raoul Menier, unul dintre cei mai inteligenți hoți cunoscuți de poliția franceză. Este specializat în furturi din muzee de obiecte de artă. Asociatul lui este Ali Yusuf, pe jumătate turc, care este un bijutier de prima clasă. Am aflat prima oară de existența lui Menier în momentul în care s-a stabilit că unele obiecte de la Luvru nu sunt autentice – în fiecare caz s-a descoperit că un distins arheolog pe care directorul nu îl cunoștea personal umblase recent cu articolele falsificate, în momentul în care făcuse o vizită la Luvru. Chestionați, toți acești distinși domni au negat că ar fi vizitat muzeul Luvru la momentul respectiv!

Am aflat că Menier se afla în Tunis, pregătind un furt de la Sfinții Părinți, când a sosit telegrama dumneavoastră. Părintele Lavigny, care era bolnav, a fost silit să refuze, însă Menier a izbutit să pună mâna pe telegramă și să o substituie cu una de acceptare. Nu își asuma prea multe riscuri. Chiar dacă vreun călugăr ar fi citit într-un ziar (lucru în sine improbabil) că părintele Lavigny era în Irak, și-ar fi imaginat că în ziar nu a apărut decât jumătate de adevăr, așa cum se întâmplă adesea.

Menier a sosit aici împreună cu complicele său. Cel din urmă a fost surprins afară, uitându-se în camera antichităților. Planul era ca părintele Lavigny să facă mulaje de ceară, după care Aii să facă duplicate. Se găsesc întotdeauna colecționari care sunt gata să plătească bine pentru o antichitate autentică și care nu pun întrebări stânjenitoare. Părintele Lavigny urma să substituie articolul autentic cu cel fals – de preferință în timpul nopții.

Și neîndoielnic că asta făcea când l-a auzit doamna Leidner și a dat alarma. Ce explicație putea să găsească? A născocit la rezezeală povestea cu lumina pe care o văzuse în camera antichităților.

Asta „a mers”, cum spuneți dumneavoastră, foarte bine. Dar doamna Leidner nu era proastă. Ar fi putut să își amintească de urma de ceară pe care o observase și apoi să deducă adevărul. Și, dacă se întâmpla așa, cum avea să reacționeze? Oare n-ar fi fost dans son caractère să nu facă nimic pe moment, ci să se amuze făcând aluzii, spre neliniștea părintelui Lavigny? L-ar fi lăsat să vadă că bănuiește, dar nu că știe. Ar fi fost, poate, un joc periculos, dar ei îi plăceau jocurile periculoase.

Și poate că a jucat acest joc prea mult timp. Părintele Lavigny înțelege adevărul și lovește înainte ca ea să își dea seama ce are de gând să facă.

Părintele Lavigny este Raoul Menier, hoț. Este el și criminal? Poirot a început să se plimbe prin cameră. A scos o batistă, și-a șters fruntea și continuat: Aceasta era poziția mea azi-dimineață. Erau opt posibilități distincte, și nu știam care dintre ele era cea corectă. Încă nu știam cine e criminalul. Însă crima e un obicei. Bărbatul sau femeia care ucide o dată va ucide din nou.

Și, prin a doua crimă, ucigașul mi-a căzut singur în mână.

Tot timpul am trăit cu impresia că unul dintre acești oameni ar putea avea informații pe care le-a ținut secrete, informații care să îl incrimineze pe ucigaș.

Dacă era așa, persoana respectivă era în primejdie.

Grija mea era mai ales sora Leatheran. Era energică, avea mintea ageră și mi-era teamă că ar putea descoperi lucruri care să o pună în pericol.

După cum știți cu toții, a avut într-adevăr loc o a doua crimă. Inșă victima nu a fost sora Leatheran, ci domnișoara Johnson.

Îmi place să cred că aș fi ajuns oricum la soluția corectă, prin raționamente, dar e cert că uciderea domnișoarei Johnson m-a ajutat să dezleg enigma mult mai repede.

În primul rând, un suspect era eliminat – domnișoara Johnson înșăși – căci nu am acceptat nici o clipă teoria sinuciderii.

Haideți să examinăm această a doua crimă!

Episodul unu: sâmbătă seara sora Leatheran o găsește pe domnișoara Johnson plângând, și, în aceeași seară, domnișoara Johnson arde un fragment dintr-o scrisoare care, crede sora, era scrisă de aceeași mână ca scrisorile anonime.

Episodul doi: în seara de dinaintea morții, sora Leatheran o găsește pe domnișoara Johnson pe acoperiș, într-o stare pe care sora o descrie drept groază neîncrezătoare. Când sora îi pune întrebări, spune: „Am văzut cum ar fi putut intra cineva din exterior, fără să își dea nimeni seama”. Refuză să mai adauge ceva. Părintele Lavigny traversează curtea, iar domnul Reiter e în ușa camerei de fotografii.

Episodul trei: domnișoara Johnson este pe moarte. Singurele cuvinte pe care reușește să le articuleze sunt „fereastra... Fereastra...”

Acestea sunt faptele, iar acestea sunt problemele cu care ne confruntăm.

Care este adevărul cu privire la scrisori?

Ce a văzut domnișoara Johnson de pe acoperiș?

Ce a vrut să spună cu „fereastra... Fereastra”?

Eh bien, să începem cu a doua problemă, pentru că este cel mai ușor de soluționat. Am urcat cu sora Leatheran pe acoperiș și am stat în locul unde stătuse domnișoara Johnson. De acolo văzuse curtea, și arcada, și partea de nord a clădirii, și doi membri ai expediției. Oare cuvintele ei avuseseră legătură cu domnul Reiter sau cu părintele Lavigny?

Brusc mi-a trecut prin cap o posibilă explicație. Un străin n-ar fi putut intra din exterior decât deghizat. Și era o singură persoană a cărei înfățișare se preta la așa ceva. Părintele Lavigny! Cu caschetă colonială, ochelari de soare, barbă neagră și rasă lungă de călugăr, un străin ar fi putut pătrunde în curte fără ca servitorii să observe.

La asta se referise domnișoara Johnson? Sau mersese mai departe? Își dăduse seama că întreaga personalitate a părintelui Lavigny era o deghizare? Că era altcineva decât pretindea că este?

Date fiind lucrurile pe care le știam despre părintele Lavigny, eram înclinat să consider misterul rezolvat. Raoul Menier era ucigașul. O ucisese pe

doamna Leidner ca să o reducă la tăcere înainte să îl dea de gol. Acum o altă persoană îi descoperă secretul. Și ea trebuie înlăturată.

Deci se explica totul! A doua crimă. Fuga părintelui Lavigny – fără rasă și barbă. (El și prietenul său gonesc neîndoielnic prin Siria, cu pașapoarte în bună regulă, ca doi comis-voiajori.) Gestul de a ascunde tocila murdară de sânge sub patul domnișoarei Johnson.

După cum spuneam, eram aproape mulțumit, dar nu în totalitate. Pentru că soluția perfectă trebuia să explice totul, iar aceasta nu făcea acest lucru.

Nu explica, de pildă, de ce, pe patul de moarte, domnișoara Johnson zisese „fereastra”. Nu explica de ce plânsese atunci cu scrisoarea. Nu explica atitudinea sa de pe acoperiș – groaza neîncrezătoare și refuzul de a-i povesti sorei Leatheran ce bănuia sau ce știa.

Era o soluție care corespundea faptelor exterioare, însă nu satisfăcea cerințele psihologice.

Și, în timp ce stăteam pe acoperiș, gândindu-mă la aceste trei aspecte: scrisorile, acoperișul, fereastra, am văzut... Ceea ce văzuse și domnișoara Johnson!

Și ce am văzut de data aceasta explica totul!

Capitolul 28 – Sfârșitul călătoriei

Poirot s-a uitat în jur. Toți ochii erau ațintiți asupra lui. Fusese o anumită relaxare, o scădere a tensiunii. Acum tensiunea revenise brusc.

Urma să se întâmple ceva... Ceva...

Poirot a continuat, încet și impasibil:

— Scrisorile, acoperișul, „fereastra”. Da, totul era limpede, începea să se așeze.

Am spus mai devreme că trei bărbați aveau alibi pentru momentul crimei. Două dintre aceste alibiuri se dovediseră false. Îmi dădeam acum seama de uriașa, de uimitoarea mea greșală. Și al treilea alibi era fals. Nu numai că profesorul Leidner ar fi putut comite crima, ci eram convins că o săvârșise.

S-a lăsat tăcerea; toată lumea era nedumerită, nu pricepea. Profesorul Leidner nu a scos nici un cuvânt. Părea încă pierdut în lumea lui. David Emmott s-a foit stingherit și a vorbit:

— Nu știu ce vreți să spuneți, domnule Poirot. V-am zis că profesorul Leidner nu a coborât de pe acoperiș decât la trei fără un sfert, cel mai devreme. Acesta e adevărul. Jur solemn. Nu mint. Și ar fi fost imposibil să coboare fără să îl vad.

Poirot a încuviințat dând din cap.

— O, vă cred. Profesorul Leidner nu a părăsit acoperișul. Este indiscutabil. Dar ceea ce am văzut – ceea ce văzuse domnișoara Johnson – a fost că profesorul Leidner și-a putut omorî soția de pe acoperiș.

L-am privit cu toții fix.

— Fereastra! A strigat Poirot. Fereastra ei. De asta mi-am dat seama – exact cum își dăduse seama și domnișoara Johnson. Fereastra ei era dedesubt, iar profesorul Leidner era singur acolo sus, fără nici un fel de

martori. Iar toate acele tocile mari de piatră îi erau la îndemână. Atât de simplu, atât de simplu, cu o condiție – ca ucigașul să aibă ocazia să mute cadavrul înainte să îl vadă cineva... O, este frumos, de o simplitate incredibilă!

Ascultați cum s-au petrecut lucrurile!

Profesorul Leidner este pe acoperiș, lucrând la vase. Vă cheamă pe dumneavoastră sus, domnule Emmott, și, în timp ce discutați, observă că, așa cum se întâmplă de obicei, băiețelul profită de absența dumneavoastră, lasă baltă treaba și iese din curte. Vă ține cu el zece minute, apoi vă lasă să plecați și, de îndată ce ajungeți jos și îl strigați pe băiat, trece la acțiune.

Scoate din buzunar masca mânjită cu plastilină cu care și-a mai speriat soția și înainte și o leagănă peste marginea parapetului, până când lovește fereastra soției sale.

Nu uitați că fereastra dă spre câmp, în direcție opusă față de curte.

Doamna Leidner e întinsă în pat, pe jumătate adormită. E liniștită și fericită. Deodată masca începe să se lovească de fereastră și îi atrage atenția. Însă acum nu e seară – e miezul zilei – așa că nu e deloc înfricoșătoare. Își dă seama ce este – o păcăleală grosolană! Nu se sperie, ci este indignată. Face ce ar face orice femeie în locul ei. Sare din pat, deschide fereastra, își trece capul printre zăbrele și se întoarce cu fața în sus, ca să vadă cine își bate joc de ea.

Profesorul Leidner așteaptă. Ține în mâini o tocilă grea. La momentul psihologic îi dă drumul...

Cu un țipăt slab (auzit de domnișoara Johnson) doamna Leidner se prăbușește pe carpeta de sub fereastră.

Tocila are o gaură, prin care profesorul Leidner a băgat mai devreme o sfoară. Trebuie doar să tragă de sfoară și să ridice točila. O pune la locul ei, cu partea pătată de sânge în jos, printre alte obiecte de genul acesta de pe acoperiș.

Apoi continuă să lucreze încă vreo oră, până când socotește că a venit momentul pentru actul doi. Coboară scările, vorbește cu domnul Emmott și cu sora Leatheran, traversează curtea și intră în camera soției sale. Iată explicația pe care o dă cu privire la ce a făcut acolo: „Am văzut trupul soției mele făcut grămadă lângă pat. Preț de câteva clipe am fost paralizat, n-am putut să mă mișc. În cele din urmă, m-am dus și am îngenunchat lângă ea și i-am ridicat capul. Am văzut că era moartă... Într-un sfârșit m-am sculat în picioare. Eram amețit, de parcă băusem. Am izbutit să ajung până la ușă și să strig”.

O relatare perfect verosimilă a acțiunilor unui om orbit de durere. Ascultați acum ce cred eu că s-a petrecut de fapt. Profesorul Leidner intră în cameră, se repede la fereastră și, după ce își pune o pereche de mănuși, o închide și o zăvorăște, după care ridică trupul soției sale și îl pune între pat și ușă. Observă o mică pată pe carpeta de lângă fereastră. Nu o poate schimba cu cealaltă carpetă, pentru că sunt de mărimi diferite, dar face altceva. Pune carpeta pătată în fața lavoarului și carpeta de la lavoar sub fereastră. Dacă pata va fi remarcată, va fi făcută legătura cu lavoarul, nu cu fereastra – un

aspect foarte important. Nu trebuie să se sugereze în nici un fel că fereastra a jucat vreun rol în această poveste. După aceea vine la ușă și joacă rolul soțului copleșit de durere, ceea ce bănuiesc că nu e greu. Căci își iubea cu adevărat soția.

— Omule dragă, a intervenit doctorul Reilly nerăbdător, dacă o iubea, de ce a ucis-o? Care e motivul? Nu poți să vorbești, Leidner? Spune-i că e nebun.

Profesorul Leidner nu a scos nici un cuvânt și nu a schițat nici un gest. Poirot a răspuns:

— Nu am spus tot timpul că avem de-a face cu o crimă pasională? De ce primul ei soț, Frederick Bosner, a amenințat că o omoară? Pentru că o iubea... Și, în cele din urmă, s-a ținut de cuvânt...

Mais oui... Mais oui... Odată ce mi-am dat seama că profesorul Leidner este vinovatul, totul s-a clarificat...

Reiau călătoria de la început... Prima căsătorie a doamnei Leidner... Scrisorile de amenințare... A doua căsătorie. Scrisorile au împiedicat-o să se mărite cu alți bărbați, dar nu au împiedicat-o să se mărite cu profesorul Leidner. Ce simplu este... Dacă profesorul Leidner este de fapt Frederick Bosner.

Să începem din nou călătoria, de data aceasta din punctul de vedere al tânărului Frederick Bosner.

Mai întâi de toate, își iubește soția cu o pasiune nimicitoare, cum numai o femeie de genul ei poate stârni. Ea îl trădează. Este condamnat la moarte. Evadează. Este implicat într-un accident feroviar, însă izbutește să scape, luându-și o altă identitate - cea a unui tânăr arheolog suedez, Eric Leidner, al cărui cadavru este desfigurat și care va fi îngropat drept Frederick Bosner.

Care este atitudinea lui Eric Leidner față de femeia care l-a trimis la moarte? În primul și în primul rând, încă o iubește. Se apucă să își clădească o nouă viață. Este un om talentat, profesia i se potrivește și are succes. Însă nu uită nici o clipă de pasiunea vieții lui. Un lucru este stabilit cu sânge-rece (aduceți-vă aminte de felul în care i-l descrie doamna Leidner sorei Leatheran - blând și bun, dar crud): nu va aparține nici unui alt bărbat. Când socotește necesar, expediază o scrisoare. Imită unele trăsături specifice ale scrisului ei, în caz că se va gândi să le ducă la poliție. Femeile care își scriu singure scrisori anonime senzaționale sunt un fenomen curent, iar poliția va trage neîndoielnic această concluzie dată fiind asemănarea scrisului. În același timp, o lasă să se întrebe dacă chiar este în viață sau nu.

În cele din urmă, după mulți ani, consideră că a venit vremea; reintră în viața ei. Totul merge bine. Soția lui nici nu visează cine e de fapt. Este un bărbat bine-cunoscut. Tânărul chipeș este acum un bărbat de vârstă mijlocie, cu barbă și cu umerii ușor lăsați. Iar istoria se repetă. Ca și mai înainte, Frederick reușește să o domine pe Louise. Aceasta consimte să se mărite cu el. Și nici o scrisoare nu împiedică de această dată căsătoria.

Însă, după un timp, sosește o scrisoare. De ce? Cred că profesorul Leidner nu voia să își asume nici un risc. Intimitatea căsătoriei ar fi putut readuce la viață anumite amintiri. Vrea să o facă să înțeleagă o dată pentru

totdeauna că Eric Leidner și Frederick Bosner sunt două persoane diferite. Astfel încât sosește o scrisoare de amenințare referitoare la această căsătorie. Urmează afacerea destul de puerilă cu otrăvirea cu gaz – înscenată de profesorul Leidner, firește. Cu același scop.

După aceea este mulțumit. Nu mai e nevoie de alte scrisori. Își pot vedea liniștiți de viață împreună.

Apoi, după aproape doi ani, încep să sosească din nou scrisori.

De ce? Eh bien, cred că știu. Pentru că amenințarea din scrisori a fost întotdeauna reală. (De aceea era așa de înspăimântată doamna Leidner. Cunoștea firea blândă, dar crudă a lui Frederick.) Dacă aparține unui alt bărbat, o omoară. Ori ea s-a dăruit lui Richard Carey. Descoperind acest lucru, profesorul Leidner pregătește cu sânge-rece scena crimei.

Înțelegeți acum ce rol important a jucat sora Leatheran? Gestul destul de ciudat (m-a nedumerit la început) de a angaja o soră medicală pentru soția sa se explică acum. Era vital ca un martor de încredere să poată declara în mod irefutabil că doamna Leidner era moartă de mai bine de o oră în momentul în care i-a fost descoperit cadavrul – cu alte cuvinte, că fusese ucisă într-un moment în care toată lumea putea jura că soțul ei era pe acoperiș. Ar fi putut apărea bănuiala că o ucisese chiar el când intrase în cameră – însă așa ceva era cu neputință dacă o soră medicală susținea că era moartă de peste o oră.

Un alt aspect care își găsește explicația este starea curioasă de tensiune și de neliniște care s-a abătut peste expediție anul acesta. De la început nu am crezut că putea fi pusă doar pe seama influenței doamnei Leidner. Timp de câțiva ani, oamenii din această expediție s-au simțit bine împreună. După părerea mea, starea de spirit a unei comunități depinde întotdeauna de influența celui aflat în vârf. Profesorul Leidner, așa tăcut cum era, era un bărbat cu o personalitate puternică. Atmosfera fusese mereu plăcută datorită tactului, judecății sale, felului înțelegător în care manipula ființele omenești.

Prin urmare, dacă lucrurile se schimbaseră, schimbarea fusese provocată de cel aflat în vârf – cu alte cuvinte, de profesorul Leidner. Profesorul Leidner, nu doamna Leidner, era răspunzător de tensiunea și de stinghereala dintre membrii expediției. Nu e de mirare că oamenii au simțit schimbarea, fără să o priceapă. Profesorul Leidner, cel amabil și vesel, deși rămăsese același la exterior, juca un rol. Adevăratul Eric Leidner era un fanatic obsedat, care complota săucidă.

Și acum trecem la a doua crimă – cea a domnișoarei Johnson. Făcând ordine printre hârtiile din biroul profesorului

Leidner (sarcină pe care și-o ia singură, din dorința de a face ceva), trebuie că a dat peste ciorna uneia dintre scrisorile anonime.

Trebuie că i s-a părut deopotrivă tulburător și de neînțeles! Profesorul Leidner își teroriza cu bună știință soția! Nu pricepe, însă o răvășește. În această stare o găsește sora Leatheran plângând.

Nu cred că în clipa aceea l-a bănuț pe profesorul Leidner de crimă, însă experimentele mele cu zgomote în camera doamnei Leidner și în cea a

părintelui Lavigny nu trec neobservate. Își dă seama că, dacă a auzit țipătul doamnei Leidner, înseamnă că fereastra din camera acesteia era deschisă, nu închisă. Pentru moment, asta nu îi spune nimic esențial, dar ține minte.

Mintea îi lucrează, dibuind drumul spre adevăr. Poate că face vreo mențiune la scrisori pe care profesorul Leidner o înțelege, iar atitudinea lui se schimbă. Poate că domnișoara Johnson remarcă faptul că profesorului îi este brusc teamă.

Dar profesorul Leidner nu și-ar fi putut omorî soția! A fost tot timpul pe acoperiș.

Într-o seară însă, stând pe acoperiș și întorcând povestea pe toate părțile, își dă seama de adevăr. Doamna Leidner a fost ucisă de sus, prin fereastra deschisă.

În acea clipă o găsește sora Leatheran.

Imediat, vechea afecțiune ieșind din nou la suprafață, se grăbește să ascundă totul. Sora Leatheran nu trebuie să bănuiască descoperirea înfiorătoare pe care tocmai a făcut-o.

Se uită în mod deliberat în direcția opusă (spre ciute) și face o remarcă legată de apariția părintelui Lavigny, care traversează curtea.

Refuză să mai spună ceva. Trebuie „să reflecteze”.

Iar profesorul Leidner, care o urmărește neliniștit, înțelege că știe adevărul. Nu este genul de femeie care să-și ascundă groaza și mâhnirea.

Este adevărat că încă nu l-a dat de gol, dar cât poate să conteze pe ea?

Crima e un obicei. În noaptea aceea substituie paharul de apă cu un pahar cu acid. Există o șansă să se creadă că s-a sinucis. Există chiar o șansă să se creadă că ea a comis prima crimă și a fost cuprinsă de remușcări. Pentru a întări această ultimă idee, ia tocila de pe acoperiș și o pune sub patul ei.

Nu e de mirare că biata domnișoară Johnson, în agonia dinaintea morții, a încercat cu disperare să transmită informația obținută cu greu. „Fereastra” se referea la cum fusese ucisă doamna Leidner – nu pe ușă, ci pe fereastră.

Și astfel, totul se explică... Psihologic perfect.

Dar nu am nici o dovadă... Nici o dovadă...

Nimeni nu a scos nici o vorbă. Eram pierduți într-o mare de oroare... Da, și nu numai oroare. Și milă.

Profesorul Leidner nu vorbește și nu se mișcase. Rămăsese încrămențit tot acest timp. Un bărbat istovit, în vârstă.

În cele din urmă s-a clintit puțin și s-a uitat la Poirot cu ochi blânzi și obosiți.

— Nu, a spus, nu există dovezi. Dar nu contează. Știați că nu voi tăgădui adevărul... Nu am tăgăduit niciodată adevărul... Cred că... de fapt... Îmi pare bine... Sunt atât de obosit... După care a zis simplu: îmi pare rău pentru Anne. A fost o faptă rea – necugetată – nu am fost eu însumi! Și ea a suferit atâta, biata de ea. Da, nu am fost eu însumi. A fost frica...

Un zâmbet slab i-a fluturat o clipă pe buzele strânse de durere.

— Ați fi fost un bun arheolog, domnule Poirot. Aveți darul reconstituirii trecutului. Totul a fost așa cum ați spus. Am iubit-o pe Louise și am ucis-o...

Dacă ați fi cunoscut-o pe Louise, ați fi înțeles... Nu, cred că înțelegeți oricum ...

Capitolul 29 – Post-scriptum

Nu mai sunt multe de adăugat.

L-au prins pe „părintele” Lavigny împreună cu complicele său pe când urcau la bordul unui vapor cu aburi la Beirut.

Sheila Reilly s-a căsătorit cu tânărul Emmott. Cred că asta îi va face bine. El nu e genul preș de șters pe picioare – o s-o țină la locul ei. L-a călcat destul în picioare pe bietul Bill Coleman.

L-am îngrijit, apropo, când a avut apendicită, acum un an. A început să îmi fie drag. Ai lui urmau să-l trimită să lucreze pământul în Africa de Sud.

Nu am mai fost niciodată în Orient. E ciudat, câteodată mi-aș dori să mă pot întoarce. Mă gândesc la zgomotul pe care îl făcea roata de apă, și la femeile care spălau, și la privirea aceea stranie și superioară pe care ți-o aruncau cămilele... Și mă cuprinde dorul. La urma urmei, poate că murdăria nu este atât de nesănătoasă pe cât suntem învățați să credem!

Doctorul Reilly mă caută de obicei când vine în Anglia și, după cum spuneam, din cauza lui m-am apucat de scris. „Luați-l sau aruncați-l, i-am spus. Știu că am făcut greșeli de gramatică și că nu e scris cum trebuie, dar iată ce a ieșit.”

Și a luat manuscrisul. Și-a exprimat limpede părerea. O să am o senzație ciudată dacă va fi vreodată publicat.

Domnul Poirot a plecat în Siria și, o săptămână mai târziu, s-a întors acasă cu Orient Expresul și a fost implicat într-o altă crimă. Este inteligent, nu neg, însă nu o să-l iert niciodată pentru că și-a bătut așa joc de mine. Să pretindă că este de părere că aș fi implicată în crimă și că sunt o impostoare!

Așa sunt doctorii câteodată. Glumesc și nu se gândesc nici o clipă la sentimentele tale!

M-am tot gândit la doamna Leidner și la ce fel de persoană era... Câteodată mi se pare că era o persoană îngrozitoare, altă dată îmi aduc aminte ce drăguță a fost cu mine, și ce voce blândă avea, și părul ei blond, și restul... Și îmi dau seama că, poate, trebuia mai mult compătimită decât învinovățită...

Nu pot simți pentru profesorul Leidner altceva decât milă. Știu că a săvârșit două crime, dar asta nu pare să schimbe lucrurile. Ținea atât de mult la ea! E groaznic să ții atât de mult la cineva.

Pe măsură ce îmbătrânesc și văd mai mulți oameni, mai multe boli, îmi pare parcă mai rău pentru toată lumea. Câteodată recunosc că nu știu ce se alege de principiile bune și severe pe care mi le-a insuflat mătușa mea. Era o femeie foarte credincioasă și cu totul specială. Nu era vecin căruia să nu îi cunoască toate defectele, de la primul la ultimul.

O, Doamne, e adevărat ce spunea doctorul Reilly! Cum te oprești din scris? Dacă aș găsi o frază expresivă...

Trebuie să îi cer doctorului Reilly una în arabă.

Precum cea pe care a folosit-o domnul Poirot.

În numele lui Allah cel milostiv și îndurător...

Ceva de genul acesta.

SFÂRȘIT

{1} Personaj din romanul Martin Chuzzlewit de Charles Dickens (n.tr.) {2} John Keats, La Belle Dame sans Merci: A Balad (1819), în Scrisori, Editura Univers, București, 1974, traducere de Cecilia Melinescu Burcescu (n.tr.) {3} Tell - „deal” sau „movilă”; tip de sit arheologic în formă de movilă de pământ (n.tr.) {4} „Moarte la sanatoriu” {5} Frații Albi - societate de misionari întemeiată la Maison Carree (Algeria) în anul 1868 de cardinalul Charles Marțial Lavigerie. (n.tr.) {6} Lady Hester Stanhope (1776-1839) părăsește Anglia în 1810 și călătorește în Levant, adoptând stilul masculin de îmbrăcăminte din țările Mediteranei răsăritene și o religie care combină creștinismul și islamismul. (n.tr.) {7} Roman de Emilie Rose Macauley, publicat în 1926. Eroina acestui roman este tipică pentru personajele feminine zugrăvite de autoare, fete care își doresc să crească și să intre în marină, să își petreacă viața explorând și care nu văd rostul cărților, al picturii și al conversației. (n.tr.) {8} Serie de cinci piese de George Bernard Show, publicată în 1921, tema principală fiind nemurirea (n.tr.) {9} Roman de Joseph Hergesheimer, publicat în 1919. Eroina eponimă este o femeie bogată, care nu reușește să învețe să își dea frâu liber sentimentelor. (n.tr.)